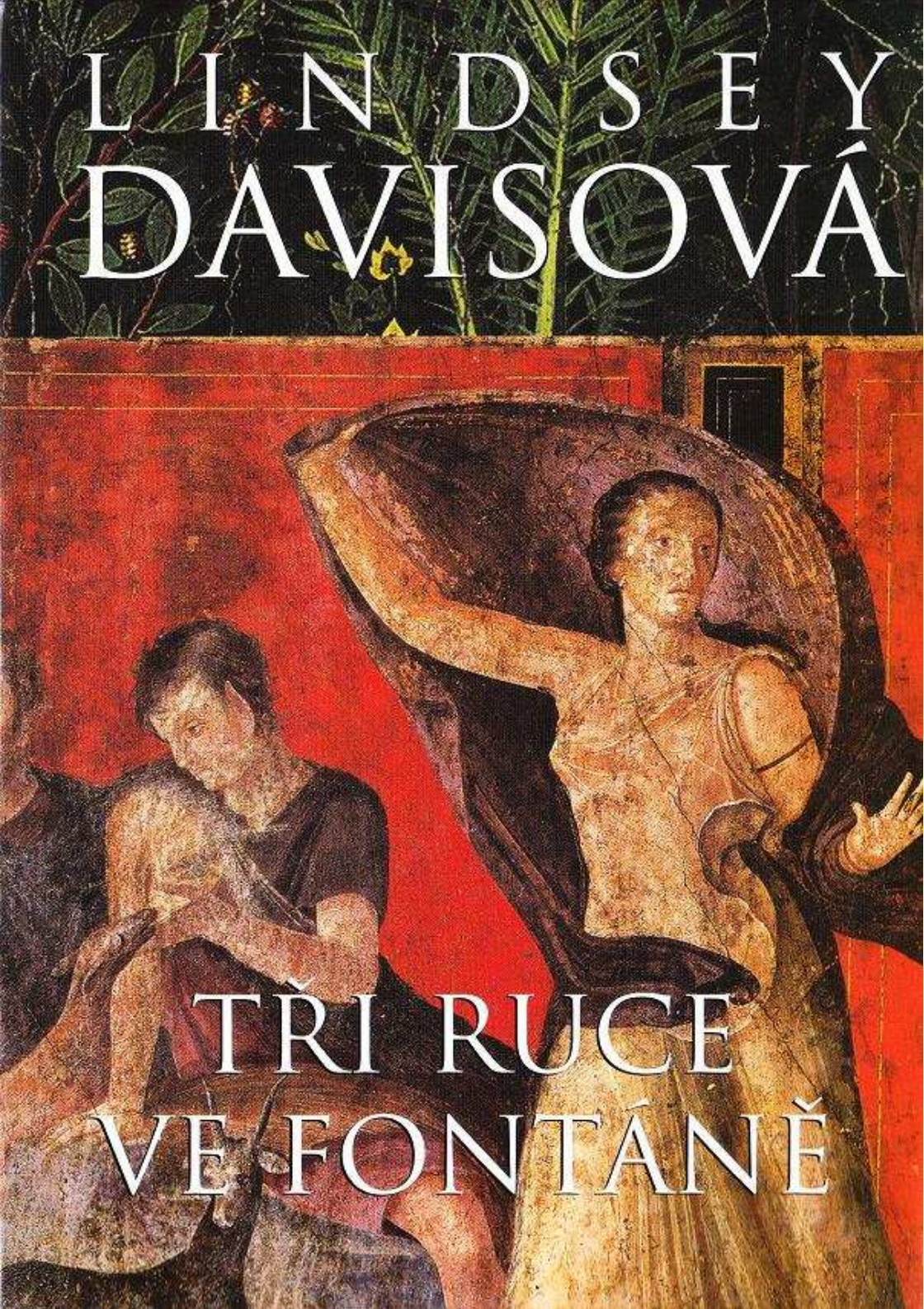
LINDSEY DAVISOVÁ

TŘI RUCE VE FONTÁNĚ

TŘI RUCE VE FONTÁNĚ

Místní fontána nefunguje. Falco se svým přítelem Petroniem zjistí, že ji ucpala uříznutá ženská ruka. Zakrátko se v akvaduktech a ve stokách objeví další uříznuté ruce i jiné části ženských těl a Falco je pověřen úkolem najít zvrhlého vraha. Vzniká podezření, že si své oběti vybírá při hrách ve Velkém cirku. Blíží se další slavnosti a několikadenní hry. Při pátrání se spolu s Falconem seznámíme s celým systémem římských akvaduktů i s Velkou stokou. Situace se vyhrocuje, když zmizí mladá dívka z rodiny Falconovy přítelkyně Heleny. Za několik dní začnou další hry a kdesi mezi tisíci diváků může číhat sadistický únosce a zabiják.

Fascinující pohled na všední život v koloniální Římské říši a jako obvykle pestrá galerie postav přispívají k tomu, že četba románů Lindsey Davisové je tak zábavná.

LINDSEY DAVISOVÁ

TŘI RUCE VE FONTÁNĚ

Přeložila Alena Jindrová-Špilarová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o.
ve spolupráci s nakladatelstvím Jiří Buchal - BB/art v roce 2007
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 1996 Lindsey Davis
All rights reserved.

Z anglického originálu *Three Hands in the Fountain*
(First published in the United Kingdom in 1997 by Century)
přeložila © 2007 Alena Jindrová-Špilarová
Redakce textu: Zuzana Pokorná
Jazyková korektura: Jan Dvořák
Grafická úprava obálky © 2007 Robin Brichta

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7381-1334

Heather a Oliverovi,
mé báječné agentce a redaktorovi
(kteří si vskutku zaslouží věnování každý zvlášť)
s díky za první desítku
a ať žije druhá!

HLAVNÍ POSTAVY

PŘÍBUZNÍ A PŘÁTELÉ

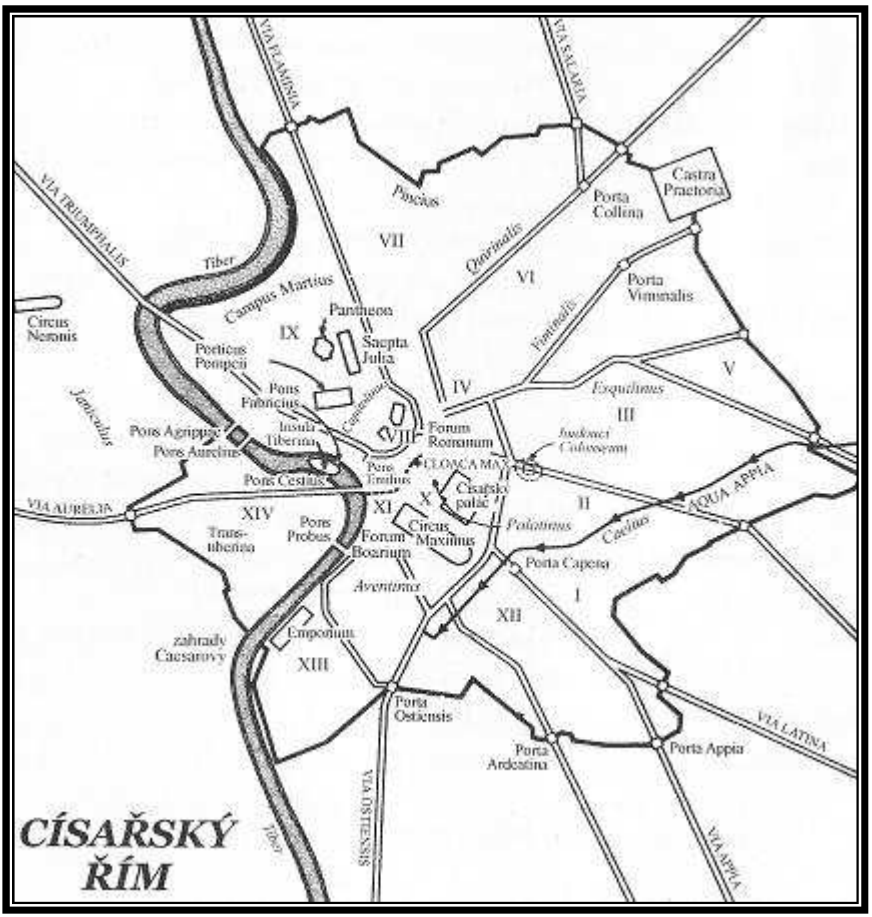
Julia Junilla Laeitana	miminko ve středu pozornosti
M. Didius Falco	novopečený otec, který prý potřebuje společníka
Helena Justina	jeho společnice doma i při práci,
novopečená matka Nux	svá vlastní paní, ale hodná fenka
Falconova matka	rázná hospodyně; Juliina zbožňující babička
Anacrites	její podnájemník; vyvolávač potíží
L. Petronius Longus	řešitel potíží, ale sám v potížích
Arria Silvia	jeho manželka, která ho zavrhla
D. Camillus Verus	Juliin dědeček, senátor idealista
Julia Justa	Juliina druhá zbožňující babička
Camillus Aelianus	který ví, že se potřebuje oženit
Camillus Justinus	který zřejmě nemá tušení, co potřebuje
Claudia Rufina	bohatá dívka, s jejímž bohatstvím se chce Aelianus oženit
Gaius	uličník, Falconův synovec
Lollius	Gaiův nepřítomný otec, který se objeví
Marina	pletařka ozdobných copánků na tuniky, prý
Rubella	ostrý, ale spravedlivý tribun Čtvrté kohorty vigilů
Fusculus	loajální Petroniův zástupce (doufá, že natrvalo)
Martinus	žárlivý uchazeč o Petroniovu práci, ale přeložený
Sergius	který trestá tak, že jeho oběť zůstane polomrtvá
Scythax	doktor kohorty, který je rád, když pacient zůstane naživu

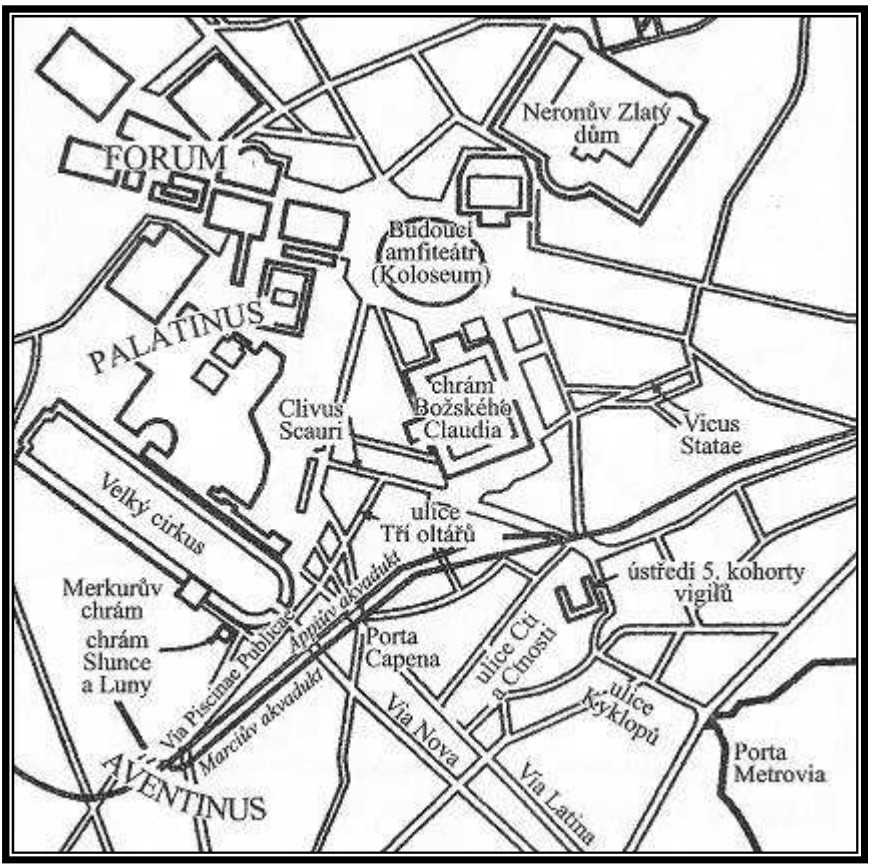
MILENCI, DOZORCI, OBĚTI A PODEZŘELÍ

Balbina Milvia	příčina Petroniových potíží
Cornelia Flaccida	její matka; rozhodně strašná (a strašně rozhodná)
Florius	Milviin manžel; zcela záporná postava
Anon	matrikář; otrávený a nesmírně protivný
Silvius a Brixius	písaři z registru zemřelých; veselí
S. Julius Frontinus	ano, *ten* Frontinus! skutečná postava
Statius	inženýr; tak velké zvíře, že nemusí nic znát ani dělat
Bolanus	jeho asistent, který to zná a dělá
Cordus	obecní otrok, doufající, že dostane nálezné
Gaius Cicurrus	hokynář prodávající obilí, který ztratil poklad
Asinia	jeho žena, podle všeho hodné děvče
Pia	její přítelkyně, nepochybně zkažené děvče
Mundus	Piin milenec, směšně bídný odhadce děvčat
Rosius Gratus	stařičký muž, který žije v ústraní
Aurelia Maesia	jeho dcera, jíž to tak vyhovuje
Damon	pomalý kočí s rychlou pověstí
Titus	ne, *tamten* ne; venkovský mladík, který se vyzná
Thurius	surový zloduch

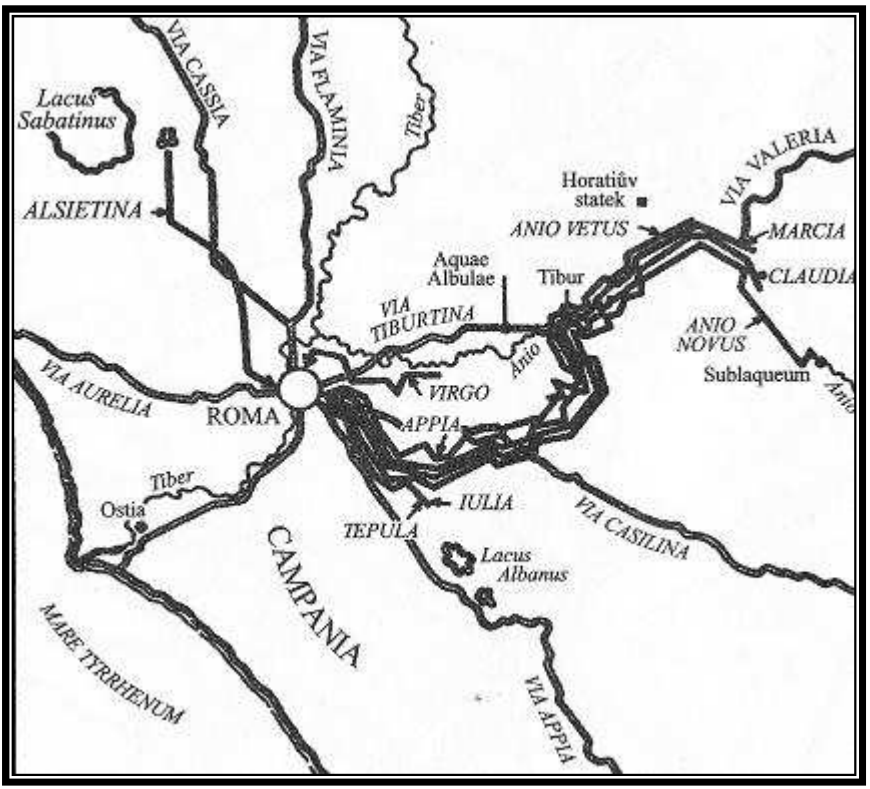
NĚKTEŘÍ DALŠÍ PODEZŘELÍ

250 000 diváků v Cirku Maximu.
Všichni ostatní, jejichž práce má něco společného s hrami.
Všichni obyvatelé Tiburu a okolí.
Každý chodec z římských ulic.

VIA FLAMINIA
VIA SALARIA
Pincius
Porta Collina
Castra Praetoria
VII
VI
Quirinalis
Porta Viminalis
VIA TRIUMPHALIS
Tiber
Campus Martius
Pantheon
Circus Neronis
IX
Saepta Julia
Porticus Pompeii
Pons Fabricius
IV
Esquilinus
V
Carinae
Janiculus
Pons Agrippae
Insula Tiberina
VIII
Forum Romanum
III
Pons Aurelius
Pons Aemilius
CLOACA MAX.
Pons Cestius
X
Císařský palác
II
VIA AURELIA
XIV
XI
Pons Probus
Circus Maximus
Palatinus
Caelius
AQUA APPIA
Trans-tiberina
Forum Boarium
Porta Capena
Aventinus
I
XII
zahrady Caesarovy
Emporium
XIII
Porta Ostiensis
VIA LATINA
Porta Ardeatina
Porta Appia
VIA OSTIENSIS
VIA APPIA
Tiber
CÍSAŘSKÝ ŘÍM

Circus Maximus s okolím

Římská Kampánie

ŘÍM
SRPEN-ŘÍJEN
ROKU 73

„Když (akvadukt) dospěje až k městu, vybudujte vodojem rozdělený do tří částí… Z prostřední jímky povede potrubí do všech nádrží, jako jsou fontány; z druhé do lázní, aby z nich mohl do státní pokladny plynout roční příjem; a ze třetí do soukromých domů, aby nemohl nastat nedostatek vody pro veřejnou potřebu.“

Vitruvius

„Jen považte! Srovnejte prostě ty zbytečné pyramidy nebo nanicovatá turistická lákadla Řeků s tím obrovským památníkem životodárné sítě akvaduktů!“

Frontinus

„Pojďme se napít — a vodu vynecháme!“

Petronius Longus z pátrací kanceláře Falco a spol.

I

Fontána nefungovala. Na tom nebylo nic zvláštního.To se na Aventinu stávalo běžně.

Voda v ní netekla už jistě delší dobu. Výpust ve tvaru jakési lastury visela bezmocně u celkem nezajímavé rusalky a byla olepená tlustou vrstvou suchého holubího trusu. Nádržka vypadala čistější. Oba muži, kteří svorně dopíjeli amforu vína, jež tam připutovalo až z daleké Hispánie, se mohli opírat bez obav, že si zašpiní tuniky. Až s Petroniem vklouzneme zpátky na večírek, který pořádám ve svém bytě, nikdo nepozná, kde jsme byli.

Amforu jsem položil do prázdné nádržky hubičkou dovnitř, abychom ji mohli opřít o okraj, až si budeme chtít dolít číšky, jež jsme si propašovali s sebou. Už jsme se tím zabývali nějakou chvíli. Tou dobou, až se potáhneme domů, budeme už tak namazaní, že nám bude fuk, co nám kdo říká, pokud se do nás nepustí příliš ostře. Což se může stát, jestliže si Helena Justina všimla, že jsem zmizel a nechal ji tam, ať si s hosty poradí sama.

Byli jsme v Krejčovské uličce. Schválně jsme zahnuli z Fontánového dvora, kde jsem bydlel, za roh, aby nás nezahlédl některý z mých švagrů, kdyby se podíval do ulice — to bychom je měli hned na krku. Žádného z nich jsem dnes nepozval, ale jakmile se doslechli, že pořádám rodinné setkání, slétli se do našeho bytu jako mouchy na čerstvé maso. Dokonce i člunař Lollius, který se nikdy ničeho neúčastnil, tam tentokrát strčil ten svůj ohavný čumák.

Kašna v Krejčovské uličce je jednak v dostatečné vzdálenosti od domova, a jednak nám ta vyschlá fontána poskytovala vhodnou oporu pro upřímný pohovor. Fontánový dvůr také neměl vlastní přívod vody a právě tak byste zase v Krejčovské uličce marně hledali někoho, kdo umí šít oděvy. To je zkrátka Aventin.

Kolem prošli dva tři chodci, a když nás spatřili s hlavami u sebe v nesprávné ulici, usoudili, že se radíme o práci. Věnovali nám pohledy,

jaké si mohli radši schovat pro dvě rozmašírované krysy na silnici. V XIII. okrese nás už znal kdekdo. Málokomu jsme šli pod nos. Někdy jsme pracovali společně, ale skloubit veřejný a soukromý sektor nešlo snadno. Já jsem byl informátor a císařský agent a právě jsem se vrátil z cesty do hispánské Baetiky, za niž mi zaplatili méně, než bylo původně dohodnuto, avšak já jsem si ten rozdíl dorovnal žádostí o příplatek za výdaje na umělecké produkce. Petronius Longus žil jenom z pevného platu. Byl vrchním vyšetřovatelem místní kohorty vigilů. Alespoň normálně. Teď právě mě ohromil přiznáním, že ho z práce vyhodili.

Petronius si mocně lokl vína a pak svou číšku opatrně postavil na hlavu kamenné dívčiny, která měla dodávat vodu do okolí. Petro měl dlouhé ruce a ona byla docela malá rusalka a navíc měla prázdnou lasturu. Petronius, vysoký, statný, normálně klidný a schopný občan, se zahleděl uličkou a mrzutě se mračil.

Já jsem si mezitím šplíchl do číše další víno. Tím jsem získal čas, abych tu zprávu strávil a přitom se rozhodoval, jak na to mám reagovat. Nakonec jsem neřekl nic. Kdybych zvolal: „Ach, nebesa, milý kamaráde!“ nebo: „U Jupitera, milý Lucie, mě snad klame sluch,“ připadalo by mi to jako otřepané fráze. Kdyby mi chtěl vyprávět, jak k tomu došlo, jistě mi to poví. Pokud ne, je to můj nejbližší přítel, takže přeje-li si soukromé věci zachovat v tajnosti, budu to muset respektovat.

Mohu se na to zeptat později někoho jiného. Ať už se stalo cokoli, nemůže to přede mnou uchovat v tajnosti dlouho. Ostatně pátrat po jemných detailech skandálů je mé živobytí.

Krejčovská ulice představovala typickou aventinskou scénu. Vysoké fádní činžáky se tyčily nad zasviněnou uličkou, kde by se dva vozy nevyhnuly. Ta se sem nahoru kroutila od Emporia dole u Tiberu ve snaze najít cestu k chrámu bohyně Cerery, ale ztrácela se kdesi na strmých stráních nad Probovým mostem. U pochybné louže dřepěly polonahé dětičky, hrály si s kameny a chytaly nákazu z kdejaké horečky, jež řádila letos v létě. Někde nahoře drnčel bez přestávky jednotvárně nějaký hlas vyprávějící jakousi nudnou historku mlčenlivému posluchači, který se už mohl každou chvíli zbláznit a vytasit dranžírák. My jsme se kryli v tmavém stínu, ovšem

uvědomovali jsme si, že všude, kam se vetře slunce, se rozechvěje srpnové vedro. I tady se nám tuniky lepily na záda.

„Představ si, že jsem konečně dostal tvůj dopis." Petronius se k obtížnému tématu rád blížil širokou oklikou.

„Jaký dopis?"

„Ten, cos mi psal, že ses stal otcem."

„Cože?"

„Našel mě po třech měsících — to není špatné."

Když jsme se Helena a já nedávno vraceli s miminkem z Hispánie Tarraconské, trvalo nám to pouze osm dní lodí a navrch dva další na pohodlnou cestu z Ostie. „To snad není možné!"

„Tys mi ho adresoval na strážnici," upozornil mě Petronius. „A tak si ho celé týdny předávali písaři z ruky do ruky, a když mi ho pak chtěli osobně předat, už jsem tam samozřejmě nebyl." Nanášel mi to zednickou lžící — což byl neklamný znak napětí.

„Myslel jsem, že bude bezpečnější poslat ho přes vigily. Jak jsem mohl tušit, že se mezitím necháš vyrazit," připomněl jsem mu. Na logiku neměl právě náladu.

Kolem skoro nikdo nechodil. Téměř celé odpoledne jsme se tu schovávali prakticky sami. Doufal jsem, že moje sestry s dětmi, které jsme pozvali na lehký oběd, abychom je najednou všechny představili své dceři, už odešly domů. Když jsme se s Petroniem odkrádali, ani jeden z hostů nejevil známky, že by se chystal k odchodu. Už tehdy vypadala Helena unaveně. Měl jsem tam zůstat.

Její vlastní rodina měla tolik taktu, že nepřišla, ale pozvala nás později v tom týdnu na večeři. Jeden z jejích bratrů, ten, s nímž jsem vycházel celkem dobře, přišel se vzkazem, že rodiče zdvořile odmítají naše pozvání na studenou přesnídávku s houfem mých příbuzných v našem mrňavém, teprve částečně zařízeném bytečku. Někteří členové mé rodiny už se pokoušeli prodat vznešeným Camillům pár nefunkčních uměleckých předmětů, které si nemohli dovolit a ani o ně nestáli. Většina mých příbuzných se chovala dotěrně a všem chyběl takt. Marně byste doufali, že někde najdete větší houf hlučných, domýšlivých, hašteřících se pitomců. Všechny moje sestry se provdaly pod svou úroveň, a tak jsem neměl nejmenší naději

udělat dojem na Heleninu společensky nadřazenou rodinu. Tak jako tak se Camillové nehodlali nechat ohromovat.

„Mohl jsi mi napsat dřív," vyčetl mi Petronius mrzutě.

„Neměl jsem vůbec čas. Když jsem ti pak přece napsal, právě jsem urazil osm set mil přes Hispánii na koni jako šílenec a u cíle jsem se dozvěděl, že Helena strašně trpí a nemůže porodit. Už jsem se bál, že ji i dítě ztratím. Porodní bába se musela vydat do Galie, Helena byla vyčerpaná a ženy, co cestovaly s ní, vyděšené. Dítě jsem odrodil sám — a bude mi to trvat ještě dlouho, než se s tím vyrovnám."

Petronius se zachvěl. Sám byl oddaným otcem tří holčiček, ale měl konzervativní a choulostivou povahu. Když rodila jeho žena Arria Silvia, poslala ho pokaždé pryč, aby nemusel poslouchat její výkřiky. Tak si představoval rodinný život. Za to, co jsem dokázal, nesklidím u něho žádný obdiv.

„Takže jste ji pojmenovali Julia Junilla po obou babičkách? Falcone, ty si ale vážně umíš pořídit zadarmo chůvy."

„Julia Junilla *Laeitana*" opravil jsem ho.

„Cože? Tys dal dceři jméno po *víně*?" Konečně se mu do hlasu vloudilo trochu obdivu.

„Po oblasti, kde se narodila," prohlásil jsem hrdě.

„Ty mazaný mizero." V tom už jsem slyšel nefalšovanou závist. Oba jsme věděli, že u Arrie Silvie by mu něco takového neprošlo.

„Kdepak máš vůbec Silvii?" popíchl jsem ho.

Petronius se dlouze pomalu nadechl a zvedl oči k nebi. Zatímco tak vyhlížel vlaštovky, mně vrtalo hlavou, co se asi mohlo stát. Že jeho manželka a děti nepřišly na naši slezinu, nevěštilo nic dobrého. Naše rodiny se často scházely na oběd nebo na večeři. Jednou jsme dokonce přežili společné prázdniny, byť jen tak tak.

„Kdepak je Silvia?" uvažoval Petronius, jako by mu ta otázka taky vrtala hlavou.

„Koukej, ať je to pravděpodobné."

„No je to přímo k popukání."

„Ty teda víš, kde je?"

„Kde by byla? Snad doma."

„Ona se na nás vykašlala?“ To by bylo příliš krásné. Mě neměla Silvia nikdy ráda. Domnívala se, že mám na Petronia špatný vliv. Taková urážka! Vždycky byl dokonale schopný zaplést se do maléru sám. Přesto jsme spolu jakžtakž vycházeli, i když ani Helena, ani já jsme nesnášeli Silvii moc dlouho.

„Ona se vykašlala *na mě*,“ vysvětloval.

Blížil se k nám nějaký dělník. Typický. Na sobě měl tuniku s jedním rukávem, podkasanou přes opasek, a nesl si starý škopík. Přicházel fontánu pročistit, což mu bude trvat asi hodně dlouho. Dostavil se pochopitelně ve chvíli, kdy už pracovní doba téměř končila. Nechá práci nedodělanou a už se nikdy nevrátí.

„Lucie, chlapče,“ udeřil jsem na Petronia rázně, neboť nám hrozilo, že asi budeme muset svůj hrad brzy opustit, pokud se tomu chlapovi opravdu podaří fontánu přemluvit, aby tekla, „napadají mě různé důvody — většinou samé ženy —, proč se s tebou asi Silvia rozešla. Která to je?“

„Milvia.“

Já jsem si dělal legraci. Kromě toho jsem se domníval, že s Balbinou Milvií přestal laškovat už před řadou měsíců. Mít v hlavě kousek rozumu, nikdy by s tím nezačal — jenomže copak to někdy chlapa zarazilo, aby se přestal honit za děvčetem?

„Že zrovna Milvia, to je moc zlé, Petronie.“

„To mi Silvia taky říká.“

Balbina Milvia, asi tak dvacetiletá, byla úžasně hezoučká, jemná jako orosené růžové poupátko, tmavovlasá roztomilá křehotinka, z níž nekouká nic dobrého a s kterou jsme se s Petroniem setkali při jednom vyšetřování. Měla v sobě nevinnost, jaká přímo žadoní o ochranu, a její manžel ji zanedbával. Byla rovněž dcerou prohnaného zločince — vůdce zločinecké bandy, kterého Petronius usvědčil a jehož já jsem pomáhal nakonec odstranit. Její manžel Florius začínal spřádat nemastné neslané plány, jak proniknout do rodinných čachrů. Její matka Flaccida se ho chystala o zisky připravit. Byla to krutá potvora, jejíž představa poklidné zábavy spočívala v plánování smrti mužů, kteří ji naštvali. Dřív nebo později se mezi nimi ocitne i její zeť Florius.

Za takových okolností se mohlo zdát, že Milvia potřebuje útěchu. Jako

důstojník vigilů podstupoval Petronius Longus riziko, jestliže ji utěšoval sám. Jako manžel Arrie Silvie, připravené kdykoli zuřivě vybuchnout, si počínal jako blázen. Měl půvabnou Milvii nechat, ať se s životem vyrovnává sama.

Až do dnešního dne jsem předstíral, že o tom nic nevím. On by na mě beztak nedal. Ode mě si nenechal mluvit do svých věcí, ani když jsme spolu kdysi sloužili v legiích a jemu padly do oka kypré keltské krasavice, které měly statné zrzavé vzteklé britské otce, a od té doby, co jsme se vrátili domů do Říma, mě neposlouchal taky.

„Přece ses snad do Milvie nezabouchl?“

Na tu otázku se zatvářil udiveně. Věděl jsem, že jsem na bezpečné půdě, když naznačím, že ty jeho pletky snad nejsou nijak vážné. Vážně bral Petronius Longus svou roli manžela děvčete, s kterým vyženil pěkné věno (a to by musel vrátit, kdyby se s ním žena rozvedla), a otce Petronilly, Silvany a Tadie, jež ho zbožňovaly a na kterých visel. To jsme věděli všichni, ovšem přesvědčit o tom Silvii bude asi těžké, pokud se k ní už doneslo to o rozkošné malé Milvii. A Silvia se uměla vždycky bránit, ta se nedala.

„Jak to tedy vypadá?“

„Silvia mě vyrazila.“

„To snad není žádná novinka.“

„Už jsou to dobře dva měsíce.“

Hvízdl jsem si. „A kde teda bydlíš?“ S Milvii snad ne. Ta je provdaná za Floria. A Florius je takový slaboch, že ho manželka a tchyně ani nemusí držet pod pantoflem, jenže Milvie se drží zuby nehty kvůli jejímu obrovskému věnu — plodu ze zisků z organizovaného zločinu.

„Na strážnici.“

„Pokud nejsem ožralejší, než si myslím, nezačali jsme celý tenhle rozhovor tím, že tě od vigilů propustili?“

„Je fakt, že právě tím se mi to dost komplikuje,“ připustil, „když si tam chci zalézt a pár hodin si schrupnout.“

„To by bylo něco pro Martina, ten by ti zatopil.“ Martinus býval Petroniův zástupce. Pravidla a předpisy dodržoval do písmenka — zvláště když mu umožňovala někoho urazit. „Přešel snad do Šestý, když ho povýšili, ne?“

Petronius se maličko ušklíbl. „A to jsem ho navrhl sám."

„Ubohá Šestá! Kdo se tedy dočkal povýšení ve Čtvrtý? Fusculus?"

„Fusculus je poklad."

„Nevšímá si tě, když mu tam chrápeš schoulený v koutě?"

„Ale kdepak. Nařizuje mi, abych vypadl. Fusculus si myslí, že když převzal práci po Martinovi, zdědil taky jeho metody."

„U Jupitera! Takže ty nemáš kam složit hlavu?"

„Chtěl jsem se nastěhovat k tvý matce." Petronius a máma spolu vždycky vycházeli dobře. Rádi se paktovali proti mně a kritizovali mě.

„Máma by si tě určitě vzala k sobě."

„Já jí o to nemůžu říct. Ještě pořád tam ošetřuje Anacrita."

„Toho mizeru mi ani nepřipomínej!" Mámina podnájemníka jsem nemohl ani cítit. „Můj starý byt je prázdný," napadlo mě.

„Doufal jsem, že to řekneš."

„Je tvůj. Pod podmínkou," dodal jsem lstivě, „že když už mluvíme o tom, jak ses rozkmotřil s manželkou, mi taky vysvětlíš, jak se stalo, že tě propustili ze Čtvrté kohorty. Copak Rubella měl někdy důvod obvinit tě z neloajálnosti?" Rubella byl tribun velící Čtvrté kohortě a Petroniův bezprostřední nadřízený. Měli jsme ho rádi jako osinu v zadku, ale rozhodoval většinou spravedlivě.

„To Silvia nelenila a zašla za Rubellou, aby ho informovala, že mám pletky s příbuznou gangstera."

Vlastně si o to koledoval, ale bylo to tvrdé. Petronius Longus si nemohl narazit milenku, která by ho víc kompromitovala. Jakmile se Rubella o těch pletkách dověděl, nezbývalo mu nic jiného než Petronia ze služby uvolnit. Petro by mohl mluvit o štěstí, kdyby si práci udržel. Arria Silvia to jistě pochopila. Musela být jistě hodně naštvaná, že vydávala všanc jejich živobytí. Vypadalo to, že můj starý přítel ztrácí i svou ženu.

Tak nás to sebralo, že jsme ani neměli chuť pít. S amforou jsme byli beztak na dně, ale v téhle skleslé náladě se nám ani nechtělo vrátit se domů. Ten vodárenský zaměstnanec nás vlastně ani nepožádal, abychom mu uhnuli z cesty, a tak jsme zůstali na místě a on se jenom naklonil za nás a jakousi odpornou houbou na klacku se dal do čištění té lasturové výpusti. Když

čerpadlo přesto nefungovalo, začal se přehrabovat v brašně s nářadím, jestli by tam nenašel kus drátu. Šťouchal jím a vyškraboval. Ve fontánce to divně zachrastilo. Ven vyklouzlo trochu kalu. Konečně se objevil tenoučký pramínek vody, povzbuzovaný dalším šťouráním drátu.

My s Petroniem jsme se neochotně napřímili. Tlak vody je v Římě nízký, ale nakonec se nádržka přece jen naplní a potom přeteče a bude nejen zásobovat okolí vodou pro domácí spotřebu, ale vytvoří také nekonečný potůček v příkopech a bude odnášet špínu z ulic. Krejčovská ulička to naléhavě potřebovala, ale třebaže už jsme oba měli dost v hlavě, nehodlali jsme v tom zůstat sedět.

Petronius dělníkovi ironicky zatleskal. „To byl celý problém?"

„Ucpalo se to, když voda netekla, legáte."

„A proč netekla?"

„Prázdná přívodní roura. Zablokovalo se to u výpusti ze zásobní nádrže."

Muž ponořil pěst do škopku, který si přinesl s sebou, a zalovil jako rybář vytahující kraba. Vytasil se s nějakým zčernalým předmětem a podržel ho za jediný drápovitý výčnělek, takže jsme si ho mohli na chvilku prohlédnout: cosi starého, těžko k poznání, a přece známého, až z toho naskakovala husí kůže. Hodil to zpátky do škopíčku, kam to s mocným šplouchnutím překvapivě těžce dopadlo. Oba jsme měli chuť to přejít bez povšimnutí, ušetřili bychom si spoustu nepříjemností. Pak se na mě Petronius úkosem podíval.

„Počkej chvilku!" zvolal jsem.

Dělník se nás pokoušel uklidnit. „Žádnou paniku, legáte. To se stává každou chvíli."

S Petroniem jsme přistoupili blíž a zadívali jsme se do odporných hlubin dřevěného škopku. Uvítal nás děsivý puch. Příčina zaraženého přívodu vody z vodárenské věže spočívala nyní v lůžku z bahna a odpadků.

Byla to lidská ruka.

II

Žádný z mých příbuzných neměl tolik slušnosti, aby odešel. Dostavili se dokonce další. Potěšilo mě jedině, že mezi nově příchozími nebyl můj otec.

Mé sestry Allia a Galia se začaly povýšeně loučit, sotva jsem se vrátil, ačkoliv jejich manželé Verontius a mizera Lollius tam dřepěli dál. Junia se tísnila v koutě s Gaiem Baebiem a jejich hluchým chlapečkem a jako obvykle si dávala záležet na předvádění klasické rodinné skupinky, aby se nemuseli bavit s nikým druhým. Mico, vdovec po sestře Victorině, se tupě usmíval a marně čekal, kdy ho někdo pochválí, jak ty své hrozné potomky pěkně nastrojil. Opilec Famia byl opilý. Jeho žena Maia zmizela kdesi v zadní místnosti a pomáhala Heleně s úklidem. Různé dětičky se nudily, ale snažily se zabavit obtiskováním špinavých bot na čerstvě vymalované stěny. Všichni přítomní se rozveselili, když pozorovali, jak se snažím ovládat.

„Nazdar, mami. Vidím, že sis přivedla lokaje." Kdyby mě někdo varoval předem, tak jsem si mohl najmout pár vyhazovačů, aby s tím člověkem vyběhli. Stačili by dva gladiátoři melouchářI, kterým bych dal pokyny, aby ho nepouštěli dál a navíc mu zpřelámali obě ruce, aby pochopil, že není vítán.

Máma se zamračila. Byla to droboučká černooká stařenka, která dovedla na trhu řádit jako barbarská armáda. Teď chovala moje miminko, které začalo vřískat v tu chvíli, jak jsem se objevil. Matka se nemračila kvůli žalu mé dcery při pohledu na otce, ale protože jsem urazil jejího oblíbence.

Šlo o podnájemníka Anacrita. Vypadal uhlazeně, ale zvyklosti měl asi tak čistotné jako prasečí chlívek celé měsíce nevyklizený. Pracoval pro císaře. Byl to vrchní špeh, teď bledý, zamlklý, a po vážném poranění hlavy, které ho však neodrovnalo docela, vypadal jako duch. Matka mu zachránila život. To znamenalo, že teď považovala za svou povinnost chovat se k němu jako k nějakému zvláštnímu polobohu, jehož stojí za to zachránit.

On si v tom rozmazlování liboval. Skřípal jsem zuby.

„Copak nemůžeš Anacrita přátelsky pozdravit, Marku?“ Pozdravit ho? To přece rozhodně nebyl můj přítel. Jednou se pokusil dát mě zabít, což ovšem nijak nesouviselo s tím, že jsem ho nesnášel. Mezi svými osobními přáteli jsem prostě nemohl najít žádné volné místečko pro prohnaného, nebezpečného pleticháře s morálkou slimáka.

Popadl jsem vřískající miminko. Okamžitě přestalo brečet. Na nikoho to neudělalo žádný zvláštní dojem. Malá mi začala bublat do ucha zvláštním stylem, který mě varoval — jak už jsem věděl —, že mi co chvíli poblinká vnitřek tuniky. Honem jsem ji položil do pěkné kolíbky, kterou pro ni zhotovil Petronius, a chystal jsem se předstírat překvapení, jestli něco vyblinká. Máma začala kolíbku houpat a zdálo se, že krize pominula.

„Buď zdráv, Falcone.“

„Anacrite! Ty ale vypadáš,“ odpověděl jsem mu povzbudivě. „Z podsvětí tě vrátili, protože bys Charonovi zaneřádil pramičku?“ Měl jsem v úmyslu ho uzemnit a nedat mu možnost pustit se do mě. „Jak to teď vypadá se špionáží? Všechny vlaštovky nad Palatinem švitoří, že Claudius Laeta hledá někoho na tvé místo.“

„Ale kdepak. Laeta je teď pěkně zalezlý.“

Zasvěceně jsem se ušklíbl. Claudius Laeta, ctižádostivý úředník v Paláci, doufal, že Anacrita a celou špionážní síť zahrne do své vlastní sekce. Oba tvrdě zápasili o moc, což mě náramně bavilo — dokud jsem se sám mohl držet stranou.

„Chudák Laeta!“ posmíval jsem se. „Neměl se zaplétat do těch záležitostí v Hispánii. Musel jsem císaři napsat hlášení, jaké by si Laeta za rámeček nedal.“

Anacrites se na mě ostře podíval. Sám se také zapletl do hispánských pletich. Určitě by ho zajímalo, co jsem asi Vespasiánovi nahlásil o něm. Ještě stále byl po úraze slabý a najednou se mu na čele zaperlil pot. Měl starosti. To mi dělalo dobře.

„Anacrites se do práce ještě nemůže vrátit.“ Matka nám svěřila nějaké podrobnosti, až její chráněnec tonul v rozpacích. Pomlaskával jsem falešným soucitem a dával mu najevo, jak mě těší, že trpí hroznými bolestmi hlavy a střevními potížemi. Tahal jsem z něho ještě další detaily, jenže

máma brzy pochopila, kam směřuji. „Má časově neomezenou dovolenou pro nemoc, schválenou císařem."

„No vida!" vyhrkl jsem posměšně, jako bych si myslel, že je to první stupeň k nucenému odchodu do výslužby. „Někteří lidi, co utrpěli těžké poranění hlavy, se později povahou úplně změní." Jeho to podle všeho nepotkalo. Škoda, protože každá změna povahy by u Anacrita znamenala jenom zlepšení.

„Přivedla jsem ti kolegu, abyste si spolu mohli popovídat." Ztuhl jsem. „Když jsi teď otcem," poučovala mě máma, „tak si budeš muset zajistit slušné zaměstnání. Potřebuješ společníka — někoho, kdo ti přihraje pár tipů. Anacrites ti může pomoct postavit se na nohy — v ty dny, kdy se bude cítit líp."

Teď jsem si zase připadal nemocný já.

Lucius Petronius, můj věrný přítel, ukazoval nenápadně v koutě mým švagrům uříznutou ruku z vodárenské věže. Ti měli o nějaké odporné senzace vždycky živý zájem.

„Ph!" odfrkl Lollius pohrdavě. „To nic není. Tejden co tejden vylovíme z Tiberu horší věci —"

Některé z dětiček mých sester zahlédly ten příšerný předmět a nahrnuly se kolem něho, aby si ho líp prohlédly. Petro ruku rychle zabalil do hadru. Doufal jsem, že to není jeden z těch našich nových ubrousků z Hispánie. Udělal z toho podivný balíček, který zaujal Nux, naši paličatou podvraťačku, která mě prostě adoptovala. Fenka na balíček skočila. Vrhli se po něm i ostatní ve snaze ten ostatek zachránit. Ruka z hadru vypadla a přistála na podlaze. Tam se jí zmocnil Marius, úžasně vážný starší syn mé sestry Maie, který v tu chvíli právě přišel. Když uviděla, jak její normálně zdravý osmiletý syn čichá k tomu ostatku ve značném rozkladu a Lucius Petronius tomu souhlasně přihlíží, má oblíbená sestra ho začala častovat takovým jazykem, až mě udivilo, kde všechny ty výrazy pochytila. Velká část jejího proslovu popisovala Petronia a zbytek patřil mně.

Maia neopomněla popadnout karafu s jemným olivovým olejem, kterou jsem jí přivezl z Baetiky jako dárek, a potom hnala domů celou svou rodinku, manžela Famiu a děti Maria, Anka, Cloelii a malou Rheu.

No, aspoň se uvolnilo víc místa.

Zatímco se všichni pochechtávali a tvářili nejistě, Petro mě vzal těžkou rukou kolem ramen a láskyplně pozdravil mámu. „Junillo Tacito! Máš svatou pravdu, že se Falco potřebuje o někoho opřít. Náhodou jsme se o tom právě venku dlouze bavili. Víš dobře, že se někdy chová nezodpovědně, ale dobře si uvědomuje, v jaké je situaci. Potřebuje si zařídit kancelář, vzít pár výnosných případů a vybudovat si pověst, aby se mu hrnula další práce." To vypadalo slibně. Jak to, že jsem na to nikdy nepřišel sám? Petronius však se svým projevem ještě neskončil. „On kápnul na ideální řešení. Já jsem se teď uvolnil od vigilů a nastěhuju se do jeho starého bytu — a sám mu budu dělat společníka, abych mu pomohl."

Blahosklonně jsem se na Anacrita zářivě usmál. „O chvilku ses opozdil. Je mi líto, ale místo je už obsazené, kamaráde. Smůla!"

III

Když jsme připlácli balíček na úředníkův stůl, Fusculus po něm dychtivě sáhl. Vždycky měl zdravou chuť k jídlu a myslel si, že jsme mu přinesli něco na zub. Nechali jsme ho balíček otevřít.

Chviličku si opravdu myslel, že je to nějaká zajímavá nová klobása, potom se zaklením ucouvl.

„Fuj! Kde jste si to vy dva dětinové hráli? Komu to patří?“

„To bychom taky rádi věděli.“ Petronius už měl dost času, aby si na tu uříznutou ruku zvykl. Zatímco vtipálek Fusculus byl ještě stále celý bledý, Petro se mohl chovat blazeovaně. „Žádný pečetní prsten se jménem miláčka, žádné šikovné keltské modré tetování — je tak naběhlá a znetvořená, že se ani nepozná, jestli je ta ruka ženská nebo mužská.“

„Ženská,“ hádal Fusculus. Zakládal si na svých profesionálních zkušenostech. Na té ruce chyběly čtyři prsty a z vody byla tak napuchlá, že pro svou domněnku neměl skutečný podklad.

„Co nového v práci?“ zeptal se ho Petronius toužebně. Usoudil jsem, že jako společník v mé kanceláři mi nebude moc platný.

„Všechno klapalo, dokud jste nepřišli vy dva.“ Byli jsme na strážnici Čtvrté kohorty. Většinu místa zabíral sklad hasičského nářadí, neboť hašení požárů byl hlavní úkol vigilů. Lana, žebříky, kbelíky, veliké rohože pletené z kavylové trávy, motyky, sekyry a stříkačka s pumpou, všechno připravené k okamžitému použití. Měli tam také malou prázdnou celu, kam mohli hodit zloděje koček nebo žháře, a pak ještě jednu praktickou místnost, kde si mohli muži ve službě zahrát v kostky anebo si podat ty zloděje a žháře, pokud jim to poskytlo větší zábavu. V tuto dobu byly obyčejně obě místnosti prázdné. Ta vazební cela se používala v noci. Ráno byl pak její neblahý obyvatel buď s napomenutím propuštěn, nebo odveden do kanceláře k tribunovi na formální výslech. Poněvadž k většině zločinů a přestupků dochází pod rouškou tmy, ve dne bývalo ve službě jenom pár lidí.

Ti buď venku pátrali po podezřelých — nebo se vyhřívali na lavici na sluníčku.

Nenechte se mýlit. Vigilové vedou těžký a nebezpečný život. Většinou byli původně obecními otroky. Dali se dobrovolně naverbovat, protože nakonec, pokud se toho dožijí, budou čestně propuštěni jako řádní občané. Jejich služba trvala jenom šest let. Legionáři slouží nejméně dvacet. Ta kratší doba služby byla plně odůvodněná a jen málo vigilů ji vydrželo celou.

Tiberius Fusculus, nejlepší z důstojníků, které si Petronius sám pečlivě vybral a jenž teď zastupoval velitele, nás obezřetně pozoroval. Byl to kulaťoučký veselý chlapík s prořídlými vlasy, zdravý jako řípa a ostrý jako čalounická jehla. Horlivě se zajímal o teorii zločinu, ale podle toho, jak tu napuchlou ruku od sebe štítivě odstrčil, se dalo poznat, že nemá v úmyslu se tím zabývat, jestliže to bude moci zastrčit do holubníku označeném „Odloženo".

„Tak co chcete, abych s tím dělal?"

„Co třeba abys našel to ostatní?" navrhl jsem. Fusculus to pohrdavě odbyl.

Petronius si předmět znovu prohlížel. „Zřejmě byla hodně dlouho ve vodě," prohodil omluvným tónem. „Dověděli jsme se, že ji našli ve vodárenské věži, kde ucpala potrubí akvaduktu Aqua Appia, ale mohla se tam dostat i odjinud."

„Po smrti se lidi většinou spalujou," poznamenal Fusculus. „Někdy se může stát, že pes vyhrabe lidskou ruku na rozcestí v nějaký provinční vesnici, ale tady v Římě nepochováváme celý mrtvoly."

„Zavání to něčím pochybným," dodal Petronius. „Jestli někoho, nejspíš ženu, někdo oddělal, jak to, že se po ní nikdo nesháněl?"

„Protože ženským se to běžně stává," vysvětlil Fusculus ochotně. „Dělají to manželé nebo milenci, a když potom ti chlapi vystřízliví, tak se buď zhroutí z výčitek svědomí a rovnou se nám sem přijdou sami udat, nebo najdou vítaný klid a mír, že je ani nenapadne spustit poprask."

„Všechny ženy mají zvědavý přítelkyně," připomněl Petronius. „Mnoho jich má matky, co do všeho strkají nos, některé se starají o staré tety, a ty když zůstanou samy, se někdy zatoulají na silnici a vyděsí osly. A co třeba

sousedi?“

„Sousedi to přijdou nahlásit,“ vysvětloval Fusculus. „Takže potom zajdeme do domu a vyzpovídáme manžela. Ten si postěžuje, že sousedi jsou banda klevetníků, co člověka zlomyslně obviní, a potom vysvětlí, že manželka odjela na návštěvu k příbuzným v Antiu. My mu přikážeme, aby ji za námi poslal, až se vrátí, aby nám potvrdila jeho výpověď. Zaznamenáme si všechny podrobnosti. Ta žena nikdy nepřijde, ale my nemáme čas se tím dál zabývat, protože mezitím se vynořilo dvacet jiných věcí. Ostatně manžel bude v tu dobu už kdovíkde.“ Nedodal už „ať mu to vyjde“, ale jeho tón byl výmluvný až dost.

„Nesnaž se mě jen tak odbýt, já nejsem jenom obyčejný představitel veřejnosti.“ Petronius konečně poznával, jak se veřejnost cítí, když se odváží vejít do jeho kanceláře. Mluvil podrážděně, snad měl zlost sám na sebe za to, že na to nebyl připraven.

Fusculus se choval dokonale zdvořile. S odmítáním veřejnosti měl už patnáctiletou zkušenost. „Jestliže někdo spáchal zločin, mohlo k tomu dojít kdekoliv a naše šance, že najdeme zbytek těla, se rovnají nule.“

„Tobě se do toho moc nechce,“ odhadoval jsem.

„Chytrej hoch.“

„Ten důkaz se objevil na Aventinu.“

„Na Aventinu se objeví kdejaký svinstvo,“ zavrčel Fusculus pohrdavě, skoro jako by do té kategorie zahrnoval i nás. „A tohle není důkaz, Falcone. Důkaz je hmotný předmět, který vrhá užitečné světlo na známý incident, a tak umožňuje trestní řízení. My nemáme tušení, odkud se tam ta nešťastná pěst vzala, a podle mě to nikdy nezjistíme. Jestli chcete něco vědět,“ pokračoval, zřejmě v domnění, že objevil šťastné řešení, „musela už nějaký čas znečišťovat dodávanou vodu, takže pátrání po dalších částech těla je problém, který musí řešit vodárna. Já ten nález nahlásím. A pak už bude záležet na správci akvaduktů, aby něco podnikl.“

„Nebuď blázen,“ mírnil ho Petronius. „Kdypak někdo z vodárenské správy projevil nějakou iniciativu? Všichni mají moc práce s různýma podfukama.“

„Pohrozím jim, že jich pár odhalím. Jestlipak se nám šéf vrátí brzy do práce?“

„Zeptej se Rubelly," zabručel Petronius. Já jsem ovšem věděl, že tribun mému bláznivému příteli nařídil, aby tu gangsterskou dceru napřed pustil k vodě, než se bude smět znovu ukázat u kohorty. Pokud mi snad něco neušlo, Petroniovi stále ještě zbývalo pronést k Milvii řeč na rozloučenou.

„Slyšel jsem, že prý teď děláš s Falconem?" Fusculus, jindy docela příjemný, mi dnes připadal nějaký upjatý. Vůbec mě to nepřekvapilo. Informátoři nemají u většiny Římanů zrovna dobrou pověst, ale obzvlášť nás nesnášejí vigilové. Kohorty mají seznamy našich jmen, aby nám mohli uprostřed večeře zaklepat na dveře a odvléci nás celkem zbytečně k výslechu. Státní zaměstnanci vždycky nenávidí lidi, kteří jsou placeni podle výsledků.

„Já mu pomáhám jenom neformálně. Pročpak — snad se vám po mně nestejská?" zeptal se Petro.

„To ne, jenom uvažuju, kdy si budu moct zažádat o tvoje místo." Řekl to žertem, ale doopravdy to vypadalo tak, že pokud si Petronius nedá co nejdřív do pořádku soukromý život, stane se z žertu skutečnost. Jenomže varování to může jenom ještě víc pokazit. Petronius byl totiž zatvrzelý paličák. Vždycky míval sklon bouřit se proti autoritě. Právě proto jsme se spřátelili.

Čtvrtá kohorta si pořídila úděsné muzeum, kam měli diváci přístup za půl denáru, a vybrané vstupné šlo na fond pro vdovy po členech kohorty. Tu ruku jsme jim nechali jako další muzejní exponát a radovali se, že jsme se zbavili jednoho problému.

Potom jsme s Petroniem zamířili přes Circus Maximus na Forum, kde jsme měli schůzku s jednou zdí.

IV

Kdybych měl kousek rozumu, ukončil bych naši spolupráci, hned jak jsme stáli před tou zdí. Mohl jsem Petroniovi říct, že jsem mu sice za tu nabídku vděčný, ale máme-li si zachovat přátelství, nejlepší bude, když ho jenom nechám chrápat ve svém bytě a pracovat budu s někým jiným. I kdyby to znamenalo dát se dohromady s Anacritem.

Od samého počátku to nevypadalo dobře. Své služby normálně nabízím tak, že napochoduji na úpatí Kapitolu, rychle smažu něčí oznámení z nejlepšího místa na Tabulariu a potom několika rychlými tahy křídou načmárám nějakou žertovnou zprávu, jež mě zrovna napadne. Petronius Longus bral život vážněji. Text si předem připravil. Vymyslel si několik verzí (viděl jsem to na jeho poznámkových tabulkách) a tu, která se mu líbila nejvíc, měl v úmyslu namalovat úhledným písmem a obklopit pěkně vyšrafovaným řeckým rámečkem.

„Nemá cenu se s tím piplat."

„Nesmíš to tak odbývat, Falcone."

„Édilové to beztak hned smažou."

„Potřebujeme ale, aby to vypadalo hezky."

„To ani ne, spíš si musíme dát pozor, aby nás při tom nenačapali." Čmárat křídou graffiti na kulturní památky se snad na Dvanácti deskách neuvádí mezi zločiny, ale viníka za to může čekat pořádné zbičování.

„Počkej, já to udělám."

„Snad se ještě umím podepsat a uvést jako svou specializaci rozvody a vyhledávání kradených uměleckých předmětů."

„Do umění snad nebudeme fušovat."

„Ale v tom já se vyznám."

„Proto si nikdy nic nevyděláš."

To byla možná pravda. Lidé, kteří přišli o své poklady, nespěchali s vydáváním dalších peněz. Mimoto ti, co ztratili nějaké artefakty, byli

často lakomci. Proto si je ani nezabezpečili bytelnými zámky a nenajali si hlídače.

„No tak dobrá, Pythagoro, co navrhuješ? Jaký ohromující seznam služeb budeš za nás nabízet?“

„Nebudu je uvádět jmenovitě. Potřebujeme lidi navnadit. Měli bychom naznačit, že zařizujeme všechno možné. Až na místě se pak můžeme s klienty dohodnout, vyřadit, co se nám nehodí, a poslat je za nějakým škrabalem v Saeptách Juliových. Budeme firma *Didius Fa/co a spol. —*“

„Cože? Ty chceš zůstat v anonymitě?“

„Já musím.“

„Takže se stále ještě chceš vrátit ke staré práci?“

„Ani ve snu mě nenapadlo, že bych se jí někdy vzdal.“

„Ptám se jenom pro kontrolu. Se mnou nemůžeš pracovat, když nad mým životem ohrnuješ nos.“

„Sklapni na chvíli. *Falco a spol: vzorné služby pro náročné klienty*.“

„To zní jako reklama lacinýho bordelu.“

„Důvěřuj mi, hochu.“

„Nebo předraženýho ševce. *Falco a spol. Vyzkoušejte naše trojmo štepované pantoflíčky z teletiny, jaké nosí všichni úpadkoví flákači. Dokonalý přepych do arény a pohodlné domácí obutí na orgie —*“

„Ty jsi ale neřád, Falcone.“

„Náznaky jsou pěkná věc, ale dokud neuvedeme aspoň jemnou narážku, že se zabýváme pátráním a že za to rádi dostaneme zaplaceno, tak žádnou práci neseženeme.“

„Poslouchej — *V určitých případech můžeme nabídnout osobní služby.* Z toho by vyplývalo, že jsme zdravá organizace s početným personálem a poskytujeme služby kdejakému šupákovi. Můžeme se vlichotit každému halamovi, aby si myslel, že právě jemu věnujeme mimořádnou pozornost — a za to nám samozřejmě musí pěkně zacvakat.“

„Ty máš dost romantickou představu o tom, jak se žije na volné noze.“ Vychutnával si to. „Poslyš, čmárale, ještě jsi mi neřekl —“

„Ale řekl. Je to v tom mém návrhu. *Odborné vyšetřování.* A drobným písmem docela dolů napíšu *Předběžná konzultace zdarma.* To je naláká. Poněvadž si budou myslet, že dostanou něco za nic, a přitom to naznačí, že

mají počítat s mastným honorářem za to ostatní.“

„Já jsem žádal vždycky rozumné platby.“

„Tak kdo je tady pitomec? Takže se necháváš uvrtat, abys polovinu doby makal zadarmo. Jsi prostě měkkota, Falcone.“

„Zřejmě už ne.“

„Uhni, ať mám trochu víc místa. Překážíš mi tu.“

„Ty mě budeš komandovat?“ vyčetl jsem mu. „Je to můj podnik, a ty se mi tam cpeš.“

„Na to je právě společník,“ ušklíbl se Petro.

Oznámil jsem mu, že mám někde další schůzku.

„Tak upaluj,“ zabručel, plně zaujatý svým dílem.

V

Na příští schůzku jsem měl zajištěný formální doprovod: svou dívku, miminko a psa Nux.

Opozdil jsem se. Seděli na schodech Saturnova chrámu. Bylo to velmi veřejné místo na severním konci Fora na palatinské straně. Všem jim bylo horko. Miminko potřebovalo nakrmit, Nux štěkala na každého, kdo šel kolem, a Helena Justina si nasadila svůj mimořádně trpělivý obličej. Musel jsem počítat s tím, že to schytám.

„Promiň. Zastavil jsem se v bazilice, abych dal právníkům na vědomí, že jsem zpátky ve městě. Mohlo by mi to dohodit nějakou obsílku."

Helena si ovšem myslela, že jsem se zastavil v krčmě. „To nic, nedělej si starosti," utěšovala mě. „Já chápu, že úřední zaregistrování tvého prvorozeného dítěte musí počkat, až ti na to v tvém nabitém programu vybyde nějaká chvilka."

Poplácal jsem fenku, Helenu políbil na rozpálenou tvář a miminko pošimral. Tahle přehřátá, podrážděná skupinka byla moje rodina. Ti všichni pochopili, že moje role hlavy jejich domácnosti spočívá v tom, že je nechávám čekat na nepohodlných místech a sám se zatím poflakuji po Římě za povyražením.

Naštěstí Helena, jejich tribunka lidu, si své připomínky střádala na dobu, až jich bude mít celou soupravu, aby mi je mohla omlátit o hlavu. Byla to vysoká, pěkně zaoblená tmavovlasá žena snů s hlubokýma hnědýma očima, pod jejichž nejněžnějším výrazem jsem tál jako medový koláč zapomenutý na okenním parapetu. I ten sžíravý pohled, kterým mě teď probodávala, otřásal mým klidem. Dokonce divoké hádky s Helenou jsem vnímal jako nejlepší zábavu, ponechám-li stranou laškování v posteli.

Saturnův chrám stojí mezi Tabulariem, tedy státním archivem, a Juliovou bazilikou, kde zasedají soudy. Napadlo mě, že Helena bude čekat u chrámu, takže když jsem opustil Petronia, vzal jsem to zadem po

Nové cestě, aby mě neviděla. Advokáty nesnáším, ale dohozená práce od nich může přece jen znamenat rozdíl mezi přežitím a totální bídou. Mám-li být upřímný, má finanční situace vypadala zoufale. Nic jsem neprozradil, abych Heleně nepřidělal starosti, ale stejně na mě podezíravě mžourala.

Pokoušel jsem se na očích veřejnosti omotat tógou a Nux se přitom vrhala na neposlušné záhyby vlněné látky v domnění, že je to hra, kterou jsem si vymyslel čistě pro ni. Helena se ani nepohnula, aby mi pomohla.

„Dítě nepotřebuji vidět," vzdychl si cenzorův písař. Byl to vládní otrok s chmurným osudem. Poněvadž jeho kanceláří neustále procházel proud lidí, měl ustavičně rýmu. Jeho tunika patřila původně mnohem většímu člověku a ten, kdo mu holil vousy, se s ním moc nepáral. Jeho oči mžouraly jako u typického Partha, takže mu asi nezískaly mnoho přátel.

‚A matku tedy asi taky ne, že?" rýpla si Helena.

„Některé sem rády přijdou." Uměl se chovat taktně, když mu hrozily nadávky.

Julii Junillu jsem mu položil na stůl, kde vesele kopala nožičkama a broukala si. Ta věděla, jak se zalíbit davu. Teď jí byly tři měsíce a podle mého názoru se z ní začala klubat pěkná šibalka. Už ztratila ten pomačkaný, nehotový výraz se zavřenýma očima, jakým novorozenci děsí nezkušené rodiče. Jakmile přestala slintat, byla málem k sežrání.

„Dejte to děcko pryč, prosím," napomenul nás úředník. Taktně, nikoli však přátelsky. Rozvinul svitek silného pergamenu a připravil ještě jeden podřadnější (na kopii pro nás) a pečlivě si naplnil pero z kalamáře s duběnkovým inkoustem. Měl černý a červený. Nás poctil tím černým. Zajímalo by mě, jaký je v tom rozdíl.

Pero namočil a pak ho otřel o okraj kalamáře, aby nadbytečný inkoust odkápl. Měl přesná, formální gesta. My s Helenou jsme se rozplývali nad naší dceruškou a on zatím pozorně zapisoval dnešní datum na dokument, který bude potvrzovat její občanství a práva. „Jméno?"

„Julia Junilla —"

Prudce vzhlédl. „Tvoje jméno!"

„Marcus Didius Falco, Markův syn. Římský občan." To na něho neudělalo žádný dojem. Nejspíš se doslechl, že Didiové jsou roj hádavých grázlů.

Naši předkové možná působili potíže Romulovi, ale pokud se někdo choval urážlivě po celá staletí, nedá se to započítat do rodokmenu.

„Společenská třída?“

„Plebejec.“ Už to mezitím psal.

„Adresa?“

„Fontánový dvůr, při Ostijské cestě na Aventinu.“

„Jméno matky?“ Ještě stále oslovoval mě.

„Helena Justina,“ odpověděla matka rázně za sebe.

Jméno matčina otce?“ Úředník nadále směřoval se svými dotazy na mě, a tak se Helena vzdala se slyšitelným skřípotem zubů. Proč plýtvat dechem? Jen ať si chlap dělá svou práci.

„Decimus Camillus Verus.“ Uvědomil jsem si, že nebudu vědět kudy kam, bude-li ten člověk chtít znát jméno otcova otce.

Helena si to také uvědomila. „Publiův syn,“ zamumlala tak, aby dala najevo, že mi to říká jenom soukromě a úředník ať se jde vycpat. Zapsal si to a ani nepoděkoval.

„Společenská třída?“

„Patricijka.“

Úředník znovu vzhlédl. Tentokrát si nás oba důkladně prohlédl. Cenzorův úřad odpovídal za veřejnou mravnost. „A kde bydlíš?“ obrátil se přímo na Helenu.

„Na Fontánovém dvoře.“

„Jenom si to ověřuji,“ zahuhlal a pokračoval v díle.

„Ona žije se mnou,“ vysvětlil jsem zbytečně.

„To jsem si domyslel.“

„Chceš z toho něco vyvodit?“

Úředník opět zvedl oči od dokumentu. „Doufám, že si oba plně uvědomujete všechny důsledky.“

To jistě. A za deset dvacet let nepochybně dojde na slzy a záchvaty vzteku, až se to budeme pokoušet vyložit dítěti.

Helena Justina byla dcerou senátora a já jsem patřil mezi plebs. Už jednou se provdala, nešťastně, za muže své společenské úrovně a po rozvodu měla to štěstí nebo smůlu, že poznala mě a zamilovala se do mě. Po několika tá-

pavých pokusech jsme se rozhodli, že budeme žít spolu. Byli jsme pevně přesvědčeni, že z našeho soužití uděláme trvalý svazek. Toto rozhodnutí nás podle přísných právnických definic pasovalo na manžele.

Ovšem z hlediska čistě společenské morálky budil náš vztah pohoršení. Kdyby si vážený Camillus Verus usmyslel vyvolávat potíže za únos urozené dcery, nesmírně by mi zkomplikoval život. A jí také.

Náš vztah byl čistě naše věc, ale Juliino narození volalo po změně. Kdekdo se nás ustavičně vyptával, kdy se vezmeme, jenže takovou formalitu jsme nepovažovali za nutnou. Oba jsme se svobodně rozhodli pro manželství, a jestliže jsme souhlasili s tím, že budeme žít spolu, to bylo všechno, co zákon vyžadoval. Uvažovali jsme o tom, zda to nemáme zrušit. V tom případě by naše děti převzaly matčino společenské postavení, ovšem jakékoli výhody by byly pouze teoretické. Pokud by jejich otce nezdobily nějaké čestné tituly, jež by se daly citovat při veřejných příležitostech, uvízly by v bahně stejně jako já. Když jsme se tedy vrátili z Hispánie, rozhodli jsme se přihlásit k našemu postavení veřejně. Helena sestoupila na mou úroveň. Věděla, co dělá. Poznala můj životní styl a byla připravena vyrovnat se s následky. Naše dcery nebudou mít možnost se dobře provdat. Naši synové nebudou mít nárok na žádný veřejný úřad bez ohledu na to, jak silně by jejich urozený dědeček senátor toužil, aby se o nějaký ucházeli ve volbách. Do vyšších vrstev by neměli přístup a ty nižší by jimi patrně také pohrdaly jako vetřelci.

Kvůli Heleně Justině a našim dětem jsem považoval za svou povinnost si postavení zlepšit. Snažil jsem se dostat do střední vrstvy, čímž by se ta trapná situace snížila na minimum. Ten pokus dopadl katastrofálně. Už nikdy jsem ze sebe nechtěl znovu udělat šaška. Ale i tak všichni ostatní na mě naléhali, abych to podstoupil.

Cenzorův písař se na mě zadíval, jako by si něco rozmýšlel. „Už ses přihlásil do sčítání obyvatel?“

Ještě ne.“ A hodlal jsem se mu vyhýbat, dokud to jen půjde. Při Vespasiánově novém sčítání nešlo o zjištění počtu obyvatel čistě z byrokratické zvědavosti, ale k odhadu majetku pro zdanění. „Byl jsem v cizině.“

Pohlédl na mě s výrazem *tak se vymlouvají všichni.* „Vojenská služba?“

„Zvláštní poslání.“ Poněvadž to nevzbudilo jeho zájem, dodal jsem lá-

kavě: „Nechtěj na mně, abych ti o tom prozradil něco bližšího.“ Stále ho to nezajímalo.

„Takže ty ses ještě nepřihlásil? Jsi hlavou rodiny?“

„Ano.“

„Otec zemřel?“

„Takové štěstí nás ještě nepotkalo.“

„Jsi osvobozen z otcovy autority?“

„Ano,“ lhal jsem. Tátu by v životě nenapadlo udělat něco tak civilizovaného. Pro mě se tím beztak nic neměnilo.

„Didie Falcone, žiješ podle svého vědomí a přesvědčení a z vlastního rozhodnutí v platném manželském stavu?“

„Ano.“

„Díky.“ Jeho zájem byl jenom povrchní. Ptal se mě čistě proto, aby splnil předepsané kroky.

„Mně bys měl položit stejnou otázku,“ vytkla mu Helena.

„Pouze hlavě rodiny,“ poučil jsem ji s ušklíbnutím. Ona svou roli v naší domácnosti považovala za přinejmenším rovnou té mé. Já vlastně taky, poněvadž jsem věděl, co je pro mě dobré.

„Jméno dítěte?“ Úředníkova lhostejnost svědčila o tom, že se tam nerovné dvojice jako ta naše objevují každý týden. Řím měl pověst morální stoky, tak to asi byla pravda — ačkoli my jsme se nikdy nesetkali s nikým, kdo by podstoupil stejné riziko tak otevřeně jako my. Totiž většina žen, jež se narodily do přepychu, na něm lpí. A většinu mužů, kteří se ji pokoušejí odlákat z domova, zmlátí bandy urostlých otroků.

„Julia Junilla Laeitana,“ prohlásil jsem hrdě.

„Jak se to píše?“

J-U-“

Mlčky vzhlédl.

„L,“ ujala se toho Helena trpělivě, jako by si uvědomovala, že muž, s nímž žije, je pitomec, „A-E-I-T-A-N-A.“

„Tři jména? Ale je to přece holka?“ Většina žen má dvě jména.

„Potřebuje dobrý start do života.“ Proč jsem měl pocit, že se mu musím omlouvat? Měl jsem právo si ji pojmenovat, jak chci. Zamračil se. Pro ten den už měl vrtošivých mladých rodičů plné zuby.

„Datum narození?“

„Sedm dní před červnovými Kalendami —“

Tentokrát mrštil písař perem na stůl. Věděl jsem, co ho rozčílilo. „Přijímáme registraci pouze v den přidělení jména.“

Dceři jsem měl dát jméno do osmi dnů po narození. (Pro kluky do devíti. Jak poznamenala Helena, mužům všechno trvá déle.) Podle zavedených zvyklostí se měla rodina vypravit na Fórum pro rodný list v týž den. Julia Junilla se narodila v květnu. Teď jsme měli srpen. Úředník měl své předpisy. Takové hrubé porušení pravidel nestrpí.

VI

Trvalo mi hodinu, než jsem mu vysvětlil, proč se moje dítě narodilo v Hispánii Tarraconské. Neprovedl jsem nic špatného a tohle nebylo nic neobvyklého. Obchod, vojna a císařské záležitosti odvádějí mnoho otců do ciziny. Tvrdohlavé ženy (zvláště ty, jež považují cizokrajná děvčata za chodící pokušení) je tam doprovázejí. V létě dochází v každém případě v rodinách, které si zakládají na své pověsti, k většině porodů v přepychových vilách mimo Řím. Dokonce i místo narození mimo Itálii se považuje za zcela přijatelné. Záleží jenom na společenském postavení rodičů. Já jsem nechtěl, aby má dcera přišla o občanská práva jenom proto, že nevhodné načasování vyšetřování pro Palác nás donutilo, abychom ji přivedli na svět v dalekém přístavu jménem Barcino.

Podnikl jsem všechno, co se dalo. U porodu byly různé ženy — svobodné občanky, které by mi to mohly dosvědčit. Ihned jsem vyrozuměl městskou správu v Barcinu (ta mě jako cizince ignorovala) a v řádném termínu jsem učinil formální prohlášení v sídle správce provincie v Tarraku. Mohl jsem to dokázat pečetí toho neřáda na rozmazaném listě.

Bylo jasné, proč se dnes náš problém tak zašmodrchal. Obecní otroci nedostávají za svou práci žádný oficiální plat. Já jsem samozřejmě přišel vybaven patřičnou částkou za ochotu, ale písař došel k názoru, že když nám bude dělat drahoty, jako by šlo o obzvlášť obtížný případ, vymáčkne z nás mastnější spropitné než obyčejně. Trvalo mi hodinu, než jsem ho přesvědčil, že víc peněz už nemám.

Začínal ochabovat. Vtom si Julia vzpomněla, že by si dala svačinku, a tak křečovitě zavřela očička a ječela, jako by trénovala na dobu, až vyroste a bude chtít chodit na mejdany, které jí neschválím. Svůj rodný list dostala bez dalšího zdržování.

⌘ ⌘ ⌘

Řím je mužské město. Míst, kde může úctyhodná žena nakojit ve vší slušnosti miminko, je strašně málo. To proto, že úctyhodné kojící matky mají zůstat doma. S tím Helena nesouhlasila. Třeba to byla moje chyba, že jsem jí nepořídil lákavější domov. Odmítala rovněž kojit dítě na ženských latrínách a ani se jí nechtělo vyžadovat si vstup do ženských lázní. A tak jsme si nakonec najali nosítka s řádnými záclonkami přes okýnka. Jedna věc mě žere víc než platit za nosítka, a to platit za ně, a přitom v nich nikam necestovat.

„Ale to nic," utěšovala mě Helena. „Vždyť si můžeme udělat výlet. Nemusíš stát venku na stráži a tonout v rozpacích."

Dítě se už muselo nakrmit. Kromě toho jsem byl hrdý na to, že Helena se velkomyslně rozhodla kojit Julii sama. Mnohé ženy jejího společenského postavení ten nápad chválí, ale samy si platí kojnou.

„Já klidně počkám."

„Ale ne. Jen chlapům řekni, ať nás zanesou k Atriu Svobody," nařídila Helena rázně.

„A co je v tom Atriu?"

„Tam skladují archiv, který se už nevešel do cenzorovy kanceláře se záznamy. Včetně oznámení o úmrtí." To jsem věděl.

„A kdo umřel?" Tušil jsem, k čemu se chystá, ale hrubě se mi nelíbilo, když mě někdo staví před hotovou věc.

„To právě musíš zjistit, Marku."

„Jak to myslíš?"

„Jde o tu ruku, co jste s Petroniem našli. Já netvrdím, že budete moci vypátrat, komu patřila, ale musí tam přece být nějaký úředník, který ti aspoň poradí, jak se to dělá, když někdo zmizí."

Prohlásil jsem, že pro dnešek už jsem měl úředníků po krk, ale přesto nás všechny odnesli k Atriu Svobody.

Stejně jako podnikatelé z pohřebních ústavů, i úředníci ze sekce oznámení o úmrtí byli veselá cháska, pravý protiklad mrzutého kolegy z registru narozených. Dva z nich jsem už znal, Silvia a Brixia. Informátory často posílají do archivu v Atriu dědicové nebo vykonavatelé závěti. Tentokrát jsem se ale poprvé přišinul do jejich kanceláře se svou vznešenou přítelkyní, spí-

cím miminem a zvědavou fenkou. Nic proti tomu nenamítali, neboť předpokládali, že Helena je má klientka — a pěkně panovačná —, která chce za každou cenu kontrolovat každý můj krok. Až na to, že jí nepošlu účet, se skoro trefili.

Pracovali v jedné mrňavé kanceláři a vyměňovali si ubohé fóry a svitky, jako by netušili, co dělají. Mně připadali vcelku dost výkonní. Silvius, štíhlý a pečlivě upravený, byl asi čtyřicátník. Brixius mi připadal mladší, ale měl stejně nakrátko ostříhané vlasy a ozdobný pás přes tuniku. Snadno se dalo poznat, že spolu mají sexuální vztah. Brixius, ten zženštilejší z nich, si hned chtěl Julii pochovat. Silvius, tvářící se naoko mrzutě, zatím jednal se mnou.

„Potřeboval bych povšechné informace, Silvie." Vysvětlil jsem mu, jak jsme objevili ruku a že jsme s Petroniem hrozně zvědaví. „Vypadá to, že jsme se dostali do slepé uličky. Pokud je někdo pohřešován a oznámí se to vigilům, oni si to zaznamenají, ale nerad bych spekuloval, jak dlouho zůstává ten svitek aktuální. Jestli se tím případem budou zabývat, závisí na celé řadě věcí. Ale o to nejde. Ten ostatek je v takovém stavu, že se rozhodně nedá identifikovat. Může být taky kdovíjak starý."

„Jak ti tedy můžeme pomoct?" zeptal se Silvius podezíravě. Byl to obecní otrok. Celý život se snažil vymýšlet nové způsoby, jak různé žádosti o informace přesouvat na jiná oddělení. „Naše záznamy se týkají celých lidí, ne nepříjemných kousků jejich anatomie."

„Co kdybychom tedy našli celé tělo. Kdyby se nevědělo, kdo to je, a jeho totožnost zůstala i nadále neznámá, měli byste ho ve svých záznamech?"

„Ne. Mohl by to být cizinec nebo otrok. Proč by se po nich někdo sháněl? My registrujeme jenom úmrtí známých římských občanů."

„No dobrá. Vezměme si to teď z druhého konce. Co když se někdo pohřešuje? Nějaký občan z jednoho ze tří stavů. Když jejich znepokojení příbuzní dospějí k závěru, že podle nezvratného předpokladu je ten člověk mrtvý, přijdou za vámi?"

„Je to možné. To záleží na nich."

„V jakém smyslu?"

Jestliže chtějí mít úřední doklad o své ztrátě, můžou si zažádat o potvrzení."

„To ale není pro žádný oficiální účel zapotřebí, že?“

Silvius se pohledem domluvil s Brixiem. Jestliže je pohřešovaná osoba hlavou domácnosti, písemné potvrzení by dalo na vědomí státní pokladně, že už nemá daňovou povinnost, neboť teď splácí své dluhy v Hádu. Z placení daní ji může osvobodit jenom smrt.“

„Velmi směšné.“

„Pro závěť není nutný úmrtní list?“ připojila se otázkou Helena.

Zavrtěl jsem hlavou. „Vykonavatelé se můžou rozhodnout závěť otevřít, až se jim to bude zdát vhodné.“

„Co když se zmýlí, Marku?“

„Jestliže se cenzorům nahlásí nepravdivá zpráva o úmrtí,“ vysvětloval jsem, „nebo jestliže se závěť záměrně otevře předčasně, je to vážný přestupek: krádež a pravděpodobně spiknutí ve věci závěti. Kdyby šlo o skutečný omyl, posuzoval by se myslím shovívavě. Co byste dělali, mládenci, kdyby se za vámi neočekávaně dostavil člověk, kterého jste vedli jako mrtvého?“

Silvius a Brixius pokrčili rameny a prohlásili, že by to museli vyřešit jejich nadřízení. Své nadřízené považovali samozřejmě za pitomce.

Omyly mě nezajímaly. „Když sem přijde někdo ohlásit úmrtí, nemusí to dokázat?“

„Nikdo nemusí nic dokazovat, Falcone. Učiní jenom čestné prohlášení. Je jejich povinností mluvit pravdu.“

„Vida, tak čestné prohlášení je povinnost!“

Silvius a Brixius pohoršeně pomlaskávali nad mou ironií.

„Takže mrtvola k tomu není zapotřebí?“ To Helenu obzvlášť zajímalo, protože mladší bratr jejího otce, který byl rozhodně mrtvý, neměl žádný pohřeb — jeho tělo totiž zmizelo.

Snažil jsem se nevzpomínat na to, jak jsem osobně hodil rozkládající se mrtvolu Helenina zrádného strýce do stoky, abych císaři ušetřil komplikace, a dodal jsem: „Mrtvola nemusí být k dispozici z mnoha důvodů. Války, utonutí v moři —“ Tak to alespoň zdůvodňovala rodina v případě Helenina strýce Publia.

„Zmizel mezi barbary,“ zašveholil Silvius.

„Utekla s pekařem,“ navrhl Brixius, otrlejší z obou.

„Ano, takové případy mám na mysli,“ řekl jsem. „Když někdo zmizí bez

jasného důvodu. Může jít o prchajícího cizoložníka — nebo oběť únosu či vraždy."

„Někdy se lidi záměrně rozhodnou zmizet," vykládal Brixius. „Život na ně nesnesitelně doléhá, a tak frnknou. Jednoho dne se můžou zase vrátit domů — nebo taky nikdy."

„Tak co když vám některý příbuzný přizná, že někdo netuhne na márách, ale že se jenom o něm neví?"

„Pokud jsou doopravdy přesvědčeni, že ten člověk je mrtvý, měli by to prostě ohlásit."

„Ale proč? Co byste jim jinak udělali?" vyzvídala s úsměvem Helena.

Zazubil se. „My umíme občanům život kapitálně znepříjemnit. Ale pokud se okolnosti zdají příznivé, vydáme jim normálně potvrzení."

„Normálně?" podivil jsem se. „Cože — žádné značky na okrajích? Žádný různobarevný inkoust? Žádné doplnění seznamu na zvláštním svitku?"

‚A jéje!" vyjekl Silvius. „Falco se chce mrknout na náš zvláštní svitek!"

Brixius se opřel o loket, nahnul se dozadu a vesele si mě prohlížel. „Jaký zvláštní svitek by to měl být, Falcone?"

„Ten, kam zaznamenáváte pochybné zprávy, z kterých se později můžou vyklubat nepříjemnosti."

„No to není špatný nápad. Mohl bych ho předložit jako zlepšovací návrh personálu a přimět cenzory, aby ten systém zavedli ediktem."

„Heleď, systémů už máme víc než dost," zaúpěl Silvius.

„Přesně tak. Poslyš, Falcone," vysvětloval Brixius rozverně, „pokud něco smrdí, každý úředník, co má všech pět pohromadě, to prostě zapíše, jako by si toho nevšiml. Takže když se časem objeví nějaké nepříjemné následky, vždycky může tvrdit, že to tehdy vonělo přímo sladce."

„Já se prostě pokouším zjistit," pachtil jsem se dál, ač jsem si uvědomoval, že je to beznadějné, „jestli — pokud někdo zmizí v Římě — by se u vás dala o něm najít nějaká užitečná informace."

„Ne," odpověděl Brixius.

„Ne," připojil se Silvius.

„Registr úmrtí je uctívaná tradice," pokračoval Brixius. „Nikdy nikdo nepřišel s návrhem, že by mohl skutečně sloužit užitečným účelům."

„To jsem si potřeboval ověřit.“ Nepohnul jsem se ani o krok. Však už jsem na to byl zvyklý.

Helena požádala Brixia, aby jí miminko podal zpátky, a šli jsme domů.

VII

Věděl jsem, že Helena vzpomíná na mrtvého strýce, a vzhledem k tomu, co jsem s ním provedl, jsem se chtěl vyhnout trapným otázkám. Vymluvil jsem se jí tedy, že potřebuji zjistit, jak je na tom Petronius Longus. Poněvadž to teď k němu mám jenom pár kroků přes ulici, vypadalo to celkem neškodně, takže nic nenamítala.

Můj starý byt, ten, který jsem teď půjčil Petroniovi, byl v šestém patře vskutku ohavného činžáku. Tahle krabice pochmurných nájemních obydlí trčela nad Fontánovým dvorem jako zkažený zub a světlu bránila vstoupit stejně účinně jako připravovala nájemníky o veškerou naději na štěstí. Přízemí zabírala prádelna, kterou vedla Lenia, jež se provdala za našeho domácího Smaracta. Všichni jsme ji před tím krokem varovali, a sotva od svatby uplynul týden, přišla se se mnou poradit, jestli se s ním nemá rozvést.

Skoro celý ten týden líbánek spala sama. Její odporný miláček byl obžalován ze žhářství a vigilové ho dali zavřít hned po té nehodě se svatebními pochodněmi, které podpálily svatební lože. Každému to připadalo k popukání — až na Smaracta, který utrpěl ošklivé popáleniny. Jakmile ho vigilové propustili, začal se mstít a Lenia se dušovala, že o tomto rysu jeho povahy neměla do té doby ani potuchu. My, co jsme mu léta platili činži, jsme věděli své.

Ještě stále byli manželi. Lenii to trvalo léta, než se rozhoupala k tomu, aby se s ním podělila o svůj majetek, a nic bych za to nedal, že jí bude trvat stejně dlouho, než manžela vykopne. Do té doby jejím starým přátelům nezbývalo než poslouchat nekonečné úvahy a stesky na toto téma.

Přes vchod viselo na šňůrách mokré prádlo, takže mi umožnilo lehce proklouznout a vydat se nahoru po schodech, než si mě Lenia všimne. Jenomže naše špindíra Nux se vrhla rovnou do prádelny a štěkala jako blázen. Pradleny od necek a děvčata od mykadel spustily rozčilený křik, načež

Nux vyběhla zase ven, táhla za sebou něčí tógu a jí v patách se hnala sama Lenia.

Byla to rozježená divoženka s vytřeštěnýma očima, trochu moc při těle a jinak ze své práce silná jako kůň. Ruce a nohy měla naběhlé a od celodenního máčení v horké vodě zrudlé a vlasy se také směle tvářily jako rudé. Trochu lapala po dechu a hulákala sprosté nadávky za mým psem, který upaloval přes ulici.

Lenia zvedla pohozenou tógu. Lhostejně ji vytřepávala a snažila se nevnímat špínu, kterou ten kus oděvu právě smetl. „Tak ty ses vrátil, Falcone."

„Zdravím tě, ty zlomyslná čarodějnice. Jak jdou kšefty se špinavými hadry?"

„Smrdí jako obvykle." Její hlas by se dokázal nést až do poloviny Palatinu, sladký jako trumpeta s jedním tónem, vytrubující rozkazy při přehlídce legií. „Tys dovolil tomu syčákovi Petroniovi chrápat nahoře?"

„Jo, dovolil. My teď pracujeme jako partneři."

„Byla tady máma s tím svým oblíbeným hadem. Ona tvrdí, že budeš dělat pro něho."

„Lenio, aspoň dvacet let už nedělám, co mi přikáže matka."

„Jo jo, řečičky, Falcone."

„Já dělám *pro sebe* a s lidma, který si sám vybírám podle jejich dovednosti, pracovitosti a příjemnýho vystupování."

„Tvoje máma říká, že Anacrites tě udrží na úrovni."

„A já zase říkám, že se může nechat nabít do katapultu a vystřelit přes Tiber."

Lenia se zachechtala. Bavila se a zároveň se mi posmívala. Věděla, jaký má na mě máma vliv — nebo si aspoň myslela, že to ví.

Celý udýchaný jsem se vydrápal nahoru — už jsem vyšel ze cviku. Petronius se zatvářil překvapeně, že jsem sám. Kdovíproč se domníval, že ta úžasně lákavá reklama, kterou tak pečlivě namaloval na Foru, k nám přiláká houfy lepších klientů, kteří se budou drát o jeho pomoc ve složitých právních záležitostech. Nepřišel samozřejmě nikdo.

„Uvedl jsi tam naši adresu?"

„Nech toho, Falcone, nebo se rozbrečím."

„Tak co, napsal jsi ji?"

„Ale jo." Přes tvář mu přeletěl nejistý výraz.

Ten byt mi připadal menší a ošumělejší než dřív. Skládal se ze dvou místností, jedné na spaní a druhé na všechno ostatní, a k tomu patřil ještě jeden balkon. Ten skýtal vyhlídku na řeku, jak to popisoval Smaractus. To byla pravda, pokud byl člověk připraven sedět trvale zkroucený na viklavé římse. Dalo se tam posedět na lavičce s přítelkyní, ale bylo radno moc se nevrtět, aby se snad podpěry držící balkon neodlouply.

Když jsme se s Helenou stěhovali přes ulici, vzal jsem si s sebou jenom pár věcí, a to postel, starožitný třínohý stolek, který mi kdysi Helena koupila, a naši sbírku kuchyňského nádobí (ne právě císařský servis). To znamenalo, že se tam teď nedalo na ničem spát, ale Petronius si na zemi připravil docela úhledný kutloch ze srolovaných lůžkovin, které si patrně schovával od dob naší vojančiny. Pár kusů šatstva si rozvěsil na háky, které jsem tam zatloukl, když jsem tam bydlel. Na stoličku si pečlivě rozložil osobní toaletní potřeby: hřeben, zubní párátko, škrabku a láhev s olejem do lázní.

Ve vnější místnosti se skoro nic nezměnilo. Zůstal tam stůl, lavice, malý cihlový sporáček, pár lamp a kbelík na vylévání špinavé vody. Na plotýnce seděl bezvadně vydrhnutý kastrůlek, který jsem ani nepoznal. Na stole měl seřazené terakotovou misku s odpovídající číškou, lžíci a nůž. Petronius, prozíravější, než jsem kdy byl já, si už koupil bochník chleba, vajíčka, sušené fazole, sůl, oříšky, olivy, hlávku salátu a malou sbírku sezamových koláčků. Sladké měl rád.

Jen pojď dál. Tak co, Marku, je to jako za starých časů, viď?" Sevřelo se mi srdce. Samozřejmě že jsem pociťoval nostalgii po dobách svobody, žen, chlastu a blažené nezodpovědnosti… Nostalgie byla příjemná, ale tím to taky končilo. Lidé se vyvíjejí. Jestli se chce Petronius vrátit do mládeneckých časů, může si posloužit, když je teď sám. Já jsem přišel na chuť čistým lůžkovinám a pravidelnému jídlu.

„Vidím, že ještě umíš správně tábořit." V duchu jsem se ptal, jak brzy mu to asi zevšední.

„Člověk nemusí žít zrovna ve špíně jako kdysi ty."

„Můj mládenecký život byl naprosto úctyhodný.“ Jinak to ani nešlo. Hodně času jsem strávil snahou přilákat sem ženy smyšleným vychvalováním, jak je můj byt báječně zařízený. Všechny věděly, že lžu, ale okouzlené mým vyprávěním přece jen očekávaly určitý standard. Ostatně určitě slyšely, že i když jsem už z domova odešel, stále o mě pečuje máma. „Matka vyplašila všechny švábы, že vzali vyděšeně nohy na ramena. A jakmile se sem přistěhovala Helena, udržovala nás v čistotě.“

„Jo a pod kuchyňskou lavicí jsem to musel znovu vymést.“

„Ty už jsi jak vrtošivá stará bába. Kdo prosím tě zametá pod lavicí?“

Petronius Longus se protáhl v celé své výšce. Praštil se o strop a krátce zaklel. Upozornil jsem ho, že kdyby byl v ložnici, nejspíš by strop prorazil, shodil pár tašek a třeba i zabil někoho dole na ulici. Jejich příbuzní by pak na něj podali žalobu. Než mohl začít kritizovat, jaký byt jsem si to vybral, vytkl jsem mu: „Tato elegantní domácnost má jeden neuvěřitelný nedostatek: žádné amfory.“

Petroniův obličej se zachmuřil. Uvědomil jsem si, že veškeré jeho víno muselo zůstat v domě, kde stále bydlí Silvia. Ta jistě ví, co to pro něho znamená, že ho o to bohatství připravila. Pokud jejich roztržka zůstane nadále tak nesmiřitelná, Petronius už asi svou nádhernou desetiletou sbírku nikdy neuvidí. Vypadal na omdlení.

Mně ještě naštěstí zůstalo půl amfory, schované pod podlahou. Rychle jsem ji pod prkny vylovil a posadil ho na balkon na večerní slunce, aby se ze své tragédie trochu vzpamatoval.

Ještě stále jsem měl v úmyslu jít domů a navečeřet se s Helenou, ale povzbuzování Petronia mi trvalo jaksi déle, než jsem předpokládal. Propadl hluboké sklíčenosti. Stýskalo se mu po dětech. Ještě víc se mu stýskalo po službě s vigily. Měl vztek na manželku, ale nemohl by jí ani vynadat, protože s ním nemluvila. Už si také začal rozmýšlet, jestli ta spolupráce se mnou byl dobrý nápad. Začala ho sžírat nejistota z budoucnosti, takže místo toho, aby se těšil na nový život, začal se chovat kousavě.

S vínem jsem mu dal přednost a na to přistoupil s chutí.

Brzy jsme toho vypili dost, abychom se znovu začali přít o tu useknutou ruku. Pak už to k ničemu nevedlo, a tak jsme se svorně pustili do lamentování nad zkažeností společnosti, brutalitou města, tvrdým životem a kru-

tostí žen.

„Jak jsme přišli na to, že ženy jsou kruté?“ dumal jsem. „Podle Fuscula ta ruka byla skoro jistě ženská — takže ji nejspíš usekl nějaký naštvaný chlap.“

„Nebuď takový puntičkář.“ Petronius měl spoustu teorií na to, jak jsou ženy brutální, a byl by schopen to rozvádět celé hodiny, kdybych ho nechal.

Jeho pozornost jsem odvedl jinam, když jsem mu vylíčil, jak jsem nepochodil se svými dotazy v Atriu Svobody. „Tady to máš, Petro. Nějaká chudinka ženská je mrtvá. Mrtvá a nepohřbená. Rozsekaná jako pečeně a naházená do akvaduktu.“

„Mělo by se něco podniknout.“ Bylo to naléhavé zvolání člověka, který zapomněl jíst, ale dosud si pamatoval, na co je vinná číše.

„Co třeba?“

„Zjistit o té mrtvole něco víc — například kde je její zbývající část.“

„No jo, kdo to ví?“ Hlava mi plavala víc, než se líbilo mému svědomí. Nijak zvlášť jsem se netěšil na to, až budu klopýtat šest pater dolů a pak zase pár schodů nahoru na druhé straně ulice, abych se dostal k Heleně a domů.

„Někdo to jistě ví. Někdo to spáchal. A řehtá se. Myslí si, že už mu to prošlo.“

„A taky že prošlo.“

„Falcone, ty jsi nemožnej pesimista.“

„Realista.“

„My ho najdeme, uvidíš.“

Už bylo jasné, že budeme strašně opilí.

„Ty si ho můžeš najít,“ pokoušel jsem se vstát, „ale já musím jít za manželkou a holčičkou.“

„No jo.“ Petronius byl velkomyslný, s veškerou zoufalou sebeobětí právě ovdovělého a osiřelého, silně opilého chlapa. „Na mě se neohlížej. Život jde dál. Jen jdi za malou Julií a Helenou, chlapče. Rozkošné miminko. Půvabná dáma. Ty jsi šťastlivec, milej zlatej —“

Nemohl jsem ho opustit. Opět jsem se posadil.

Mému starému kamarádovi se honily hlavou stále stejné myšlenky. Ví-

řily kolem dokola jako splašené planety. „Ta ruka si nás našla proto, že my jsme chlapci, co to dovedou vyřešit."

„Dostala se k nám proto, že jsme se pitomě ptali, co to je, Petronie."

„Ale to je přesně ono. My jsme se ptali. O tom to všechno je, Marku Didie: být na správném místě a klást správné otázky. A taky žádat odpovědi. Tady máš pár dalších otázek: kolik jiných částí těla pluje jako garnáti v městském akvaduktu?"

„Kolik mrtvol?" upřesnil jsem to.

„Jak dlouho už jsou ve vodě?"

„Kdo bude koordinovat aspoň nálezy ostatních částí, co patří k téhle?"

„Nikdo."

„Takže to vezmeme z druhého konce hádanky. Jak najít pohřešovanou osobu ve městě, které si nevypracovalo žádný postup vyhledávání ztracených duší?"

„Kde všechny administrativní jednotky zůstávají striktně oddělené?"

„Kdyby někoho zabili a stalo se to v jiné části města, než kde se objevila ta useknutá ruka, kdo by měl převzít odpovědnost za vyšetření toho zločinu?"

„Jedině my — pokud jsme tak blbí, abychom se toho ujali."

„Koho vůbec napadne nás o to požádat?" otázal jsem se.

„Jedině přítele nebo příbuzného té oběti."

„Třeba žádného přítele neměla — zkrátka nikoho, kdo by si o ni dělal starosti."

„Prostitutka."

„Nebo uprchlý otrok."

„Snad gladiátor?"

„To ne — ti mají cvičitele, co si chrání svoje investice. Takoví mizerové mají dobrý přehled, pokud se jim nějaký muž ztratil. Ale třeba herec nebo herečka."

„Cizinec na návštěvě Říma."

„Je docela možné, že se po ztracených příbuzných shání poměrně dost lidí," uzavřel jsem smutně. „Ale jaké jsou možnosti, aby se ve městě s milionem obyvatel vůbec dozvěděli, že jsme našli kdovíjak starou palečnici? A i když se k nim taková zpráva donese, copak se dá něco takového

identifikovat?“

„Uveřejníme oznámení,“ rozhodl Petronius. Měl za to, že to je odpověď na všechno.

„Bohové, to ne. Dostali bychom tisíce bezcenných odpovědí. Ostatně, co bychom tam napsali?“

„Že hledáme další části skládanky.“

„Další části mrtvoly?“

„Třeba ta oběť ještě žije, Falcone.“

„Takže hledáme někoho jednorukého?“

„Pokud je naživu. Mrtvola nám na oznámení neodpoví.“

„Vrah taky ne. Jsi namazaný.“

„Ty taky.“

„Tak to abych radši odvrávoral přes cestu.“

Snažil se mě přemluvit, abych tam zůstal, dokud nevystřízlivím. Zažil jsem už dost podobných tahů, abych věděl, že by to byla hloupost.

Připadalo mi nesmírně divné, že se Petronius Longus chová jako zpustlý starý mládenec, který chce ten večírek táhnout celou noc, kdežto já že si počínám jako usedlá hlava rodiny, hledající výmluvu, aby mohla upalovat domů.

VIII

Klopýtání ze šestého patra dolů by mělo dokonale vyčistit podrouše-nou hlavu, jenže tady to vedlo pouze k modřinám a odřeninám, když jsem nezvládl vybírání rohů. Pokud pak člověk kleje, může to upoutat nežádoucí pozornost.

„Falcone, na minutku! Potvrď mi, že bych měla Smaracta opustit."

„Lenio, jenom ho opustit nestačí. Vždyť je to vyloženě škodlivý hmyz. Sraž ho a dupej po něm, až přestane kňučet."

„Ale co moje věno?"

Jak jsem ti povídal: rozveď se s ním a věno si můžeš nechat."

„On tvrdí něco jinýho."

„Ten? Nesliboval ti snad, že až si ho vezmeš, budeš mít všechno, na co si vzpomeneš, klid a život jako v peřince? To byla lež, ne?"

„Je to taková lež, že si s ní na mě nikdy netroufl, Falcone."

Snad jsem měl v té prádelně zůstat a utěšovat dávnou kamarádku Lenii. Za starých dob jsem trávil polovinu volného času v kumbále, který jí sloužil jako kancelář, popíjel s ní mizerné víno a poslouchal její nářky nad nespravedlností světa a nedostatkem denárů. Teď ovšem, poněvadž byla stále provdaná za Smaracta, hrozilo, že se tam každou chvíli přivalí a připojí se k nám, a tomu riziku jsem se snažil vyhnout. Mimoto jsem měl vlastní domov, kam bych se rád vrátil, jenomže pořád mi v tom někdo bránil.

Jedno jsem však nevěděl, a to, že můj domov napadl jiný hmyz: Anacrites.

„Buď zdráv, Falcone."

„Pomoc! Podejte mi někdo koště. Heleno, někdo sem pustil odporného švába."Anacrites se na mě tiše, shovívavě usmíval. To už se nedalo vydržet.

Helena Justina mě bystře pozorovala. „Jak se vede tvému kamarádovi?"

Podle všeho došla k názoru, že bude-li Petronius tábořit v mém starém bytě, může to ohrozit náš domácí život.

„Bude mu tam dobře."

Helena si z toho vyvodila, že zatím je na tom špatně. „Máš tam oříškovou omeletu a roketový salát." Sama už se najedla. Večeři jsem měl připravenou v misce. Bylo toho o něco méně, než kolik bych si toho naložil sám, omeleta vystydla a k pití mě významně čekala voda.

Anacrites po mé večeři vrhl pár toužebných pohledů, ale bylo mu jasně naznačeno, že jeho se večeře netýká. Helena si ho nevšímala. Nesnášela ho právě tak jako já, ačkoliv nevěděla, jak je výkonný ani jakou má povahu. Helena ho prostě nenáviděla za to, že se mě pokoušel zabít. Mně se líbí děvče, jež má pevné zásady. Líbí se mi takové ženy, které si myslí, že stojí za to udržet mě naživu.

Jak to tedy s Petroniem Longem vypadá? Vrátí se do práce?" Anacrites přešel rovnou k účelu své návštěvy. Před tím vážným poraněním hlavy by nikdy nehovořil tak zpříma. Ztratil svou společenskou mazanost a uhlazenou, pobuřující sebedůvěru. Ale oči prozrazovaly jeho nespolehlivost stejně jako jindy.

Pokrčil jsem rameny. „Balbina Milvia je moc hezká."

„Ty myslíš, že se vážně zamiloval?"

„Myslím, že Petronius Longus nesnáší, když mu druzí radí, co má dělat."

„Doufal jsem, že by nebylo marné, kdybychom ty a já mohli pracovat spolu, Falcone."

„Každého by napadlo, že máš strach z mé matky."

Zakřenil se. „Copak se jí nebojí každý? Já to myslím vážně." Já taky, ale šlo mi o to, abych se tomu vyhnul.

Jedl jsem dál. Neměl jsem v úmyslu žertovat s ním o matce. Helena se posadila na druhou stoličku vedle mě. Se sepjatýma rukama na okraji stolu propalovala Anacrita zlostným pohledem. „Mám dojem, že už jsi na svou otázku dostal odpověď. Je to všechno, proč jsi sem přišel?"

Tváří v tvář jejímu nepřátelství vypadal zmatený. Jeho bledé oči nejistě těkaly. Od té doby, co ho někdo praštil do hlavy, jako by se poněkud scvrkl, jak fyzicky, tak mentálně. Bylo divné, že tu tak s námi seděl. Bývaly

doby, kdy jsem Anacrita vídal jenom v jeho kanceláři na Palatinu. Dokud ho máma nepřivedla na náš dýchánek, s Helenou se nikdy formálně nesešel, takže teď si neví rady, jak s ní mluvit. Pokud šlo o Helenu, ta už si — ještě než přišel do našeho domu — toho vyslechla spoustu o potížích, které mi Anacrites působí, takže neměla žádné pochyby, jak s ním jednat.

Nevšímaje si Heleny obrátil se znovu na mě. „Mohli bychom se výborně doplňovat, Falcone."

„Já mám za partnera Petronia. Nehledě na to, že se potřebuje něčím zabývat, my jsme už dávno sehraný tým."

„To by mohlo zničit vaše přátelství."

„Ty jsi pesimistický věštec."

„Znám, jak to na světě chodí."

„Ale nás neznáš."

Pokud měl nějakou připomínku, nechal si ji pro sebe. Já jsem dál seděl s hlavou skloněnou nad miskou s jídlem a vůbec jsem se nesnažil udržovat nějakou konverzaci, až to špehovi konečně došlo a odebral se domů.

Helena Justina se otočila tváří ke mně. „O co myslíš, že mu jde?"

„Onehdy jsem to vyjádřil jasně. Chová se impulzivně, to byl jistě okamžitý nápad, že sem zase přišel. Přičítám to tomu poranění hlavy."

„Tvoje matka říká, že pořád něco zapomíná. A ten hluk při naší sešlosti ho vyloženě znepokojoval. Není zdráv."

„Další z důvodů, proč s ním nechci spolupracovat. Nemůžu si dovolit mít na krku chlapa, který by mi nebyl k ničemu. Ať si máma říká, co chce, ještě by na to nestačil."

Helena si mě stále kriticky prohlížela. Ta pozornost mi dělala dobře. „Petro si tedy poradí. A jak jsi na tom ty, Marku Didie?"

„Nejsem tak opilý, jak jsem mohl být, ani tak hladový, jak jsem byl předtím." Misku jsem čistě vytřel posledním kouskem dalamánku a pak jsem do ní v přesném úhlu odložil nůž. Číšku vody jsem vyzunkl, jako by mi nápoj, který mi vybrala, přišel opravdu k chuti. „Děkuju ti."

Helena tiše naklonila hlavu. „Mohl jsi Petronia přivést," připustila.

„Snad někdy jindy." Políbil jsem jí ruku. „Pokud jde o mě, já jsem přesně tam, kde chci být," ujistil jsem ji. „S lidmi, k nimž patřím. Všechno je báječné."

„Ty to říkáš, jako bys to myslel doopravdy," vytkla mi Helena. Ale přitom se na mě usmála.

IX

Příští večeři jsem jedl v luxusnějším prostředí, avšak v méně příjemné atmosféře: dostali jsme formální pozvání od Heleniných rodičů.

Camillové vlastnili dva domy poblíž Capenské brány. V těch měli všechny vymoženosti běžné v oblasti kolem tepny Appiovy cesty, ale přitom si zachovávali soukromí vedlejší ulice, kde žili jenom ti nejbohatší. Já bych tam nikdy žít nemohl. Sousedé příliš horlivě strkali nos do záležitostí druhých. A vždycky tam u někoho právě večeřel nějaký édil nebo prétor, takže obyvatelé museli udržovat chodníky v čistotě, aby jejich výlučnou noblesní čtvrť nemohl nikdo oficiálně kritizovat.

S Helenou jsme tam šli pěšky přes Aventin. Její rodiče nám na zpáteční cestu určitě vnutí svá ošumělá nosítka s otroky, kteří je stěží unesou, a tak jsme si chtěli vychutnat klidnou podvečerní procházku předměstským Římem. Já jsem nesl miminko. Helena se dobrovolně nabídla, že potáhne velký koš s Juliinými potřebami: chrastítky, rezervními plenami, čistými košilkami, mycími houbami, ručníky, lahvičkami růžové vody, dekami a hadrovou panenkou, kterou se s oblibou pokoušela sníst.

Když jsme procházeli Capenskou bránou pod Appiovým a Marciovým akvaduktem, postříkala nás voda prosakující trhlinami. Srpnový večer byl však tak teplý, že jsme opět uschli, než jsme došli k domu Camillů. Tam jsem navztekal vrátného, když jsem ho vyrušil od hry v kostky. Byl to moula bez budoucnosti, vyčouhlý hulvát s plochou hlavou, který si jako životní poslání umínil mě rozčilovat. Dcera domu byla teď moje. Už toho tedy měl nechat, jenže při jeho zabedněnosti mu to ještě nedošlo.

Na obřadné setkání s naší dcerou se shromáždila celá rodina. Vzhledem k tomu, že domácnost se mohla vykázat dvěma syny, jimž bylo něco přes dvacet let, způsobili jsme vlastně jakýsi převrat. Aelianus a Justinus odolali volání divadel a dostihů, tanečnic a hudebnic, recitačních večírků a večeří s opilými přáteli, aby mohli uvítat svou prvorozenou neteř. V duchu jsem

se pokoušel odhadnout, jaká hrozba omezení kapesného je k tomu asi přinutila.

Julii jsme ponechali napospas všeobecnému obdivu a uchýlili se do zahrady.

„Vypadáte oba dost vyčerpaně.“ To se za námi vykradl Helenin otec Decimus Camillus. Vysoký, poněkud přihrblý a s krátkými vlasy jako hřebíky, měl dost vlastních starostí. Byl císařovým přítelem, ale dosud na něm lpěl stín bratra, který se pokusil zmocnit státní pokladny a rozvrátit stát. Decimus nemohl očekávat, že mu někdy nabídnou vyšší úřad. Ve vlastní pokladně měl také průvan. V srpnu by se senátorská rodina měla slunit na zahradě nějaké elegantní vily na lázeňském pobřeží u Neapole nebo na svazích některého poklidného jezera. Camillové měli několik usedlostí ve vnitrozemí, ale žádné pěkné letní útočiště. Do senátu odevzdali povinný milion sesterciů, kterým se Decimus kvalifikoval, ale jinak už neměli dostatek hotovosti, s níž by se povznesli buď finančně, nebo společensky.

Našel nás sedět bok po boku na lavičce pod kolonádou, s hlavami u sebe a bez hnutí, jako zhroucené.

„Mimino v domě dá zabrat,“ zašklebil jsem se na něho přátelsky. „Dovolili ti vůbec na náš poklad mrknout, než se na něj vrhly rozněžnělé ženské?“

„Zdá se, že si s obecenstvem umí šikovně poradit.“

„To je pravda,“ potvrdila mu Helena, když sebrala energii, aby tátu políbila, jakmile se k nám vmáčkl na lavičku. „Když potom lichotníci skončí, umí je nečekaně poblinkat.“

„To mi připomíná někoho, koho jsem kdysi znával,“ zavzpomínal senátor.

Helena, jeho nejstarší dítě, byla jeho miláček, a pokud mě má intuice neklame, Julia bude na řadě hned po ní. Se šťastným úsměvem se naklonil přes Helenu a poklepal mě po paži. Měl by ve mně vidět vetřelce, ale stal se mým spojencem. Vzal jsem mu z krku dceru, s níž měl jen potíže, a dokázal jsem, že s ní hodlám zůstat. Sám jsem neměl žádné peníze, ale na rozdíl od jiných konvenčních patricijských zeťů jsem za ním nedolézal každý měsíc a neškemral o půjčku.

„Tak jste se šťastně vrátili z Baetiky, Marku a Heleno, a jako obvykle s dobrou pověstí, říkají ti, co do toho na Palatinu vidí. Marku, tvůj nápad s kartelem na olivový olej se císaři velice zamlouvá. Co máš v plánu teď?“

Pověděl jsem mu o tom, že se chystám pracovat s Petroniem, a Helena mu vylíčila naše včerejší třenice s cenzorovým úředníkem.

Decimus zaúpěl. „Ty ses už do soupisu přihlásil? Doufám, že jsi pochodil líp než já.“

„V jakém smyslu, pane?“

„Tak jsem tam napochodoval, odhodlán hlásit se okamžitě jako vzorný občan, ale mému odhadu hodnoty majetku nevěřili. A to jsem byl přesvědčen, že moje verze je naprosto přehledná.“

Nasál jsem vzduch mezi zuby. Na senátora mi připadal jako čestný člověk. Kromě toho po té aféře se zrádným bratrem musel Camillus Verus znovu prokazovat svou loajalitu pokaždé, sotva vkročil na Forum. To se mi zdálo nespravedlivé, poněvadž právě on ztělesňoval politickou zvláštnost, nesobeckého veřejného činitele. To byl jev tak vzácný, že mu prostě nikdo nevěřil. „Je to těžké. Máš právo se odvolat?“

„Oficiálně se neprovádí žádný audit. Cenzoři mohou na místě každého odmítnout. A potom mu předloží své vlastní daňové výpočty.“

Helena svůj smysl pro suchý humor zdědila po otci. Zasmála se a řekla: „Vespasián prohlásil, že potřebuje čtyři sta milionů sesterciů, aby po Neronově řádění znovu naplnil státní pokladnu. Takže on to chce dělat takhle.“

„Že mě bude ždímat?“

„Ty jsi dobrák a Řím miluješ.“

„Taková hrozná odpovědnost.“

„Přijal jsi tedy výpočty cenzorů?“ zeptal jsem se s mírným pochechtáváním.

„Ne tak docela. První možnost byla protestovat — což znamenalo, že se do toho musím vložit s velkým úsilím a výdaji, abych získal stvrzenky a pronájmy, kterým se cenzoři beztak vysmějí. Druhá možnost znamená tiše zaplatit a pak mi vyjdou na půl cesty vstříc.“

„Úplatek!“ zvolala Helena.

Její otec se zatvářil pohoršeně a dceru za to pokáral. „Heleno Justino, císaře nikdo nepodplácí.“

„No jistě. Jenom se uzavírají kompromisy," vyprskla zlostně.

Poněvadž jsem se cítil stísněný, když jsme seděli na lavičce ve třech, vstal jsem a šel zkontrolovat zahradní fontánku na nedaleké zdi. Breptavý opilý Silenus pouštěl chabý pramínek vody z vinného měchu. Chudák starý bůh, ten toho nikdy moc nenadělal, ale dnes průtoku bránil navíc jeden fík, který tam spadl ze stromu, tvarovaného tak, aby se opíral o slunnou zeď. Ovoce jsem promptně vylovil. Voda teď bublala o něco silněji.

„Díky." Senátor měl sklon zvyknout si na věci, které nefungovaly. Přešel jsem k záhonu podél chodníku, kam přesadili loňské hrnkové květiny. Ožírali je brouci. Listy měly okousané a silně postižené rezatostí. Nekvetly a příští rok budou nanejvýš živořit. Tihle brouci byli jasně červení a dali se snadno přelstít, a tak jsem si jich pár setřepal na dlaň, pak jsem je hodil na chodník a botou je rozšlapal.

Zkontroloval jsem si výsledek své práce na fontánce a vyprávěl jsem senátorovi o té useknuté ruce. Věděl jsem, že si zaplatil, aby se mohl soukromě napíchnout na jeden z vodovodů. „Naše voda se zdá čistá," vykládal. „Přichází z Appiova akvaduktu."

Jenže ze stejného zdroje ji čerpají i fontány na Aventinu," varoval jsem ho.

„Já vím. Ty mají přednost. Platím vysoké poplatky, ale soukromí odběratelé se musí řídit přísnými pravidly."

„Správa vodovodů ti určuje, kolik vody smíš odebrat?"

„Správa mi dovolila zapustit oficiálně schválenou trubku dole do zásobní nádrže."

„A nemůžeš si ji trošku upravit, aby se zvýšil průtok?"

„Všechny soukromé trubky jsou z bronzu, aby se zabránilo nějakým ilegálním úpravám — ovšem já jsem přesvědčen, že se o to lidé stejně pokoušejí."

„Jak velké je to vaše potrubí?"

„O průměru jenom něco málo přes jeden palec." To nejmenší. Jenomže teče nepřetržitě ve dne v noci, takže to pro rozumnou domácnost stačí. Camillus neměl peněz na rozhazování. Byl to prostě takový milionář, kterému nezbývalo než vážně šetřit.

„Tak úzké, že by se do něho nevešel žádný předmět, který by tam připlul po vodě," poznamenala Helena.

„Ano, díky bohům. Míváme tam hodně písku, ale pomyšlení, že by se k nám dostávaly kusy těl, je krajně nepříjemné." To téma ho zaujalo. „Kdyby v akvaduktu volně plaval nějaký odpad, moje potrubí by se mohlo ucpat zevnitř při odtoku z nádrže. Asi bych si hned nestěžoval, soukromé domy jsou vždycky první na řadě, komu se uzavře přívod, jakmile se objeví nějaký problém. Podle mě je to jen spravedlivé." Camillus byl vždycky tolerantní. „Nedovedu si představit, že by správa vodovodů přiznala nález něčeho nehygienického uvnitř nádrže. V duchu si maluji, že dostáváme jiskřivě čistou vodu přímo z Caerulejského pramene — ale je to, co nám přivádějí akvadukty, opravdu bezpečné na pití?"

„Radši se drž vína," poradil jsem mu. Což nám připomnělo, že bychom měli jít dovnitř na večeři.

Když jsme prošli křídlovými dveřmi do jídelny, uviděli jsme slavnostněji prostřenou tabuli, než tu bylo zvykem, takže z otcovství přece jen vyplývaly určité výhody. Sešlo se tam sedm dospělých. Julii Justu, Heleninu matku, hrdou, upjatou ženu jsem políbil na tvář a ona se dokázala ovládnout tak, že ani neucukla. Pozdravil jsem jejího arogantního staršího syna Aeliana s hranou srdečností, kterou jsem ho chtěl naštvat, a s opravdovou upřímností jsem se zazubil na jeho vysokého štíhlejšího bratra Justina.

Kromě celé rodiny Camillů a mě tam byla ještě Claudia Rufina, elegantní, ale poněkud příliš vážná dívka, kterou jsme s Helenou přivezli z Hispánie a jež teď bydlela tady, protože my jsme jí nemohli nabídnout žádnou postel pro hosty. Narodila se sice v provincii, ale byla z dobré rodiny a bude vítána v každém domě, až na ty nejvíc snobské, neboť dospěla do věku, kdy je děvče na vdávání, a kromě toho byla jedinou dědičkou velkého jmění. My s Helenou jsme ji uvítali přátelsky. Claudii jsme hned po příjezdu představili Camillům v oprávněné naději, že by to mohl být konečně začátek jejich cesty k vile v Neapolském zálivu.

Mohlo by to tak dopadnout. Slyšeli jsme, že už souhlasila se zásnubami. Camillové musí mít v sobě asi nějaký sklon ke krutosti. Za necelý týden od chvíle, kdy jsme s Helenou předali tuto uzavřenou dívku do jejich domu,

nabídli jí Aeliana. Claudia ho znala z doby, kdy sloužil v Hispánii, a vychovali ji, aby se u cizích chovala jako způsobný host — a mimoto Julia Justa jí neumožnila setkat se s jinými mladými muži —, a tak pokorně souhlasila. Za jejími prarodiči putoval vzápětí dopis, v němž je zvali do Říma, aby se dohoda rovnou zpečetila. Celá akce proběhla tak rychle, že jsme se o ní dozvěděli až teď.

„Bohové olympští!" zvolala Helena.

„Jsem přesvědčen, že oba budete velice šťastní," vypravil jsem ze sebe chraptivě. Claudia vypadala tou představou roztomile potěšená, jako by ji vůbec nenapadlo — a nikdo ji k té myšlence nepřivedl —, že tu jde i o její blaho.

Budou spolu tak nešťastní jako většina manželských párů, ale bohatství jim umožní pořídit si velký dům, kde se budou moci navzájem vyhýbat. Claudia, tichá dívka s poněkud větším nosem, měla na sobě smuteční bílé šaty za svého bratra, původního dědice, který nešťastnou náhodou přišel o život. Pravděpodobně uvítala možnost myslet na něco nového. Aelianus se chtěl dostat do senátu, jenže na to potřeboval peníze. Vezme zavděk čímkoli. Kromě toho by tak přebil Justina, svého hezčího a oblíbenějšího mladšího bratra.

Justinus sám se jenom usmíval, pokrčil rameny a tvářil se trochu zvědavě jako dobrosrdečný mladík, který nechápe, proč se s tím nadělají takové ciráty. Kdysi v cizině jsme spolu účinně těsně spolupracovali. Lhostejnou tváří tehdy maskoval zlomené srdce. V pralesích barbarské Germánie se silně zamiloval do plavovlasé vizionářské věštkyně (ale v Římě se z toho pak rychle vyléčil, když si začal ještě nemožnější poměr s jistou herečkou). Quintus Camillus Justinus vždycky vypadal, jako by ani nevěděl, kudy se jde na Forum — ale nikomu nedovolil nahlédnout do svých tajných hlubin.

⌘ ⌘ ⌘

Večer probíhal tak pokojně, že když jsme se loudali domů v nosítkách a nevšímali si remcání nosičů, kteří předpokládali, že půjdu vedle nich pěšky, Helena si neodpustila poznámku: „Snad sis všiml té změny, od chvíle, co jsme si pořídili dítě?"

„Jak to myslíš?“

Její velké hnědé oči tančily šibalstvím. „Nikdo si ani v nejmenším nevšímal tebe ani mě. Absolutně nikdo se nás nezeptal, kdy si najdeme nějaký lepší byt —“

„Ani kdy si opatřím slušnou práci —“

„Ani kdy už bude formální svatba —“

„Vědět dřív, že na to stačí jedno děcko, byla bych si nějaké vypůjčila už dávno.“

Helena se zadívala na Julii. Utahaná několika hodinami obdivu teď spala jako dudek. Než uplyne další hodina a na mě přijde v posteli spaní, to všechno se rázem změní. Informátoři zůstávají většinou svobodní. A to byl jeden z důvodů. Na druhou stranu noční hlídka v nějaké ulici daleko od domova — i kdyby tam byla koželužna a ilegální palírna, i kdyby se tam potloukalo plno prostitutek, co rády jedí česnek a jejichž pasáci s sebou nosí řeznické nože — měla pro mě najednou nečekanou přitažlivost. Jestliže se muž dovede šikovně opřít, může se osvěžit krátkým zdřímnutím v nějakém portiku před krámem.

„A jak to vidíš s Aelianem a Claudií?“ zeptala se má milovaná.

„Tvoji rodiče dovedou popadnout býka za rohy, ačkoli vypadají tak mírně.“

„Snad to tedy vyjde.“ Hovořila bezbarvým hlasem, což znamenalo, že jí to dělá starosti.

„Vždyť s tím souhlasila. Tvůj otec je rozumný pán a tvá matka by nestrpěla, aby Aeliana ulovila nějaká pochybná ženská, kdyby to vypadalo, že to nevyjde.“ Hlavně však potřebovali Claudiiny peníze. Za chvíli jsem se tiše zeptal: „Když sis brala toho ničemu Pertinaka, co na to říkala matka?“

„Dohromady nic moc.“

Mě neměla Helenina matka nikdy ráda — což jenom dokazuje, že měla správný úsudek. První sňatek Heleny Justiny navrhl ve svém vlastním hanebném zájmu její strýc (ten, kterého jsem později všoupl do stoky) a tenkrát ani Julia Justa nemohla najít pádné důvody, proč by tomu sňatku měla stát v cestě. Helena sama Pertinaka snášela, pokud to šlo, ale potom, aniž se s někým poradila, vydala prohlášení o rozvodu. Manželova rodina usilovala o smír. Ale tou dobou už poznala mě a tím to skončilo.

„Než sem přijedou prarodiče, měli bychom si s Claudií ještě promluvit," navrhl jsem. Poněvadž jsme ji sem přivezli, cítili jsme za ni oba odpovědnost.

„Pár slov jsme spolu prohodily, zatímco ty sis zalezl s otcem do jeho pracovny. A mimochodem," vyzvídala Helena dobrosrdečně, „co jste tam vy rošťáci tropili?"

„Ale nic, miláčku. Jenom jsem ho vyslechl, když si znovu stěžoval na to sčítání."

Ve skutečnosti jsem si však na Camillu Verovi ověřoval jeden nápad. Když se zmiňoval o sčítání, napadlo mě, jak bych si mohl trochu přivydělat. Netvrdím, že jsem si prověřoval svou autoritu, když o tom Heleně nic neprozradím, ale byl jsem zvědav, jak dlouho jí bude trvat vypáčit všechny podrobnosti z otce nebo ze mě. S Helenou jsme před sebou neměli žádné tajnosti. Ale některé akce jsou práce pro chlapy. Nebo si to alespoň namlouváme.

X

Glaucus, můj cvičitel, byl ostrý jako kočičí drápky. Malý, ramenatý propuštěnec, původem z Cilicie, vedl lázně dvě ulice za Kastorovým chrámem. Měl tam také výbornou tělocvičnu pro lidi jako já, kteří si potřebovali udržovat dobrou fyzickou kondici, protože jim nejednou šlo o život. Knihovnu a obchod s pečivem využívali zase jiní klienti — z diskrétní střední vrstvy, kteří si mohli dovolit platit pravidelné příspěvky a chovali se tak ukázněně, že nikdy nenarušili tamější tlumenou atmosféru. Glaucus nabízel členství jenom na základě osobního doporučení.

Své pravidelné návštěvníky znal snad lépe, než se znali sami. Patrně žádný z nás mu nijak zvlášť nepřirostl k srdci. Po dvaceti letech poslouchání tajností druhých, zatímco jim hnětl svalstvo, se naučil takové pasti vyhýbat. Ale na druhou stranu uměl sám vymáhat trapné informace tak hladce, jako když drozd vyklovává šnečí ulitu.

Na mě si nepřišel. Jakmile ze mě začal páčit rozumy, ušklíbl jsem se a řekl mu: „Radši se drž otázky, jestli letos plánuju nějakou dovolenou."

„Moc jsi přibral, legračně ses opálil. Jsi tak ochablý, až se divím, že nepadáš na nos. Poznám, že ses povaloval kdesi na nějakém statku, Falcone."

„No jo, bylo to tam příšerně venkovský. Samá práce, ujišťuju tě."

„Slyšel jsem, že je z tebe tatínek."

„Správně."

„Soudím, že ses konečně musel zamyslet nad svým ledabylým vztahem k práci. Udělal jsi ohromný skok vpřed a dal ses do party s Petroniem Longem."

„Vidím, že chodíš s otevřenýma ušima."

„Udržuju si kontakt. A než se mě zeptáš," pokračoval Glaucus hbitě, „tak vodu do těchhle lázní čerpáme z Marciova akvaduktu. Je proslulá tím, jak je studená a jakou má znamenitou kvalitu. Nechci slyšet žádný ošklivý povídačky, že vy dva pleticháři hledáte v nádrži nějaký ohavnosti!"

„To je jenom náš koníček. Překvapuje mě, že o tom vůbec něco víš. My s Petroniem sháníme případy, kdy jde o rozvody nebo dědictví."

„Nesnaž se mě opít rohlíkem, Falcone. Já jsem přece ten, kdo ví, že levou nohu máš slabou od tý doby, co sis ji před třemi lety zlomil. Tvoje staré zlomeniny žeber dosud bolí, když fouká vítr od severozápadu, rád bojuješ s dýkou, ale zápas ti jde taky slušně, chodidla máš dobrý, pravý rameno je citlivý, umíš vyrazit pěstí, ale míříš příliš nízko a nemáš naprosto žádný výčitky svědomí, když nakopneš soupeře do koulí —"

„Když tě tak poslouchám, připadám si jako hotový mrzák. Znáš ještě nějaký provokativní osobní detaily?"

„Příliš často si u pouličních krámů dáváš karbanátky a nemáš rád zrzavý ženský."

„Ušetři mě dalších mazaných keců, typických pro venkovana z Cilicie."

„Tak už si jenom řekneme, že vím, o co vám dvěma s Petroniem jde."

„Petronius a já jsme pouze neškodný výstředníci. Ty nás z něčeho podezříváš?"

„Vyvádíte pěkný voloviny. Slyšel jsem přesně, co v reklamě nabízíte," informoval mě Glaucus kysele. „Mezi klientama o tom šla dnes jedna řeč: Falco a společník nabízejí tučnou odměnu za jakoukoli informaci týkající se částí těla nalezených v akvaduktech."

Slovo „odměna" na mě zapůsobilo rychleji než projímadlo. Ať už mám levou nohu slabou, nebo ne, vypadl jsem z jeho diskrétního zařízení, jen co jsem si stačil na sebe hodit šaty. Ale když jsem pádil nahoru do bytu ve Fontánovém dvoře, abych Petroniovi nařídil, že tu nebezpečnou novou hlášku musí ihned smazat, bylo už pozdě. Někdo tam byl přede mnou a přinesl další ruku z mrtvoly.

XI

Poslyš, ty blboune — jestli chceš za můj podnik rozdávat odměny, tak koukej, ať to jde z tvý kapsy.“

„Uklidni se, Falcone.“

„Ukaž mi, jakou barvu mají tvoje denáry.“

„Hele, sklapni, buď tak laskav. Právě dělám pohovor s návštěvníkem.“

Jeho návštěvník byl přesně takový typ odporného chuďase, jaký se dal čekat, že sem přileze a bude čekat úplatek. To Petronia ani nenapadlo. Na chlapa, který už sedm let chytá ničemy, zůstal kupodivu nevinný. Jestli mu to nezarazím, přivede mě na mizinu.

„Tak vo co de?“ zajímalo zpovídaného návštěvníka. „Něco se s prachama zvrtlo?“

„Ale nic,“ uklidňoval ho Petronius.

„Všechno,“ opravil jsem ho.

„Já slyšel, že vyplácíte vodměny,“ stěžoval si žalostným tónem.

„To záleží na tom, za co.“ Vřel ve mně vztek, ale zkušenost mě naučila dodržet každý slib, jenž sem někoho přilákal. Nikdo neleze šest pater jenom proto, aby se podíval na informátora, leda když je ten chudák úplně na dně anebo pokud věří, že to, co ví, stojí za nějaký ten peníz.

Zlostně jsem si měřil ten Petroniův úlovek. Byl o stopu menší než průměr, podvyživený a špinavý. Na sobě měl ošoupanou tuniku, hnědou jako bláto, která mu visela na ramenou na několika vlněných cárech. Obočí měl uprostřed srostlé. Z vysunuté brady mu vyráželo tuhé černé strniště a táhlo se až k lícním kostem s pytlíky pod očima. Jeho předkové možná bývali významnými králi Cappadocie, ale tenhle muž byl bezpochyby obecní otrok.

Na nohou, jež vypadaly ploché jako pekařské lopaty, měl hrubé dřeváky s vysokou podešví, jež ho ale neudržovaly v suchu. Z černých plstěných punčoch prýštila voda všude možně. Jeho průchod našimi dveřmi vyzna-

čovala řada loužiček a kolem místa, kde zůstal stát, se pomalu rozléval tmavý rybníček.

„Jak se jmenuješ?“ zeptal se Petronius povýšeně ve snaze získat znovu autoritu. Palce jsem si zahákl za opasek a opřel jsem se o stůl. Byl jsem naštvaný. Vyslýchaný o tom nemusel vědět, ale Petronius napodoboval můj postoj.

„Ptal jsem se tě, jak se jmenuješ.“

„Proč to potřebuješ vědět?“

Petronius se zamračil. „Proč to potřebuješ tajit?“

„Já nemám, co bych tajil.“

„To je chvályhodné. Já jsem Petronius Longus. On je Falco.“

„Cordus,“ hlesl žadatel neochotně.

„Jsi obecní otrok a pracuješ pro správce vodovodů?“

„Jak jsi na to přišel?“

Všiml jsem si, že se Petronius jen těžko ovládá. „Podle toho, cos mi přinesl, to není těžké uhádnout.“ Všichni jsme se zadívali na novou ruku. Rychle jsme očima uhnuli. „Pro koho děláš?“ zeptal se Petronius, aby se nemusel bavit o té relikvii.

„Pro stát.“ Vodárenská správa zaměstnávala dvě skupiny obecních otroků, jednu odvozenou od původní organizace založené Agrippou a nyní spadající zcela pod stát, a druhou, kterou založil Claudius, a ta patřila stále k císařově domácnosti. Pro to rozdělení do dvou „rodin“ neexistoval žádný důvod. Obě by měly náležet ke stejné pracovní skupině. Byla to ukázka klasického byrokratického zmatku s obvyklými dvířky pro korupci. Neschopnost takové organizace také zhoršoval fakt, že v současné době se větší práce zadávaly soukromým podnikatelům místo toho, aby je přímo vykonávali otroci. Žádný div tedy, že Aqua Appia ustavičně prosakovala.

„Co děláš za práci, Corde?“

„Zedničinu. Můj předák je Vennus. On neví, že jsem našel tu…“

Všichni jsme se opět váhavě zadívali na ruku.

Tahle byla tmavá, smrdutá, nahnilá ohavnost, která se dala poznat jenom proto, že jsme něco takového očekávali. Vypadala hrozně, zůstala z ní jen polovina. Jako té první, i téhle chyběly prsty a zbyl tam jenom palec, visící na proužku ztvrdlé kůže, ačkoli hlavní kloub se rozpadl. Ty prsty

možná ohlodaly krysy. Možná že je postihlo něco ještě horšího.

Ten zbytek teď ležel v misce — mé staré jídelní misce, což mě hodně naštvalo —, umístěné na stoličce mezi Petroniem a jeho vyslýchaným, co nejdál od nich. V té malé místnosti to bylo ještě stále hodně blízko. Odsunul jsem se dál kolem stolu na druhou stranu. Zabzučela tam moucha, která se chtěla podívat, ale ihned zase vyděšeně odletěla. Jak jsme na ten předmět všichni zírali, jako by se celková atmosféra změnila.

„Kdes to našel?“ zeptal se Petronius tiše.

„V Marciovým vodovodu.“ Smůla, Glauku. Tady máš ty koupele v křišťálově čisté vodičce. „Vlezl jsem tam skrz hořejší poklop s jedním dozorcem zkontrolovat, esli stěny nepotřebujou voškrábat.“

„Oškrábat?“

„No jo, a je to pořádná fuška. Von se tam usazuje vápenec, legáte. Tlustě jako tvoje noha, kdyby se to nechalo bejt. Furt se to musí vodsekávat, nebo by se to celý zaneslo.“

„Byla v tom akvaduktu tedy voda?“

„No jo. Zavřít Marciův je skoro vyloučený. Ten je zapotřebí pro všechno možný. A dybysme začali pouštět horší vodu, aby se dal vodklonit, tak pracháči začnou hnedka vyskakovat.“

„Jak jsi tedy tu ruku našel?“

„Akorát tam připlavala a slušně pozdravila.“

Petronius se ho přestal vyptávat. Tentokrát by mu nejspíš vyhovovalo, kdybych ho přerušil, ale nic mě tak dalece nezajímalo. I mně se udělalo poněkud nanic, stejně jako jemu.

„Dyž mě ťukla do kolena, tak jsem div nevylítnul z kůže, to mi věřte. Víte, komu patří?“ zeptal se vodárenský otrok zvědavě. Podle všeho si myslel, že máme odpověď i na nemožnosti.

„Ještě ne.“

„Počítám, že na to přídete.“ Otrok se uklidňoval. Chtěl věřit, že se z toho vyklube něco kloudného.

„Pokusíme se.“ Petroniův hlas zněl sklíčeně. On i já jsme věděli, že je to beznadějné.

„Jak to teda bude s těma prachama?“ vyzvídal Cordus rozpačitě. Kdybychom mu opravdu něco zaplatili, rozpovídal by se víc. „Abysem řek

pravdu, já jsem nepřišel kvůlivá tý odměně, abyste věděli.“ Oba jsme poslouchali s výrazem slušné starostlivosti. „Slyšel jsem, že se vyptáváte, a tak mě napadlo, že byste to měli mít vy… ale jen aby se to hlavouni nedověděli —“

Petronius si otroka prohlížel přátelským pohledem. „Já myslím,“ napadlo ho, „že když najdeš něco podobnýho, tak o tom nesmíš ani ceknout, aby se veřejnost neznepokojila. Je to tak?“

„To je přesně vono!“ zvolal Cordus vzrušeně.

„Kolik takových částí mrtvol už jsi našel dřív?“ zeptal jsem se. Když se teď o to začal zajímat i druhý člověk, povzbudilo ho to. Třeba se jim ten jeho dáreček přece jen líbí. A mohli by zaplatit o to víc.

„No, já sám nic, legáte. Ale to bys koukal. Ve vodě se objeví všechno možný a slyšel jsem o spoustě takovejch.“

„Mrtvoly bez rukou?“

„Spíš ruce a nohy, legáte.“ Hádal jsem, že to má jenom z doslechu. A poznal jsem, že Petronius je stejného názoru.

„Viděl jsi někdy některý?“

„Já ne, ale jeden muj kámoš.“ Každý Říman má nějakého toho kámoše, jehož život je mnohem zajímavější než ten jeho. Zvláštní, že se nikdy s tím kámošem nesetkáte.

„Ta ruka je tvůj první velký objev?“ Snažil jsem se vzbudit v něm dojem, že na něco takového může být hrdý.

„Ano, pane.“

Podíval jsem se zpříma na Petronia. Založil si ruce. Já také. Předstírali jsme, že se o něčem radíme. A opravdu jsme se oba tvářili nanejvýš zachmuřeně.

„Corde,“ pokračoval jsem, „nevíš, jestli vody Aqua Appia a Aqua Marcia vytékají ze stejného místa?“

„Já ne, legáte. Na akvadukty se mě neptej. Já jsem jenom takovej trouba, co maká v mokru a odsekává usazeniny. Nic technickýho já neznám.“

Ušklíbl jsem se na něho. „To je škoda. Doufal jsem, že nám pomůžeš, abychom se nemuseli bavit s nějakým nudným odborníkem na vodní stavby.“

Vypadal sklíčeně.

Byl to možná mizera, ale přesvědčil nás, že to myslí dobře. Věděli jsme, jak je život obecních otroků tvrdý, a tak jsme se oba začali hrabat v kapsách a měšcích, až se nám podařilo dát spojenými silami dohromady tři čtvrťáky denaria, v samých drobných. Cordovi jsme udělali radost. Půl hodiny, kterou strávil v našem doupěti nad Fontánovým dvorem, ho dostatečně varovalo, že od takových dvou šupáků může očekávat nanejvýš kopanec do zadku a pak se bude s prázdnýma rukama pachtit po nekonečných schodech dolů. Pár měďáků mu rozhodně přišlo vhod a mohl vidět, že nám dokonale pustil žilou.

Jakmile odešel, Petronius si natáhl boty, které nosil ven, a zmizel. Utíkal odstranit to oznámení o odměně. Já jsem opatrně zvedl stoličku s rukou a vynesl ji na balkon, jenomže tam skoro okamžitě přiletěl holub a chystal se do ní pustit. Vrátil jsem ji tedy zase zpátky a ruku jsem přiklopil Petroniovou bezvadně vydrhnutou vojenskou miskou jako pokličkou.

Bude mi nadávat, ale to už budu přes ulici, zabedněný v klidu a míru s Helenou. Z toho, že mám společníka, vyplývala jedna kladná věc, a to, že jsem ho mohl nechat celou noc trápit s novým důkazem. Jako jeho nadřízený jsem ten nález směl pustit z hlavy a druhý den se tam přišinout osvěžený a plný neuskutečnitelných nápadů a zeptat se ho rozčilujícím tónem, jaké řešení ten můj milý pomocník navrhuje.

Někteří z nás se už narodí jako manažeři.

XII

Kurátor akvaduktů byl císařský propuštěnec. Patrně uhlazený a kultivovaný Řek. Svou práci pravděpodobně vykonával s horlivou oddaností. Říkám „pravděpodobně“, protože ani Petronius, ani já jsme ho nikdy doopravdy neviděli. Tento vysoký činitel se jistě musel pilně věnovat pěstování své uhlazenosti a kultivovanosti, takže na pohovor s námi neměl vůbec čas.

S Petroniem jsme promarnili celé dopoledne čekáním v jeho kanceláři na Foru. Pozorovali jsme dlouhé fronty předáků part obecních otroků, kteří si tam přicházeli pro denní rozkazy, a potom zase odcházeli, ale pro nás neměl nikdo ani slovo. Obraceli jsme se na různé členy stále se měnícího sekretariátu, kde s námi všichni jednali diplomaticky, a někteří dokonce zdvořile. Brzy ovšem bylo jasné, že nám jako obyčejným občanům pán vod asi neposkytne audienci — ani když jsme mu chtěli navrhnout, jak udržet vodu čistou, prostou rozkládajících se kusů mrtvol. Nijak nám nepomohlo, když jsme se hlásili jako informátoři. Pravděpodobně.

Dovolili nám napsat žádost, kde jsme uvedli svůj problém, ale jeden písař, který na ni mrkl, nám upřímně řekl, že tohle nebude kurátora zajímat. Alespoň to nebylo jenom pravděpodobné, ale definitivní.

To by se dalo obejít jenom tak, že by si na kurátora došlápla nějaká vyšší šarže. Taková nečestná taktika se mi příčila a ostatně snad jsem ani neznal nikoho dost významného, kdo by se za mě postavil. Takže s tím se také nedalo počítat.

Přesto jsem dál zvažoval různé možnosti. Petro už se začal zlobit a k celé záležitosti se stavěl tak, jako by páchla. Chtěl se jít prostě napít. Já se však rád dívám na všechno z historického hlediska: zásobování vodou je pro stát životně důležité a vždycky bylo, už celá staletí. Byrokracie kolem něho je složitý labyrint, jehož černá chapadla dosahují až k vrcholu. Jako u všeho ostatního v Římě, do čeho mohl strkat nos, císař Augustus zřídil zvláštní

postupy — naoko k zajištění jasného dohledu, ale hlavně proto, aby byl o všem stále informován.

Věděl jsem, že existuje Komise pro akvadukty, složená ze tří senátorů v ranku konzulů. Při pochůzkách za svými povinnostmi měl každý nárok na dva liktory, kteří kráčeli před ním. Každého kromě toho doprovázel úctyhodný průvod, tvořený třemi otroky, kteří nesli jeho šátek, tajemníkem, jedním architektem a početným personálem v záhadnějších funkcích. Příděly a platy zaměstnanců se čerpaly z veřejných zdrojů a členové komise dostávali psací potřeby a jiné užitečné věci, z nichž si určitou část samozřejmě podle tradice odnášeli domů pro soukromé použití.

Tihle povedení staří fotři měli jasně přednost před kurátorem. Nalákat alespoň jednoho z nich, aby projevil zájem o náš případ, mohlo zapůsobit jako otočná osa pod kurátorovým zadkem. Potkala nás ovšem ta smůla, že všichni tři konzulští členové komise zastávali současně jiná zajímavá veřejná místa, jako například správu zahraničních provincií. To se dalo stihnout snadno, protože komise se scházela formálně na kontrolu akvaduktů pouze po tři měsíce v roce — a to nikoli v srpnu.

Zase jsme uvízli ve slepé uličce. To se nám nestalo poprvé. Musel jsem uznat, že Petronius měl od samého počátku pravdu. Své raněné city jsme šli uchlácholit tradiční metodou: v hostinci jsme si dali oběd.

Později mě Petronius poněkud vrávoravě odvedl na nejvhodnější místo, kde je možno vyspat se z opice, na svou starou strážnici. Po Fusculovi tam dnes nebyla ani památka.

„Vzal si volno, aby mohl jet navštívit tetičku, veliteli," hlásil Sergius.

Sergius byl důstojník Čtvrté kohorty, který se vyžíval v trestání. Vysoký, s dokonalou postavou, stále připravený jednat a neuvěřitelně hezký. Teď seděl venku na lavičce, jemně pošvihával bičem a zabíjel mravence. Vraždit, to bylo jeho. Pod dírami v hnědé tunice se bojovně vlnily svaly. Široký opasek, pevně stažený na plochém břiše, zdůrazňoval štíhlý pas a mohutný hrudník. Sergius o sebe pečoval. A taky přivolával maléry. Žádný výtržník ze širokého okolí, na něhož Sergius dohlížel, si už nikdy netroufl svůj přestupek opakovat. Přinejmenším jeho protáhlý opálený obličej, nos rovný jako dýka a zářivé zuby se vtiskly ničemovi do paměti ve chvíli, kdy

omdléval pod laskáním jeho biče. Ten, koho Sergius jednou zmlátil, se vlastně zúčastnil zvlášť výlučné umělecké tvorby.

„Kterou tetičku?“ zeptal se Petronius posměšně.

„Tu, co za ní jezdí, když si potřebuje vzít den volno.“ Vigilové se dokonale vyznali v tom, jak si pořídit šílenou bolest zubů nebo nutnost zúčastnit se pohřbu blízkého příbuzného, kterého zbožňovali. Dělali těžkou, mizerně placenou a nebezpečnou práci. Vymýšlení výmluv, jak zmizet, přinášelo nezbytnou úlevu.

„Bude ho mrzet, že tu nebyl.“ Rozmáchlým gestem jsem rozbalil novou ruku a hodil ji na lavičku vedle Sergia. „Přinesli jsme mu další kus prejtu.“

„Br! Trochu tlustě ukrojený, co?“ Sergius se ani nehnul. Zastával jsem teorii, že postrádá jakékoliv city. Ale přece jen chápal, co nás ostatní tak rozrušovalo. „Po tom posledním zákusku, co jste mu přinesli, Fusculus se svatosvatě zařekl, že se už nikdy nedotkne masa. Teď jí jenom kapustu a šípkovou omáčku. V který jídelně vám to naservírovali?“ Sergius nějak poznal, že jsme byli zrovna na obědě. „Tu byste měli ohlásit édilům jako zdraví nebezpečnou.“

„Jeden obecní otrok tu ruku vylovil z Marciova vodovodu.“

„Třeba je to trik vinařů,“ zachechtal se Sergius. „Snaží se každého přesvědčit, aby nepil vodu.“

„Nás tedy přesvědčili,“ uznal jsem.

„To je vidět, Falcone.“

„Kde je ta minulá ruka?“ zajímal se Petronius. „Rádi bychom se podívali, jestli by se hodila s touhle do páru.“

Sergius poslal písaře, aby ji přinesl z muzea, kde zřejmě budila velkou senzaci. Když se s ní vrátil, sám ji položil na lavici vedle té, kterou jsme přinesli, jako by předváděl nové palčáky na zimu. Musel si trochu pohrát s volným palcem na té druhé, aby obě ležely správně. „Dvě pravé.“

„Těžko říct.“ Petronius se držel opodál. Věděl, že ta nová se div nerozpadá. Vždyť s ní koneckonců strávil celou noc v jednom bytě. Na ten zážitek nezapomene.

„Hodně toho chybí, ale palec má být takhle a obě jsou dlaněmi nahoru. Povídám ti, že jsou obě pravé.“ Sergius si prosazoval svůj názor, ale nikdy se nenechal vyprovokovat k hádce. Většinou to ani nepotřeboval. Každému

stačilo podívat se na jeho bič a hned mu vyšel ve všem vstříc.

Petronius se s tím vyrovnával sklíčeně. „Takže jde o dvě různé mrtvoly."

„Jeden vrah?"

„To může být náhoda."

„Blechy můžou odpadnout, než stačí štípnout," posmíval se Sergius. Rozhodl se, že zavolá Scythaka, aby vyslovil odborný názor.

Scythax, lékař kohorty, byl zarputilý orientální propuštěnec. Vlasy mu ležely v dokonalé přímce na obočí, jako by si je zastřihával sám podle misky. Minulý rok mu zavraždili bratra a od té doby byl ještě zamlklejší. Když přece někdy promluvil, choval se podezíravě a hlas měl sklíčený. To ovšem nevylučovalo lékařské vtipy. „Pro toho pacienta už nemůžu nic udělat."

„Ale jen to zkus, Hippokrate. Třeba je to pracháč. Ti vždycky zoufale lpí na životě a za každý náznak, že se jim život prodlouží, dobře platí."

„Ty jsi ale šašek, Falcone."

„My jsme nepředpokládali, že je přišiješ."

„Kdo je ztratil?"

„To nevíme."

„Co nám o nich můžeš říct?" otázal se Petronius.

Sergius znovu vyložil svou teorii, že ty ruce patřily různým lidem. Scythax se na dlouho odmlčel, jako by o tom nápadu pochyboval, ale potom ho potvrdil. Byl to typický lékař. Znal pravou míru, jak lidi znejistit svým nadřazeným, vědeckým chováním.

„Jsou to mrtvoly mužů?" zahučel Petronius.

„Možné to je." Doktorovy odpovědi byly tak přesné jako cesta močálem v husté mlze. ‚Ale taky ne. Moc malé. Šlo spíš o ženy, děti nebo otroky."

„A jak došlo k tomu, že jsou oddělené od paží?" dotíral jsem na něho. „Nemohli je z hrobu vyhrabat psi nebo lišky?" Než se stalo nezákonným pohřbívání zemřelých uvnitř hranic města, býval hřbitov na Eskvilinu. Ta oblast ještě stále divně páchne. Založily se tam zahrady, ale nechtělo by se mi v nich pěstovat a okopávat záhon chřestu.

Scythax se znovu zadíval na ruce, ale neměl chuť na ně sáhnout. Sergius jednu z nich nebojácně vzal a přidržel ji doktorovi tak, aby mohl prozkoumat zápěstí. Scythax uskočil dozadu. Odporem našpulil rty a pravil: „Ne-

pozoruji tu žádné stopy po zvířecích zubech. Mně to připadá, jako by zápěstí bylo přeseknuté nějakou čepelí."

„Tak to je vražda!" zakrákoral Sergius. Přiblížil si ruku až těsně k obličeji a zíral na ni jako někdo, kdo si prohlíží malou želvičku.

„Jakou čepelí?" chtěl vědět Petronius.

„To já nevím."

„Byla to čistá práce?"

„Ta ruka je už v rozkladu, těžko říct."

„Podívej se i na tu druhou," nařídil jsem mu. Sergius upustil první ruku a druhou relikvii nastavil dychtivě Scythakovi. Ten zbledl ještě víc, když z ní palec konečně upadl.

„Nedá se říct, co se stalo."

„Je na ní stejný kus zápěstí."

„To je pravda, Falcone. Je tu kousek pažní kosti. Tady nedošlo k přirozenému oddělení v kloubu, k jakému může docházet rozkladem."

Sergius položil druhou ruku opět na lavici a odpadlý palec nastavil tak, jak mu to připadalo přirozené.

„Díky, Scythaku," rozloučil se Petronius truchlivě.

„Rádo se stalo," zamručel doktor. Jestli najdete další kousky těchto lidí, vezměte si laskavě na konzultaci jiného doktora." Zamračil se na Sergia. „A ty — pořádně si umyj ruce!" To nebude moc platné, poněvadž všechna voda, která je k máni, pochází ze znečištěných vodovodů.

„Vezmi si prášek proti bolení hlavy a na chvilku si lehni," poradil Sergius prchajícímu doktorovi posměšně. Scythax byl proslulý neochotou předepisovat ten lék lidem, kteří ho potřebovali. Jeho běžný postup spočíval v tom, že těžce raněným vigilům radil, aby se rovnou vrátili do práce, že potřebují hodně pohybu. Na živé byl tvrdý. Těmi smutnými kousky mrtvol jsme zřejmě vyhmátli jeho slabinu.

A svou ovšem taky.

XIII

Druhý den bylo jasné, že vodárenští obecní otroci se už spolu domlouvali. Rozběhla se mezi nimi soutěž, kdo najde nejodpornější „důkaz" a přemluví nás, abychom ho přijali. U Fontánového dvora šlapali nahoru a tvářili se pokorně a nevinně a nenápadně s sebou nesli balíčky. Byli to nařádi. Jejich obětiny nestály za nic. A taky páchly. Někdy se dalo poznat, co ten příšerný předmět je, ale většinou jsme to raději ani nechtěli vědět. Museli jsme však s tou hrou pokračovat, protože jednoho dne by nám mohli opravdu přinést něco pravého.

„Vidíš? Však sis o to koledoval," odbyla to Helena.

„Ba ne, holčičko. To Lucius Petronius Longus, můj báječný nový společník, byl tak pitomý, že o to žádal."

„A jak vůbec s Petroniem vycházíš?" zeptala se mě zdráhavě.

„Však víš, právě jsem ti na to odpověděl."

Když ovšem obecní otroci navezli do té hry i své předáky, zamkli jsme s Petroniem kancelář a přestěhovali jsme se do mého nového bytu. Helena se chopila příležitosti. Než bys řekl švec, oblékla si elegantní červené šaty, v uších jí cinkaly skleněné náušnice a zavazovala si klobouk proti slunci. Chystala se navštívit školu pro sirotky, jejíž patronkou se stala. Přemluvil jsem ji, aby si s sebou vzala na ochranu taky Nux. O mě se postará Julia.

Kvůli miminku jsme se s kamarádem trochu poškorpili.

Jak můžeš něco takovýho dovolit," bručel Petronius.

„Ve spojitosti s Helenou nemám slovo ‚dovoliť rád."

„Ty jsi blázen, Falcone. Jak se můžeš věnovat svý práci, když máš současně dělat chůvu?"

„Na to jsem zvyklý. Marina mi každou chvíli hodila na krk Marcii." Marina byla děvče mého nebožtíka bratra, žena, která uměla každého, kdo se nechal, jaksepatří vysávat. Malou Marcii jsem měl hodně rád a Marina toho šikovně využívala. Když Festus zemřel, ždímala ze mě nemilosrdně soucit,

pocit viny a peníze (ty ze všeho nejraději).

„Musíme si stanovit určitá pravidla," pokračoval Petronius zamračeně. Seděl na mém zápraží, tlapy v botách si opíral o zpuchřelé zábradlí a blokoval schody. A že neměl co dělat, pojídal z misky slívy. „Nerad bych, abychom vypadali neprofesionálně."

Poukázal jsem na to, že hlavní důvod, proč vypadáme jako toulaví psi na tržišti, spočívá v tom, že se flákáme po krčmách, protože jsme nesehnali žádné platící klienty. „Julia nám rozhodně nepřekáží. Vždyť pořád jenom spí."

„A brečí! Jak můžeš udělat dojem na návštěvníky, když ti na stole na dece řve kojenec? Jak můžeš vyslýchat podezřelého, když jí utíráš zadeček? U všech bohů, Falcone, copak se můžeš vypravit na diskrétní pátrání s kolíbkou přikurtovanou na zádech?"

„Já to zvládnu."

Jen co se ocitneš v tlačenici a nějakej lotr ti popadne mimino jako rukojmí, budeš zpívat jinou písničku."

Už jsem mlčel. Tím mě ťal do živého.

Ale ještě neskončil. „Copak se dá v poklidu vychutnat karafa při tiché debatě v hospůdce —" Když můj starý přítel začal vyjmenovávat postupně různé stížnosti, byla z toho encyklopedie o deseti svitcích.

Abych mu to zatrhl, navrhl jsem, že bychom si mohli zajít na oběd. Tato stránka života na volné noze mu jako obvykle zvedla náladu, a tak jsme se vypravili ven a nezbývalo nám než vzít Julii s sebou. Než nastane doba dalšího krmení, museli jsme se vrátit domů, abychom ji předali Heleně, ale chvatný oběd — jako dát si projednou džbán vína s vodou — může být jenom zdravý, jak jsem poučoval Petronia. Poradil mi, kam si můžu tu chválu abstinence strčit.

Helena ještě nebyla doma, a tak jsme se opět usadili na zápraží, jako bychom tam seděli celou dobu, co byla pryč. Abychom ten dojem potvrdili, znovu jsme navázali na předchozí hádku. S takovým hašteřením jsme mohli klidně pokračovat celé hodiny. Skoro jsem měl pocit, jako bychom byli opět osmnáctiletí legionáři. Když jsme sloužili v Británii, probendili jsme celé dny debatami o nicotných problémech, což byla naše jediná zábava v obdobích povinné strážní služby, jež nám narušovala pití keltského

piva, až se nám z toho dělalo zle, a umiňovali jsme si, že dnešní noc bude ta pravá, kdy se zbavíme panictví s jednou z laciných táborových nevěstek. (Nikdy jsme si to nemohli dovolit. Náš žold stěží stačil na pivo.)

Náš debatní kroužek na zápraží měl být narušen. Se zájmem jsme pozorovali, jak se k nám blíží malér.

Jen se koukni na tu bandu pitomců."

„Asi se tu nevyznají."

„Zabloudili a jsou blbí."

„To asi hledají tebe."

„Ba ne, já bych řekl, že tebe."

Byli to tři moulové a jeden tupý hulvát, nejspíš jejich vůdce. Na sobě měli rozedrané tuniky, které by ani moje šetrná máma nevzala jako hadry na podlahu. Místo opasků provazy, suknice jim stěží zakrývaly zadky, roztřepené lemování u krku, rozpárané švy, chybějící rukávy. Když jsme si jich poprvé všimli, motali se po Fontánovém dvoře jako zatoulané ovce. Vypadali, jako by sem pro něco přišli, ale už zapomněli, pro co. Někdo je musel poslat. Tahle parta neměla dost fištrónu, aby na něco přišla sama. Ať už to byl kdokoliv, možná že jim to vysvětlil přesně, ale mohl si ušetřit práci.

Za nějaký čas se vrhli na prádelnu naproti. Pozorovali jsme je, jak se radí, jestli si mají troufnout vejít dovnitř, až se ven vyvalila Lenia. Patrně si myslela, že se chystají ukrást nějaké šatstvo sušící se na šňůrách, a tak se vynořila, aby jim pomohla vybrat něco pěkného. Však viděla, že to naléhavě potřebují. Jejich nynější oblečení vypadalo žalostně.

Všichni setrvali v delší debatě, načež se ti čtyři vrtáci pustili nahoru po kamenných schodech, které je přivedou — pokud se nenechají odradit — k mému starému bytu nahoře. Lenia se k nám otočila a mimikou naznačila, že ti pitomci hledají nás. Nejspíš jim také poradila — jak jsme si domysleli —, že jestliže nás tam nahoře nenajdou, o moc nepřijdou. A jak pro ni bylo typické, ani se nepokusila jim ukázat, že oba sedíme tady, každému na očích.

Až mnohem později se ti čtyři výlupkové přiloudali sklesle dolů.

Nějakou dobu se ještě potloukali po ulici a marně o něčem debatovali. Jeden si potom všiml Cassia, pekaře, jehož krám vyhořel během té osudné

Leniiny svatby. Teď své zboží pekl v pronajatých pecích někde jinde, ale tady si pořídil stánek pro své staré zákazníky. Ten hladový chudák si vyškemral dalamánek a nejspíš se přitom také poptal po nás. Cassius jim podle všeho poradil, kde nás najdou. Moula s dalamánkem se přiloudal zpátky ke kolegům a vyložil jim, co se dozvěděl. Všichni se pomalu otočili a podívali se na nás.

My s Petroniem jsme se ani nepohnuli. On seděl dál na stoličce s nohama opřenýma o zábradlí a já jsem se opíral o futro domovních dveří a piloval si nehty.

Ti troubové se kupodivu pustili do další debaty. Nakonec se rozhodli, že se vydají k nám. Trpělivě jsme na ně čekali.

„Vy ste Falco a Petronius?"

„Kdo se ptá?"

„My se ptáme a vy nám máte vodpovědít."

„Naše odpověď zní: kdo jsme, do toho nikomu nic není."

Typická rozprávka mezi lidmi, kteří se neznají, k jaké na Aventinu často dochází. Pro jednu ze stran býval výsledek obyčejně krátký, ostrý a bolestivý.

Ti čtyři, z nichž žádného maminka nenaučila držet pusu pořádně zavřenou, ani mu neporadila, aby se přestal drbat v intimních partiích, si teď nevěděli rady, co dál.

„Hledáme dva parchanty, nějakýho Petronia a Falcona." Jejich mluvčí se domníval, že když to bude opakovat dost často, my změkneme a přiznáme se. Asi mu nikdo neřekl, že jsme kdysi sloužili v legiích. Tam jsme se naučili poslouchat rozkazy — a taky si jich nevšímat.

„To je pěkná hra." Petronius se na mě zaculil.

„Já bych ji vydržel hrát celý den."

Nastala přestávka. Nad řady šerých bytů se vyšplhalo nemilosrdné poledí slunce. Stíny se scvrkly v nic. Kytky s dutými stonky se na balkonech složily v mdlobách. Na špinavé ulice se snesl klid, jak všichni zalezli dovnitř a sbírali síly, aby vydrželi několik hodin vzdorovat nesnesitelnému letnímu vedru. Byl čas na šlofíka a nepříliš namáhavé smilnění. Jenom mravenci se stále činili. I vlaštovky dosud kroužily a tu a tam vysokým

tenkým hláskem zapískaly, když se donekonečna spouštěly nad Aventin a Kapitol na pozadí úchvatně modrého římského nebe. Dokonce i nepřetržité klapání počítadla z nějakého bytu vysoko nad námi, kde obyčejně sedával nějaký pan domácí a počítal peníze, jako by trochu vázlo.

Na nějaké šarvátky bylo příliš horko a rozhodně až moc vedro na to, aby se člověk do něčeho zaplétal. Ale i tak, jednomu z těch pitomců luplo v hlavě a začal se na mě sápat.

XIV

Než na mě stačil sáhnout, praštil jsem ho tvrdě do břicha. Zároveň se Petronius jedním pohybem lehce vyhoupl na nohy. Žádný z nás neztrácel čas ječením: „Propáníčka, co se to děje?“ Dobře jsme to věděli — a věděli jsme také, co s tím uděláme.

Prvního chlapa jsem popadl za vlasy — na tunice neměl dost látky, aby se dal pořádně chytit. Ti hoši byli ochablí a ospalí. Žádný z nich neměl dost energie, aby se bránil. Jednou paží jsem ho chytil kolem pasu a mával jsem jím jako koštětem, kterým jsem vymetal ostatní dolů ze schodů. Petro si stále ještě myslel, že je mu sedmnáct. Předvedl se tím, že přelezl přes zábradlí a seskočil na ulici. S vážnou tváří sebou trhl a byl připraven všechny pochytat, až se pohrnou dolů. Sevřeli jsme je z obou stran a dali jsme jim výprask, ani jsme se přitom příliš nezadýchali. Pak jsme je naskládali na jednu hromadu.

Petronius je přidržoval botou spočívající na jednom hřbetě a obřadně mi potřásl rukou. Nijak zvlášť se nezpotil. „Každý složil dva — vyrovnaný výsledek.“

Pohlédli jsme na ně. „Obrana nestála za nic,“ pronesl jsem s politováním.

Ustoupili jsme, aby se mohli postavit. Za chviličku se kolem nás shromáždil kupodivu početný dav, zvědavý, co se děje. Lenia to asi rozhlásila po celé prádelně. Vyšly ven všechny její pradleny a pomocníci. Ozval se povzbudivý výkřik. Fontánový dvůr má i svou společenskou stránku. Postřehl jsem v tom náznak ironie. Každý by si myslel, že Petronius a já jsme dvojice vysloužilých gladiátorů osmdesátníků, kteří bez ohledu na svůj věk a právo na odpočinek vytáhli dopadnout partu šestiletých kluků na jabkách.

„Tak a teď nám pěkně povíte,“ obořil se na ně Petronius hlasem důstojníka vigilů, „co jste zač, kdo vás poslal a co chcete.“

„To vám může bejt jedno,“ troufal si odmlouvat jejich vůdce, a tak jsme

ho popadli a pohazovali si jím mezi sebou jako pytlem fazolí, dokud nepochopil, jaké významné postavení máme v těchto ulicích.

„To už stačí, nebo ten meloun rozmačkáme."

„Já z něho udělám kaši, jestli nepřestane odmlouvat —"

„Tak co? Už budeš hodnej?"

Byl tak udýchaný, že nemohl mluvit, ale my jsme ho zase postavili na nohy. Petronius se skutečně bavil a ukázal na Leniina děvčata. Každá zvlášť byla zlatíčko, ale v houfu se z nich staly ukřičené hubaté sprosté malé fúrie. Kdyby je někdo viděl přicházet, nestačilo by mu přejít na druhý chodník, ale vrhl by se rovnou do jiné ulice. I kdyby mu hrozilo, že ho někdo přepadne a sebere mu peníze. „Jak začnete znovu vyvádět, všechny vás předhodíme těmhle krasotinkám. Věřte mi, že by se vám moc nelíbilo, kdyby si vás zatáhly do parní komory. Ten poslední chlap, kterého se ty harpyje od necek zmocnily, byl pohřešován tři týdny. Našli jsme ho zavěšeného na tyči, ohanbí se mu bimbalo a od tý doby sedí zalezlej v nějakým koutě a jenom si něco brebentí."

Děvčata dělala necudná gesta a vyzývavě natřásala sukně. Představovala veselé, vděčné publikum.

Petronius si odbyl výhrůžky a já jsem byl na řadě, abych ty šupáky vyslechl. Asi by, chudáci, omdleli, kdybych na ně vytáhl složitější rétoriku, a tak jsem to držel v prostých mezích. „Takže co tu vlastně pohledáváte?"

Jejich mluvčí svěsil hlavu. „Máš přestat dělat povyk s těma ucpanejma fontánama."

„Kdopak vydal takový dramatický edikt?"

„O to se nestarej."

„Ale my se musíme starat. O to jde?"

„Ano."

„Tos mohl říct hned a nemusel jsi začínat s tou rvačkou."

„Ty sis podal jednoho z mejch chlapců."

„Ten tvůj červama prolezlej poskok mě ohrožoval."

„Poranil jsi mu krk."

„Tak to má štěstí, že jsem mu ho nezakroutil. Víckrát už se v týhle části Aventinu neukazujte."

Podíval jsem se na Petronia. Už nám neměli co říct a ještě by nás mohli

obžalovat, kdybychom je příliš pohmoždili, a tak jsme mluvčího vyzvali, aby přestal kňučet. Pak jsme ten jeho trojlístek uvedli do pořádku a vykázali ze svého písečku.

Dopřáli jsme jim pár minut, aby si na nás mohli v houfu zanadávat, jakmile zahnou za roh. Potom jsme se sebrali a nenápadně jsme je sledovali domů.

Mohli jsme sami přijít na to, kam vlastně jdou. Přesto to bylo dobré praktické cvičení. Protože je vůbec nenapadlo dávat pozor, docela jednoduše jsme táhli za nimi. Petronius dokonce jednou odbočil koupit si plněnou placku a pak mě dohonil. Sešli jsme z Aventinu, potom to vzali kolem Cirku a na Forum. Nijak zvlášť nás to nepřekvapilo.

Jakmile došli k úřadu kurátora akvaduktů, zahodil Petronius zbytek svačiny do stoky a přidali jsme do kroku. Vešli jsme dovnitř. Ti čtyři troubové už zmizeli. Přistoupil jsem k jednomu písaři. „Kde jsou důstojníci, co tu zrovna byli? Měli jsme za úkol je sledovat." Pokynul k jedněm dveřím. Petronius je rázně otevřel a oba jsme vešli dovnitř.

Právě včas. Ti čtyři mezuláni si před chvilkou začali stěžovat nadřízenému. Tomu došlo, že je asi budeme sledovat, a už byl na nohou, aby dveře zavřel na závoru. Když uviděl, že to nestihl, začal přátelsky předstírat, že vyskočil, aby nás uvítal. Potom té žalostné skupince násilníků nařídil, aby odešli. S představováním jsme se nezdržovali. Toho člověka jsme znali: byl to Anacrites.

„Vida, vida," prohodil.

„Vida, vida," opakovali jsme po něm.

Obrátil jsem se na Petronia. „To je přece náš dávno oplakávaný bratr, co ztroskotal na moři."

„A já jsem si myslel, že je to pohřešovaný dědic tvého otce."

„Kdepak. Postaral jsem se o to, aby zůstal viset na opravdu spolehlivém horském svahu. Určitě ho už sežral medvěd."

„Kdo je tedy tohle?"

„Já myslím, že to je ten neoblíbený lichvář, kterého musíme schovat ve skříni a ztratit od ní klíč —"

Anacritovi se kdovíproč to naše plácání nelíbilo. Ovšem nikdo neočekává, že by špeh byl civilizovaný. Z ohledu na jeho vážné zranění jsme se tvářili, že už do něho nebudeme rýt, ale jeho lesklé zpocené čelo a podezíravý pohled v těch přimhouřených šedivých očích nám prozradily, že má přece jenom strach, jestli nečíháme na příležitost podržet ho vzhůru nohama s hlavou v kbelíku vody, dokud nepřestaneme slyšet zalykavé zvuky.

Zmocnili jsme se jeho kanceláře. Svitky jsme naházeli na jednu stranu a přešoupali jsme nábytek. Rozhodl se, že nespustí poplach. My jsme byli dva, jeden z nás velký a oba velmi naštvaní. Ostatně vždyť měl být nemocný.

„Proč nám vyhrožuješ pro naši nevinnou zvědavost?“ udeřil na něj Petronius.

„Vyvoláváte paniku.“

„To, co jsme zjistili, skutečně zavdává důvod k poplachu.“

„Není žádný důvod pro neklid.“

„Pokaždé, když to slyším, se ukáže, že mi nějaký vyšinutý úředník lže,“ namítl jsem.

„Kurátor akvaduktů bere situaci vážně.“

„Proto ses zašil do jeho kanceláře?“

„Kooptovali mě ve zvláštní funkci.“

„Abys hezkou malou houbičkou čistil fontány?“

Tvářil se dotčeně. „Já jsem kurátorův poradce, Falcone.“

„Zbytečně maříš čas. Když jsme přišli hlásit, že průtok vody blokují mrtvoly, ten parchant o tom nechtěl ani slyšet.“

Anacrites získal znovu sebedůvěru. Tvářil se teď jako vážný, licoměrný muž, který nás připravil o práci. „Tak to probíhá ve veřejných službách, příteli. Když se dojde k rozhodnutí něco vyšetřit, nikdy se na to nebere člověk, který první na ten problém upozornil. Není důvěryhodný. Má sklon si myslet, že je na to odborník, a prosazovat vyšinuté teorie. Místo něho si pozvou skutečného profesionála.“

„Chceš říct neschopného nováčka, kterého to vůbec nezajímá?“

Samolibě se uculoval.

S Petroniem jsme si vyměnili jediný mrazivý pohled, pak jsme vyskočili

na nohy a vypadli odtamtud.

Naše vyšetřování nám vyfoukl vrchní špeh. I teď na dovolené z důvodu nemoci měl Anacrites větší vliv než my dva dohromady. Tím tedy skončil náš zájem pomáhat státu. Raději bychom se měli věnovat shánění soukromých klientů.

Kromě toho jsem si právě vzpomněl na něco hrozného: Julii jsem zapomněl doma. Bohové zlatí, svou tříměsíční holčičku jsem nechal úplně samotnou v prázdném domě v drsné oblasti Aventinu.

„Vidíš, tak to je jeden způsob, jak se vyhnout nošení miminka a vypadat přitom jako amatér," uklidňoval mě Petronius.

„Určitě se jí nic nestalo — doufám. Starosti mi dělá hlavně to, že teď už bude pravděpodobně zpátky Helena a pozná, co jsem provedl —"

Na to, abych se dal do běhu, bylo příliš horko. Přesto jsme to stihli domů co nejrychlejším mírným klusem.

Když jsme vybíhali po schodech, hned jsme poznali, že Julia je v bezpečí a má početnou společnost. Z bytu se nesly ven ženské hlasy celkem normálním tempem, jak se zdálo. Vyměnili jsme si pohled, jaký lze jedině nazvat hloubavý, a nato vpadli dovnitř a tvářili se, jako by se podle našeho čestného mínění nestalo nic nepatřičného.

Jedna z žen byla Helena Justina, která teď dítě kojila. Neřekla nic. Ale její oči se střetly s mýma s takovou spalující silou, jaká musela rozpustit vosk na Ikarových křídlech, když vyletěl příliš blízko k slunci.

Ta druhá žena představovala ještě horší nebezpečí: Petroniova odcizená manželka Arria Silvia.

XV

Zbytečně se nerozhlížej. Děti jsem nepřivedla.“ Silvia neztrácela čas. Byla droboučká, upravená jako panenka. Petronius si z ní dělával legraci, jako by velká na ní byla jenom její povaha. Já jsem ji považoval za naprosto nerozumnou. Pevně sevřela ruce a pronesla vážně: „V takovéhle končině nikdy nevíš, na koho by mohly narazit.“ Silvia se nikdy nevyhýbala hrubostem.

„Jsou to taky moje děti.“ Petronius se jako hlava rodiny hlásil o svá práva. Poněvadž holčičky uznal při narození za svoje, legálně mu patřily. Kdyby chtěl dělat těžkosti, mohl by trvat na tom, aby žily s ním. Jenomže my jsme byli plebs a on neměl prostředky, aby se o ně staral. To Silvia dobře věděla.

„Proto jsi je opustil?“

„Odešel jsem, protože jsi mi to poručila.“

Petroniův nezviklatelný klid dohánět Silvii k zuřivosti. Dobře věděl, jak ji sebeovládáním rozčilit. „A ty se tomu divíš, mizero?“

Silviin vzrůstající vztek zase tím víc upevňoval jeho tvrdohlavost. Založil paže. „Můžeme si to vyřídit hned.“

„Ty máš odpověď na všechno!“

My s Helenou jsme se opatrně do toho nepletli. Já bych to byl vydržel dál, jenže ve chvilce ticha poznamenala Helena smutně: „Moc mě mrzí, že vás dva vidím takhle.“

Silvia pohodila hlavou. Chovala se jako nezkrocená kobylka. Jenomže na její uklidnění by Petro žel potřeboval něco víc než hrst mrkve. „Nepleť se do toho, Heleno.“

Helena si nasadila svůj rozumný výraz, což znamenalo, že měla chuť hodit Silvii na hlavu misku s ovocem. Já jenom konstatuji fakt. My s Markem jsme vám vždycky záviděli váš láskyplný rodinný život.“

Arria Silvia vstala. Na tváři se jí objevil tajnůstkářský úsměv, který

možná kdysi Petronia okouzloval, ale dnes ho použila jako trpkou zbraň. „Tak teď vidíte, jak to bylo falešné." Bojovnost z ní vyprchala, což mě zneklidnilo. Odcházela. Petronius jí náhodou stál v cestě. „Dovol."

„Chtěl bych vidět dcery."

„Tvoje dcery by rády viděly otce, který nesebere každý ulomený kvítek, co se mu připlete do cesty."

Petronius se už nehodlal dál hádat. Ustoupil a nechal ji projít.

Zdržel se u nás tak dlouho, aby měl jistotu, že nenarazí na Arrii Silvii, až vyjde na ulici. Potom také odešel a už nepadlo ani slovo.

Helena skončila s krmením a poklepávala Julii po zádíčkách, aby si odříhla. Na stole ležela nová hračka, kterou zřejmě přinesla jako dárek pro děťátko Silvia. Nevšímali jsme si jí, neboť jsme věděli, že nás oba bude pohled na ni vždycky tísnit. Helena uložila maličkou do kolébky. Někdy tu výsadu přenechala mně, ale dnes ne.

„Už se to víckrát nestane," slíbil jsem a ani jsem nemusel objasňovat, co mám na mysli.

„Nestane, já vím," přitakala.

„To nejsou plané sliby."

„Nepochybně tě odvolali k něčemu nesmírně důležitému."

„Nic není důležitějšího než její bezpečí."

„To si taky myslím."

Stáli jsme proti sobě, na protilehlých stranách pokoje. Mluvili jsme potichu, jako bychom nechtěli probudit maličkou, a podivně lehkým tónem, opatrně, aniž Helena zdůrazňovala varování nebo já omluvy, jak by to patrně probíhalo jindy. Ta sžíravá hádka mezi našimi dvěma starými přáteli nás hluboce zasáhla, takže jsme nechtěli riskovat, že se také pohádáme.

„Budeme si muset opatřit chůvu," navrhla Helena.

Takové rozumné prohlášení v sobě skrývalo velké důsledky. Buď se budu muset podvolit a vypůjčit si nějakou ženskou od Camillů (to mi už nabízeli, ale já jsem hrdě odmítal), anebo si budu muset sám koupit otrokyni. To by byla změna, na kterou jsem nebyl vůbec připraven — neměl jsem totiž ani peníze, abych ji koupil, živil a šatil, ani chuť rozšířit naši domácnost, dokud jsme žili v takových stísněných podmínkách, bez naděje,

že se v blízké budoucnosti zlepší.

„Ovšem," odpověděl jsem.

Helena na to nereagovala. Měkká látka jejích tmavorudých šatů ulpěla trochu na houpacím žebru u jejích nohou. Děťátko jsem neviděl, ale věděl jsem přesně, jak bude vypadat a vonět a fňukat a mžourat, kdybych se na ni šel podívat. Právě tak, jako jsem si uměl představit, jak se Heleně zrychlil dech a jak se v ní vzbouřila zlost, že jsem nechal dítě bez dozoru, i jak se pohnul sval v koutku jejích sladkých úst, když se vyrovnávala s protikladnými city ke mně. Snad by mi odpustila, kdybych se na ni drze zaculil. Jenomže mi na ní záleželo tolik, že jsem se neopovážil to zkusit.

Petroniovi možná také kdysi záleželo na manželce a rodině stejně jako teď mně. On ani Silvia se nijak podstatně nezměnili. A přece se zdálo, že mu už nějak přestalo záležet na tom, jestli o jeho záletech ví, a ona přestala věřit v jeho dokonalost. Ztratili nějak rodinnou ohleduplnost, jaká vůbec umožňuje soužití s někým jiným.

Helena si možná také v duchu probírala, jestli se to jednou nestane i nám. Ale snad postřehla smutek na mé tváři, protože když jsem k ní vztáhl ruce, přišla ke mně. Pevně jsem ji objal a jen jsem ji držel v náručí. Byla teploučká a vlasy jí voněly rozmarýnem. Jako vždycky naše těla k sobě dokonale přilnula. „Holčičko, odpusť mi to. Já jsem poděs. Proč sis mě vybrala?"

„Spletla jsem se. A proč sis ty vybral mě?"

„Mně jsi připadala krásná."

„Světelný klam."

Trochu jsem se odklonil a zadíval se jí na obličej. Bledý, snad unavený, přesto však klidný a energický. Mě uměla zvládnout dokonale. Stále jsem ji držel v pevném objetí, bok proti boku, a lehce jsem ji políbil na čelo, jako pozdrav na uvítanou po odloučení. Věřil jsem v každodenní obřady.

Zeptal jsem se jí na školu pro sirotky a ona mi vylíčila, co celý den dělala. Hovořila formálně, ale bez tendence k hádce. Potom se zas zeptala ona, co se přihodilo tak důležitého, že mě to vytáhlo z domova, a já jsem jí vyprávěl o Anacritovi. „Takže on nám vyfoukl naši hádanku, kterou jsme měli pod nosem. Je to stejně slepá ulička, takže bychom měli být rádi, že to převzal."

„Snad to nechceš vzdát, Marku?“

„Ty myslíš, že bych měl pokračovat?“

„Tys na mě čekal, abych to řekla.“ Usmála se. Za chvilku dodala s očima upřenýma na mě: „Co chce dělat Petronius?“

„Já jsem se ho neptal.“ I já jsem chvilku počkal, a pak jsem ironicky dodal: „Když nad něčím dumám, tak vlastně mluvím s tebou. To se nikdy nezmění, abys věděla.“

„Ale ty a on jste přece společníci.“

„V práci. Ty jsi moje společnice v životě.“ Zjistil jsem, že i když jsme s Petroniem zapraženi ve společném postroji, ještě stále jsem chtěl probírat jednotlivé stránky našich problémů s Helenou. „To spadá pod jednu definici, kočičko. Když si muž vezme ženu, tak se s ní má dělit o všechny tajnosti. Přítel může být sebebližší, ale vždycky ještě zbývá poslední špetka uzavřenosti, kam nemá přístup. Zvláště když se ten přítel chová zdánlivě nesmyslně.“

„Ty budeš Petronia podporovat bezvýhradně —“

„Máš pravdu. Potom přijdu domů a povím ti, jaký je to blázen.“

Měl jsem dojem, že se mě Helena chystá políbit jinak než letmo, ale k mé zlosti nás někdo vyrušil. Do domovních dveří znovu a znovu kopaly malé nohy ve velkých botách. Šel jsem nezvanému hostu vynadat, ale zastihl jsem tam, jak jsem očekával, nabručeného, nespolečenského synovce Gaia. Už dávno jsem věděl, jaký je to vandal.

Bylo mu třináct, šlo mu na čtrnáctý. Jeden z Gallina hejna. Oholená hlava, vlastní rukou vyvedené tetování sfing, polovina zubů pryč, obrovská tunika přepásaná do záhybů tři palce širokým řemenem s přezkou hlásající „Trhni si nohou“ a zabijáckými cvočky. Ověšený pochvami na dýky, váčky na různé poklady, vydlabanými tykvemi a amulety. Malý kluk, který si hraje na chlapáka — a protože je to Gaius, projde mu to. Byl to tulák. Na ulici ho vyháněl nesnesitelný rodinný život a jeho vlastní zlodějské sklony, a tak žil ve svém zvláštním světě. Jestli se nám podaří dotáhnout ho do dospělosti bez nějaké strašné pohromy, bude to úspěch.

„Přestaň mi kopat do dveří, Gaie.“

„Já nekopal.“

„Nejsem hluchý a ty otisky po botách jsou tvoje velikost.“

„Ahoj, strejčku."

„Vítej, Gaie," odpověděl jsem trpělivě. Helena vyšla ven a stoupla si za mě. Podle jejího názoru Gaius potřeboval přátelský pohovor a trochu hýčkání místo věčných pohlavků, které ostatní členové mé rodiny považovali za normální.

„Něco jsem ti přines."

„Bude se mi to líbit?" Mohl jsem uhádnout, co to asi bude.

„No bodejť! Je to úžasnej dárek —" Gaius měl zvláštní smysl pro humor. „Je to zkrátka další hnusná věc, co potřebuješ na to svý vyšetřování. Jeden kamarád to našel ve stoce na ulici."

„Často si hrajete ve stokách?" zeptala se Helena úzkostlivě.

„Ale kdepak," lhal, neboť postřehl její výchovnou náladu.

Hrabal se v jednom ze svých váčků a dárek vytáhl. Byl malý, velikosti hracího kamene k dámě. Ukázal mi to a rychle to zase schoval. „Kolik mi za to dáš?" To jsem mohl vědět, že se, rošťák, doslechl o odměně, kterou sliboval Petro v tom svém oznámení. Tenhle bystrý malý podnikatel zverboval patrně polovinu římských uličníků, aby pátrali na všelijakých odporných místech po pokladech, které bych mohl koupit, jestli mě přemluví.

„Kdo ti řekl, že sháním další hnusné nálezy, Gaie?"

„Každej mluví jenom o tom, co s Petroniem sbíráte. Táta je zase doma," dodal, a tak mi bylo jasné, kdo se do toho vložil nejhorlivěji.

„To jste asi rádi." Nechtěl jsem třináctiletému klukovi říkat, že podle mě je jeho táta nespolehlivý vrták. Gaius je tak chytrý, že na to přijde sám.

„Táta říká, že z řeky každou chvíli vylovějí kusy mrtvol —"

„Lollius musí vždycky přebít povídačky ostatních. Vykládal ti hrůzostrašný historky o mrtvolách bez rukou a bez nohou?"

„Ten o nich ví všechno. Máš eště tu ruku? Můžeš mi ji ukázat?"

„Nemám a nemůžu."

„Todle je nejnapínavější případ, cos měl, strejčku," sdělil mi Gaius vážně. „Jestli budeš muset vlízt do stok a hledat další kousky, můžu jít s tebou? Budu ti držet lucernu."

„Já do žádných stok nepolezu, Gaie. Ty kousky, co jsme našli, byly v akvaduktech. Už bys měl vědět, jaký je mezi nimi rozdíl. Ostatně teď už to dělají jiní. Pro kurátora akvaduktů tu záležitost vyšetřuje oficiální osoba

a my s Petroniem se vrátíme k běžné práci.“

„Zaplatí nám správa vodovodů za kosti a další věci?“

„Ne, nanejvýš tě zavřou, že vyvoláváš paniku. Kurátor to chce udržet pod pokličkou. Ten váš nález asi za moc nestojí.“

„Ale jo, stojí!“ přel se Gaius vehementně. „Je to něčí palec od nohy.“

Helena, stojící mi u ramene, se otřásla. Ve snaze udělat na ni dojem vytáhl ten rošťák znovu tu hrudku tmavé hmoty a opět na mě dotíral, kolik mu za to zaplatím. Podíval jsem se na tu věc. „Nech toho, Gaie. Přestaň mi vnucovat starou psí kost, nebo mě naštveš.“

Gaius si ten předmět sám také prohlídl a potom zkroušeně přiznal, že to na mě zkoušel. „Ale tu lampu ti rád podržím, jestli polezeš do těch stok.“

„Jde o akvadukty, už jsem ti to říkal. Bylo by mi milejší, kdybys místo toho hlídal maličkou, abych nedostal vynadáno, že jsem ji opustil.“

„Vždyť Gaius Julii ještě ani neviděl,“ napadlo Helenu. Můj synovec z té seznamovací sešlosti upláchl. Nesnášel rodinné podniky. Něco v tom chlapci přece jenom bude.

Poněkud mě překvapilo, když se zeptal, jestli by ji nemohl vidět teď. Helena ho vzala dovnitř, a dokonce miminko vyndala z kolíbky, aby si je mohl pochovat. Zpočátku se trochu polekal, ale pak od ní spící raneček převzal (z nějakého důvodu k Heleně Gaius vždycky vzhlížel) a pak jsme s úžasem sledovali, jak se proslulý drsňák rozplývá nad naším mrněte m a vyloženě žasne nad jeho miniaturními prstíčky na ručičkách i nožičkách. Snažili jsme se nedat najevo, že takovou sentimentalitu nesnášíme.

„Ale doma máš přece vlastní maličké sourozence,“ podivila se Helena.

„Jó, s těma já nechci mít nic společnýho!“ odbyl to Gaius pohrdavě. Tvářil se zamyšleně. „Kdybych vám ji někdy pohlídal, dostal bych za to zaplaceno?“

„Samozřejmě,“ odpověděla Helena bez váhání.

„Kdybys to dělal pořádně,“ dodal jsem chabě. To už bych raději nechal Gaia hlídat klec plnou krys, ale byla to napjatá situace. Kromě toho ani na okamžik jsem nevěřil, že by to opravdu chtěl dělat.

„Kolik?“ vyzvídal jako pravý člen rodiny Didiů.

Uvedl jsem cenu, Gaius mě donutil ji zdvojnásobit a potom předal Julii velmi opatrně znovu Heleně a rozhodl se, že půjde domů.

Helena ho ještě zavolala zpátky a dala mu skořicový koláček (k mé zlosti, protože už jsem pečivo zahlédl na stole a těšil jsem se, jak ho spořádám sám). Potom ho formálně políbila na tvář. Gaius se zašklebil, ale nedovolil si uhnout.

„U Jupitera! Doufám, že je čistý. Od tý doby, co jsme odjeli do Hispánie, jsem neměl možnost dotáhnout ho do lázní."

Dívali jsme se za ním, jak odchází. Dosud jsem držel v ruce ten jeho malý poklad vylovený z kanálu. Blahopřál jsem si, jak se mi podařilo odbýt jeho pokus o úplatek, přesto jsem však měl smíšené pocity.

„Proč to?" zeptala se Helena pochybovačně a už čekala to nejhorší.

„Hlavně protože si myslím, že je to opravdu lidský palec."

Helena mi jemně sáhla na tvář, tak trochu jako by krotila divoké zvíře, stejně jako když líbala Gaia. „Tak vidíš," zamumlala, „Anacrites si může dělat, co chce — ale ty se o to zřejmě zajímáš dál."

XVI

Lenia dovolila Petroniovi a mně vyvěsit na prádelnu oznámení, že všechny vzorky částí těl z vodovodů se mají podle nového nařízení odevzdávat Anacritovi. To pomohlo.

Vešli jsme tak dalece ve známost, že se nám zlepšil dokonce příliv pravidelných klientů. Většinou nám nosili práci, na kterou bychom stačili i se zavázanýma očima. Jako obvykle přicházeli advokáti, kteří potřebovali svědeckou výpověď od lidí žijících mimo Řím. Na ty jsem posílal Petronia. Byl to dobrý způsob, jak mu odvádět myšlenky od stesku po dětech — a zajistit, aby se opět neznemožnil návštěvami u Balbiny Milvie. Mimoto si ještě nestačil uvědomit, že důvod, proč nás advokáti zaměstnávají takovou prací, spočívá v tom, že je strašná nuda trmácet se na mule do Lavinia a zase zpátky jenom kvůli vyslechnutí povídačky nějaké baby, jak se její starý bratr naštval na koláře a praštil ho amforou přes palici (a přitom mít na paměti, že ten kolář bude mít asi vítr ze soudu a beztak vezme žalobu zpátky).

Já jsem měl napilno s pátráním po dlužnících a zjišťováním morálního profilu budoucích ženichů pro opatrné rodiny (z toho koukal výhodný dvojitý plat, protože jsem se mohl nenápadně zeptat ženichů, jestli si nechtějí zaplatit zprávu o finanční situaci budoucích příbuzných). Na několik dní jsem se stal horlivým soukromým informátorem. Když mě to už otravovalo, znovu jsem vytáhl onen palec z prázdné vázy vysoko na polici mimo dosah Nux a vydal jsem se na Fórum zjistit, jestli bych nemohl naštvat Anacrita.

Dostal tolik odporných nálezů, jež mu tam nanosili lidé v domnění, že nabídka odměny dosud platí, až mu museli přidělit další místnost a dva pracovité písaře. Letmým pohledem jsem se přesvědčil, že většinu těch hrozných předmětů měli odmítnout, ale písaři přijímali a zapisovali všechno. Anacrites pokročil jenom v tom, že navrhl formulář, který měli

pracně vyplňovat chudáci písaři. Já jsem jim hodil na stůl ten palec, který našel Gaius, odmítl jsem vyplnit předepsaný půlsvitek podrobností, nakoukl jsem s posměšným úsměvem do Anacritovy přísně soukromé kanceláře a opět zmizel.

Pobavil jsem se. To mi mohlo stačit. Jenomže ve mně hlodalo něco, co řekl Gaius a co jsem zaslechl sám na té Juliině sešlosti, a tak jsem se rozhodl, že půjdu navštívit Lollia.

Má sestra Galla se měla co ohánět, aby uživila rodinu s neurčitým počtem dětí, když jí manžel na to nepřispíval. Pronajala si jakýsi příbytek u Trojité brány. Na první pohled by se dal popsat jako pěkný dům u řeky s nádhernými výhledy a slunnou terasou, ale nikdo, kdo si ho mohl prohlédnout blíž, by na to neskočil. Tady vyrostl můj oblíbený synovec Larius, než dostal rozumný nápad z domova utéct a stát se malířem fresek v přepychových vilách v Neapolském zálivu. Tady teoreticky žil Gaius, třebaže se tam ukázal jen málokdy. Raději kradl klobásy u pouličních krámků a na noc se stulil v některém chrámovém portiku. Tady, ovšem velice zřídka, bylo možno potkat člunaře na Tiberu Lollia.

Byl líný, proradný a surový — podle měřítek ostatních mých švagrů docela civilizovaný. Já jsem ho nesnášel víc než ty ostatní až na Gaia Baebia, nafoukaného celníka. Lollius byl ke všemu ošklivý, ale přesto domýšlivý a ženy na něho letěly, jako by byl nesmírně přitažlivý. Galla mu na to také skočila — zpočátku i pokaždé, když se k ní vrátil od těch druhých. Jeho úspěchy u hospodských cour byly prostě neuvěřitelné. Galla a on se opakovaně pokoušeli manželství slepit a tvrdili, že se s tím nedá nic dělat, ale kvůli dětem zůstávají spolu. Když došlo ke krizi, většina dětí se utíkala do domu mé matky. Jen co se ten žalostný pár dal opět dohromady, Lollius si samozřejmě začal zase hrát na „králíčku, šup do pelíšku“ s nějakou patnáctiletou květinářkou a Galle tu novinku ochotně donesla některá starostlivá sousedka. A tak když se někdy k ránu připotácel domů, našel dveře zamčené. To ho pokaždé překvapilo.

„Kdepak je Gaius?“ křikla Galla, když jsem vstoupil do jejich zaneřáděného domu a pokoušel se očistit si botu, protože jsem v předsíni šlápl do misky se žrádlem pro štěňata.

„Jak to mám vědět? Já ti toho tvýho nemytýho, neukázněnýho hadráře nehlídám."

„Chystal se tě navštívit."

„To muselo být předevčírem."

„Že by?" Žádný div, že Gaius tak zvlčil. Galla byla nemožná matka. „A co podnikneš s Lariem?"

„Co bych podnikal? Nic, Gallo. A už se mě nevyptávej. Larius dělá, co ho baví, a jestli náhodou maluje na zdi celé míle od Říma, já mu to nevyčítám. Kde je Lollius?" hulákal jsem, protože jsem se zatím s Gallou nesetkal tváří v tvář a dosud jsem s jistotou nevěděl, z které místnosti řve.

„Copak na tom někomu záleží? Zkrátka spí." Alespoň že byl doma.

Vystopoval jsem toho škaredého lumpa a vytáhl ho zpod ušmudlaného polštáře, kde chrápal a v náručí držel prázdnou karafu. Tak si člunař představoval ideální manželský život. Galla se do něho zase pustila, jakmile ho zaslechla bručet, a tak na mě Lollius mrkl a vypadli jsme z domu, ani jsme jí neoznámili, že odcházíme. Galla na to byla beztak zvyklá.

Vedl jsem švagra směrem k Dobytčímu trhu. Byl patrně opilý, ovšem on vždycky nápadně kulhal, takže chodil divné trhaně, a tak mě čekal nechutný úkol držet ho zpříma. Vypadal, jako by páchl, ačkoliv jsem se snažil příliš o něj neotírat, abych to zjistil.

Kráčeli jsme po nábřeží Tiberu, obloženém kameny. Říká se tomu mramorový břeh a je dost daleko od přístavišť obklopujících Emporium, zato před elegantními divadly a portiky a širokou zátočinou řeky v místech, kde obeplouvá Martovo pole. Za Kolovým mostem jsme obešli Lentulův oblouk a kancelář kontrolora trhu a dorazili k vyhlídce přes řeku poblíž starobylého Portunova chrámu, přesně nad obloukem, kde do řeky vtéká Velká stoka. Pěkné smrduté místečko, kdybych tam chtěl hodit Lollia z nábřeží. Měl jsem to udělat. Řím i Galliny děti by si to zasloužily.

„Copak máš, Marku, za lubem?"

„Pro tebe jsem Falco. Projev úctu k hlavě rodiny." Vzal to jako žert. Být hlavou naší rodiny byla nepřenosná čest. A také nesnesitelná. Trest, který si na mě vymyslely zlomyslné sudičky. Ty předepsané povinnosti by měl vykonávat můj otec, dražebník a nenapravitelný podvodník Didius Gemi-

nus, ale ten už před lety z domova pláchl. Byl bezohledný, ale mazaný.

S Lolliem jsme se sklesle zadívali na Aemiliův most. „Pověz mi, co v řece nacházíte, Lollie."

„Hovna."

„To má být odpověď nebo jenom nadávka?"

„Obojí."

„Já chci slyšet o bezrukých a beznohých mrtvolách."

„Ty jsi holt blázen."

Přísně jsem se na něho zadíval. Nebylo to nic platné.

Když jsem se donutil blíž si ho prohlédnout, viděl jsem žalostnou trosku člověka. Lollius vypadal asi na padesát, ale mohl být jakéhokoli věku. Byl menší a podsaditější než já, ale v tak mizerné kondici, že si dědicové mohli mnout ruce. Jeho obličej působil nevábně už v době, než přišel o většinu zubů, a jedno oko měl trvale zavřené od toho, jak ho Galla jednou praštila těžkou pánví na lívance. Když to vezmeme po pořádku, oči mu seděly příliš blízko u sebe, uši měl šejdrem, nos křivý, takže musel stále popotahovat, a krk žádný. Řídké vlasy mu zakrývala tradiční vlněná loďařská čapka. Tu bídnou sestavu doplňovalo několik vrstev tunik. Když si dost pobryndal vínem jednu, natáhl si přes ni prostě další.

Nedalo se tedy o něm říci nic dobrého? Ale ano, na řece ovládal lehký člun. Uměl plavat. Uměl nadávat, rvát se a smilnit. Byl to zdatný manžel, ale nevěrný otec. Pravidelně vydělával, ale mé sestře to nikdy nepřiznal a nikdy jí nedal ani vindru na domácnost. Klasický případ. Pravý kov z tradičního římského kadlubu. Rozhodně už zmeškal možnost ucházet se o kněžství nebo tribunát.

Znovu jsem pohlédl na řeku. Moc vábně nevypadala. Proudila v ní hnědá voda, která čas od času zabublala. Umí se rozvodnit. Po ostatní dobu tvoří pověstný Tiber jenom průměrný tok. Viděl jsem už menší města, která měla velkolepější řeky. Jenže Řím byl vybudován na tomto místě nejen pro těch proslulých sedm pahorků. Tady bylo nejvýhodnější místo pro celou střední Itálii. Po pravici jsme měli Tiberský ostrov, v ideální poloze pro vybudování prvního mostu, od přístavu vzdáleného pouze jednodenní cestu. Vypadalo to jako vhodné prostředí pro těžkopádné pastýře. Ti se domnívali, že udělali chytrou věc, když opevnili zá-

plavovou rovinu a fórum si vybudovali ve stojaté bažině.

V současné době měla úzká, zanášející se řeka vážné nedostatky. Řím dovážel fantastické množství zboží ze všech koutů světa. Každá amfora, každý žok se musely vozit po silnici na kárách nebo na hřbetech mul či je nákladní čluny dopravovaly až do Emporia. Nový přístav v Ostii se už přebudoval, ale teď zase nestačil. Vedle nákladních člunů se po řece pohybovalo mnoho malých loděk, což umožňovalo existenci takových darmošlapů jako Lollius.

Byl to poslední člověk, který by podle mě měl mít zásluhu na tom, že mi pomáhal s vyšetřováním, jež jsem vedl. Avšak Petronius a já jsme uvízli na mrtvém bodě, poněvadž nám chyběly užitečné informace. Jestliže jsme měli soupeřit s Anacritem, bylo nutné vyzpovídat i mého švagra. „Lollie, buď zavři hubu a nevykládej kdekomu, co všechno tady nacházíte, anebo mi pověz, u všech bohů, co to je."

Prohnaně na mě zamžoural nespolehlivým kalným zrakem. „Jo, ty máš na mysli ty sváteční krásky!"

Okamžitě mi došlo, že mi ten mizera právě řekl něco významného.

XVII

My jim tak říkáme," chlubil se vesele. Poněvadž sám měl dlouhé vedení, předpokládal, že i já těžko chápu. „Sváteční krásky…" opakoval láskyplně.

„O čem se to vlastně bavíme, Lollie?"

Ukazováčky naznačil dvě linky na vlastním těle, jednu vedl přes špinavý krk a druhou těsně nad tlustýma nohama. „Však víš —"

„Torza? Bez končetin?"

„No jo."

Teď už se mi nechtělo jen tak tlachat, ale můj švagr se dostal do ráže. Abych mu zabránil v líčení ještě hroznějších detailů, zeptal jsem se: „To jim asi hlavy taky chybí, co?"

„No jasně. Všechno, co se dá vodseknout." Lollius vycenil zbývající pahýly zubů ve zlomyslném šklebu. „Melouny taky." Na hrudníku si nakreslil kroužky, pak švihl plochou dlaní dolů, jako by odsekával prsy. Současně odporně vlhce mlaskl dásněmi.

„Předpokládám, že jde o ženy?" Pantomimou to naznačil jasně, ale zvykl jsem si všechno raději ověřit.

„No jo, byly to kdysi ženský. Nejspíš votrokyně nebo lehký holky."

„Proč si to myslíš?"

„Nikdy se po nich nikdo nesháněl. Kdo jinej by to moh bejt? No jo, votrokyně můžou mít nějakou cenu. Takže všechno to jsou holky, co se rády bavily — a potom si to škaredě vodskákaly." Ledabyle pokrčil rameny. Jeho postoj jsem odsuzoval, ale nejspíš měl pravdu.

„Já jsem o těch osekaných děvčatech nikdy neslyšel."

„Asi se pohybuješ v nesprávný společnosti, Falcone."

Nedělal jsem si žádné plány na změnu svého společenského postavení. „Ty jsi taky nějakou vylovil?"

„Já ne. Ale znám někoho, kdo jo." Už zase.

„A viděls to na vlastní oči?“

„Jo, viděl.“ Jakmile si to znovu vybavil, i on ztichl. „O kolika tělech se vlastně bavíme?“

„No, nebylo jich tak moc,“ přiznal Lollius. „Tak akorát na to, abysme si pomysleli: *‚Tak von to pořád ještě dělá?‘*, když nějaká vyplave na hladinu nebo když ji někdo nabere veslem. Všecky vypadají skoro stejně,“ vysvětloval, jako bych byl tak hloupý, že bych nepochopil, jak člunaři spolupracují.

„A všechny jsou stejně zohavené? Ty mluvíš, jako kdyby vytahování těch krásek z řeky bylo ve vaší branži tradiční povyražení. Jak dlouho už to trvá?“

„Celý léta!“ prohlásil s naprostou jistotou.

„Léta? Kolik let?“

„Celou tu dobu, co tu dělám loďaře. Teda skoro celou dobu.“ Mohl jsem vědět, že bude beznadějné chtít z Lollia vypáčit něco přesného, byť o něčem tak senzačním.

„Takže hledáme zkušeného staršího vraha?“

„Nebo jeho dědice, jesli je to rodinnej podnik,“ zachechtal se Lollius.

„Kdy se objevila ta poslední?“

„Ta poslední, co jsem vo ní já slyšel,“ — Lollius udělal pauzu, aby mi dostatečně došlo, že je ve středu všeho dění na řece, takže musí vědět o všem důležitém —, „se našla někdy v dubnu. Někdy je ale najdem v červenci a někdy na podzim.“

„A jak že jsi jim to říkal?“

„Sváteční krásky.“ Na tom označení si zakládal, a tak mu nevadilo je opakovat ještě jednou. „Jako to krétský pečivo, víš —“

Jo, jo, chápu. Objevujou se, když jsou nějaké svátky.“

„To vychází pěkně, co? Někdo si musel všimnout, že vždycky připlavou, když se o svátcích konají velký hry nebo triumf.“

„Kalendář máme tak nacpaný veřejnými svátky, až mě překvapuje, že si toho někdo vůbec všiml.“

„Povedený ale je, že se to stane vždycky, když se přivalíme zpátky do práce s hlavou bolavou jako střep, takže nic moc drsnýho nesnesem.“ K tomu také docházelo často, člunaři byli proslulí věčnou žízní.

„A když ty mrtvoly vylovíte, co s nimi uděláte?“

Lollius si mě změřil nasupeným pohledem. „Co myslíš, že s nima uděláme? Probodneme je, aby z nich vyšel plyn, vodtáhnem je co nejdál po proudu a potom je potopíme, když to jde.“

„Lidské řešení.“

Jeho pohrdání bylo oprávněné. „Rozhodně nejsme tak blbý, abysme je předávali ouřadům.“

„Na to máte právo.“ Smysl pro obecní zájem je přinejlepším ztráta času, přinejhorším si člověk koleduje o to, aby deset měsíců hnil bez soudu v lautumijském lapáku.

„Co teda navrhuješ?“ popíchl mě Lollius. „Abysme v nějaký obecní zahradě vykopali špinavou velkou jámu a ty kusy tam pochovávali, když se nikdo nekouká — jak aspoň doufáme? Nebo se máme dát všici dohromady a třeba něco podniknout přes pohřební bratrstvo našeho sdružení? No prosím. Zkus sám zařídit slušnou kremaci pro někoho, koho neznáš a komu všecko vosekal nějakej zvrhlík. A hele, Falcone, kdybysem našel nějakou tu krásku a dokonce chtěl pro ni něco udělat, dovedeš si představit, jak bysem to vysvětlil Galle?“

Suše jsem se usmál. „Nejspíš bys mé báječné důvěřivé velké sestře namluvil nějaké složité lži, Lollie, jak to děláš normálně.“

XVIII

Petronius zuřil. Když se vrátil z cesty mimo město a zopakoval jsem mu, co jsem se dozvěděl od Lollia, vyšly najevo jeho nejhorší vlastnosti jako člena sboru vigilů. Chtěl se ihned hnát k Tiberu a pozatýkat každého, kdo měl v ruce veslo.

„Hele, uklidni se, Petro. Nemáme žádná jména a taky se žádná nedovíme. Trochu jsem se v tom šťoural, ale člunaři mlčí jako zařezaní. Nechtějí se zaplést do žádných nepříjemností. Kdo jim to může zazlívat? Ostatně bez skutečného torza co můžeš dělat? Teď už aspoň víme, že loďaři tyhle věci opravdu nacházejí. Ani nás to nemusí nijak zvlášť překvapovat, protože když ve vodě plavou useknuté ruce, musí někde být i ostatní části těl. Po nábřeží jsem dal rozhlásit, aby nám odevzdali, co příště vyloví. Nesmíme ty parchanty naštvat. Lollius mi to vyklopil jenom proto, že si toužil zahrát na velkou rybu."

„Je to prohnilej starej uzenáč."

„To mi povídej!"

„Heleď, Falcone, mě už nebaví dělat poskoka." Petronius vypadal podrážděně. Třeba kvůli tomu, že jsem ho poslal do Lavinia, zmeškal schůzku s Milvií. „Jak ty si počínáš, to je něco neuvěřitelnýho. Fakta obcházíš po špičkách, s připitomělým úsměvem na ksichtě se bratříčkuješ s podezřelýma, zatímco by bylo zapotřebí pár chlapů seřezat klackem —"

„Takovou metodou si vigilové získávají důvěru veřejnosti, co?"

„Tak se provádí systematický vyšetřování."

„Mně je milejší vymámit z nich pravdu."

„Nelži. Ty je akorát podplácíš."

„Omyl. Na to já nemám."

„Tak jakou metodou postupuješ, Falcone?"

„Citlivostí a bystrostí."

„Starou belu! Nejvyšší čas, abychom sem zavedli nějakou rutinu," pro-

hlásil Petronius.

Aby tento pěkný plán uvedl do praxe, sebral se a chvátal pryč, horko nehorko, rovnou k řece. Tam se pokusí zpracovávat člunaře, ačkoliv jsem ho od toho zrazoval. Věděl jsem, že tak se nikam nedostane. Bylo jasné, že všechny ty tvrdé zkušenosti, které jsem nasbíral za sedm let, kdy jsem pracoval jako informátor, bude muset absolvovat znovu on, než mi bude něco platný jako společník. Lucius Petronius byl zvyklý spoléhat se na prostou autoritu, aby vyvolal něco ještě prostšího: strach. Teď zjistí, že tady to tak nejde. V soukromém sektoru tak vyvolá nanejvýš posměch a pohrdání. Ostatně používat násilí u soukromých občanů nebylo legální. (U vigilů asi taky ne, jenomže to byla teorie, kterou nikdy nikdo neprověřoval.) Zatímco se Petronius vyčerpával mezi vodními krysami, já jsem se věnoval vydělávání drobné hotovosti. Nejdřív se mi podařilo vymámit platby za různé služby, které jsem odvedl už před měsíci, než se ke mně přidal Petronius. Denárky šly rovnou do mé bezpečnostní schránky na Foru po odečtení ceny na pár žraločích řízků pro Helenu a pro mě.

Potom díky tomu, jak jsme poslední dobou vešli ve známost, čekalo nás několik příjemných úkolů. Jeden pan domácí si přál, abychom zjistili, jak je na tom jedna z jeho nájemnic, která tvrdí, že moc špatně. On ji podezíral, že si vydržuje přítele, jenž u ní bydlí a který by měl také platit část činže. Stačil jediný pohled na dotyčnou dámu, aby nás přesvědčil, že je to pravděpodobné. Byla to pěkná kůstka a v dobách svého bezstarostného mládí bych tu práci protahoval na týdny. Domácí už se sám pokoušel toho přítele zastihnout, ale marně. Mně to zabralo jenom hodinu hlídání. V poledne jsem se uvelebil poblíž. Jak jsem očekával, přesně v době oběda se tam objevil takový zakrslík ve vyspravované tunice a tvářil se ostražitě. Nechtěl přijít o něco na zub. Prohodil jsem ještě slůvko s nosičem vody pro barák a ten mi potvrdil, že tam bydlí. Vtrhl jsem tam, viníky jsem dopadl, když si svorně pochutnávali na vejcích s olivami, a případ jsem uzavřel.

Jeden zámožný prodejce papyru se domníval, že ho žena klame s jeho nejlepším přítelem. Pozorovali jsme, jak to tam chodí. Došli jsme k názoru, že ten přítel je nevinný, ale paničku že pravidelně uspokojuje rodinný majordomus. Klient měl velkou radost, že jsem jeho přítele očistil, o tom proradném otrokovi nechtěl nic slyšet a na místě mi zaplatil. Peníze včetně

velkého spropitného šly do společné pokladničky, kde jsme si s Petroniem střádali.

Cestou zpátky na Fontánový dvůr jsem zaskočil do lázní, pořádně jsem se oškrábal, vyslechl jsem nějaké bezvýznamné klepy a poklábosil si s Glaukem. Pracoval ale s jiným klientem, a tak jsem se tam nezdržel. Na základně se však Petronius Longus neobjevil. Čekaly mě krušné hodiny starostí, kde může být. Připadal jsem si, jako bych měl hlídat po uši zamilovaného kluka. Doufal jsem, že se snad přece jen šel pokusit se smířit s manželkou. Věděl jsem ovšem, že se spíš asi odkradl za Balbinou Milvií.

Spokojen s tím, co všechno jsem toho dne stihl, jsem kancelář zamkl, vyměnil pár slov s Lenií a přešel zvolna přes ulici. Byl jsem přece kuchař, dokud si nebudeme moci dovolit partu ufňukaných otroků. Helena ty rybí řízky marinovala v olivovém oleji s nějakými bylinkami. Já jsem je prostě usmažil na pánvi nad uhlíky na naší kuchyňské lavici a snědli jsme je s hlávkovým salátem se zálivkou z octa, trochy oleje a kapky rybí omáčky. Po svém dobrodružství v Hispánii jsme měli spoustu oleje i té omáčky, ale já jsem je používal šetrně. Chuť dobrého žraločího řízku vynikne nejlépe, když je sám.

„Opláchlas je dobře?“

„Samozřejmě,“ odsekla Helena. „Poznala jsem hned, že byly nasolené. Totiž abys věděl, přitom jsem si představovala, co asi bylo v té vodě…“

„Na to radši nemysli. To se nikdy spolehlivě nedovíš.“

Vzdychla si. „No, jestli má Lollius pravdu a někdo lidi vraždí, rozsekává a hází do vody už několik let, tak na to asi musíme být všichni zvyklí.“

„Torza zřejmě házel rovnou do řeky.“

„To člověka uklidní,“ brumlala Helena. „Mně dělá starosti zdraví maličké. Zeptám se Lenie, jestli si nemůžeme brát vodu ze studny v prádelně.“

Chtěla, aby ta hrůza skončila. Já taky. Chtěla, abych ji zarazil já. Já jsem ovšem nevěděl tak jistě, jestli to dokážu.

⌘ ⌘ ⌘

Se slušným časovým odstupem, aby se nezdálo, že se tam chceme najíst, jsme se vypravili přes Aventin k Heleniným rodičům. Domníval jsem se,

že se chceme jenom lacino večer povyrazit, ale brzy jsem pochopil, že Helena Justina má určitější plány. Především chtěla zjistit, jak vypadá situace ohledně Claudie Rufiny. Claudia i oba Helenini bratři byli doma a nudili se, protože rodiče právě hostili přátele ze své vlastní generace. Dům byl plný lákavých vůní jídla, zatímco mladí se museli spokojit se zbytky. Přisedli jsme k nim. Aelianus se nakonec otráveně rozhodl, že půjde na koncert.

„Mohl bys vzít s sebou Claudii," napověděla mu Helena.

„No ovšem," přitakal Aelianus ihned — pocházel totiž z bystré rodiny a měl dobré vychování. Ale Claudia měla z nočního Říma strach a tentokrát snoubencovo pozvání odmítla.

„Neboj se, my se ti o ni postaráme," uklidňoval bratr budoucího ženicha. Byla to tichá, nezávazná poznámka. Justinus vždycky uměl bratra nenápadně rýpout. Oba mladíci se neměli moc rádi. Narodili se necelé dva roky po sobě, až příliš brzy. Neměli ve zvyku se o cokoli dělit, natož o odpovědnost.

„Díky," odpověděl Aelianus lakonicky. Chvilku se mi zdálo, že se mu vlastně moc nikam nechce, ale asi jsem se zmýlil.

Přece jen odešel. Claudia se dál bavila s Helenou o škole pro sirotky, což jim oběma vyhovovalo. Claudia chovala naše miminko, neboť byla z těch dívek, které děťátko rády popadnou a předvádějí se, jaké jsou citlivky. To asi nebyla vhodná cesta k srdci jejího snoubence. Aelianus snesl jakžtakž pomyšlení na manželství. Od Claudie mi připadalo netaktní dávat mu najevo, že se od něho neočekává nic menšího, než aby se přičinil o naplnění dětského pokoje.

Já jsem si s chutí dlouze pohovořil s Justinem. Kdysi jsme spolu prožili velké dobrodružství, když jsme řádili jako hrdinové po celé severní Germanii, a od té doby jsem měl o něm velmi vysoké mínění. Kdybych byl ze stejné společenské třídy, mohl jsem mu nabídnout patronát, ale jako pouhý informátor jsem neměl možnost někomu nabídnout pomoc.

Teď, ve dvaceti a něco, byl vysoký, štíhlý a hezký, a kdyby mu někdy došlo, že by mohl být dobyvatelem ženských srdcí, jeho zjev a milá povaha by natropily mezi znuděnými senátorskými paničkami pěknou paseku. Část jeho kouzla vyplývala z toho, že snad si svůj talent a schopnost svádět

ani neuvědomoval. Avšak ty velké hnědé oči se zajímavým náznakem smutku toho možná pozorovaly víc, než dával najevo. Quintus Camillus Justinus byl mazaný vojáček. Provázela ho pověst, že snad běhá za nějakou herečkou, ale napadlo mě, že tu povídačku dal možná opatrně rozšířit sám, aby mu lidi dali pokoj, než se rozhodne, jakou další cestu si zvolí. Herečky představovaly pro senátorské synky zhoubu. Ovšem Quintus byl příliš chytrý na to, aby páchal společenskou sebevraždu.

Vespasian ho povolal zpátky do Říma z Germánie, kde zastával funkci vojenského tribuna, a zřejmě se těšil velké přízni. Ale jak se tak často stává, jakmile Justinus dorazil domů, příslib další kariéry jaksi vyprchal a pozornost na sebe strhávali jiní hrdinové. Sám Justinus, vždycky neprůbojný, nedával najevo ani překvapení, ani rozmrzelost. Já jsem měl vztek místo něho a věděl jsem, že Helenu to také zlobí.

„Domníval jsem se — aspoň se o tom mluví —, že se budeš pokoušet dostat do senátu současně s bratrem. Copak císař nenaznačoval, že není vyloučeno vstoupit tam před termínem?“

„Nějak ztratil zájem.“ Usmál se ironicky. Každá šenkýřka by mu v tu ránu nalila znovu a zadarmo. „Však víš, jak to chodí, Marku. Tak se asi budu ucházet o zvolení v normálním čase. Aspoň se tím finanční zátěž pro tatínka trochu rozloží.“ Na chvíli se odmlčel. „Ale už si ani nejsem jistý, že o tu funkci vůbec stojím.“

„Trápí tě nejistota, co?“ Zazubil jsem se na něho. Chtěl obstát dobře — a přitom porazit Aeliana. To se rozumělo samo sebou.

„Dělám zkrátka potíže,“ přisvědčil.

Helena zvedla oči. Podle všeho nás jedním uchem poslouchala, třebaže se zdálo, že je hluboce ponořena do rozpravy s Claudií. „To se asi drbeš před tátovými vznešenými hosty a odmítáš si brát čistou tuniku častěji než jednou za měsíc a při snídani jsi mrzutý?“

Vřele se na sestru usmál. „Já na snídani vůbec nechodím, zlatíčko. Z postele vylezu někdy uprostřed dopoledne, když všichni otroci drhnou pilně podlahy, projdu rovnou přes čistý kus v botách špinavých od včerejška — a zavolám, že si přeju čerstvou sardinku a omeletu z pěti vajec, udělanou *přesně* tak, jak chci. Když ji pak dostanu, většinu jí nechám.“

Zasmál jsem se. „Vidím, že to dotáhneš daleko — ale nečekej, že tě bu-

deme zvát k nám."

Claudia Rufina se dívala přes svůj velký nos a pozorovala nás tři s vážností a neklidem. Snad to bylo dobře, že ji určili pro Aeliana. Ten se choval slušně a jak se patří konvenčně. Nikdy si nepotrpěl na žertování a fantazie.

Helena bez nějakého jasného důvodu poklepala dívku po paži se spoustou náramků. Rovněž bez důvodu mi pohlédla do očí. Mrkl jsem na ni. Bez rozmýšlení na mě bezostyšně také mrkla. Pak jsme se zadívali navzájem do očí, jak to dělávají milenci, i když je to společensky nevhodné, jako by tam ti druzí dva vůbec nebyli.

Heleně to slušelo. Měla čistou pleť, dobrou náladu, byla bystrá a inteligentní. Chovala se formálněji než doma, poněvadž na návštěvě v senátorském domě nikdy nevíte, co vás čeká. Čistě bílé šaty s třpytivou zlatou štolou, jantarové korále a lehké náušnice, obličej zvýrazněný jemně nanesenými líčidly, vlasy přidržované několika ozdobnými hřebeny. Když jsem viděl, jak je sebejistá a spokojená, také jsem se uklidnil. Rozhodně jsem Heleně neublížil, když jsem ji odlákal z otcovského domu. Měla schopnost na chvíli se bez rozpaků vrátit do tohoto světa horních vrstev a vzít mě s sebou. Ale třebaže jí pohodlí, na něž byla zvyklá, muselo chybět, nikdy nedala najevo, že by jí to vadilo.

„Tak co, Marku?" Její oči se na mě usmívaly, že jsem ji prostě musel vzít za ruku a tu jí políbit. Takové gesto bylo i na veřejnosti přijatelné, ale muselo naznačovat daleko hlubší důvěrný vztah.

„Vy se máte tak úžasně rádi," zvolala Claudia impulzivně. Naše maličká se s leknutím probudila a začala fňukat. Helena po ní vztáhla ruce a vzala si ji k sobě.

Justinus vstal z lehátka, zezadu sestru obešel, aby si ji také přitiskl a políbil. „Claudio Rufino, my jsme taková láskyplná rodina," řekl šibalsky. „A teď se k nám máš přivdat — nejsi ráda?"

„No tak, nezlob," napomenula ho Helena. „Co kdybys místo toho poskakování a hloupých poznámek doběhl do tátovy pracovny a přinesl mi jeho celoroční kalendář?"

„Chystáš další večírek?"

„To ne. Jenom chci Markovi ukázat, že jeho nejlepší společník je ten, co

s ním žije."

„Marcus to dobře ví," ujistil jsem ji.

Senátor měl drahou soupravu se záznamy oficiálních událostí v Římě na celý rok: všechna data všech měsíců označená písmenkem *C*, kdy budou zasedat Comitia, sněm, *F* znamenalo dny, kdy bylo povoleno projednávání veřejných záležitostí, a *N* pro státní svátky. Smolné dny měly černá znamení. Všechny pevně stanovené slavnosti a všechny hry měly svá jména. Decimus doplnil do svého almanachu roztomile také narozeniny manželky a dětí, své vlastní i jedné oblíbené sestry a několika zámožných známých (kteří by na něho mohli pamatovat v závěti, bude-li si je předcházet). Poslední zápis tím nejčernějším inkoustem byl den, kdy se narodila Julia Junilla.

Helena si celý kalendář mlčky pročítala. Pak se na mě podívala a přejela mě přísným pohledem. „Víš, proč to dělám?"

Zatvářil jsem se poddajně, ale dal jsem si záležet, abych jí ukázal, že umím taky myslet. „Přemýšlíš o tom, co jsem se dověděl od Lollia."

Claudia a Justinus chtěli samozřejmě vědět, kdo je to Lollius a k čemu se to vyjádřil. Pověděl jsem jim to a snažil se vyprávění udržet v přijatelných mezích. Claudia se otřásla a Justinus se tvářil vážně. Helena vyjádřila svůj názor. „Ročně musíme mít víc než stovku veřejných svátků a nejmíň padesát formálních slavností. Jenže ty slavnosti jsou roztažené přes celý rok, a přitom tvůj švagr říkal, že se ty ženské ostatky nacházejí v určitou dobu. Myslím, že je tu spojitost s hrami. Podle Lollia ta těla vyplouvala vždy v dubnu — no a to se konají hry Megalésie k poctě bohyně Kybely, potom následují Cerealie pro bohyni úrody Ceres a pak se konají ještě Floralie, květinová slavnost k uctění bohyně Flory, všechny hry v jednom měsíci. K dalšímu velkému shromáždění pak dochází v červenci —"

„O tom se taky zmínil."

„Tak vidíte. Tehdy se pořádají Apollonské hry, začínající den před Nonami, a později ještě hry na oslavu Caesarových vítězství, které trvají celých deset dní."

„To všechno sedí. Lollius tvrdí, že další zlá doba nastává na podzim."

„No však v září máme velké Římské hry a ty se táhnou až patnáct dní.

A pak se hned počátkem příštího měsíce pořádají hry na Augustovu paměť a po nich, koncem října, hry připomínající Sullova vítězství —“

„A v listopadu Plebejské hry,“ připomněl jsem jí. Všiml jsem si jich, když jsem jí nakukoval přes rameno.

„Jen se spolehněte na republikána!“

„Jen se spolehněte na plebejce,“ opravil jsem ji.

„Ale co to všechno znamená?“ naléhala Claudia vzrušeně. Myslela si, že jsme vyřešili celý problém.

Justinus prudce zaklonil úhledně ostříhanou hlavu a pozoroval očouzené štukové ozdoby na stropě. „To znamená, že Marcus Didius si našel báječnou výmluvu, aby se mohl příští dva měsíce bavit a trávit spoustu času ve sportovních arénách našeho ohromného města — a celou dobu tomu bude říkat, že pracuje.“

Já jsem však smutně zavrtěl hlavou. „Já pracuju jenom tehdy, když mi někdo platí, Quinte.“

Helena propadla stejné náladě. „Kromě toho by nemělo smysl, aby se Marcus potloukal po Cirku, když dosud nemá ponětí, koho nebo co má vlastně hledat.“

Takhle vypadala většina mé práce, když jsem někoho sledoval.

XIX

Petronius Longus měl organizátorskou náladu. Jeho pátrání mezi člunaři na Tiberu mu nepřineslo žádné nové poznatky, jak jsem předvídal. A prohlásil, že bychom měli upustit od planých úvah, kdo asi znečišťuje přiváděnou vodu. Petronius se chystal naše podnikání zreformovat. (Chtěl hlavně zreformovat mě.) Zavede do něho pořádek. Zajistí nám novou práci. Naplánuje nám klientelu. Zkrátka mi předvede, jak se horlivou výkonností tvoří bohatství.

Zdálo se mi, že je Petronius spokojený, ale přece jen ve mně hlodalo podezření, že něco skrývá, ještě než jsem jednou šel náhodou kolem strážnice vigilů, odkud na mě zavolal Fusculus. „Koukej, Falcone, nemůžeš tomu našemu starýmu naložit nějakou práci? Pořád se tu motá kolem a plete se nám pod nohy."

„Já jsem myslel, že buď sedí v naší kanceláři a prohání klienty, anebo že někde flirtuje."

„Ale jo, to taky dělá — když nás konečně nechá na pokoji, tak zaskočí za svou kočičkou."

„Tos mi nasadil brouka do hlavy, Fuscule. Není naděje, že už Milvii pustil k vodě?"

„Kdyby jo," vykládal Fusculus vesele, „tak by tvoji klienti byli v bezpečí. Určitě bychom ho tu měli natrvalo."

„Jen si nelichoť. Petroniovi se zalíbil život na volný noze."

„Jo, to si myslíš," posmíval se mi Fusculus. „Proč asi věčně otravuje Rubellu, aby ho omilostnil?"

„Na to on ovšem nepřistoupí. Jak vůbec Rubella ví, že Milvia je pořád ještě živá návnada?"

Jak Rubella ví cokoli?" Fusculus na to měl samozřejmě svou teorii. Jako vždycky. „Náš důvěryhodný tribun zůstává ve svým doupěti a veškerý informace letí vzduchem rovnou k němu. On má nadpřirozenou moc."

„Ba ne, je to taky jenom člověk," namítl jsem sklesle. Poznal jsem, jak Rubella pracuje. Je to dokonalý profesionál. Chtěl si udělat jméno jako důstojník vigilů, potom postoupit výš do řad uznávanějších městských kohort, a nakonec by možná rád sloužil v pretoriánské gardě. Jeho cíle se nikdy neměnily. Pásl po těžkých zločincích, jejichž dopadení by vzbudilo pozornost a zajistilo by mu povýšení. „Sázím se, že Milvii a jejího vzrušujícího manžela dává trvale hlídat pro případ, že by snad chtěli obnovit staré tlupy. Každá Petroniova návštěva u nich bude zaznamenána."

Fusculus jako obvykle nevzrušeně přisvědčil: „Máš pravdu. Není to žádný tajemství, ale sledování se zaměřuje spíš na tu starou potvoru. Rubella počítá s tím, že jestli se ty tlupy znovu vzkřísí, povede je Flaccida."

Milviina matka. Přesto na tom Petronius nebyl o nic lépe, protože Cornella Flaccida teď bydlela u dcery a zetě. Musela se přestěhovat, když Petronius usvědčil jejího gangsterského manžela a nakradený majetek toho zločince byl pak zkonfiskován. Další důvod, proč by se Petronius neměl zaplétat s tou křehotinkou, kdyby měl kousek rozumu. Milviin otec býval zlotřilý ničema, ale její matka byla ještě nebezpečnější.

„Kdy tedy můžeme očekávat," udeřil na mě Fusculus tím svým bodrým způsobem, „že si v klidu pohovoříš s tím rozkošným kvítečkem z podsvětí, Balbinou Milvií, a přemluvíš ji, aby nechala toho našeho vzácného velitele na pokoji?"

Zaúpěl jsem. „Proč si vždycky vyžeru to nejhorší?"

„Proč ses stal informátorem, Falcone?"

„Petronius je můj nejstarší přítel. Asi bych mu to nemohl udělat za zády."

„To jistě ne." Fusculus se ušklíbl.

Asi hodinu nato už jsem bušil velikým bronzovým klepadlem ve tvaru antilopy na vrata přepychového domu Milvie a Floria, abych přivolal vrátného.

XX

Pokud si někdy pořídím vlastní otroky, rozhodně mezi nimi nebude vrátný. Copak někdo chce, aby mu nějaký lenoch se strništěm na bradě, drzá hubatá krysa, znečišťoval halu a urážel zdvořilé návštěvníky — za předpokladu, že se uráčí je vůbec pustit dovnitř? Při pátrání po podezřelých tráví informátor víc času než většina lidí vyjednáváním s tou opovrženíhodnou cháskou a já jsem už předem věděl, že se určitě rozčílím, než se dostanu do nějakého slušného domu.

U Milvie to bylo horší než ve většině ostatních. Nejen že její vrátný byl jako obvykle hubatý kluk, který se chtěl co nejdřív vrátit ke hře na vojáčky, kterou měl rozehranou s pomocníkem kuchaře, ale v tomhle jsem poznal zakrslého bývalého gangstera. Jmenoval se Malý Ikarus, kterého jsem naposled viděl, jak dostával nakládačku od vigilů v parádní bitvě ve vykřičeném bordelu, při níž jeho blízkému kumpánovi Mlynáři usekl obě nohy u kotníků řádící liktor, který tam doprovázel významného pána, a bylo mu jedno, co svou obřadnou sekyrkou napáchá. Malý Ikarus a Mlynář se dávali najímat jako rváči a vrahouni. Jestliže Milvia a Florius chtěli vystupovat jako slušní lidé ze střední vrstvy, měli by si pořídit jiné služebnictvo. Jak je vidět, už to ani nepředstírali.

Malý Ikarus se mnou mluvil hrubě, ještě než si vzpomněl, kdo jsem. Potom se tvářil pohoršeně a jako by mě chtěl nabrat do zvlášť citlivých míst (až kam by dosáhl). Když nastoupil u Milvie jako vrátný, kdosi mu sebral zbraně. Snad to napadlo její matku a domnívala se, že se to tak u domácích otroků sluší. To, že tu gangsterský mlátič hlídá dveře, prozrazovalo, jaký je to vlastně dům. Naoko to tam vypadalo hezky. V kamenných džberech vedle dveří rostly stromkové růže a vnitřní atrium zdobily dobré kopie řeckých soch. Ale pokaždé, když jsem tam vstoupil, zamrazilo mě v týle. Měl jsem asi někomu — komukoli — říci, že sem půjdu. Teď už bylo příliš pozdě, už jsem vnikl dovnitř.

⌘ ⌘ ⌘

Milvia se zdála celá rozrušená, když mě spatřila. Jistě ne pro mé kouzlo.

Znovu jsem se podivil, co to Petronia posedlo, že se tak rád zaplétá s takovými droboučkými loutkami. Velká důvěřivá kukadla a hlásek jako konipásek, a přitom se pod tou hranou nevinností patrně skrývaly stejně prohnané zkažené holky, pro jaké jsem míval kdysi slabost já. Balbina Milvia byla nesmírně cenný kousek. Vyčesanou korunu z tmavých prstýnků jí držely pohromadě ozdobné zlaté věnečky, pevně ušněrovaná ňadra jí vykukovala ze závějí tenké průhledné látky, drobné nožky v jiskřivých sandálech — a s ozdobným kroužkem na kotníku, to snad ani nemusím říkat. Náramky v podobně hadů s pravými rubíny místo očí ovíjely bledou pokožku útlých paží. Celé řady filigránových prstýnků jí zatěžovaly dětské prstíky. Všechno na ní bylo tak zdrobnělé a třpytivé, až jsem si připadal jako hrom do police. Jenže ve skutečnosti ten lesk zakrýval špínu. Milvia už nemohla předstírat nevědomost, že se ta její paráda pořizovala za peníze ze zlodějny, vynucování a násilí páchanými organizovanou tlupou gangsterů. Já jsem to také věděl. V ústech jsem z ní měl nepříjemnou kovovou pachuť.

Ten provokativní poklad, tak sladce se uculující, zplodili rodiče z Hádu. Její otec byl Balbinus Pius, nepřekonatelný zločinec nejhoršího ražení, který celá léta terorizoval Aventin. Bylo by mě zajímalo, jestli si ta žvatlající Milvia uvědomovala, když nám objednávala mátový čaj a datle v medu, že právě já jsem vbodl meč do jejího otce a jeho mrtvolu nechal na místě napospas plamenům při požáru, který zachvátil celý dům. Její matka to jistě ví. Cornella Flaccida věděla všechno. Právě tak se jí podařilo převzít tu zločinnou říši, kterou tu její manžel zanechal. A nepředstavujte si, že manžela dlouho oplakávala, když ze společnosti zmizel. Překvapovalo mě jedině to, že mi neposlala mastnou odměnu za to, že jsem ho zabil a umožnil jí, aby se bandy ujala sama.

„Jakpak se vede milé matince?“ zeptal jsem se Milvie.

„Přiměřeně podle očekávání. Ona totiž ovdověla, abys věděl.“

„To je tragédie.“

„Je úplně zničená. Já jí říkám, že nejlepší způsob, jak to vydržet, je stále se něčím zaměstnávat."

„To ona jistě dělá." Bude muset. Vést úspěšně tlupy zločinců vyžaduje čas a bezmeznou energii. „Ty jsi jí asi velkou útěchou, Milvio."

Tvářila se sebevědomě, ale potom se trochu polekala, když si všimla, že má slova a tón jaksi neodpovídají tomu, co říká ona.

Nevšímal jsem si pohoštění, které přede mě prostřeli. Když Milvia mávla zasněně rukou a otroky propustila, předstíral jsem, že jsem nervózní a otřesený. Nebyl jsem ani jedno, ani druhé. „Jak se má Florius?" Tvářila se nevyzpytatelně. „Ještě stále chodí na dostihy, kdykoli se mu to hodí? A slyšel jsem, že se tvému oddanému manželovi v podnikání slušně daří, ano?" Florius (jehož oddanost nestála za starou belu) si taky rád smočil umouněný jezdecký palec v kalné kaluži lichvářského nájemného, vydírání a organizovaných krádeží. Milvia byla ve skutečnosti obklopena příbuznými s vynalézavými finančními zájmy.

„Dost dobře ti nerozumím, jak to myslíš, Marku Didie."

„Jmenuju se Falco. A myslím, že mi rozumíš moc dobře."

Tahle poznámka vyvolala pěkný výstup. Drobné rtíky se našpulily. Čílko zachmuřilo. Oči se trucovitě sklopily. Následovalo uhlazování sukní, upravování náramků, posunování číší s bylinkovým čajem na podnose s oušky ve tvaru delfínů. S radostí jsem pozoroval celé představení. „Mně se líbí děvče, co do toho dá všechno."

„Prosím?"

„Jsi dobrá herečka. Umíš dát za vyučenou moulovi, až si připadá jako hulvát."

„O čem to mluvíš, Falcone?"

Jen ať si na odpověď počká. Opřel jsem se dozadu a s odstupem ji pozoroval. Nato jsem chladně pronesl: „Pokud vím, tak ses hodně sblížila s mým přítelem Luciem Petroniem, že?"

„Aha!" Naráz ožila. Vyloženě se domnívala, že jí nesu nějaký vzkaz. „To on tě za mnou poslal?"

„Ne — a ve vlastním zájmu uděláš dobře, když se před ním nezmíníš, že jsem tu byl."

Balbina Milvia si ovinula třpytivou štolu kolem ramen, jako by jí byla

zima. Zdokonalila svou pózu ustrašeného kolouška. „Každý na mě křičí, a to si rozhodně nezasloužím."

„Ale zasloužíš, dámo. Zasloužíš si přehnout přes tamto lehátko ze slonoviny a seřezat, až budeš modrá. Na Aventinu žije jedna ukřivděná manželka, co by ti s náramnou chutí vydrápala oči, a tři holčičky, co by ji při tom měly povzbuzovat."

„Neříkej takové strašné věci!" křičela Milvia.

„Jen se neboj. Jen si dál užívej pozornosti a dovádění v posteli s mužem, který to umí, místo s tím svým manželem — zvadlou ředkvičkou — a nedělej si hlavu s následky. Můžeš si dovolit dál poskytovat Petroniovi přepych, jaký by se mu líbil, až přijde o práci, manželku a děti a většinu svých rozhořčených a zklamaných přátel. Ale pamatuj si," uzavřel jsem, „kdyby kvůli tobě ztratil všechno, co je mu drahé, bude nakonec proklínat tebe."

Ztratila řeč. Milvia byla zhýčkané dítě a bezuzdná manželka. Patřilo jí obrovské bohatství a její otec vedl nejobávanější pouliční zločinecké bandy v Římě. Nikdo ji v ničem neusměrňoval. Dokonce i matka, nebezpečná čarodějnice, jednala s Milvií ohleduplně — snad vycítila, že ta panenka s očima laně je tak rozmazlená, až se z ní jednou možná stane opravdová potvora. Přísterné chování bylo jediný přepych, který si Milvia ještě nedopřála. Jednou mu jistě přijde na chuť.

„Já ti to nevyčítám," pokračoval jsem. „Chápu, jak je to lákavé. Bude to vyžadovat pevnou vůli, abys mu zavřela dveře před nosem. Ale ty jsi velmi chytré děvče a Petronius je, pokud jde o city, úplné neviňátko. Ty při své inteligenci pochopíš, že to nakonec nikam nevede. Doufejme, že budeš mít i dost kuráže všechno napravit."

Napřímila se. Jako všechny Petroniovy ženské ani ona nebyla vysoká. Vinul si je k mocné hrudi jako ztracená jehňátka. A ty roztomilé chudinky vítaly takové útočiště stejně pohotově, jako jim je nabízel.

Váhal jsem, jestli nemám Milvii říci o všech těch ostatních, ale z toho by si jistě vyvodila, že právě ona je jiná. Jako si to myslely všechny. A přitom žádná z nich jiná nebyla až na Arrii Silvii, která si ho pojistila věnem (a silou osobnosti).

Pozoroval jsem, jak to v ní pracuje a jak ráda by mě urazila. Byl jsem úplně klidný. Připadalo jí těžké se hádat, když by na to byla sama. Některé

z žen, jež jsem znal, by jí mohly poradit, jenže tahle byla pod celou parádou jenom nudná dvacetiletá holka, kterou vychovali tak, že nepoznala svět. Měla všechno, na co si jen vzpomněla, ale neznala nic. Při všem tom bohatství i teď jako vdaná zůstávala většinou doma. Tím se dala vysvětlit ta Petroniova aféra. Jsou-li ženy zavřené, snadno podlehnou pokušení. A podle dobré staré římské tradice jediným zdrojem vzrušení byly pro Milvii návštěvy jejího tajného milence.

„Nemáš právo vtrhnout mi do domu a rozčilit mě. Můžeš odejít a už se nevracej." Zlato ve vlasech se zalesklo, když pohodila zlostně hlavou.

Zvedl jsem obočí. Asi jsem vypadal unaveně místo okouzleně. Mrskla hlavou ještě jednou — jasné znamení její nezralosti. Zkušená osoba by přišla s něčím novým.

„Okouzlující," dobíral jsem si ji. „Ano, odejdu — ale jenom proto, že jsem to měl beztak v úmyslu." Zvedl jsem se a šel. Milvii očividně mrzelo, že drama skončilo.

Lhal jsem jí, když jsem jí navrhoval, aby ten poměr ukončila ona. Kdyby chtěl, Petronius jí mohl snadno zabouchnout vrata pevnosti před nosem. Praxe v tom měl dost.

Jenomže problém byl v tom, že mu kdekdo radil, aby to udělal, a tím jeho zájem znovu podněcovali. Můj starý přítel Lucius Petronius Longus nesnášel, když mu někdo radil, co má dělat.

XXI

Někdo mu samozřejmě vyzvonil, že jsem tam byl. Podle mě nejspíš sama Milvia. Kdoví proč snahy jeho věrného přítele, který se nezištně pokoušel ho ochránit před katastrofou, nevyvolaly v Luciu Petroniovi vděčnost. Strašně jsme se pohádali.

To silně narušovalo naši spolupráci, ale táhli jsme to spolu dál, poněvadž žádný z nás nechtěl připustit, že je to jeho vina a měl by z toho svazku vycouvat. Já jsem věděl, že ta roztržka nebude mít dlouhé trvání. Oběma nám strašně vadilo, když nám lidé připomínali, jak nás varovali, že nám to nebude klapat. Dřív nebo později se dáme zase dohromady, abychom pochybovačům dokázali, jak se mýlili.

Ostatně s Petroniem jsme byli přátelé už od osmnácti let. Přece nás teď nerozdělí taková káča pitomá.

„Ty mluvíš jako jeho manželka," posmívala se mi Helena.

„Ba ne. Manželka mu řekla, aby táhl třeba až do Mezopotámie a potom s pytlem přes hlavu skočil do Eufratu."

„Jo, slyšela jsem, že si tenhle týden zase hezky popovídali."

„Silvia mu přinesla žádost o rozvod."

„Maia tvrdila, že jí to Petronius hodil na hlavu."

„Ona mu to oznámení ani předat nemusí." Informovat druhou stranu písemným dokladem bylo prostě zdvořilé gesto. Zatrpklé ženy z toho můžou vždycky udělat drama. Zejména ty, které by měly dostat zpátky své věno. „Ona ho vyhnala a odmítá pustit ho domů. To je dostatečný důkaz o jejím úmyslu rozejít se. Jestli budou žít odděleně o něco déle, písemné oznámení bude zbytečné."

Petronius a Silvia se rozešli nejednou už dřív. To trvalo obyčejně den dva a skončilo tehdy, když se tam ten, který opustil domov, vrátil nakrmit kočku. Tentokrát ten rozvrat začal před měsíci. Teď už se oba důkladně zakopali. Obehnali se prakticky palisádami a trojitými příkopy plnými špi-

čatých kůlů. Udobření bude těžké.

Nenechal jsem se odradit jedním neúspěchem a odhodlal jsem se navštívit Arrii Silvii. Také slyšela, že jsem šel domluvit Milvii. A hnala mě svinským krokem.

Byla to další zmařená snaha, jež situaci jenom zhoršila. Aspoň že Petro se mnou odmítal mluvit, takže jsem si nemusel vyslechnout, co si myslí o té mé mírové misi k jeho ženě.

Už nastalo září. K naší hádce s Petroniem došlo prvního dne v měsíci, tedy o Kalendách, což byl, jak mě Helena jízlivě upozornila, svátek Jupitera Hromovládného. Kolemjdoucí u Fontánového dvora, kteří slyšeli, jak si s Petroniem vyměňujeme názory, nabyli přesvědčení, že se Hromovládný natrvalo usadil na Aventinu.

Tři dny nato, rovněž k poctě hřmícího Jupitera, začaly Římské hry.

Oba mladí bratři Camillové využili svůj aristokratický vliv — což znamená, že našli dost sesterciů —, aby si na první den zajistili dobré vstupenky. Vždycky se objevilo dost držitelů dlužních úpisů s rezervovanými sedadly, kteří lístky přenechávali překupníkům. Potomci vojenských hrdinů prodávali svá dědičná sedadla. Potomci hrdinů mají tendenci si přivydělat kšeftařením — samozřejmě na rozdíl od těch hrdinů. Tak se Heleniným bratrům podařilo opatřit si sedadla a povinně nás vzali s sebou. Pro mě sedět na místě se slušnou vyhlídkou představovalo nebetyčný rozdíl oproti mačkání v tlačenici v neoznačených ochozech.

Mladá Claudia Rufina se formálně seznamovala s římským Cirkem. Pohled na to, jak se tucty gladiátorů rozsekávají, zatímco císař ve své zlacené lóži diskrétně chrápe a nejlepší kapsáři na světě se činí mezi davem, jí názorně předvede, do jakého civilizovaného města ji budoucí sňatek přivedl. Milá dívka, upřímně se snažila tvářit jako tím vším ohromená. Propašovali jsme si tam s sebou polštáře a velké šátky, které bychom mohli použít jako klobouky (kdysi ilegální opatření, ale nyní trpěné, pokud jste si počínali diskrétně), vydrželi jsme tam sedět přes úvodní přehlídku a závod vozů. Pak jsme se vytratili na oběd, když se bili podřadnější gladiátoři, na něž obecenstvo reagovalo bučením, a po návratu jsme tam pak setrvali až do večera. Helena zůstala po obědě s Julinkou doma, ale pak za námi přišla na

poslední hodinu nebo dvě. Aelianus už nevydržel chovat se stále příjemně, takže koncem odpoledne odešel, ale jeho ostýchavá snoubenka tam seděla až do konce s Helenou, Justinem a se mnou. Během posledního zápasu jsme vyklouzli, abychom se vyhnuli tlačenici a pasákům, kteří ke konci obléhali brány.

Aeliana poněkud zneklidnilo, že jeho nevěstu z Hispánie tak zaujal Circus. Nejspíš se obával, že se mu bude o veřejných svátcích těžko mizet z domu na tradiční pánské jízdy, bude-li ho jeho urozená dáma chtít pokaždé doprovázet. Když jí člověk drží slunečník a podává solené oříšky, je dokonce těžké se opít a vyprávět lechtivé vtipy. Hrubší mužské chování by bylo zcela vyloučené. Claudia Rufina se bavila, a to nejenom proto, že jsme s Justinem Aeliana podněcovali, aby se brzy ztratil. Velmi stála o to, aby se mohla zúčastnit mého pátrání. Já jsem v Cirku nejen odpočíval, ale také se rozhlížel, jestli ve spojitosti s akvaduktovými nálezy nezahlédnu něco podezřelého. Samozřejmě že se nic nestalo.

Římské hry trvají patnáct dní, ve čtyřech z nich se konají také divadelní představení. Aelianův zájem už se neoživil. Jednak nám opatřil lístky na zahajovací obřad (hrál si na štědrého ženicha), takže jeho měšec podstatně zhubl. A muset žádat bratra nebo mě, abychom mu zaplatili kalíšek medoviny pokaždé, když kolem procházel prodavač nápojů, se mu pochopitelně zajídalo. Třetí den už Aelianus běžně odcházel s Helenou, když šla domů nakrmit miminko. Občas jsem nechával Claudii, aby si povídala s Justinem, a vydával se na obchůzku Cirkem, jestli neuvidím něco nepatřičného. Publikum v počtu čtvrt milionu diváků se každý den střídalo, takže šance, že zahlédnu proces vlastního únosu, byly chabé.

A přece k němu došlo. Já jsem ho neviděl. V určitou chvíli brzy po zahájení her kdosi odlákal jednu ženu, kterou pak potkal ohavný osud. Čtvrtý den se v Claudiově akvaduktu objevila další ruka a ta zpráva vyvolala pobouření.

Poobědval jsem doma s Helenou, a když jsem se vracel, abych se připojil ke Claudii Rufině a Justinovi, uviděl jsem proudy lidí, spěchající jedním směrem. Z Aventinu jsem sešel přes Clivus Publicus a očekával jsem, že se setkám s početnými davy, jenomže tyhle vyloženě nemířily do Cirku.

Z nikoho jsem nevypáčil, kam se ženou. Vyvodil jsem si, že jdou buď na hodně dobrý psí zápas, nebo na dražbu s úžasně levnými předměty na prodej, anebo že vypuklo nějaké povstání. Takže jsem se k nim samozřejmě přidal. Nevšímám si chňapajících psů, ale vždycky mě zláká příležitost pořídit si levnou soupravu hrnců nebo pozorovat vzbouřence, jak házejí kameny na dům některého magistráta.

Od toho konce Cirku, kde jsou startovací brány, se dav hnal a strkal přes Dobytčí trh, kolem Carmentské brány, obešel Kapitol a vyhrnul se na hlavní Forum, kvůli hrám nezvykle tiché. Avšak ani při veřejných svátcích nezůstávalo Forum Romanum nikdy docela prázdné. Turisté, morousi, dříči, opozdilci mířící zpátky na představení a otroci, kteří neměli ani vstupenky, ani volno, přecházeli vždycky sem tam. Těm, kdo nepochopili, co je to za poprask, šlapali druzí na nohy, a když tam pak postávali a stěžovali si, rány na ně jen pršely. Najednou vypukla panika. Nosítka se převracela. Právníci, kteří měli volno (zvědavé frňáky v pohotovosti), se schovali v Juliově bazilice, jež byla prázdná, až se tam každý zvuk rozléhal. Půjčovatelé peněz, kteří normálně své krámky nikdy nezavírají, zabouchávali pokladny tak rychle, až si někteří přiskřípli prsty víkem.

Postupně se davy začaly měnit v diváky. Lidé si posedali na schody chrámů a pozorovali tu melu. Jiní zase spojili své síly a skandovali hesla proti kurátorovi akvaduktů. Nic příliš politicky náročného. Jenom inteligentní poznámky typu: „Ten parchant není k ničemu!“ a „Toho chlapa vyrazit.“

Já jsem se uchýlil nahoru do portiku Kastorova chrámu, své oblíbené pozorovatelny. Odtud jsem měl báječný výhled na dav naslouchající řečníkům pod Augustovým obloukem. Různí horlivci tam mocně mávali pažemi, jakoby ve snaze trochu zhubnout, a řečnili proti vládě tak, že by se za to mohli snadno dostat do žaláře a navíc si vysloužit nakládačku od nemytých strážných — další zhanobení jejich svobody, o němž můžou řvát. Někteří si připadali jako filozofové — dlouhé vlasy, bosé nohy a chlupaté deky —, což je v Římě přímá cesta k tomu, aby byl člověk pokládán za nebezpečného. Všiml jsem si však také opatrných dušiček, které se vypravily ven ověšené tykvemi s vodou a uzlíky se svačinou.

Mezitím se tam dostavily skupiny bledých, truchlících žen ve smutečním

oblečení a položily slavnostně květinové oběti k jezírku nymfy Juturny — posvátnému prameni, kde prý Kastor a Pollux napojili své koně. Nemocní chvatně polykali nechutné léky na své choroby a ustrašeně ucouvli, když tam ty matrony ze středních vrstev s velkým nářkem pokládaly své ovadlé květiny. Pak se vzaly za ruce a jako ve snu se začaly roztáčet. Tak se přesunovaly k domu vestálek. Většina panen vestálek bude sedět na čestných místech v Cirku, ale jedna musela zůstat ve službě a hlídat posvátný oheň. Ta bude jistě zvyklá přijímat deputace horlivých dam, které tam přinášely chutné dárky a horlivé modlitby, ale rozumu pomálu.

Na protější straně Svaté cesty, blízko starého řečiště a Janova chrámu, je starobylá svatyně Venuše „Očistné". Tam se také usadil houf hulákajících rebelů. Venuše rozhodně potřebovala připravit svá krásná stehna na boj.

Od jiného pozorovatele jsem se dozvěděl, že včera našli další ruku v Claudiově akvaduktu, jednom z nejnovějších, který se vléval do sběrného systému nedaleko Claudiova chrámu naproti konci Palatinu. Proto se na Foru odehrávaly ty scény. Římanům konečně došlo, že jejich voda obsahuje podezřelé odřezky, které je mohou otravovat. Lékaře a apatykáře obléhali pacienti s tolika druhy nevolnosti jako chorý nilský krokodýl.

Dav si počínal spíš hlučně než násilnicky. To jistě úřadům nezabrání, aby tvrdě zakročily. Vigilové by si věděli rady, jak lidi rozehnat několika herdami a nadávkami, jenže nějaký hlupák povolal městské kohorty. Tyhle šťastlivce měl k ruce městský prefekt. V popisu jejich práce stálo: „Krotit chudinu a podobné živly a zarazit drzost". K tomu jsou všichni vyzbrojeni mečem a dýkou a nehledí na to, kam je vrazí.

Městské kohorty jsou ubytovány společně s pretoriány a ve zpupnosti si s nimi nezadají. Milují každou pokojnou demonstraci, kterou mohou potlačit, až se z ní stane krvavý masakr. Tím si zaštiťují svou existenci. Jakmile jsem je zahlédl, jak pochodují v ohavných falangách, seskočil jsem z portiku chrámu na Novou cestu a vydal se vzhůru přes Vicus Tuscus. Podařilo se mi zmizet s nerozseknutou hlavou z místa, kde dojde ke srážce. Jiní asi neměli takové štěstí.

Protože jsem se ocitl blízko Glaukových lázní, vklouzl jsem dovnitř a zůstal tam v opuštěné tělocvičně, zvedal závaží a sekal cvičným mečem do sloupu, dokud nebezpečí nepominulo. Na to, aby tam člověk proklouzl

bez Glaukova vědomí, by městské kohorty nestačily. Pokud řekl „Vstup pouze pro zvané," myslel to vážně.

Když jsem se vynořil, v ulicích vládl opět klid. A na chodnících nebylo ani příliš mnoho krve.

Do Cirku jsem se už nevracel a zamířil zpátky do kanceláře. Tajně jsem doufal, že tam najdu Petronia. Jak jsem se loudal přes Fontánový dvůr, uviděl jsem, že se něco děje. Na jeden den bylo toho vzrušení víc než dost. Okamžitě jsem zacouval k lazebníkovi. Ilegálně měl otevřeno, protože o veřejných svátcích muži rádi vypadají k světu a dělají si naděje, že se do nich možná zabouchne nějaká kurvička. Ostatně holič v naší ulici obyčejně nevěděl, kolikátého je. Poručil jsem si lehce zastřihnout a opatrně jsem pozoroval, co se venku děje.

„Máme vzácnou návštěvu," posmíval se holič, který si autorit příliš nevážil. Jmenoval se Apius. Byl tlustý, růžovoučký a měl nejpřišernější účes odtud až k Rhegiu. Řiďoučké mastné prameny česané přes loupající se skalp. A skoro nikdy se neholil.

I on si všiml, že máme velice nezvyklou návštěvu: na ulici postávalo několik unavených liktorů. Zoufale hledali stín, a tak se někteří usadili pod portikem Leniiny prádelny. Ženy se směle zastavovaly a prohlížely si je. Patrně si neodpustily také nějaké hrubé fóry. S chichotáním se kolem nich šmrdolily také děti a popichovaly se navzájem, aby prstíky vyzkoušely, jak jsou ostré ty sekyrky trčící ze svazků prutů, které si liktoři odložili na zem. Jsou to propuštění otroci nebo občané, kteří upadli do bídy. Jsou drsní, ale ochotní vykoupit se prací.

„Koho jich doprovází šest?" zeptal jsem se Apia. Lazebník měl vždycky plno řečí, až by si člověk myslel, že musí všechno znát, ovšem já bych ho někdy rád slyšel odpovědět přesně na jednoduchou otázku.

„Někoho, kdo chce být ohlášen dlouho předtím, než se objeví sám." Liktoři podle tradice kráčejí husím pochodem před významnou osobou.

Šest byl divný počet. Dva měl prétor nebo jiný vysoký magistrát.

Dvanáct pochodovalo před císařem, ale toho by doprovázeli i pretoriáni. Věděl jsem však, že se Vespasián dnes nemůže hnout ze své lóže v Cirku.

„Konzul," rozhodl Apius. Ten nevěděl nic. Konzul jich měl taky dva-

náct.

„Proč by nějaký konzul přišel navštívit Lenii?“

„Aby si stěžoval, že mu na spodním prádle nechala fleky?“

„Nebo že povrch jeho nejlepší tógy není dost hebký? U Jupitera, Apie, máme přece Ludi Romani a prádelna je zavřená. Ty nejsi k ničemu. Za to ostříhání ti zaplatím zítra. Uráží mě, když se musím během slavností loučit s prachama. Jdu se podívat, co se děje.“

Kdekdo věří, že takový holič je studnice drbů. Ten náš rozhodně ne. A Apius byl typický. Mýtus o tom, že holiči znají všechny nejnovější aféry, je asi tak pravdivý jako ta povídačka, kterou o Římanech vykládají cizinci, totiž že se rádi baví na veřejných latrínách. To mě podrž! Když se člověk ze všech sil namáhá, div se nestrhá po tom včerejším poněkud nedovařeném králíkovi ve vlastní šťávě, to poslední, po čem touží, je, aby se tam objevil nějaký přátelsky naladěný kolega s připitomělým úsměvem a začal se ho vyptávat na jeho názor na usnesení senátu z tohoto týdne, že propuštěnci mají bydlet s otroky. Kdyby to někdo zkusil na mně, vrazil bych mu hodně opotřebovanou houbu na čištění odpadu někam, kde to hodně bolí.

Takovými povznášejícími představami jsem se zabýval, když jsem kráčel po Fontánovém dvoře. V prádelně mi liktoři vysvětlili, že doprovázejí bývalého konzula. Svou funkci zastával po část tohoto roku, ale pak se jí vzdal, aby poskytl příležitost jinému velkému zvířeti. Teď zašel přes ulici podle všeho navštívit nějakého Falcona.

To mi zvedlo náladu. Jedno nenávidím ještě víc než chlapy obtížené břemenem vysokých funkcí, a to chlapy, kteří se toho břemene právě zbavili a hledají záminku k vyvolání nějakých nepříjemností. Vpadl jsem dovnitř připraven ho hned urazit, ačkoliv jsem měl na paměti, že pokud je v tomto roce, pro který byl jmenován, ještě stále konzulem, chystám se být hrubý na nejváženějšího a nejvyššího bývalého pohlavára v Římě.

XXII

Jsou ženy, které by propadly panice, kdyby měly mluvit s konzulem. Z toho, že jsem zaměstnal senátorskou dceru jako svou neplacenou sekretářku, vyplývala jedna výhoda, a to, že Helena Justina neječela hrůzou, nýbrž pravděpodobně přivítala toho vysoce postaveného pána jako vzácného strýčka a klidně se ho zeptala, co dělají jeho hemoroidy.

Hostovi nabídla osvěžující horký nápoj se skořicí, který, jak jsem věděl, uměla svařit s medem a kapkou vína, až chutnal jako ambrózie. Bylo na něm vidět, že ho ohromila její uhlazená pohostinnost a bystrý praktický rozum. Když jsem tam tedy vtrhl s palci zaháknutými za sváteční opasek jako podrážděný Kyklop, stanul jsem před bývalým konzulem už ochočeným.

„Brý den. Já jsem Falco."

„Můj manžel," usmála se Helena, mimořádně uctivá.

„Její oddaný otrok," vrátil jsem jí dvorně rozmarně romantickým tónem. Měli jsme ostatně veřejný svátek.

Julius Frontinus," představil se pohlavár prostě.

Přikývl jsem. On mé gesto opakoval.

Posadil jsem se ke stolu a naše elegantní hostitelka mi podala mou vlastní číši. Helena vypadala okouzlující v bílém, vhodné barvě pro návštěvu Cirku. Třebaže si nevzala žádné šperky z obavy před řáděním kapsářů, opásala se alespoň spletenými stužkami, což jí až frivolně slušelo. Abych zdůraznil, jaké způsoby jsme si v tomto domě zavedli, vytáhl jsem další číši a také jsem jí nalil. Pak jsme oba slavnostně připili konzulovi a já jsem si ho přitom dobře prohlédl.

Jestliže měl odpovídající věk konzula, bylo mu čtyřicet tři. Měl-li už letos narozeniny za sebou, čtyřicet čtyři. Hladce oholený, nakrátko ostříhaný. Jmenován Vespasiánem, takže jistě schopný, sebejistý a chytrý. Mým zkoumavým pohledem se nenechal zastrašit a chudé prostředí mu nijak

nevadilo. Byl to muž se solidní kariérou za sebou, a přesto s dostatečnou energií, jež by ho přenesla přes několik dalších vrcholných rolí, než z něho bude senilní stařec. Fyzicky štíhlý, přiměřené váhy, žádný hýřil. Muž, který si zaslouží respekt — anebo kráčející malér: připravený věci rozhýbat.

On si mě také odhadoval. Osvěžený z tělocvičny a svátečně oblečený, ale ve vojenských botách. Žiju v nevalné čtvrti s dívkou vysoké společenské úrovně — zajímavé spojení. Věděl, že ho možná čeká plebejská útočnost, ale uklidnil ho drahý skořicový nápoj z přepychového koření z Východu. Dotíraly na něho ostré vůně květin pozdního léta v kampánské bronzové váze. A pití dostal v terakotové číši s vysokým leskem, zdobené nádhernými běžícími antilopami. Měli jsme vkus. Měli jsme zajímavé obchodní styky — nebo jsme cestovali sami — či jsme si dovedli získat přátele, od nichž jsme dostávali hezké dárky.

„Hledám vhodného spolupracovníka, Falcone. Camillus Verus mi doporučil tebe."

Každá zakázka, kterou mi přihrál Helenin táta, se musela zdvořile uvítat. „O jakou práci jde a jakou roli v ní hraješ? A jaká by byla moje role?"

„Nejdřív musím poznat tvé zázemí."

„Camillus tě už jistě informoval, že?"

„Rád bych to slyšel od tebe."

Pokrčil jsem rameny. Nikdy si nestěžuji, když má klient zvláštní požadavky. Jsem soukromý informátor. Pracuji pro císařský dvůr, spolupracuji s exekutory, jsem finančním odhadcem, pátrám pro ukradených uměleckých předmětech. V současné době mám společníka, bývalého vigila. Čas od času mě zaměstnává Palác s oficiálním pověřením vykonat něco, o čem nemohu hovořit, a většinou jde o poslání v cizině. To dělám už osm let. Předtím jsem sloužil jako legionář u Druhé Augusty v Británii."

„V Británii!" Frontinus sebou trhl. „Jak se ti v Británii líbilo?"

„Ne tak, abych se tam toužil vrátit."

„Díky," poznamenal suše. „Právě mě tam jmenovali jako příštího správce."

Usmál jsem se. „Ta provincie ti určitě bude připadat úžasná, pane. Já jsem tam byl dvakrát. Má první mise pro Vespasiána mě tam také za-

vedla.“

„Británie se nám líbila víc, než Marcus Didius přiznává,“ vložila se do toho Helena diplomaticky. „Myslím, že budou-li někdy informátoři z Říma vypovězeni, půjdeme na odpočinek možná právě tam. Marcus sní o klidném hospodářství v některém úrodném zeleném údolí —“ Ta moje holka byla ale mazaná. Věděla dobře, že Británii nesnáším.

„Je to nová země, kde je třeba ještě všechno udělat,“ poznamenal jsem jako nějaký pompézní řečník na Foru. Dával jsem si pozor, abych se pohledem nesetkal s Heleninýma roztančenýma očima. „Pokud umíš zabrat a máš rád výzvu, měl by sis službu tam příjemně užít, pane.“

Zdálo se, že se mu ulevilo. „Rád bych si ještě popovídal, ale nejdřív musím vyřídit něco naléhavého. Než odjedu do Británie, mám prý vést jednu vyšetřovací komisi. Byl bych rád, kdyby se celá věc ukončila co nejrychleji.“

„Takže nejde o soukromé vyšetřování?“ zeptala se Helena nevinně.

„Ne.“

Z číše vylovila kousek skořice a lehce ji přitiskla k okraji. Nikdo nespěchal s formalitami a já jsem se mohl spolehnout na Heleninu opatrně zkoumající zvědavost. „Jde o zakázku pro senát?“ vyzvídala.

„Pro císaře.“

„A on ti navrhl, aby sis vzal k ruce Marka?“

„Vespasián mi navrhl, že by mi tvůj otec mohl poradit někoho spolehlivého.“

„Na jakou práci?“ zpovídala hosta roztomile dále.

Frontinus se obrátil na mě. „Ty musíš napřed získat svolení?“ Zřejmě se bavil.

„Já si bez dovolení ani nekýchnu.“

„Ale jdi! Vždyť mě nikdy neposloucháš,“ opravila mě Helena.

„Vždycky, paní!“

„Tak vezmi tu práci.“

„Vždyť nevím, co to je.“

„Tatínek chce, abys to udělal, a císař taky. Potřebuješ být s nimi zadobře.“ Frontina si nevšímala a naklonila se ke mně a lehce mě dlouhými štíhlými prsty levičky klepala přes zápěstí. Na jednom měla stříbrný prs-

ten, který jsem jí kdysi dal jako důkaz lásky. Pohlédl jsem na prsten, potom na ni a předstíral rozladěnost. Začervenala se. Bouchl jsem se pěstí do jednoho ramene a sklopil hlavu: gladiátorské gesto podrobení. Helena na protest mlaskla. „Už dost toho šaškování. Přestaň hrát. Julius Frontinus si bude myslet, že jsi opravdu šašek."

„Nebude. Jestliže se bývalý konzul tak poníží, že se osobně vypraví na Aventin, je to proto, že už si přečetl můj bezvadný posudek a ten na něj udělal dojem."

Frontinus našpulil rty.

Helena mi stále ještě naléhavě domlouvala. „Poslyš, já si umím domyslet, o co tě požádají. Dnes došlo na Foru k nějakým nepokojům —"

„Já jsem tam byl."

Zatvářila se překvapeně, potom podezíravě. „Nevyvolal jsi je náhodou ty?"

„Díky za důvěru, zlatíčko. Ale já nejsem žádný buřič. Je ovšem možné, že ten strach veřejnosti jsme opravdu původně vyvolali my s Luciem Petroniem."

„Ve městě se nemluví o ničem jiném než o těch vašich nálezech. Tys to rozvířil. A teď bys to měl uklidnit," pravila Helena rázně.

„Já ne. Jedno vyšetřování o těch vodních vraždách už probíhá. Koná se pod vedením kurátora a ten už na to nasadil toho mizeru Anacrita."

„Jenomže teď zřejmě Vespasián nařídil zřídit vyšší komisi," spekulovala Helena.

Oba jsme se zadívali na Julia Frontina. Odložil číši. Rozevřel dlaně souhlasným gestem, třebaže poněkud vyveden z míry způsobem, jak jsme před ním hovořili a předešli jeho žádost.

Znovu jsem se usmál. „Potřebuju od tebe slyšet jenom jedno, pane, a to, že tvá komise bude mít přednost před čímkoli, co podnikne kurátor akvaduktů — takže i tvoji asistenti budou mít přednost před těmi jeho."

„Spočítej, kolik tu mám liktorů," odpověděl Frontinus poněkud podrážděně.

„Šest." Zřejmě mu jich přidělili tolik, aby to odpovídalo jeho speciálnímu úkolu.

„Kurátor akvaduktů má nárok jenom na dva." Frontinus měl tedy vyšší

postavení — a já budu mít vyšší postavení než Anacrites.

„Spolupráce s tebou je pro mě vyznamenání, konzule," řekl jsem. Hezké číše jsme pak odšoupli stranou a pustili jsme se do praktického přehledu, co se musí udělat.

„Mohl bych si vypůjčit nějakou misku?" požádal Frontinus klidně. „Takovou, co moc nepoužíváte."

Heleniny oči, ztemnělé starostí, se setkaly s mýma. Oba jsme si uvědomili, na co ji patrně chce.

XXIII

Ta třetí ruka byla naběhlá, ale nepoškozená. Julius Frontinus ji rozbalil, předvedl a docela klidně uložil do misky jako nějaký orgán právě odoperovaný chirurgem. Ty první dva pozůstatky byly tmavé, neboť se už rozkládaly. Tato ruka měla černou barvu proto, že i její majitelka byla černá. Musela pocházet z Mauretánie nebo Afriky. Jemná pokožka na hřbetě vypadala jako z ebenu, dlaň a špičky prstů mnohem světlejší. Nehty pečlivě pěstěné, úhledně ostříhané.

Byla to podle všeho mladá ruka. Dosud měla všechny prsty, ještě stále jemné a štíhlé jako ty Heleniny, jimiž mě před chvílí tak naléhavě poklepávala po zápěstí. Šlo o levou ruku. Do napuchlého masa prsteníčku se zařezával prostý zlatý snubní prsten.

Julius Frontinus úzkostlivě mlčel. Na mě padla skleslost.

Helena Justina vztáhla rázně ruku a uříznuté pozůstatky zakryla svou mnohem bledší dlaní s rovnými roztaženými prsty, ale té druhé se naštěstí nedotýkala. Bylo to bezděčné gesto něhy vůči té mrtvé dívce. Do svého výrazu vložila Helena stejné zaujetí, jako když totéž gesto dělala nad naším spícím dítětem.

Snad v ní má představa také něco probudila. Beze slova vstala a slyšeli jsme ji, jak jde do vedlejšího pokoje, kde spí Julia Junilla bezpečně v kolébce. Za chvilku, jako by šla dítě jenom zkontrolovat, se Helena vrátila a zamračeně se posadila na své místo. Měla zlost, ale nic neříkala, a tak jsme Frontinus a já začali probírat, co nás čeká.

„Tohle našli, když čistili rezervní nádrž Claudiova akvaduktu v Dolabellově oblouku." Frontinus se choval a mluvil věcně. „Objevila se v písku v jednom z hloubících kbelíků. Ta pracovní četa, která ji nalezla, měla chabý dozor. Místo toho, aby nález oficiálně oznámili, ukazovali ho za peníze na veřejnosti." Mluvil, jako by to neschvaloval, ale nevyčítal jim to.

„A to způsobilo ty dnešní nepokoje?“

„Zřejmě. Kurátor akvaduktů byl v Cirku, naštěstí pro něho. Jeden z jeho zástupců takové štěstí neměl. Na ulici ho někdo poznal a zmlátili ho. Došlo také k ničení majetku. A zvedl se samozřejmě pokřik, aby se obnovila hygienická dodávka vody. Ta panika vyvolala nejrůznější potíže. Přes noc vypukla epidemie —“

„Není divu,“ podotkl jsem. „Já sám, jen co jsem se doslechl, že městská voda je možná otrávená, jsem se začal cítit bídně.“

„Hysterie,“ zhodnotil to konzul rázně. „Teď ovšem musíme najít pachatele.“

Heleně to stačilo. „To je něco tak bezohledného!“ Mluvila nebezpečně sladce. Asi to od ní schytáme. „Nějaká husička padne do rukou šílence, nechá se zabít a celý Řím je vzhůru nohama. Bude opravdu nutné ženy varovat, aby se do ničeho takového nezapletly. U Junony! Nemůžeme přece dovolit, aby ženy byly odpovědné za horečky, natož za ničení majetku —“

„My potřebujeme dostat toho chlapa.“ Snažil jsem se zažehnat bouřku. Frontinus po mně vrhl bezradný pohled a nechal na mně, abych si s tím poradil. „Ať už mu ty oběti padnou do spárů pro svou vlastní pošetilost, anebo ať je vrah drapne zezadu v nějaké tmavé uličce, nikdo si nemyslí, že si to zaslouží, holčičko. A veřejnost zatím asi vůbec neuvážila, co s těmi ženami dělá, než je zabije — natož jak s nimi zachází potom.“

K mému překvapení se Helena rychle uklidnila. Vychovávali ji sice jako v hnízdečku, ale všímala si i toho, co se děje v okolním světě, a nechyběla jí představivost. „Ty ženy prodělávají příšerná muka.“

„O tom se asi nedá pochybovat.“

Tvář se jí opět zastřela soucitem. „Ta, co jí patřila tahle ruka, byla vřelá a mladá. Den nebo dva předtím ještě možná šila nebo předla. Ta ruka hladila manžela nebo jejich dítě. Připravovala jim jídlo, česala vlasy, kladla pšeničné koláče jako obětinu bohům —“

„A to byla jenom jedna z dlouhé řady jiných, rovněž unesených, aby skončily takhle příšerně. Všechny měly kdysi život před sebou.“

„Já jsem doufal, že se to začalo objevovat teprve nedávno,“ podivil se Frontinus.

„Ne, děje se to už léta, pane,“ vysvětlila Helena zlostně. „Náš švagr pra-

cuje na řece a tvrdí, že se tam zohavené mrtvoly objevují celé ty roky, co tam dělá. Ženy se ztrácely už strašně dlouho, ale nikdo to nehlásil — a rozhodně se to nevyšetřovalo. Jejich mrtvoly se odstraňovaly tajně. Až teprve když se lidé začali obávat, že akvadukty jsou otrávené, začalo se o tom mluvit."

„Konečně se to bude vyšetřovat." Frontinus byl smělejší než já, že to navrhl. „Nikdo ovšem nepopírá, že je to skandál a že se to začíná řešit pozdě."

„Ty jsi ale mazaný," vytkla mu mírně.

„Jenom praktický," opravil ji.

„Těm ženám, ať byly kdokoliv, se dostane vyšetřování, jaké si zaslouží," ujistil jsem Helenu.

„Ano, myslím, že teď už ano." Důvěřovala mi. Bral jsem to jako vážnou odpovědnost.

Vzal jsem misku a podržel ji v ruce. „Jedno budu muset udělat — třebaže to vypadá neuctivě —, a to sundat té nešťastnici snubní prsten." Nejlepší bude udělat to tak, aby to nikdo neviděl. Ten prsten byl zařízntutý do masa nabobtnalého vodou a bude to příšerný proces. „Jediná možnost, jak to celé vyřešit, spočívá ve zjištění totožnosti alespoň jedné z obětí a toho, co se jí vlastně stalo."

„Jaká je pravděpodobnost, že se nám to podaří?" zeptal se Frontinus.

„Bude to vlastně poprvé, co se vrah musí zbavit pozůstatků, zatímco ho už budeme skutečně hledat. Torzo té dívky hodí patrně brzy do Tiberu, jak řekla Helena." Konzul rychle vzhlédl a zřejmě už uvažoval o možnostech. „Během několika příštích dnů," napověděl jsem mu. „Nejpozději hned jak skončí hry. Pokud máš k dispozici nějaké muže, mohli by hlídat mosty a nábřeží."

„Na celodenní hlídky ve dne i v noci potřebujeme víc lidí, než mám."

„Kolik to je?"

„Nevelká skupina obecních otroků." Z jeho výrazu jsem vyčetl, že se pouští do vyšetřování s omezenými fondy a uvědomuje si to.

„Dělej, co můžeš, pane. Nic příliš nápadného, abychom vraha nevyplašili. Já to rozhlásím mezi člunaři a můj společník možná sežene pomoc mezi vigily."

Heleniny velké hnědé oči byly stále plné žalu, ale poznal jsem, že přemýšlí. „Marku, pořád mi nejde na rozum, jak se ty menší pozůstatky dostávají do vody. Vždyť přece akvadukty vedou buď hluboko pod zemí anebo vysoko přes obloukové mosty a jsou nepřístupné?“

Odpověď jsem přenechal Frontinovi. „Dobrý postřeh,“ přitakal. „Musíme se zeptat odpovědných činitelů, jak je možné neoficiálně se dostat k vodě.“

„Jestli zjistíme, kde k tomu dochází, můžeme toho parchanta dopadnout při činu.“ Zajímalo mě, jak naše vměšování postihne Anacrita. „Ale až si promluvíme s lidmi z vodárenské správy, nenaruší to kurátorovo vlastní vyšetřování?“

Frontinus pokrčil rameny. „On ví, že jsem byl požádán, abych zpracoval přehled o přívodu vody. Budu chtít, aby se zítra dostavil na poradu některý inženýr. Kurátor se s tím musí smířit.“

„Svůj personál nepovede k tomu, aby nám pomáhal. Budeme je muset nějak získat na svou stranu,“ navrhl jsem.

„Musíš na ně zapůsobit svým šarmem,“ popíchla mě Helena.

„Co doporučuješ, zlato? Přátelskou upřímnost a úsměv s dolíčky ve tvářích?“

„Ne, měla jsem na mysli podstrčit jim nějaké drobné.“

„S tím by Vespasián nesouhlasil.“ Kvůli Frontinovi jsem se zatvářil pohoršeně. Pozorně naslouchal našemu dohadování. „Konzule, z inženýrů by se nám mělo podařit vytáhnout něco užitečného. Chceš se téhle části vyšetřování také zúčastnit, pane?“

„Samozřejmě.“

No nazdar. „Výborně!“

Zatím jsem netušil, jak se nám s Petroniem podaří sdílet své nápady s bývalým magistrátem. Vlichocovat se konzulovi nebyl náš styl.

Ten problém se musel co nejdřív rozlousknout. Jako na zavolanou se tam přiloudal Petronius, přišel nás navštívit. Jistě si všiml liktorů, kteří vadli ve vchodu k Lenii. Teoreticky jsme spolu stále ještě nemluvili, ale zvědavost je báječná věc. Krátce postával ve vchodu, vysoká ramenatá postava, tvářící se rozpačitě, že nás vyrušuje.

„Falcone, cos vykonal, že sis vysloužil doprovod šesti mužů s pruty

a sekyrami?“

„Dodatečné uznání mých zásluh o stát… Pojď dál, ty syčáku. To je Julius Frontinus.“ Poznal jsem, že Petronius pochopil, co mu sděluji pohledem. „Je to letošní konzul — a náš nejnovější klient.“ Petronius přívětivě přikyvoval a přitom předstíral, že ho vysoká funkce neohromí, a já jsem mu přitom vysvětloval, že byla založena vyšetřovací komise, která bude potřebovat naše zkušenosti i zdatnost. Nenápadně jsem mu naznačil, že náš klient má v úmyslu být přítomný při našich pohovorech.

Sextus Julius Frontinus byl ovšem muž, který ještě za našeho života získá skvělou pověst pro své schopnosti jako právník, státník, vojevůdce a pracovník městské správy, a mimoto byl autorem znamenitých, důkladných spisů o vojenské strategii, zeměměřičství a zajišťování vody (rád bych si myslel, že tento zájem získal v době, kdy s námi spolupracoval). Struktura jeho kariéry by mohla být zářným příkladem. Nás s Petroniem tenkrát zajímalo jedině, jestli sneseme jeho kontrolu — a jestli mocný Frontinus bude ochoten vykasat si svou tógu s nachovým okrajem kolem baňatých kolen a zaplatit rundu jako poctivý voják v ošuntělých krčmách, kde tak rádi debatujeme o důkazech projednávaného případu.

Petronius si našel stoličku a pohodlně se usadil v našem kroužku. Vzal misku s tou novou rukou, zadíval se na ni s vhodně potlačeným povzdechem, pozorně poslouchal, když jsem ukazoval na určité viditelné stopy po sekyře na zápěstních kostech, a opět ji položil opatrně na stůl. Neplýtval dechem na hysterické výkřiky ani nežádal o únavný přehled našeho rozhovoru, který jsme vedli, než přišel. Vznesl prostě několik otázek, které byly podle jeho názoru naléhavé. „Toto je velmi důležité pátrání. Předpokládám, že honorář bude přiměřený, ano?“

Vycvičil jsem ho dobře. Z Lucia Petronia Longa už byl hotový informátor.

XXIV

Ten snubní prsten nám poskytl první užitečné vodítko. Z jeho odstraňování se mi dělalo zle. Neptejte se, jak se mi to podařilo. Musel jsem se o samotě uchýlit do jiného pokoje. Petronius zhodnotil, jaká práce mě asi čeká, zašklebil se a nechal mi ji na krku, ale alespoň jsem se na něho mohl spolehnout, že Helenu a konzula udrží stranou.

Byl jsem rád, že jsem vytrval: uvnitř byla vyryta jména „Asinia" a „Gaius". V Římě byly tisíce mužů, kteří se jmenovali Gaius, ale najít jednoho, jenž nedávno ztratil manželku jménem Asinia, by snad nebylo nemožné.

Náš nový kolega prohlásil, že požádá městského prefekta, aby se poptal u všech kohort vigilů, spadajících pod jeho velení. Tuto iniciativu jsme Frontinovi dopřáli, protože jeho vysoká funkce by mohla vyšetřování urychlit. Petronius ovšem věděl, jak vigilové reagují na vysokou šarži, a tak se osobně obrátil na Šestou, která patrolovala v Cirku Maximu a teď musela snášet jako velitele jeho dosavadního zástupce Martina. Poněvadž to vypadalo, že ty vraždy mají nějakou spojitost s hrami, oběť se mohla setkat s útočníkem právě v Cirku. Zdálo se tedy silně pravděpodobné, že její manžel se obrátil právě na Šestou s žádostí, aby mu ji našli. Martinus nás ujistil, ale tak, že bych na to moc nespoléhal, že nám okamžitě oznámí, kdyby k tomu došlo. Ostatně nebyl tak docela beznadějný. Nakonec by se mu to mohlo opravdu stát.

Zatímco jsme čekali, jestli něco neuslyšíme, pustili jsme se do problému s akvaduktem. Druhý den ráno jsme se s Petroniem dostavili do Frontinova domu. Oblékli jsme si čisté tuniky, pečlivě se učesali a tvářili se vážně jako zodpovědní výkonní pracovníci. Vypadali jsme jako řádní podnikatelé. Co chvíli jsme si založili ruce a přemýšlivě se mračili. Každý bývalý konzul by si mohl blahopřát, že má mezi personálem dvě takové hvězdy.

Ačkoliv jsme měli dovoleno vyslechnout některého inženýra, rozhod-

nutí, kterého nám poslat, měl v rukou kurátor akvaduktů. Ten, jehož nám hodil na krk, se jmenoval Statius a podle toho, kolik si s sebou vzal pomocníků, se dalo usoudit, že to bude totální ťulpas. Přivedl si dva otroky s tabulkami na poznámky (ti budou zaznamenávat, co řekl, aby si to mohl dodatečně podrobně zkontrolovat a poslat nám opravy, pokud by mluvil příliš otevřeně), nosiče brašny, jednoho asistenta a jeho boubelatého písaře. A to nepočítám nosiče nosítek a ozbrojenou stráž s pendreky, které nechal venku. Teoreticky tady byl proto, aby nám přispěl odbornými znalostmi, ale choval se, jako by byl předvolán pro vážné obvinění z korupce.

První otázku, typicky přímou, mu položil Frontinus: „Máš mapu našeho vodovodního systému?"

„Mám za to, že nějaký lokační diagram o substrátových i superstrátových potrubích možná existuje."

Petronius zachytil můj pohled. Tohle měl moc rád: muž, který rýč nazve nástrojem k přemisťování zeminy.

„A můžeš nám opatřit kopii?"

„Takové tajné informace nejsou běžně k dispozici —"

„A tak!" Frontinovi šlehaly z očí blesky. Jestliže dostane časem funkci, jež ho pověří správou vodovodů, dalo se už teď poznat, kdo poletí jako špatný ořech z okna ven první.

„Snad bys nám tedy," začal Petronius, jakoby v roli chápajícího bratra (totiž velkého bratra s klackem v pěsti), „mohl aspoň trochu objasnit, jak celý systém funguje."

Statius se začal hrabat v brašně, kde měl schovanou plachetku na otírání čela. Byl otylý a v obličeji rudý. Tunika se kolem něho mačkala v ušmudlaných záhybech, ačkoliv si toho dne oblékl čistou. „Ono je těžké to vysvětlovat laikům. Co po mně žádáte, jsou ryze technické věci…"

„Jen to se mnou zkus. Kolik máme akvaduktů?"

„Osm," hlesl po vyděšené pauze Statius.

„Snad devět, ne?" opravil jsem ho tiše.

Zatvářil se vztekle. „No, jestli do toho počítáš i Alsietinu —"

„Je nějaký důvod, proč bych neměl?"

„Je na straně Transtiberiny."

„To vím."

„Aqua Alsietina se používá jenom na naumachie a na zalévání Caesarových zahrad —“

„Nebo pro chudinu z Transtiberiny na pití, když ostatní akvadukty vyschnou.“ Dostal jsem vztek. „My víme, že kvalita té vody je mizerná. Původně se s ní počítalo jenom na napouštění nádrže pro fingované bitvy trojřadek. O to nejde, Statie. Nenašly se náhodou v Alsietině ženské ruce nebo jiné části lidských těl?“

„O tom nemám přesné informace.“

„Připouštíš tedy, že tam nějaké pozůstatky můžou být?“

„Statisticky to možné je.“

„Statisticky jisté je, že vodní proud kdesi unáší hlavy, nohy a také ruce. Tam, kde jsou ruce, musí existovat celá souprava — a my jsme zatím žádné nenašli.“

Opět se do toho vložil Petronius, aby mě doplnil ve své roli hodného, rozumného bratra: „Takže se dohodneme na počtu devět, ano? Budeme-li mít štěstí, některé se budou moci poměrně rychle vynechat, ale pro začátek musíme vzít v úvahu celý systém. Potřebujeme přijít na to, jak jeden chlap a jeho komplicové, pokud nějaké má, využívají akvadukty na splachování pozůstatků svých děsných zločinů.“

Statius stále odbíhal k nedůležitým věcem. „Za to správa vodovodů nepřebírá odpovědnost. Nemůžete přece naznačovat, že za tu notoricky známou nepříjemnou kvalitu vody z Alsietiny můžou ilegální nečistoty lidského původu?“

„To samozřejmě ne,“ odpověděl Petronius zachmuřeně.

„To samozřejmě ne,“ přisvědčil jsem. „Alsietina je plná dokonale přírodního svinstva.“

Inženýrovy oči, posazené příliš blízko u sebe, těkaly nervózně mezi námi. Viděl, že Julius Frontinus je velké zvíře, takže si nemůže dovolit ohrnovat nad ním nos, zato nás považoval za nepříjemný hmyz, který by nejraději zaplácl, kdyby si troufl. „Vy se snažíte vypátrat, jak se několik — poměrně málo — nežádoucích pozůstatků dostalo do přívodu vody. Vaše iniciativa je chvályhodná —“ Lhal. „Ale musíme vzít v úvahu rozsah celého systému, který nám hrozí —“ Alespoň už začal mluvit. Poslouchali jsme mlčky. Kupodivu získal nějak sebedůvěru. Snad se cítil větší, když

odmítal naše žádosti. „Celý rozvod pitné vody tvoří dvě stě až tři sta mil dlouhé koryto —“ To byl velmi mlhavý odhad. Někdo to přece musel vyměřit přesněji, přinejmenším když se ty akvadukty stavěly. „Dostal jsem oznámení, že tyto zvláštní nečistoty —“

„Lidské končetiny,“ doplnil Petronius.

„…se nacházely ve vodárenských věžích — jichž je v celém systému obdivuhodné množství —“

Okamžitě do toho skočil Frontinus: „Kolik?“

Statius se obrátil na asistenta, který nás pohotově informoval: „Aqua Claudia a Anio Novus dohromady mají téměř stovku takových zásobních nádrží a pro celý systém to můžeš víc než zdvojnásobit —“

Všiml jsem si, že si Frontinus zapisuje čísla. Dělal to sám, nevyužíval k tomu písaře, třebaže jich musel mít mnoho. „Jaký je denní přítok vody?“ vyštěkl. Statius sebou trhl. „Zhruba,“ dodal Frontinus smířlivě.

Statius na to opět potřeboval asistenta, který prohlásil věcně: „Je těžké to změřit, protože proud teče nepřetržitě a v různých dobách je jeho intenzita různá. Já jsem jednou sestavoval statistiku pro Claudiův akvadukt, jeden ze čtyř hlavních vedených ze Sabinských hor. Bylo to strašně pracné, pane. Provedli jsme určitá technická měření a z čísel jsem pak vyčetl, že k nám denně přitéká zhruba něco přes sedm milionů kubických stop. To by z hlediska denní praxe odpovídalo přibližně asi sedmi milionům průměrných amfor — nebo chceš-li to raději přepočítat na měchy či žoky, tedy přes šedesát tisíc.“

Poněvadž takový měch odpovídá plně naložené káře, bylo vskutku těžké si představit šedesát tisíc ujíždějících kár plných vody. A to bylo pouze množství přiváděné do Říma jediným akvaduktem za jeden den.

„Je to důležité?“ zeptal se Statius. Místo toho, aby byl vděčný, spíš ho asi naštvalo, že ho poučoval jeho podřízený.

Frontinus vzhlédl, dosud žasnoucí nad těmi ciframi. „To ještě nevím. Ale je to fascinující.“

„Nikdo ovšem neví,“ pokračoval asistent a docela se tím bavil, „jestli se v těch čisticích nádržích nezachytily cestou nějaké neobjevené lidské pozůstatky.“

„A kolik je těch nádrží?“ chtěl vědět Petronius. Skočil do rozpravy, aby

ho nepředběhl užaslý konzul.

„Nesčetně.“ Statius odpověděl rychle sám, aby další dotazy zatrhl. Asistent se tvářil, jako by znal skutečnou odpověď, ale zůstal zticha.

„Můžete provést sčítání a při této příležitosti je spočítat,“ usadil Frontinus staršího inženýra. „Pokud vím, tohle odporné znečišťování probíhá už léta. Divím se, že to správa vodovodů nevyšetřovala už dávno.“

Ztichl a zřejmě očekával nějaké vysvětlení, ale Statius to nepochopil. S Petroniem jsme se zájmem sledovali přímé střetnutí mezi inteligencí a těžkopádností. Náš exkonzul vynikal vlohami a pohotovostí, typickými pro nejlepší organizátory. Inženýr se na své místečko dostal korupcí, a to tak, že jenom seděl na zadku a svou pečeť připlácí na všechno, co mu podstrčili jeho podřízení. Žádný z těch dvou dost dobře nevěřil, že existuje takový jejich protiklad.

Frontinus pochopil, že musí ukázat pevnou ruku. „Vespasián si přeje, aby tyhle zrůdnosti skončily. Kurátorovi dám pokyny, aby dal okamžitě prohledat všechny vodárenské věže — potom musíte co nejdřív začít s kontrolou všech čisticích nádrží. Je třeba najít oběti, zjistit jejich totožnost a postarat se jim o slušný pohřeb.“

„Pokud jsem tomu dobře rozuměl, šlo prý patrně jenom o otrokyně,“ namítl Statius nesměle. Dosud vzdoroval.

Nastala odmlka.

„Je to možné,“ přisvědčil Petronius. Hovořil suchým tónem. „To všechno tedy znamená plýtvání penězi i riziko pro zdraví veřejnosti.“

Inženýr raději neodpovídal. V jeho mlčení jsme slyšeli ozvěny posměchu a sprostých poznámek, s nimiž vodárenští dělníci vítali za ta léta každý příšerný nový objev, a nářků jejich nadřízených, kteří se to snažili ututlat. Helena měla pravdu. Tyhle vraždy se považovaly za nepříjemnost. I ta formální komise, která by to mohla zatrhnout, byla považována za schválnost nařízenou nespravedlivě shora.

Julius Frontinus pohlédl na Petronia a na mě. „Ještě nějaké otázky?“

Nijak se nesnažil zamaskovat, že už má Statia a jeho nic neříkajícího žvanění plné zuby. Zavrtěli jsme hlavami.

Když inženýrova společnost odcházela, zastavil jsem ještě asistentova ba-

culatého písaře. Vytáhl jsem tabulku a stylus a zeptal se ho, jak se jmenuje, jako kdybych byl pověřený udělat z té schůze zápis a potřeboval si dát dohromady prezenci, abych ji mohl doplnit na svůj svitek. Svěřil mi své rodové jméno jako nějaké státní tajemství. „A kdo je ten asistent?“

„Bolanus.“

„Čistě pro případ, kdybych si potřeboval ověřit, jestli jsem si jeho statistická čísla zaznamenal správně, kde bych mohl Bolana najít?“

Písař mi to váhavě vysvětlil. Asi ho také poučili, aby nám nepomáhal, ale podle všeho si myslel, že obrátím-li se na asistenta, Bolanus se mnou vyběhne. To bylo tedy v pořádku.

Vrátil jsem se a Frontinovi řekl, že podle mě by s Bolanem mohla být řeč. Soukromě ho vyhledám a požádám o pomoc. Petronius se mezitím obrátí na kancelář městského prefekta a naše známé mezi vigily a zjistí, jestli se neobjevilo něco nového ohledně té poslední mrtvé dívky. Frontinus se tvářil poněkud zklamaně, když viděl, že ho žádný z nás vlastně nepotřebuje, takže se ten den mohl věnovat tomu, co už takoví bývalí konzulové dělají doma.

Patrně se poflakují jako my ostatní. Jenomže mají k ruce víc otroků, kteří po nich uklízejí nedojedené ohryzky a hledají náčiní a svitky, které někam položili a nemohou je najít.

XXV

Inženýr Statius skoro určitě vládl v prostorné úhledné kanceláři, plné grafů, na něž se nikdy nepodíval, pohodlných skládacích židlí pro návštěvníky a s přístrojem na ohřívání vína, když potřeboval rozproudit krev, kdyby byl někdy za chladnějšího dne nucen vylézt na akvadukt. Dovedl jsem si představit, jak často se to stávalo.

Bolanus měl boudu. Stála blízko Claudiova chrámu a dala se těžko najít, protože se tísnila v koutě těsně u poslední zásobní nádrže Claudiova akvaduktu. Byl pro to důvod: Bolanus potřeboval být blízko svého pracoviště. A Bolanus byl z těch, kdo svou práci skutečně dělají. Potěšilo mě, že jsem si toho všiml. To nám ušetří mnoho problémů.

Věděl jsem, že si dá říct a promluví. Měl tolik práce, že si nemohl dovolit něco zpackat. A my jsme mu potřebovali naložit další úkoly, a tak jsem považoval za nejlepší přistupovat k tomu prakticky.

Jeho boudička se mi jevila jako útočiště před letním vedrem. Provaz natažený na dvou patnících chránil obyvatele před zvědavci, kteří tam neměli co pohledávat. Byl to spíš symbol, každý mohl provaz překročit. Venku se válely žebříky, lampy, větrolamy, všechno dost opotřebované. Uvnitř bylo také plno technických pomůcek: zvláštní nivelační přístroje, měřičské latě, dioptrické soustavy, hodoměr, přenosné sluneční hodiny, závaží, olovnice, předpínané a navoskované měřicí provazy, různé úhelníky, odpichovátka, kružítka. Na nerozvinuté kůži, v níž jsem poznal jeden z těch diagramů, pro nás, podle rozhodnutí váženého Statia, příliš tajný, trůnil nedojedený dalamánek, obložený plátky masa. Bolanus nechával ten svůj diagram povalovat otevřeně na stole, kde si ho mohl každý prohlédnout.

Když jsem se tam dostavil, musel se sám teprve před chvílí vrátit. Dělníci, kteří na něho čekali, stáli venku trpělivě ve frontě, aby mu předali zprávy a různé objednávky. Požádal mě, abych počkal, a zatím některé rychle odbavil a jiným slíbil, že za nimi brzy přijde na pracoviště. Odchá-

zeli a dalo se poznat, že mu plně důvěřují. Fronta zmizela, než jsem se začal nudit.

Bolanus byl malý, podsaditý, statný muž s oholenou hlavou, krátkými prsty a bez krku. Na sobě měl tmavou tuniku třešňové barvy, jaká při praní ráda pouští, přepásanou krouceným koženým opaskem, který měl před pěti lety vyhodit. Když si sedal, musel se na stoličku pracně vysoukat, jako by měl potíže se zády. Jedno z jeho hnědých očí vypadalo jako zamlžené, ale z obou svítila inteligence.

„Já jsem Falco."

„Ano." Pamatoval se na mě. Lichotí mi představa, že dělám na lidi dojem, ale mnozí s vámi dovedou mluvit třeba hodinu, a když vás pak potkají v jiném prostředí, už si nevzpomenou, kdo jste.

„Nechci tě obtěžovat, Bolane."

„Všichni si děláme svou práci."

„Nebude ti vadit, jestli ten rozhovor z dnešního rána trochu víc rozvedu?"

Bolanus pokrčil rameny. „Přitáhni si židli."

Usadil jsem se na volné stoličce a on zatím využil příležitosti k tomu, aby dojedl ten nakousnutý dalamánek se salámem. Nejprve vydoloval zpod stolu koš, rozbalil čistý ubrousek a nabídl mi ze své bohaté svačiny. To mě znepokojilo. Lidé, kteří se chovají k informátorům zdvořile, obyčejně něco skrývají. Ale tentokrát jsem si tak pochutnal, že jsem se musel v duchu napomenout, abych nebyl cynický.

„Ty víš, o jaký problém jde…" zarazil jsem se, abych mu dal najevo, jak mi ta skvělá svačinka přišla k chuti. „Musíme najít nějakého šílence. Teď nám vrtá hlavou, jak vůbec dostává ty kousky těl do vody. Nejsou akvadukty většinou pod zemí?"

„Kvůli údržbě mají ale přístupové šachty."

„Zrovna jako odpadní stoky." O těch jsem věděl své. Sám jsem tam kdysi všoupl mrtvolu Helenina strýce Publia.

„Ty stoky aspoň mají vývod do řeky, Falcone. Všechno, co se ocitne v akvaduktu, nakonec vyděsí veřejnost v lázních nebo u fontány. Co když vlastně chce, aby se na ty věci přišlo?"

„Možná že tam ty pozůstatky neházíúmyslně. Co když se v akvaduktu

objeví náhodou?“

„To vypadá celkem pravděpodobně.“ Bolanus si s ohromnou chutí ukousl velké sousto. Počkal jsem, než ho sežvýká. Pochopil jsem, že tohoto muže nemusím postrkovat. „Už jsem o tom přemýšlel, Falcone.“

S tím jsem počítal. Byl to praktický člověk, který rád řeší problémy. Hlavou se mu budou honit záhady všeho druhu. Jeho řešení, pokud s nějakým přijde, bude asi to pravé. Takového člověka bych měl rád za švagra místo těch flákačů, za něž se mé sestry doopravdy provdaly. S takovým chlapem bych se klidně pustil do stavby sluneční terasy. Ten by se třeba zastavil u vás doma, až byste byli na dovolené, a hned vám spravil rozbitou okenici.

„Akvadukty, co se táhnou na obloukových mostech, mají klenuté střechy nebo tu a tam desky. Je to hlavně proti vypařování. Takže nemůžeš jenom tak vyhodit nějaké odpadky do výšky a doufat, že dopadnou dovnitř, Falcone. Ale jsou tam přístupové šachty, dvě stě čtyřicet stop od sebe. Ty může najít každý. Označují je cippy —“

„Náhrobní sloupy?“

„Ano. Augustus měl praktický nápad všechny šachty očíslovat. Ve skutečnosti ale jeho systém nepoužíváme. Je jednodušší se orientovat podle nejbližšího milníku na silnici. Ostatně tak nastupují pracovní čety na své pracoviště.“

„Caesar Augustus asi v mnoha takových četách nepracoval.“

Bolanus se zašklebil. „Třeba by všechno probíhalo hladčeji, kdyby pár týdnů takové práce bylo součástí podmínek pro přijetí do senátu.“

„Souhlasím. Ukaž mi člověka, který si rád ušpiní ručičky.“

„V každém případě najít přístup do koryta není těžké — ale všechny ty otvory jsou uzavřené mohutnými kamennými záklopkami, které uzvedne jenom jeřáb. My se nepotřebujeme dostat dovnitř tak často jako čističi stok — a věčně se potýkáme s tím, jak zabránit soukromníkům, aby se nám nenabourávali do potrubí a nekradli vodu. Takže se sotva dá počítat s tím, že by se ten váš maniak dostával dovnitř.“

To byla ve skutečnosti příznivá zpráva. „Tak dobrá. A co dál? Nebavíme se přece o neplánované rodinné vraždě. Tady jde o jednoho zločince, který pravidelně a už hodně dlouho unáší ženy se záměrem je ztýrat a zmrzačit

jak živé, tak mrtvé. Potom se musí zbavit důkazů, a to tak, aby nevedly rovnou k jeho dopadení. Takže když ženskou zabije, rozseká ji, aby se mrtvoly snáze zbavil."

„Nebo protože z toho má požitek." Bolanus byl veselý chlapík.

„Možná z obou důvodů. Muži, kteří zabíjejí opakovaně, se už od toho dovedou duševně odpoutat. Musí být posedlí — a vypočítaví. Proč se tedy ten náš rozhodl využívat koryta akvaduktů, a když jsou tak nepřístupné, jak to dělá?"

Bolanus se zhluboka nadechl. „Možná že nejsou nepřístupné. Třeba v nich pracuje. Co když je to jeden z nás?"

Taky mě to už dřív napadlo.

Zadíval jsem se na Bolana střízlivým pohledem. „To je docela možné." Zdálo se, že se mu ulevilo, když to otevřeně vyslovil. Se mnou sice mluvil upřímně, ale muselo mu to připadat jako zrada kolegů. „Mně se to moc nelíbí, Bolane. Poněvadž všichni obecní otroci pracují v četách, musela by o těch vraždách vědět celá četa a léta krýt jednoho ze svých členů. Jen si představ, jaké by s tím byly problémy. Copak by se ten vrah opravdu zbavoval tolika mrtvol tak, aby si toho jeho druhové nevšimli? A jestli si toho někdo všiml, určitě by to už prosáklo ven."

Bolanus se zamračil. „Je to hrozná představa, že by někdo vlezl do koryta s lidskou rukou nebo nohou v kapse —"

„Nohou?"

„Jedna se tu kdysi objevila." Nechtěl jsem ani pomyslet, o kolika jiných příšerných objevech ještě uslyšíme. „V tom případě by musel čekat, až se nikdo z jeho druhů nebude dívat, a pak ji tam hodit."

„Blbost. Copak by to stálo za to riziko?"

„Podstoupit to riziko by mohlo vystupňovat vzrušení," mínil Bolanus.

Napadlo mě, jestli snad neprojevuje až přílišné pochopení pro to, co se vrahovi odehrává v mysli. Vždyť koneckonců sám dělal v akvaduktech a jako inženýrův asistent je mohl kontrolovat sám, kdyby chtěl. Ve svém postavení by se také rychle dozvěděl o nějakém vyšetřování a osobně se do něho mohl zapojit, aby měl přehled o tom, co se děje.

Málo pravděpodobné. Ano, byl samotář, což vyplývalo z jeho úzké spe-

cializace. Jenže tenhle člověk se staral o to, aby věci fungovaly, a těžko by je sám ničil a z nějakých temných nelidských důvodů rozsekával ženy. Bolanus byl jedním z mužů, kteří posouvali svět kupředu, budovali impérium a udržovali je pořádku. Přesto však i ten vrah, páchající už léta své zločiny, na něž se mu nepřišlo, musel být také svým způsobem výkonný. Kdybychom ho někdy dopadli, jistě by se na něm daly poznat stopy šílenství — přesto však by to byl člověk, který žil ve společnosti, aniž vzbudil podezření u těch, s nimiž se stýkal. Skutečnou hrůzu vyvolávají takoví lidé tím, jak věrně se podobají nám ostatním.

„Můžeš mít pravdu," přisvědčil jsem — rozhodl jsem se, že si Bolana přece jen vyzkouším. Nechtěl jsem skončit jako ten hloupý informátor, který se nechal vodit za nos nějakým ochotným dobrovolníkem, a po týdnech zklamání zjistil, že tou skutečnou obětí je sám ten dobrovolník. To se stalo nejednou. Až příliš často. „Hlavní vzrušení bude čerpat z vědomí, jakou má moc nad svými oběťmi. Až ho najdeme, zjistíme, že je to někdo, kdo nenávidí ženy."

„Vzácná výjimka mezi všemi," posmíval se Bolanus.

„Těžko se s nimi sbližuje. Když se o to pokouší, asi se mu vysmějou. Čím víc se mu protiví, že ho odmítají, tím víc začínají tušit nebezpečí a snaží se mu vymanit."

„To mi připadá jako noční můra každého kluka."

„Jenomže to přesahuje všechny meze, Bolane. A na rozdíl od většiny z nás se nikdy nenaučí chopit příležitosti. Je na tom hůř než obyčejný nešika. Je vadný v tom smyslu, že on vlastně nechce žádnou získat, a ony to vědí. Ten člověk tvrdošíjně odmítá normálně komunikovat, kdežto my ostatní se v tom stále nějak plácáme, ale pokud nám přeje štěstí, někdy se nám podaří i několik úspěšných hodů."

Najednou se Bolanus usmál a zatvářil se nostalgicky. „A když nám to vyjde, je to nádhera!"

To vypadalo dobře.

Jenomže posedlí vrahové jsou také prohnaní lháři a dovedou dobře hrát. Tenhle člověk by mohl být jedním z nich, manipulátor a podvodnik, který přesně ví, co chci slyšet. Tak zvráceně chytrý, že mohl klidně napodobovat skutečnost a každým tahem mě přelstít.

„Mohl bys to být ty nebo já," nadhodil Bolanus, jako by mi četl myšlenky. Ještě stále žvýkal svou svačinu. „Ten nebude ničím nápadný jako nějaký netvor s šílenýma očima, jinak by ho dopadli už před lety."

Přikývl jsem. „No jo, pravděpodobně vypadá docela obyčejně."

Opět se na mě upřeně podíval, jako by věděl, co se mi honí hlavou.

Znovu jsme se vrátili k debatě, jak se vrah zbavuje mrtvol.

„Ty víš, že člunaři nacházejí torza taky v řece?"

„To dá rozum, Falcone. Možná že vykoumal, jak posílat po vodě v akvaduktech ruce, ale torza jsou příliš velká. Ta by neprošla. Vrah se patrně snaží roztrousit jednotlivé kusy široko daleko, aby ho nikdo nevystopoval, takže určitě nestojí o to, aby se akvadukt pravidelně ucpával půl míle od jeho bydliště."

„Máš pravdu."

Bolanus mi opět nabídl něco k zakousnutí, ale přešla mě chuť. „Jak dlouho víš o těch nálezech v akvaduktech, Bolane?"

„Ty se vyskytovaly už před mým příchodem."

„A jak dlouho tu pracuješ?"

„Patnáct let. To své řemeslo jsem se naučil původně v cizině v legiích, pak mě jako invalidu propustili a domů jsem se vrátil v pravý čas, abych mohl pracovat na přehradách, co si dal Nero postavit u své velké vily v Sublaqueu. To je na řece Anio, víš — to je taky jeden ze zdrojů čtyř sabinských akvaduktů."

„Má to nějakou souvislost?"

„Mohlo by mít. Pokud vím, tak ty části těl se objevují jenom na určitých místech našeho systému. Začíná se mi o tom rýsovat určitá teorie." Zpozorněl jsem. Bolanova teorie by mohla znamenat důležitý krok. „Stal jsem se jakýmsi odborníkem na všechny akvadukty napájené z Ania."

„To jsou ty dlouhé, co dal postavit Caligula a Claudius?"

„Mezi ně patří i ten starý netvor Anio Vetus."

„Viděl jsem je samozřejmě, jak překračují Kampánii."

„Velkolepý pohled. Tehdy člověk teprve pochopí, proč Řím vládne světu. Sbírají dobrou studenou vodu z řeky a pramenů v Sabinských horách, obcházejí vznešená sídla v Tiburu a potom putují celé míle, aby došly

až sem. Je to úžasné technické dílo. Ale já ti to povím vlastními slovy —“

„Promiň.“ Jeho teorie mohou být rozumné, ale já jsem najednou dostal z jeho řečnění strach. S inženýry už jsem měl své zkušenosti. Ti dovedli mluvit celé hodiny. „Jen pokračuj, příteli.“

„Musíme se vrátit kousek zpátky. Ty ses dnes ráno trochu nepohodl se Statiem o Alsietinský akvadukt.“

„Nechtěl ho vzít v úvahu. Našly se tam také nějaké příšerné pozůstatky?“

„Ne. Podle mého názoru ho můžeme opravdu bezpečně vynechat. Ten je k nám veden z Etrurie — západně od nás — a podle mě se k němu vrah nikde nepřiblíží. Totéž platí i pro Aqua Virgo.“

„Není to ten, co si dal postavit Agrippa speciálně pro své lázně poblíž Juliových Saept?“ Saepta jsem znal dobře. Kromě toho, že tam chodí tradičně informátoři lovit klienty, čemuž jsem se vyhýbal, abych se tam nikdy nesetkal s nuzáckými kolegy, je tam plno obchodů se starožitnostmi a klenoty — a mezi nimi i krám mého otce. Tátovi jsem se raději také vyhýbal.

„Ano. Virgo pramení na blatech blízko silnice zvané Collatina a skoro celý je veden pod zemí. Aqua Julia a Tepula se mohou taky vyloučit.“

„Proč zrovna ty?“ zajímalo mě.

„Nikdy jsem neslyšel, že by se v kterémkoli z nich někdy našlo něco, co by souviselo s těmi vraždami. Julia má svůj zdroj v nádrži pouze sedm mil za Římem na Latinské cestě. A Tepula není od ní daleko.“

„Blízko Albánského jezera?“

„Ano. Julia i Tepula přicházejí do Říma na stejných arkádách jako stará Aqua Marcia — a tady moje teorie poněkud skřípe, poněvadž Marcia měla v sobě nějaké nálezy.“

„A odkud se Marcia přivádí?“

Bolanus v triumfálním gestu otevřel dlaň. „Je to jeden ze čtyř velkých zdrojů ze Sabinských hor!“

Snažil jsem se tvářit, jako by mi bylo jasné, v čem tkví ten význam. „Jsou všechny ty různé zdroje nějak propojené? Může se voda převádět z jednoho do druhého?“

„To tedy jsou, máš pravdu!“ Bolanus si snad myslel, že mě učí logice. „V určitých intervalech jsou v celé síti místa, kde se voda z jednoho akva-

duktu může odvést do jiného, pokud jí potřebujeme větší množství nebo pokud potřebujeme část sítě uzavřít, aby se tam dalo pracovat. Jediné omezení tkví v tom, že voda se dá odvádět pouze níž, z vyššího akvaduktu do nižšího. Do výšky vodu nezvedneš. V každém případě, jakmile se Claudia, Julia a Tepula dostanou sem, mají jednu společnou nádrž. To by mohlo být zajímavé. Další důležitá věc je, že Marcia a Claudia jsou těsně propojené. Claudia a Anio Novus přicházejí do Říma společně. Oba proudí po arkádách a ty se blízko města spojují v jednu řadu."

„Do jednoho koryta?"

„Ne, do dvou. Claudia byla vybudována jako první. Zdvojené jsou vespod." Odmlčel se. „Podívej, nechci tě zatěžovat technickými detaily."

„Teď mluvíš jako ten mizera Statius." Měl však pravdu. Už jsem toho měl právě dost.

„Já chci jenom říct, že by mě nepřekvapilo, kdyby ty lidské ruce, co se objevují v Římě, házel někdo do vody daleko nad městem."

„Tvrdíš, že se do akvaduktu dostávají daleko — ještě než jsou koryta zakryta nebo než zmizí pod zemí?"

„Víc než to," vysvětloval Bolanus. „Jsem přesvědčen, že je tam někdo mrská přímo u pramene."

„U pramene? Myslíš vysoko v horách? Voda by přece neodnesla nic tak velkého jako ruka celou cestu až do Říma?"

„Dělali jsme pokusy s dýněmi. A proud je donesl. Vytahujeme hromady oblázků, které unikly z čisticích nádrží. Přicházejí dokonale kulaté, úplně ohlazené třením."

„Copak by to tření ruku nezničilo?"

„Ta by mohla bezpečně plout po hladině. Jinak ovšem v těch nádržích mohou ještě stále být kousky těl — nebo se do Říma mohlo dostat víc pozůstatků, než o kterých víme, ale tak rozdrcených, že se ani nepozná, co to bylo."

„Takže pokud by něco unášel proud a ono se to zachovalo, jak dlouho by taková cesta mohla trvat?"

„Byl bys překvapen. Dokonce i Aqua Marcia, šedesát mil dlouhá poté, co meandrovala krajinou, aby si zachovala určitý spád, přivede vodu do Říma za pouhý den. U těch kratších to může trvat třeba jenom dvě hodiny, než

sem přiteče. Samozřejmě tření by plující předmět poněkud zpomalilo, ale ne moc."

„Ty se mě tedy snažíš přesvědčit, že ten maniak může řádit někde na venkově, třeba kolem Tiburu?"

Ještě to upřesním. Sázím se, že ty oddělené části těl hází do řeky Anio."

„Tomu se mi nechce věřit."

„Je to jenom můj názor."

Mluvil jsem s mužem zvyklým přicházet s dobrými nápady, které jeho neschopní nadřízení prostě ignorovali. Už mu to však bylo celkem jedno. Mohl jsem ho buď přijmout, nebo nechat být. Jeho úvahy mi připadaly až příliš přehnané, ale přesto kupodivu jaksi komicky možné.

Nevěděl jsem, co si mám myslet.

XXVI

S definitivním názorem jsem mohl ještě počkat. Nejdřív bylo nutné vyšetřit něco jiného.

S Petroniem jsem se domluvil, že se sejdeme opět u Fontánového dvora. Když jsem tam brzy odpoledne dorazil, zjistil jsem nejprve, že jsem propásl oběd s Helenou. Ona se už najedla, neboť předpokládala, že asi jím někde jinde. Mé druhé zjištění vyplynulo z toho, že se tam zastavil Petronius podívat, jestli jsem doma, a tak dostal můj oběd místo mě.

„To jsem rád, že tě máme v rodině," poznamenal jsem.

„Díky," zakřenil se. „Vědět, že jsi na cestě domů, tak jsme na tebe samozřejmě počkali."

„Ještě tam zbyly nějaké olivy," hlásila Helena na uklidněnou.

„Na ty kašlu," odmítl jsem dvorně.

Jakmile jsme se usadili, opakoval jsem, co jsem se dozvěděl od Bolana. Nápad, že by vrah žil někde na venkově, odbyl Petronius ještě pohrdavěji než já. Vůbec se nijak zvlášť nezajímal o to, co jsem zjistil o akvaduktech. Jako společník byl totiž strašně žárlivý. Potřeboval se jenom pochlubit tím, na co přišel sám.

Zpočátku jsem na to nechtěl přistoupit. „Jsme v pořádném maléru, jestli má Bolanus pravdu a k vraždám dochází někde v Kampánii nebo na horách."

„To pusť z hlavy." To z Petronia hovořila zkušenost starého mazáka sloužícího u vigilů. „Pokud musíš cestovat mimo Řím, nepřej si vidět ty problémy s úřední pravomocí."

„Ty normální byrokratické tahanice by nám pomohl překonat Julius Frontinus."

„Na to by potřeboval několik legií. Pokoušet se provádět vyšetřování mimo městské brány je nemyslitelné. Místní politika, napůl chrápající místní magistráti, party tupých lovců zlodějů koní, staroušci vojevůdci na

odpočinku, co mají za to, že je jim všechno jasné, protože jednou slyšeli Julia Caesara zakašlat —“

„No tak dobrá, nejdřív se budeme věnovat všem možným stopám v Římě.“

„Konečně rozumná řeč. Vždycky ovšem budu obdivovat tvůj intuitivní přístup, Marku Didie —“

„Chceš říct, že moje metoda ti nejde pod nos.“

„A můžu dokázat proč. Výsledky přinášejí právě legitimní postupy sledování a hlídání.“

„Vážně?“

„Už jsem našel tu dívku.“

Jeho metoda měla opravdu něco do sebe. Tu tajemnou přísadu zvanou úspěch.

S Helenou jsme ho vydráždili tím, že jsme se už na nic dalšího nevyptávali, třebaže div nepukl touhou nám to vyprávět. Zůstali jsme chladní a ještě jsme mu přitížili debatou, jestli ta jeho jediná identifikace bude užitečnější než to, že jsem získal celkový přehled, který může roznítit nápady vedoucí ke konečnému řešení…

„Buď mě vy dva přestaňte provokovat,“ obořil se na nás Petro, „nebo se vypravím ven sám a vyzpovídám toho člověka.“

„Kterého člověka, milý Lucie?“ zeptala se Helena něžně.

Jmenuje se Gaius Cicurrus a dnes ráno hlásil Šesté kohortě, že se mu ztratila milovaná žena Asinia.“

Shovívavě jsem se na něho zadíval.

„Falcone, tohle je zatraceně užitečnější než promarnit nejlepší hodiny směny a nakonec jenom zjistit, že když se ráno vyčuráš v Tiburu, můžeš otrávit lidi druhý den při snídani v jídelně před Agrippovými lázněmi.“

„Petronie, ty jsi neposlouchal. Agrippovy lázně zásobuje vodou Aqua Virgo, a ta pramení u cesty Collatiny, ne u Tiburu. Virgo je taky jenom asi patnáct mil dlouhá a v porovnání s ní Aqua Marcia a Anio Novus jsou čtyřikrát až pětkrát delší, takže když se ráno vyčuráš na blatech a vezmeš v úvahu, jak pomalu se batolí místní nosič vody ke kašně a zpátky pro tvou hypotetickou jídelnu, tvůj jedovatý odpad vylije ze škopíku do vinných číší asi v polovině odpoledne —“

„Bohové drazí, ty jsi ale nafoukanej parchant. Chceš si poslechnout můj příběh, nebo se budeme celý den jen tak dohadovat?“

„Moc rád bych si poslechl tvůj příběh, prosím.“

„Tak už se tak hloupě necul.“

Možná naštěstí právě v tu chvíli zaklepal na dveře Julius Frontinus a vešel rovnou dovnitř. Nebyl z těch, kdo si sednou a čekají, až se nám zlíbí podat mu hlášení.

Díky Jupiterovi, Junoně a Minervě jsme mu měli o čem referovat.

„Falco zjistil nějaká úžasně zajímavá fakta a cifry o dodávce vody,“ hlásil Petronius Longus, ani při tom nemrkl. Takový pokrytecký Janus. „Já jsem se mezitím dověděl od jednoho známého v Šesté kohortě vigilů, že jim muž jménem Gaius Cicurrus ohlásil zmizení své ženy. Jmenuje se Asinia. To odpovídá tomu prstenu na ruce, co jsi nám přinesl, pane.“

„To mi městský prefekt neoznámil.“ Frontina to vyvedlo z míry. Jeho stálý aparát ho zklamal. My obyčejní pěšáci jsme jeho síť vznešeného panstva předběhli a zřejmě jsme se ani nemuseli nadměrně namáhat.

„Ty zprávy už jsou jistě na cestě k tobě.“ Petronius to dovedně vyslovil tak, jako by nás městský prefekt nemohl nikdy dohonit. „Promiň, že jsem si přivlastnil oficiální kanály. Chtěl jsem získat možnost hovořit s tím mužem dřív, než to rozšlapou ti pitomci z kurátorovy komise.“

„Měli bychom to tedy udělat hned.“

„Bude to citlivá záležitost,“ upozornil jsem a ze srdce doufal, že konzula odradím.

„Gaius ještě neví, že jeho žena je mrtvá,“ vysvětlil Petronius. „Můj starý podřízený Martinus mu dosud neprozradil, že se ví, jaký osud ji potkal.“ Martinus byl ve skutečnosti tak pomalý, že mu to všechno došlo, až když Gaius Cicurrus odešel.

„Neměl toho chudáka vyvést z klamných nadějí?“ zeptal se Frontinus.

„Bude lepší, když mu to vysvětlíme my. Známe všechny podrobnosti o tom nálezu a vedeme hlavní vyšetřování.“ Petronius dal nespokojenost s Martinem málokdy najevo.

„Chceme vidět, jak bude manžel reagovat, až se to doví,“ dodal jsem.

„Ano, to bych sám taky rád viděl.“ Frontina nic nevyvedlo z míry. Vzal si do hlavy, že půjde s námi. Petronius dostal spásný nápad: řekl konzu-

lovi, že by jeho formální oděv s nachovými pruhy mohl ovdovělého manžela vyplašit — a tak si Frontinus tógu hbitě sundal, sroloval do balíčku a požádal, jestli by si nemohl vypůjčit obyčejnou tuniku.

Má postava odpovídala přibližně jeho velikosti. Helena se tiše vytratila a přinesla jednu z mých nejméně vyspravovaných tunik, oblékaných přes hlavu. Bývalý konzul se svlékl a vklouzl do ní, ani se nezačervenal.

„Ale mluvit nech radši nás, pane," trval na svém Petronius.

Mně byl náš nový přítel Frontinus celkem sympatický, zato Petronius Longus víc než veličiny, které se nad ostatní ještě vyvyšují, nesnáší veličiny, jež se snaží vypadat kamarádsky.

Když jsme se všichni vyhrnuli ven, Petronius se před vchodem naráz zastavil.

Přes ulici se před prádelnou právě zastavovala elegantní nosítka. Vyskočila z nich drobná postavička. Já jsem zahlédl jenom lehounké lila obláčky s těžkým zlatým lemováním, stahujícím přepychovou látku, a pod ním se na štíhlé nožce na chviličku ukázal ozdobný kotníčkový kroužek. Takto vystrojená dáma si krátce promluvila s Lenií a pak se pustila nahoru k mému starému bytu.

Hned jakmile zmizela z dohledu, Petronius seskočil na zem a dlouhým houpavým krokem kráčel pryč. Frontinus si ničeho nevšiml, ale já jsem šel vzadu a div jsem nepukl zvědavostí. Skoro to vypadalo, jako by se Petroniova rozkošná malá hrdlička změnila v někoho, komu se snaží vyhýbat.

Ohlédl jsem se ke svým vlastním dveřím. Helena Justina nám mávala na rozloučenou. Stála na zápraží a chovala Julii. I ona se dívala zamyšleně přes ulici. Zahlédl jsem její pohled. Usmála se na mě. Ten výraz jsem už znal. Až malá Milvia sejde zase dolů, bude podrobena přísnému rozhovoru s dcerou váženého Camilla. Moc bych se divil, kdyby Milvia ještě někdy předvedla svůj rozkošný kotníček u Fontánového dvora.

Podle toho, jak rychle zmizel za rohem v Krejčovské uličce, Petroniovi to vyhovovalo.

XXVII

Když jsme se ubírali na adresu, kterou mému společníkovi poskytl Martinus, uslyšeli jsme z Cirku tlumený řev. Patnáctidenní Římské hry dosud pokračovaly. Pořadatel her zřejmě upustil bílý šátek a vozy vyrazily do protáhlé arény. Dvě stě tisíc diváků právě vykřiklo vzrušením, když nějaký vozataj vypadl nebo došlo k dramatické srážce. Takové hromadné výkřiky se rozléhaly údolím mezi Aventinem a Palatinem, až se zvedli všichni holubi a zakroužili, než se opět usadili na rozpálených střechách a balkonech. Tišší hukot pokračoval dál s probíhajícím závodem.

Někde tam v Cirku Maximu budou mladí bratři Camillové a Claudia Rufina (totiž v každém případě Justinus a Claudia). A někde tam může být i vrah, který rozsekává ženy, muž, jehož poslední hrůzný čin jsme teď museli vysvětlit nic netušícímu manželovi. Pokud se od Gaia Cicurra nedovíme nic zásadního, pak kdesi v Cirku může být i další žena, jíž je souzeno skončit rozsekaná v akvaduktech.

Gaius Cicurrus byl hokynář. S manželkou, ale bez dětí žil v typickém bytě ve třetím patře nájemního domu, plného přesně stejných malých bytů. Obývací prostor byl dost omezený, ale pečlivě uklizený. Ještě než jsme zaklepali na lesklé bronzové klepadlo se lví hlavou, důstojné truhlíky s květinami a rohožka na odpočívadle nás upozornily na jedno: jeho Asinia pravděpodobně nebyla prostitutka. Dovnitř nás uvedla mladá otrokyně. Byla čistá a upravená, ostýchavá, ne však ustrašená. Na všem se dala poznat ruka pečlivé hospodyňky. Prach ze všech říms utřený. Příjemná vůně sušených bylin. Dívka nás automaticky vyzvala, abychom se zuli.

Gaia jsme zastihli, jak sedí sám s košíkem Asiniina předení u nohou a hledí do prázdna. Držel krabici, kam si asi ukládala šperky, a v prstech protahoval šňůry skleněných a křišťálových korálků. Vypadal silně znepokojeně a otupělý žalem. To, co ho trápilo, rozhodně nebyla čistě finanční ztráta opuštěného pasáka.

Gaius byl snědý, vyložený Italik. Měl ty nejchlupatější paže, jaké jsem kdy viděl, třebaže hlavu skoro holou. Mohlo mu být kolem pětatřiceti a připadal mi jako naprosto neškodný, zcela obyčejný muž, který se měl v nejbližších chvílích dovědět, jaká ztráta ho postihla a za jak příšerných okolností.

Petronius nás představil, vysvětlil, že provádíme zvláštní vyšetřování, a dovolil se, jestli můžeme hovořit o Asinii. Gaia to dokonce potěšilo. Rád o ní mluvil. Silně se mu po ní stýskalo a utěšovalo ho, když mohl každému, kdo chtěl poslouchat, vyprávět, jak je milá a něžná. Byla dcerou propuštěnkyně jeho otce a Gaius Asinii miloval už jako třináctiletou. To vysvětlovalo, proč jí ten snubní prsten byl tak těsný. Dívka ho stále nosila, když rostla. Teď by jí bylo — teď jí bylo, řekl Gaius — teprve dvacet.

„Ty jsi dnes ráno ohlásil, že ji pohřešuješ?“ vedl Petronius rozhovor dál. Při práci u vigilů získal značné zkušenosti se sdělováním špatných zpráv pozůstalým, dokonce větší než já.

„Ano, pane.“

„Ale ona se ztratila už dřív, ne?“

Gaia ta otázka znepokojila.

„Kdy jsi ji viděl naposled?“ zkoumal Petro opatrně.

„Před týdnem.“

„Ty jsi nebyl doma?“

„Navštívil jsem svou usedlost na venkově,“ vysvětloval Gaius. Petronius něco takového čekal. „Asinia zůstala doma. Mám malý krám, hokynářství. Ona na něj dohlíží. Své záležitosti jí můžu plně svěřit. Je to úžasná spolupracovnice —“

„Neměli jste teď o svátcích zavřeno?“

„Ano. Takže když začaly hry, Asinia šla k jedné přítelkyni, která bydlí mnohem blíž k Cirku. Tak by se Asinia nemusela vracet domů pozdě v noci. Velmi mi záleží na tom, aby nebyla v Římě venku sama.“

Viděl jsem, jak těžce se Petroniovi dýchá z rozpaků nad nevědomostí toho muže. Abych mu to ulehčil, vložil jsem se do toho opatrně: „Kdy přesně sis uvědomil, že Asinia zmizela?“

„Včera večer, když jsem se vrátil. Moje otrokyně mi řekla, že Asinia je u přítelkyně, ale poté, co jsem tam dorazil, ta přítelkyně mě informovala,

že Asinia před třemi dny odešla domů."

„Věděla to jistě?"

„Ale ano. Doprovodila ji sama v nosítkách a nechala ji vystoupit před vchodem. Věděla, že si to tak přeji." Pohlédl jsem na Petronia. Budeme si muset promluvit s tou přítelkyní.

„Odpusť, že se tě na to ptám," pokračoval Petronius. „Jistě pochopíš, že se na to musím zeptat. Není nějaká možnost, že se za tvé nepřítomnosti Asinia scházela s jiným mužem?"

„Ne."

„Vaše manželství bylo dokonale šťastné a ona byla tiché děvče?"

„Ano."

Petronius našlapoval velmi opatrně. Protože jsme vyšetřování zahájili s předpokladem, že oběťmi byly lehké dívky (které mohly snadno zmizet a nevzbudit velkou pozornost), vždycky zbývala možnost, že Asinia vedla dvojí život, o němž její starostlivý manžel vůbec nevěděl. Ale podle toho, co už jsme zjistili, bylo pravděpodobnější, že toho maniaka, jenž ji rozsekal, vůbec neznala. A že Asinia se ke své smůle postavila tam, kde si jí všiml a odkud ji mohl unést. To zmrzačení a zohavení, jak mi je popisoval Lollius, to jenom potvrzuje. Muži, kteří ženy takhle rozsekávají, k nim neměli nikdy bližší emocionální vztah.

A teď se dovídáme, že obětí byla úctyhodná dívka. Kde asi byla potom, co ji přítelkyně vysadila u jejích dveří? Do jakého dobrodružství se to pustila? A ví o tom její kamarádka?

Petronius vzal s sebou její prsten a teď ho vytáhl. Nijak nespěchal. Měl zpomalené pohyby, vážný výraz. Teď už se mohl Gaius domýšlet pravdy, ale nepozoroval jsem žádný signál, že by ho něco varovalo. „Rád bych, aby ses na něco podíval, Gaie. Poznáváš to?"

„No samozřejmě. To je Asiniin prsten. Tak jste ji přece našli?"

Bezmocně jsme pozorovali, jak manželova tvář zazářila radostí.

Pomalu mu došlo, že ti tři muži, kteří s ním dlí v jeho pokojíčku, zůstávají vážní. Zvolna pochopil, že čekáme, kdy dojde ke skutečnému, tragickému závěru. Postupně se mu barva vytrácela z obličeje.

„Nemůžu ti to nijak ulehčit, Gaie Cicurre," omlouval se Petronius.

„Nedá se nic dělat. Prostě předpokládáme, že tvá ubohá manželka je mrtvá.“ Zdrcený manžel mlčel. „Nemohou o tom být prakticky žádné pochybnosti, nanejvýš jenom nepatrné.“ Petronius se snažil Cicurrovi naznačit, že její tělo nemáme.

„Tak jste ji našli?“

„Ne — a nejhorší je, že její tělo se možná nikdy nenajde.“

„Tak jak můžete tvrdit —“

Petronius si vzdychl. „Slyšel jsi o tom, že se čas od času nacházejí v přívodu vody části lidských těl? Už dlouho vraždí ženy zabiják, který své oběti rozsekává a po částech hází do akvaduktů. Tady moji kolegové a já to vyšetřujeme.“

Cicurrus tomu stále odmítal uvěřit. „A co to má společného s Asinií?“

Jsme přesvědčeni, že ten vrah ji unesl. V poslední nádrži Claudiova akvaduktů se našel její prsten. Bolí mě, že ti to musím říct, ale byla s ním jedna její ruka.“

Jenom její ruka? To ale může být pořád ještě naživu!“ Muž byl zoufalý. Chytal se každého vlákénka naděje.

„Tomu nevěř,“ zachraptěl Petronius. Připadalo mu to skoro nesnesitelné. „Věř tomu, že je mrtvá, člověče. Říkej si, že umřela rychle, hned jak ji před třemi dny unesl. Věř tomu, že skoro nic nevěděla. Říkej si, že na tom, co se dělo s mrtvým tělem pak, nezáleží, protože Asinia nic necítila. A nám pověz všechno, co víš, co by nám mohlo pomoci dostat toho chlapa, který tvou ženu zabil, než připraví o ženy další občany.“

Gaius Cicurrus na něho zíral prázdným pohledem. Nemohl vnímat tak rychle. „Asinia je mrtvá?“

„Ano, to můžu tvrdit s určitostí.“

„Ale ona byla krásná.“ Teď se pokoušel vyrovnat s pravdou. Hlas mu stoupal. „Asinia byla jiná než ostatní ženy — tak hodná a milá a náš domácí život byl tak láskyplný. Já tomu prostě nemůžu věřit. Mám pocit, že se musí každou chvíli vrátit —“ Po tváři mu začaly stékat slzy. Konečně k němu pronikla pravda. Teď se musel naučit ji snášet. To mu může trvat navždy. ‚A to se našla jenom její ruka? Co se stane s ostatním tělem? Co mám dělat? Jak ji mám pochovat?“ Začal se rozčilovat. „Kde je teď ta její ubohá ruka?“

Konečně se ozval Frontinus. „Asiniinu ruku balzamují. Vrátíme ti ji v uzamčené skříňce. Velice tě prosím, ne abys rozbil zámek."

Všichni jsme byli zdrceni pomyšlením, že najdou-li se přece další pozůstatky, budeme se muset rozhodnout, jestli je máme tomu zničenému muži vracet postupně. Má pak konat pohřeb pro každý úd zvlášť, nebo je shromažďovat na jeden konečný pohřeb? V kterém okamžiku se má rozhodnout, že už mu toho z jeho miláčka vrátili dost, aby ho to opravňovalo ke smutečnímu obřadu? Až najdeme její torzo se srdcem? Nebo její hlavu? Který filozof mu poví, kde přebývá její sladká duše? Kdy ta jeho šílená bolest skončí?

Nepochybovali jsme o tom, že jeho oddanost k Asinii je upřímná. Několik příštích týdnů ho patrně dožene k šílenství. Nemohli jsme ho nijak ochránit před dumáním, jakou hrůzu asi prožívala v posledních hodinách života. Mohli jsme mu toho říct velmi málo, ale stejně jako my, i on si začne brzy představovat, jak asi vrah se svými oběťmi zacházel.

Petronius z pokoje odešel, jako by chtěl přivést tu dívku, aby se postarala o pána. Nejprve jsem ho slyšel s ní tiše mluvit. Věděl jsem, že si diskrétně ověřuje popis Asiniiných posledních známých pohybů, a patrně si zjistil i jméno a adresu té přítelkyně, u níž Asinia bydlela. Pak dívku přivedl dovnitř a my jsme odešli.

Před bytem jsme se na chvilku ve skupince zastavili. To setkání nás všechny zdrtilo.

„Dokonalá hospodyně," citoval Frontinus zachmuřeně konvenční nápis na náhrobcích. *„Skromná, cudná a poslušná. Nejlepší z žen, držela se doma a spřádala vlnu."*

„V květu dvaceti let, „zabručel Petronius zoufale.

„Ať je jí země lehká," doplnil jsem citáty. Poněvadž jsme měli teprve najít, co z Asinie zbylo, asi jí lehká nikdy nebude.

XXVIII

Žádný z nás už neměl sílu pouštět se ten večer do něčeho dalšího. S Petroniem jsme konzula doprovodili k jeho domu, kde mi vrátil tuniku poté, co se na prahu klidně svlékl. Hned se dalo poznat, že patří k společenské elitě. Plebejec by si takovou výstřednost nedovolil. Znal jsem zápasníky, kteří se otočili zády, když se potřebovali svléknout, a to dokonce i v takovém odpovídajícím prostředí, jako jsou lázně. Frontinův vlastní vrátný se zatvářil polekaně, a to byl na svého pána jistě zvyklý. Předali jsme konzula do bezpečí a vrátný nám mrknutím poděkoval, že jsme se nerozchechtali.

Potom jsme s Petroniem pomalu vykročili k Fontánovému dvoru. Znovu se otvíralo pár obchodů, aby trhly něco z večerního prodeje, když se Circus pomalu vyprazdňoval. Měli jsme pocit, že se ve všech uličkách potloukají muži se lstivým výrazem, opilci, podvodníci, otroci, jimž z očí nekouká nic dobrého, a šlapky. Hovořilo se příliš nahlas. Lidé nás sráželi z chodníků, a když jsme šli dál po vozovce, jiní nás zase strkali do otevřených stok. Snad jenom náhodou, ale v každém případě jim to bylo jedno. Bezděčně jsme začali do kolemjdoucích taky vrážet.

Město předvádělo svou nejhorší tvář. Možná že vždycky vypadalo takhle a já jsem si toho dnes večer jenom víc všímal. Možná že hry jenom vyplavily větší příval špíny.

Sklíčeni rozhovorem s Cicurrem jsme se ani nezastavili v žádné krčmě na sklenku před večeří. A právě tentokrát jsme měli. Mohli jsme si ušetřit velmi nepříjemný výstup u Fontánového dvora. Kráčeli jsme zasmušile se svěšenými hlavami, takže jsme už neměli čas rychle zmizet. Alespoň jsem varovně položil Petroniovi ruku na paži. Hlasitě zaúpěl. Nosítka, jež jsme viděli před prádelnou, když jsme předtím odcházeli, tam dosud stála. Dáma uvnitř zřejmě čekala na náš návrat.

Vyskočila a veřejně se k nám hrnula. Jenomže toto nebyla malá lehko-

nohá Balbina Milvia ve světle fialové říze. Ta nosítka asi používají všechny ženy z Floriovy domácnosti. Přinesla nám mnohem strašnější návštěvnici než Petroniovu svůdnou panenku na hraní: byla to Milviina matinka.

Ještě než se vrhla na Petronia a začala hulákat, dalo se poznat, že zuří.

XXIX

Cornella Flaccida měla veškerý půvab řítícího se nosorožce: ruce jako tlapy, tlusté nohy, trvale hrubý, nafoukaný výraz. Vystrojená byla ovšem pěkně. Rysy vzteklé babizny překrývala namalovaná maska svěží dívčiny, právě se vynořivší z mořské pěny u Paphu v duze třpytivé spršky. Tělo, které rádo trávilo dlouhé večery tím, že se cpalo volavčími křídly nasáklými vínem, bylo ověšené průhledným hedvábím z ostrova Kós a fantastickými náhrdelníky ze zlatého zrnitého filigránu. Všechno bylo tak lehoučké, že se to třepotalo a cinkalo a útočilo na polekané smysly unavených mužů. Na nohou, jež k nám přidupaly, se třpytily hezké zdobené botičky. Do hrdla nás udeřil zničující závan balzámu.

Uváží-li se, že když Petronius polapil Balbina Pia, veškerý gangsterův majetek zkonfiskoval stát, bylo spodivem, že se dosud mohlo vynakládat tolik peněz na jeho vzteklý pozůstatek. Na druhou stranu Balbinus byl tvrdý oříšek. Včas si mazaně zařídil, aby se značná část jeho světského majetku uložila mimo úřední dosah. Velký podíl ho dostala do správy právě Flaccida, a to tak, že byl veden jako část věna její šikovné ratolesti Milvie.

Matinka teď žila u dcery. Všechna její vlastní sídla propadla konfiskaci, takže teď musely obě bydlet společně v docela pohodlném domě Milviina manžela Floria. Všechny kohorty vigilů uzavíraly sázky, jak dlouho se budou ti tři spolu snášet. Zatím se drželi pevně za ruce jako ulepení včelaři, když vybírají plástve medu. Jedině tak si mohli zachovat přístup k hotovosti. Jeden účetní ze Saturnovy pokladny denně kontroloval stav Milviina manželství, neboť kdyby se s Floriem rozvedla a její věno se vrátilo rodině, okamžitě by na ně vznesl nárok císař. To byl jediný případ, na který se nevztahovaly zákony o podpoře manželství.

Poněvadž náš nový císař Vespasián vsadil na posilování podivných starodávných ctností rodinného života, uvidíme, zda ho množství peněz, jež mu připadne po Milviině rozvodu, nepřesvědčí, aby to své podivné staro-

dávné svědomí utlumil, a v tom případě musí jít o pořádně velkou sumu. To jsou radosti organizovaného zločinu. Až se člověk diví, že se do toho nepouští víc lidí.

Ba ne, ve skutečnosti existoval důvod, proč jiní lidé zůstávali poctiví: soupeřit s Cornellou Flaccidou bylo totiž děsivé. Kdo by stál o to, aby byl předvařený, upečený, nabodnutý na rožeň skrze každý otvor těla a podávaný v těstíčku ze tří druhů sýra, s vnitřními orgány lehce osmaženými jako zvláštní pikantní chuťovkou?

To jsem si samozřejmě vymyslel. Flaccida by řekla, že jako trest by to zdaleka nestačilo.

„Přede mnou nebudete, mizerové, utíkat!“ ječela.

My s Petroniem jsme nikam neutíkali. Neměli jsme vůbec čas na to pomyslet.

„Paní!“ zvolal jsem. Neutralita byla pochybné útočiště.

„Nehraj si se mnou!“ zavrčela.

„Taková odporná představa.“

„Sklapni, Falcone.“ Petro měl dojem, že mu nepomáhám. A tak jsem sklapl. Normálně byl dost velký, aby se o sebe dokázal postarat. Rozlícená Flaccida by ale na něho mohla být přece jenom velké sousto, že by na ni možná nestačil, a tak jsem mu zůstal věrně po boku. Ostatně nechtěl jsem přijít o tu legraci.

Zpozoroval jsem, že Helena vyšla na zápraží. Moje fenka Nux hned čenichala zvědavě za ní, jako by tušila, že pán se vrací. Helena se sklonila a nervózně ji chytila za obojek. Asi poznala, že naše návštěvnice je žena, která patrně jako osvědčené číslo na večírcích ukusuje hlídacím psům hlavy.

„Nesetkali jsme se už někdy, vy šmejdi?“ Milviina matka nemohla zapomenout na Petronia Longa, vrchního vyšetřovatele, který usvědčil jejího manžela. Když jsem se s ní teď sešel tváří v tvář, pomyslel jsem si, že by mi víc vyhovovalo, kdyby si také nevzpomněla, že já jsem ten hrdina se sociálním svědomím, který z ní udělal prakticky vdovu.

„Báječné, že naše výrazné osobnosti vyvolaly takový dojem,“ pochvaloval jsem si.

„Pověz tomu svýmu šaškovi, ať se do toho neplete," nařídila Flaccida Petroniovi. Ten se jenom usmál a nevšímal si toho.

Dáma naklonila svůj vybledlý blond účes dozadu a prohlížela si ho jako nějakou veš, kterou našla ve spodním prádle. On jí pohled vracel, klidný jako obvykle. Vysoký, zdatný, nedoceněný a osobitý. Každá žena by měla její dceři závidět, že si ho vybrala za milence. Z Petronia Longa přímo vyzařovala ovládaná sebejistota, po jaké ženy prahnou. Bohové vědí, že jsem jich viděl dost, jak po něm jely. Nebyl to žádný hezoun, ale to si vynahrazoval velikostí a charakterem a poslední dobou se také dával rafinovaně stříhat.

„Ty máš ale drzost!"

„Ušetři mě, Flaccido. Ztrapňuješ se."

Já ztrapním tebe! Po tom všem, co jsi udělal mé rodině —"

„Po tom všem, co tvoje rodina udělala Římu — a patrně stále ještě dělá —, mě udivuje, že jsi necítila povinnost přestěhovat se do některé z našich vzdálených provincií."

„Tys nás zničil a pak jsi ještě musel svést mou malou dcerušku."

„Tvoje dceruška není tak malá." A moc svádět nepotřebuje, naznačil Petronius. Při své zdvořilosti ji nechtěl urážet, a to ani v sebeobraně.

„Milvii necháš na pokoji!" Znělo to jako hrdelní tvrdé zavrčení, jako když lvice hrozí své kořisti. „Tvého nadřízeného u vigilů by tvoje návštěvy u mé Milvie moc zajímaly."

„Moji nadřízení o tom vědí." Jeho nadřízeným by se však nelíbily návštěvy vzteklé fúrie Cornelly Flaccidy v tribunově kanceláři. Takový bodavý sršen by mohl způsobit Petroniovo propuštění.

„Florius o tom ještě neslyšel."

„Už se třesu strachy."

„To bys radši měl," vřískala Flaccida. „Ještě mám přátele. Ať už tě v našem domě nevidím — a ujišťuji tě, že Milvia za tebou taky nepřijde!"

Odvrátila se. V tu chvíli se Nux vytrhla Heleně Justině z ruky a vyrazila z našeho bytu, ježatý chumel šedé a hnědé srsti, s ušima přitištěnýma k hlavě a s vyceněnými ostrými zuby. Nux byla malá a páchla a měla psí odpor k rušení domácího klidu. Jakmile Flaccida nastoupila do nosítek, pes vyrazil rovnou za ní, popadl vyšívaný lem jejích drahých šatů a na pev-

ných nožkách zacouval zpátky. Snad měla Nux mezi svými předky nějaké revolucionáře a lovce černé zvěře. Flaccida pro vlastní bezpečnost zabouchla dveře nosítek. Uslyšeli jsme, jak se drahá látka uspokojivě napíná. Vzácná návštěva chrlila vřeštivě další nadávky a nosičům dala pokyn, aby vyrazili. Můj paličatý ohař držel okraj sukně, až se urval.

„Hodný pejsek," zvolali jsme s Petroniem a Nux vrtěla pyšně ocasem, když vláčela půl yardu vzácné sukně, jako by to byla chcíplá krysa.

S Petroniem jsme si nenápadně vyměnili pohledy, ale vzhůru na Helenu jsme se nepodívali. Pak jsme si navzájem vysekli vojenský pozdrav. On se vydal nahoru do starého bytu a pohupoval se na patách jako veselý disident. Já jsem šel domů a tvářil se jako hodný chlapeček.

Oči mé milé byly hřejivé a přátelské a temně hnědé jako masové omáčky na císařských banketech. Její úsměv byl nebezpečný. Stejně jsem ji políbil. Na svém vlastním prahu by se muž neměl nechat zastrašit. Ten polibek však pro jistotu zamířil formálně na tvář.

„Marku! Co to mělo všechno znamenat?"

„Jenom uvítání poutníka —"

„Blázen! Ta megera, co tu nechala kus sukně? Nebyla to náhodou Cornella Flaccida?" Jednou mi Helena pomáhala dělat s ní rozhovor.

„Jak já to vidím, někdo rozrušil Balbinu Milvii a ona si šla s pláčem stěžovat mamince. A matka sem hned přicválala, aby prostopášnému milenci vynadala. Chudák matinka. Ta musí být děsně vyplašená, když zjistila, že člen hlídky vigilů má snadný přístup do její domácnosti. Ta se asi musí počurávat při pomyšlení, že si proradně získal Milviinu důvěru."

„Myslíš, že Milvii nařezala?"

„To by bylo poprvé v životě. Milvii vychovávali jako rozmazlenou princeznu."

„Ano, to jsem si myslela," odpověděla Helena poněkud lakonicky.

„Ale?" předstíral jsem mírnou zvědavost. „Co když princeznu potrefily těžkosti nejen od její vychrtlé matičky?"

„To je docela možné," uznala Helena.

„Mě by zajímalo, od koho asi?"

„Možná od někoho, s kým se setkala, když si vyrazila na procházku

ve svých hezkých nosítkách?“ Helena mi vrátila formální polibek na tvář, aby mě uvítala jako cudná matrona poté, co jsem byl celé odpoledne pryč. Vlasy jí po umytí voněly rozmarýnou a růžovým olejem. Všechno na ní bylo měkoučké a čisté a volalo po důvěrném mazlení. Cítil jsem, jak začínám být rozechvělý. „To možná Milvii naučí, aby se držela doma a hleděla si tkaní,“ řekla.

„Jako ty?“ Vedl jsem ji dovnitř a objal jsem ji oběma rukama. Nux hopsala za námi a hlídala, jestli se budeme muchlovat, že by si na to ráda zaštěkala.

„Jako já, Marku Didie.“

Helena Justina žádný tkalcovský stav neměla. V našem maličkém bytě jsme na něj rozhodně neměli místo. Kdyby ho chtěla, mohla ho dostat. Já bych rád podporoval tradiční ctnostnou činnost. Jenže Helena Justina nesnášela dlouhou jednotvárnou práci.

Zůstávala doma a spřádala vlnu? Jako většina Římanů, i já jsem byl nucen přiznat, že ne. Má oddaná hrdlička rozhodně ne.

Alespoň jsem věděl, jak se ta moje chová, když jsem pryč z domova. Přinejmenším jsem si to říkal.

XXX

Petronius se pro mě zastavil druhý den ráno. Působil dojmem, že zapomněl snídat. Poněvadž já jsem byl v naší domácnosti kuchařem, mohl jsem mu nabídnout nějaký ten dalamánek, zatímco Helena mlčky pojídala svůj. Ráno je přinesla. Doběhla pro ně bosa ke Cassiovi, aby byly čerstvé, a já jsem je pak hezky upravil na míse.

„Vidím, že tu dnes velíš, Falcone."

„Jo. Já jsem přísný římský vyznavač patriarchátu. Já mám hlavní slovo a moje ženy si zahalí hlavy a běží vykonat mé rozkazy."

Petronius posměšně zafrkal a Helena si pečlivě otírala ze rtů med.

„Co to bylo včera za povyk?" zeptala se ho rovnou, aby ukázala, jak je poslušná.

„Tu starou balistu vyděsilo, že bych mohl proniknout příliš hluboko a znovu přišlápnout ty její zločinecký gangy, až se dostanu k nějakým tajným informacím. Ona si myslí, že Milvia je natolik hloupá, aby mi prozradila všechno, co budu chtít."

„Kdežto my ostatní víme, že tam nechodíš zrovna na kus řeči… zajímavá situace," přemítal jsem, abych ho poškádlil. Pak jsem se obrátil na Helenu: „Milvia teď zřejmě běhá za Luciem Petroniem, kdežto její formálně žhavý milenec se jí ve skutečnosti snaží vyhýbat, jak bylo zjištěno."

„No ne! Čím to?" dotírala Helena a upřela na něj rozmarný pohled.

„Bojí se matinky," ušklíbl jsem se.

Petronius se zamračil. „Milvia si najednou vzala do hlavy děsně divné nápady."

Zvedl jsem obočí. „Myslíš, jako že si konečně všimla, že nejsi tak dobrý?"

„To ne. Ale chce opustit Floria." Měl tolik slušnosti, že se alespoň trochu začervenal.

„Nebesa!"

„A žít s tebou?“ zeptala se Helena.

„A vzít si mě!“

Helena to přijala statečněji než já. „To není dobrý nápad, co?“

„Heleno Justino, já jsem ženatý s Arrií Silvií.“ Helena se zdržela poznámek na toto smělé tvrzení. „Já uznávám,“ pokračoval Petro, „že Silvia na to může mít jiný názor. Což jenom ukazuje, jak málo toho Silvia ví.“

Helena mu podala med. Očekával jsem, že mu ho hodí na hlavu. Med jsme přechovávali v keltském hrnku s obličejem, který jsme si pořídili, když jsme cestovali přes Galii. Petronius se na něj pochybovačně podíval. Potom ho podržel zvednutý a hrubě srovnával podobiznu s vykulenýma očima s mými rysy.

„Tys to tedy s Milvií nikdy nemyslel vážně?“ vyslýchala ho Helena dál.

„V tomhle smyslu ne, je mi líto.“

„Když se muži potřebují omluvit, proč to vždycky říkají té nepravé osobě? A ona teď chce být pro tebe ještě důležitější?“

„Ona si myslí, že je. Snad jí to dojde.“

„Chudinka Milvia,“ zabručela Helena.

Petronius se pokusil zatvářit odpovědně. „Ona je houževnatější, než se zdá. Je dokonce houževnatější, než si myslí.“

Helenin výraz naznačoval, že podle ní se může ukázat, že Milvia je ještě tvrdší — a může způsobit daleko víc těžkostí —, než si Petronius dokáže představit. „Dnes se chystám zajít za tvou manželkou, Lucie Petronie. Maia jde se mnou. Děvčata jsem neviděla už kdovíjak dlouho a přivezli jsme jim nějaké věci z Hispánie. Nechceš jim něco vzkázat?“

„Vyřiď Silvii, že jsem Petronille slíbil, že ji vezmu na hry. Už je na to dost velká. Ať ji Silvia nechá zítra u své matky, já si ji tam vyzvednu a zase ji tam vrátím.“

„U její matky? Ty se Silvii vyhýbáš?“

„Nestojím o další otloukání a nadávky. A beztak kdykoli tam přijdu, tak je z toho kočka celá rozrušená.“

„Takhle se už nedáte nikdy znovu dohromady.“

„My to nějak vyřešíme,“ odsekl Petronius. Helena se zhluboka nadechla a už ani necekla. „No dobrá,“ poddal se. „Jak by poznamenala Silvia, tohle říkám vždycky.“

„Však já už mlčím," opáčila Helena celkem vlídně. „Pročpak si vy chlapi nepopovídáte o své práci?"

Nebylo třeba. Věci se konečně pohnuly. Dnes jsme věděli, co musíme udělat a co se snad dovíme.

Za chvíli jsem pak už políbil miminko, políbil Helenu, odříhl si, podrbal se, spočítal si drobné a umínil si, že jich vydělám víc, jakžtakž se učesal a vyrazili jsme s Petroniem. Frontinovi jsme se se svými plány nesvěřili. Místo něho jsme s sebou měli Nux. Helena ji na návštěvu nechtěla vzít, protože náš pes a Petroniova proslulá kočka se na smrt nenáviděli. Mně by ani v nejmenším nevadilo, kdyby Nux tu zablešenou potvoru roztrhala, ale s Petroniem bych pak nevydržel. Kromě toho Helena nepotřebovala hlídacího psa, když s ní šla má sestra Maia. Ta byla říznější než cokoli, na co by mohly na té krátké cestě přes Aventin narazit.

Petronius a já jsme vyrazili opačným směrem. Měli jsme namířeno do ulice Kyklopů na Caelijském pahorku. Potřebovali jsme si promluvit s Asiniinou přítelkyní.

Jmenovala se Pia, ale ten zchátralý dům, kde bydlela, nás předem přesvědčil, že to její vznešené jméno se sem nehodí. Těžko říci, jak se mohla spřátelit s někým, kdo horoval o Asiniině dobré pověsti, třebaže prý tohle přátelství trvalo už léta. Na to, abych si dělal starosti, jak si dívky volí přátele, už jsem byl starý.

Vystoupali jsme přes několik pater smrdutých schodů. Vrátný s voletem nás pustil dovnitř, ale odmítl jít s námi nahoru. Šlapali jsme kolem temných vchodů, chabě osvětlených úzkými otvory v zčernalých zdech. Na tunikách se nám usazovala špína, jak jsme se při zahýbání za roh otřeli o omítku. Kde se dovnitř prodraly paprsky světla, hemžila se v nich hustě smítka prachu. Petronius zakašlal. Kolem se to dutě rozléhalo, jako kdyby budova byla opuštěná. Nějaký boháč možná spoléhá na to, že zbývající nájemníky vyštve, aby tu mohl postavit něco nového a slušně na tom vydělávat. A zatímco dům čekal na zbourání, vzduch se tu zaplnil vlhkým pachem beznaděje.

Pia čekala návštěvu. Zatvářila se dokonce ještě dychtivěji, když viděla, že jsme dva. Jakmile jsme jí oznámili, že nemáme zájem o žádnou koupi,

propadla znovu méně přátelské náladě.

Povalovala se na čtecím lehátku, ovšem ne pro sebevzdělání. Na čtení tam neměla nic. Dokonce jsem pochyboval, že vůbec číst umí. Neptal jsem se. Měla dlouhé vlasy zvláštního rudého odstínu, který patrně nazývala kaštanový. Oči skoro zanikaly mezi tmavými kruhy uhlem a barevným olovem. Vypadala rozpálená, zřejmě ne zdravím. Na sobě měla krátkou žlutou spodní tuniku a přes ni delší, průhlednější, křiklavě tyrkysovou. Ta vrchní byla děravá, ale nepřestala ji nosit. Lehoučké látky nejsou laciné. Na každém prstě těžké prsteny, sedm nazelenalých řetězů jí ovíjelo vyzáblý krk, měla náramky, měla obyčejné kovové přívěsky na tenkých řetízcích kolem kotníků, ve vlasech cinkavé ozdoby. Pia měla v hojné míře všechno až na vkus.

Přes to všechno to mohla být dobrosrdečná poctivá hodná holka.

„Chceme si promluvit o Asinii."

„Koukejte vypadnout, voba," řekla.

XXXI

Ty máš rád obtížné situace. Můžeš začít," vyzval jsem Petronia.

„Ba ne, ty jsi odborník na protivné baby," odmítl zdvořile.

„Tak si vyber ty," obrátil jsem se na Piu. „Kdo z nás?"

„Děte se voba vycpat." Protáhla si nohy, abychom se na ně mohli podívat. Vypadaly by líp, kdyby byly čistší a ne tak robustní v kolenou.

„Pěkné kuželky," zalhal Petronius svým lehkým, obdivným tónem. Takovým, kterému mohly ženy asi tři vteřiny věřit, než si všimly, že se jim vlastně pošklebuje.

„Vypadněte."

„Zahraj nám nějakou novou písničku, zlatíčko."

„Jak dlouho jsi Asinii znala?" vložil jsem se do toho. S Petroniem jsme se při výslechu střídali a teď byla řada na mně.

„Léta letoucí." Přes to vztekání otázce neodolala.

„Jak jste se poznaly?"

„Když prodávala v obchodě."

„V tom hokynářství? Poslali tě tam na nákup?" Domyslel jsem si, ale nahlas jsem to nevyslovil, že Pia byla tehdy otrokyní. Teď je asi nezávislá, ale penězi zřejmě neoplývá.

„Rády jsme si pokecaly."

‚A zašly se spolu podívat na hry?"

„Co na tom?"

„Vůbec nic — pokud jste tam opravdu šly."

„Jasně že šly!" Odsekla rychle a zlostně. Zatím to vyprávění vypadalo pravdivě.

„Neměla Asinia přítele?" ujal se slova zase Petronius.

„Kdepak ta."

„Ani takového přítele, o kterém by ani tobě neřekla?"

„To bych ráda viděla. Ta neuměla nic udržet v tajnosti. Ne že by někdy

chtěla.“

„Manžela milovala?“

„O to větší blázen. Už jste se s ním setkali? Je to taková třtina.“

Jeho manželka se pohřešuje. Je to pochopitelné,“ vytkl děvčeti zbytečně Petronius, kdežto ona si jenom líně namotávala prameny zdrchaných vlasů na špinavé prsty. „Nikdo tedy s vámi nešel a Asinia se potom s nikým nesetkala? Tak nám radši pověz, co se stalo, když jste vyšly z Cirku.“

„Nestalo se nic.“

„Něco se stalo Asinii,“ ujal jsem se opět slova.

„Nic se jí nestalo.“

„Ona je mrtvá, Pio.“

„Hele, nedělejte si ze mě srandu.“

„Někdo ji zabil a rozsekal. Neboj se, my ji postupně najdeme, ale může to trvat pár let.“

Zbledla. Zadívala se kamsi do daleka. Zřejmě si myslela *Taky jsem to mohla být já.*

Petronius drsně pokračoval: „S kým se setkala, Pio?“

„S nikým.“

„Nelži. A neboj se, Gaiovi Cicurrovi to nepovíme. Umíme být diskrétní, když je třeba. Chceme slyšet pravdu, jak to bylo. Ten, s kým Asinia odešla, je nebezpečný vrah. A zarazit mu to můžeš jenom ty.“

„Asinia byla hodná holka.“ Mlčeli jsme. „Fakticky,“ zdůraznila Pia. „Ta neodešla s nikým. To já jo. Nabalila jsem si mužskýho. Asinia se nabídla, že pude domů.“

„Sem?

„Ne. Já jsem si sem potřebovala přivíst toho chlapa, pitomče. Ona chtěla jít domů tam, co bydlí.“

„A jak se tam chtěla dostat?“

„Pěšky. Tvrdila, že jí to nevadí.“

„Já myslel, že jste si společně najaly nosítka. Cicurrus se aspoň domnívá, že to bylo tak. Tys mu napovídala, že jsi Asinii doprovodila až k jejímu domu.“

„Když my jsme všecky prachy utratily. A beztak bylo už pozdě. Poslední lidi z Cirku už odcházeli. A všechny nájemní nosítka už byly stejně pryč.“

„Tak jsi ji nechala samotnou," utrhl jsem se na ni. „Tu hodnou holku, tolik let tvou kamarádku, když jsi věděla, že ji čeká cesta mezi davy hulákajících flamendrů a stoupání do poloviny Pincia?"

„Když ona chtěla," trvala na svém. „To byla celá Asinia. Ta by pro každýho udělala, co mu na očích viděla. A když jsem měla společnost, nechtěla mi zaclánět."

„Pomohla ti toho partnera umluvit?" zeptal se Petronius.

„Ne."

„Byla zvyklá mluvit s muži?"

„Ale kdepak. Nebyla k ničemu."

„Ale hezká?"

„No to jo! Každej se za ní otáčel. Ale ona si toho beztak nikdy ani nevšimla."

„Byla příliš důvěřivá?"

„Znala toho dost."

„Jak je vidět, tak ne!" zavrčel Petronius vztekle. Znechuceně mávl rukou a další výslech předal zase mně.

„Co to bylo za muže, jak jsi s ním šla, Pio?"

„Jak to mám vědět? Ať byl vodkaď chtěl, nikdy předtím jsem ho neviděla. Byl vožralej a neměl žádný prachy. V tomdle jsem pitomá. Jestli ho eště někdy potkám, tak mu urvu koule."

„Mladá láska, co? Zamilovaný příběhy, to je moje. Poznala bys ho?"

„Ne."

„Určitě?"

„Sama jsem toho dost vypila. Věřte mi, ten nestál za zapamatování."

„V kterém místě jsi tedy viděla Asinii naposled?"

„V Cirku."

„Ale *kde*? Kterým východem jste odcházely?"

Pia se napřímila v ramenou a začala na mě mluvit zřetelně, jako bych byl hluchý. „Naposled jsem Asinii viděla u chrámu Slunce a Luny." To bylo docela jasné. Pak to zkazila tím, že si to rozmyslela. „To není pravda — šla ulicí Tří oltářů."

Ulice Tří oltářů se táhne od zaobleného konce Cirku nedaleko chrámu Slunce a Luny, o němž se Pia zmínila, až po Clivus Scaurus. Ten zase míjí

chrám Božského Claudia a pokračuje ke starobylému Dolabellovu oblouku, který se nyní využívá jako nádrž pro Claudiův akvadukt. A právě tam se našla ta Asiniina ruka.

Přemítal jsem, jestli je to nějak významné anebo jenom hrozná dojemná náhoda, že ta pohřešovaná žena byla naposled spatřena tak blízko místa, kde později skončila její useknutá končetina. Jak dlouhou cestu mezitím urazila? Bezútěšně jsem si v duchu kladl otázku, jestli se to vůbec někdy dozvíme.

Trpce jsem se zadíval na Piu. „Asinia se tedy vydala na svou dlouhou cestu na sever a ty ses vrátila sem. Kolik lidí bylo v ulici Tří oltářů?"

„Samozřejmě stovky, vždyť hry skončily… No zkrátka hodně."

„Žádná nosítka, říkala jsi? Ani jiná vozidla?"

„Jenom ty soukromý vehikly."

„Vehikly?"

„No zkrátka — fůra těch blbejch náfuků v parádních kočárech. Bylo už dost dlouho po zrušení zákazu vjezdu."

„Kolik kočárů?"

„Ani moc ne." Protimluv byla její specialita. „Tohle byl nesprávnej konec. Fouňové mají radši, když je někdo vyzvedne u startovací brány nebo blízko císařský lóže, však víte."

„Vlastně nevíme," poznamenal Petronius. „Ten apsidální konec Cirku je po odvolání zákazu vjezdu pro nás příliš nebezpečný."

Pia ho zmrazila pohledem. Ovšem Petronia nestačil uzemnit jenom nějaký sešklebený obličej zmalovaného děvčete.

„Viděla jsi Asinii s někým mluvit?" vyzvídal jsem dál.

„Ne, neviděla. Asinia by s nikým nemluvila."

„Ani jak se s ní někdo pokoušel promluvit?"

„Už jsem ti odpověděla."

„Někdo na ni mohl zahvízdat nebo pokřikovat. To neznamená, že by na to reagovala."

„Ne," odpověděla Pia znovu.

„Moc nám tedy nepomáháš." Petro uvážil, že je načase promluvit s ní otevřeně hrubě. „To, co se jí stalo, mohlo snadno potrefit tebe. A pořád ještě může."

„Vyloučeno. Já už na hry nepudu."

„To je rozumné. Ale šla bys někdy večer s námi přibližně v tu dobu, kdy jste s Asinií odešly, a porozhlídneme se, jestli neuvidíme někoho, koho bys poznala?"

„Tam už mě nikdo nedostane."

„Ani abys nám pomohla najít vraha své kamarádky?"

„To by ničemu nepomohlo."

„Jak to můžeš tvrdit?"

„Vím, jak to na světě chodí."

Petronius se na mě podíval. Kdybychom propadli stejnému pesimismu jako tahle laciná coura, museli bychom to vzdát. Snad bychom ani nikdy nezačali. Třeba jsme ani neměli — ale už jsme v tom vězeli až po uši. Aniž něco řekl, domyslel jsem si, že má v úmyslu přenechat další výslech té holky vigilům v naději, že ji postraší a přece z ní něco dostanou. Ulice Kyklopů, kde bydlí, musí spadat do I. nebo II. okresu. Nevěděl jsem to přesně, ale hranice probíhá někde poblíž Metrovijské brány na konci ulice. Celé toto území spadalo pod Pátou kohortu. Pokud se jim ještě nedoneslo, že Rubella Petronia suspendoval, třeba by mu prošlo požádat o pomoc „oficiálně".

Chyběla nám hybná síla k pokračování. Výslech té holky byl utrpení.

Teprve když jsme se chystali k odchodu, najednou se rozbrečela a dostala strach. „Vy jste to nemysleli vážně, že ne, jak jste říkali, že Asinia je mrtvá?"

Petronius se opřel o dveře, palce zaklesnuté za opasek. „Naneštěstí je to pravda. Nechceš nám říct ještě něco?"

„Já už nic nevím," odsekla Pia vzdorně.

Vyšli jsme ven a tiše za sebou zavřeli. Petronius Longus sestoupil po smradlavých schodech rázně o půl patra níž, a pak se z ničeho nic zastavil. Podíval jsem se na něho. Zadumaně si žvýkal prst.

„Ta potvora pitomá nám lže," prohlásil.

XXXII

Před Piiným činžákem jsme se s Petroniem rozešli. Jak jsem očekával, chystal se promluvit s Pátou kohortou. Ústředí měli přímo na konci této ulice — a taky téměř vedle nádrže v Dolabellově oblouku. Kladl jsem mu na srdce, ať jim připomene, aby každý večer, když hry skončí, dávali dobrý pozor pro případ, že by náš vražedný maniak znečišťoval přívod vody rovnou jim pod nosem.

„No jo, no jo. Nepotřebuju, abys mi můj projev napsal."

„Jenom pár řečnických obratů, společníku."

„Ty abys do všeho nestrkal nos." Opět se zatvářil zamyšleně. Potom pravil, ještě vzdorněji: „Ať jsem rhodskej Kolos, jestli nám Pia o něčem nelže, Falcone."

„Ty jsi akorát kolosální fouňa," zhodnotil jsem ho a zakřenil se. Protože jsme už byli skoro u strážnice Páté kohorty, opustil jsem ho, aby mohl dál předstírat, že reprezentuje svou vlastní kohortu. Kdyby se tam dostavil s informátorem, okamžitě by se profláklo, že pracuje na volné noze.

Ulice Kyklopů je jenom o dvě dál od ulice Cti a Ctnosti, dalšího zchátralého a nevhodně pojmenovaného útočiště děvek s ohavnou minulostí, včetně Mariny, toho sladkého zákusku. Kdysi to byla dívka mého zesnulého bratra a na svět přivedla mou neteř Marcii. Za Marinu jsem cítil odpovědnost, protože dala jasně najevo, že sama za sebe odpovědnost převzít nehodlá. Teď už jsem byl tak blízko, že mi to připadalo nevyhnutelné, a tak jsem se donutil jít se na ni a na dítě podívat.

Zbytečně. Měl jsem vědět, že dokud probíhají hry, bude Marina v Cirku pečená vařená. Dalo se čekat, že se tam, kde se shromáždí dvě stě tisíc mužských, Marina usadí jako doma. Marcii musela hodit někomu na krk. Těžko bych našel někoho, koho bych se mohl zeptat, a nikdo z nich by stejně nevěděl nic bližšího. Nechal jsem tam alespoň vzkaz, abych Marinu varoval, že se v okolí místa, kde bydlí, pohybuje nějaký padouch, který

unáší ženy. To by ji asi nevzrušilo. Ale kdyby si myslela, že se tu někde ploužím já, abych ji hlídal, mohlo by ji to postrašit a přimět, aby se o mou neteř starala pečlivěji.

Marcii teď bylo skoro šest. Působila dojmem šťastného, přizpůsobivého děcka, plného života. V tom měla štěstí. My s Helenou bychom se o ni nemohli starat.

Ta malá dala ovšem člověku zabrat. Můj bratr Festus zemřel v Judeji, aniž věděl, že se stal Marciiným otcem. Z různých důvodů, několika z nich ušlechtilých, jsem se snažil zaujmout jeho místo.

Den se rozpálil do žhavého vedra, ale mně přeběhl po zádech mráz. Snad se z toho vodárenského vraha nevyklube nakonec pedofil. Marcia se s každým hned skamarádila. Hrozil jsem se pomyslet, jak má nejmilejší neteř poskakuje po těchto ulicích s nevinným přátelským úsměvem, zatímco se nějaký zvrhlý řezník toulá po stejném obvodě a vyhlíží si nechráněné ženské maso.

Nikdo nebyl v bezpečí. Když jsme našli tu první, silně se rozkládající ruku, její anonymní majitelka nám připadala tak vzdálená, že jsme s Petroniem mohli zůstat nad věcí. Zdálo se, že ji nikdy nebudeme moci identifikovat — ani tu další. Teď už jsme se přece jen přiblížili víc. A právě v tom začínala ta hrůza. O oběti jsem se toho dověděl tolik, že jsem měl pocit, jako bych ji znal. Viděl jsem, jak její smrt zapůsobila na její rodinu a přátele. Asinia, manželka Gaia Cicurra, dvacetiletá, měla jméno a osobitou povahu. Co nevidět se mi může vážně stát, že se v noci probudím celý zpocený, protože další osoba na řadě bude někdo mi blízký.

Pustil jsem se znovu ke strážnici Páté kohorty. Petronius už odešel. Jenže když jsem se ocitl tak blízko, šel jsem navštívit Bolana v té jeho boudě, ale on byl někde v terénu. Napsal jsem mu vzkaz, že by ty unášené ženy mohly mizet v jeho bezprostřední blízkosti, a že bych s ním proto rád mluvil. Zajímalo by mě, jestli je tam poblíž snadný přístup do Claudiova akvaduktu nebo některého jiného vodního zdroje.

Když se mi tedy nepodařilo najít tři různé lidi, zakončil jsem tu smůlu starým trikem informátorů: Sel jsem se domů najíst.

⌘ ⌘ ⌘

Petronia jsem uviděl až pozdě večer. Když vlaštovky měly nejvíc napilno, než se světlo začalo vytrácet, zašel jsem přes ulici do kanceláře, kde si právě uklízel po večeři. Byl stejně jako já oblečený do vycházkového. Přes bílé tuniky jsme si vzali tógy, abychom vypadali jako normální flákači na hrách, ale vespod jsme měli těžké boty, jež se výborně hodily na kopání do ničemů. On si za opasek pod tógou zastrčil silný klacek a já jsem se spoléhal na svůj nůž v botě.

Procházkou jsme došli k chrámu Slunce a Luny. Skoro jsme nemluvili. Petro se usadil na chrámových schodech. Já jsem se kousek vrátil a pustil se ulicí Tří oltářů. Ve dne tu byla nákupní zóna, celkem snadno přístupná přes to sousedství Cirku Maxima. Údolí mezi Aventinem a Palatinem je široké a ploché s nepříliš čilým obchodním ruchem, poněvadž lidé neradi chodí nakupovat do míst, odkud se musí celý Circus obcházet, chtějí-li se dostat jinam. V takové kvadrize, tažené čtyřmi frkajícími oři a za pobízení davů, jste na druhém konci cobydup, ale pěšky to jsou muka.

Za soumraku se atmosféra zhoršila. Obchody s potravinami, které v poledne vypadaly elegantnější, než by člověk čekal, najednou působily zase ušmudlaně. Odkudsi přitáhli žebráci, patrně uprchlí otroci, a otravovali odcházející diváky. Teď také zřetelněji vystoupila stará graffiti na budovách, které se zdály hůř udržované. Když brány Cirku začaly chrlit unavené davy, nastal na nějakou dobu příšerný randál. Proto by to nikdy nemohla být vybraná domácká oblast. Lidé pokřikující nahlas pozdravy na rozloučenou poté, co se pobavili, strašně štvou jiné, kteří o tu zábavu nestáli. A kdo vůbec stojí o to, aby se jim dostihoví diváci, poté co si užili příliš mnoho slunce a pojedli příliš mnoho lahůdek, patnáct večerů za sebou vyzvraceli na rohožku před domem?

První odcházely prostě velké skupiny spěchající domů. Přátelé nebo rodinné kroužky, či kolegové z práce, kteří se vyšli společně povyrazit, odcházeli rychle, někdy se trochu strkali, když se dostali do příliš velké tlačenice, a pak se rozptýlili. Loudové byli různorodější a také hlučnější. Někteří opilí. Zákaz pití vína v aréně se nikde v celé říši neprosadil a ti, kteří si ho tam propašovali, si ho vzali vždycky dost, aby se pořádně nadrali. Hazard a sázky byly rovněž zakázány, jenže právě v tom byl hlavní smysl her. Výherci pak rádi oslavovali kolem chrámu Slunce a Luny, kde

se usadil Petro, nebo u blízkého Merkurova chrámu, než se odpotáceli ulicemi nebezpečně šťastní, a za nimi hopkali ze stínu do stínu zloději, těšící se na kořist. Ti, kdo sázky prohráli, buď fňukali, nebo se chovali útočně. Poflakovali se tam a rozhlíželi se, které hlavy by mohli rozkřápnout. Nakonec, když už se brány Cirku měly zavírat, se vybatolily ven pošetilé dívky, jež si chtěly zkazit pověst, a okázalí mužští, na něž chtěly udělat dojem.

Ty dívky se většinou držely ve dvojicích nebo ve skupinkách. Tak to zpravidla dělávají. Dodává jim to sebedůvěru, kterou podle mých zkušeností nepotřebují. Dříve nebo později se zaměří na partu flákačů s tím, že se o ně podělí, aby každá měla jednoho, ale někdy se mezi nimi vyskytne nehezká, neohrabaná husička, která ty ostatní tradičně napomíná a varuje, že si říkají o malér, a potom odpochoduje sama, zatímco se její otrlé kamarádky vrhají do víru života.

Pozoroval jsem několik těch ošklivých, a dokonce jsem je kus cesty nenápadně sledoval, abych se přesvědčil, jestli za nimi netáhne nějaký úchylák. Brzy jsem toho nechal. Jednak jsem je nechtěl vystrašit a jednak — což by bylo ještě horší — některý můj známý by mohl zpozorovat, že se táhnu za nehezkými ženami. To by mi mohlo zničit pověst.

Zajímala mě možnost přepravy. Jakmile po skončení her začali lidé odcházet, nosítek bylo všude plno, ale ti rozumní, kteří sháněli dopravu domů, hned jak vyšli ven, si je brzy rozebrali. Jenom málo nosítek se vrátilo pro zákazníky podruhé a tou dobou všichni, kdo ještě čekali, byli značně netrpěliví, takže se jich opět rychle zmocnili. Stálo tam ještě několik soukromých vozů, ale ty měly samozřejmě pokyny počkat, dokud si pro ně nepřijdou jejich praví majitelé, a proto teoreticky nebyly vůbec k mání, třebaže na otroky, kteří je měli na starost, se obracelo nemálo žadatelů, kteří je naváděli, aby si načerno přivydělali. Viděl jsem, že někteří si dali říci.

V módě byly tehdy buď otevřené sedačky s dvěma nosiči, nebo nosítka ve výši ramen se čtyřmi až osmi zdatnými muži v rozích. Vozy tam jezdily málokdy. Ve městě byly mnohem méně pohyblivé. Vozidla na kolech jsou přes den v Římě zakázaná kromě lehkých dvoukoláků, které jsou zapotřebí na stavbách veřejných památníků a jako obřadní vozíky vestálek.

Kam až má paměť sahala, žádná vestálka, co svět světem stojí, nenabídla

zatoulanému kotěti svezení. Žena by mohla rodit někde v příkopu a vestálky by ji povýšeně ignorovaly. Takže bez peněz, jakmile tu osudnou noc opustila Piu, by Asinia skoro určitě zůstala na nohou. Tohle nebylo vhodné místo pro samotnou ženu. Představoval jsem si, jak se to asi odehrálo: mladá černoška, velice hezká (ale vůbec si to neuvědomovala, což bylo tím milejší), snad trochu nervózní, ostýchavě si přitáhla štolu kolem těla a kráčela s očima upřenýma na chodník. I kdyby šla rychle, snadno by si ji někdo vyhlédl jako možnou kořist. Ba ta rychlá chůze mohla k ní tím spíš upoutat pozornost. Možná že ten, kdo ji stopoval, měl původně spadeno na Piu, ale někdo jiný mu ji přebral. Když se potom Asinia s vážnou tváří vydala na cestu sama, o tolik důstojnější než ta přítelkyně, kterou tak nerozvážně opustila, nemohl uvěřit svému štěstí.

Dnes večer dělaly kolem celé arény prostitutky s chutí dobré obchody. Pracující dívky se tvářily lstivě, ale jakmile jim došlo, že o ně nemám vůbec žádný zájem, nechaly mě na pokoji. Musely se pilně otáčet. Tyto dlouhé horké noci znamenaly, že se ve stínu Cirku dají vydělat pěkné denáry. Kdyby se ukázalo, že mi jsou protivné, znamenalo by to pro ně špatné doporučení — a co je důležitější, také ztrátu času, když mohly slušně vydělávat.

Na těch druhých mladých ženách i na těch, jež už nebyly v plném rozkvětu, mě udivilo, že mnohé jsou útočnější než tlupy výrostků. Řada přecházejících a nadávajících dívenek, pohupujících žlutými slunečníky, s víčky natřenými bělobou, dívek hledajících dobrodružství, děsila dokonce i mě. Kdyby se přiblížily k mužskému sexuálně ne zrovna zdatnému, kterému to s ženami moc nejde, skočil by za nejbližší sloup a pomočil se.

Neviděl jsem nikoho, kdo by odpovídal takovému popisu. Zato tam, v ulici Tří oltářů, jsem zřetelně cítil, že právě někoho takového to musí k tomuto místu běžně přitahovat. V duchu jsem ho už viděl, jak se mu posmívají a urážejí ho. A dovedl jsem pochopit, jak nad tím vztekle dumá a jak v něm narůstá hlad po pomstě.

XXXIII

S Petroniem jsme se dohodli, že všechny zbývající večery Římských her budeme hlídat před Cirkem Maximem. Po celou tu dobu jsme mohli být blízko vrahovi. Mohl kolem nás projít tak těsně, že se oděvem otřel o naše šaty, a my jsme nic nevěděli.

Potřebovali jsme toho zjistit víc. Pracovali jsme s příliš malým souborem informací. Už to vypadalo tak, jako bychom měli naději na zjištění nových vodítek jedině tehdy, až zavraždí další ženu. To bychom žádné nepřáli. Neřekli jsme si to, ale Petronius i já jsme chtěli, aby Asinia — jejíž jméno jsme se dověděli a jejíž milou povahu jsme poznali — byla poslední, kdo si tu hrůzu vytrpěl.

Den poté, co jsme začali se svými hlídkami, oba bratry Camilly složily účinky málo propečeného grilovaného kuřete. Protože tedy nemohli jít do Cirku, poslali k nám jednoho otroka se vstupenkami pro Helenu a pro mě. I v tom krátkém termínu stačila Helena zajistit mladého Gaia, aby nám pár hodin pohlídal mimino. Byla to vítaná příležitost, abychom si zase jednou vyšli někam sami. Totiž sami kromě čtvrt milionu hlučných společníků.

Helena Justina pro vozatajské závody právě nehorovala, zato já jsem byl ve svém živlu, protože Modrým se ten den dařilo. Zatímco jsem se na sedadle vrtěl, řval nad neschopností vozatajů nebo ječel, když se jim něco povedlo, a ve chvílích napětí sežvýkal příliš mnoho fíků, Helena seděla trpělivě a její mysl se toulala někde jinde. Když jsem vyskočil na nohy a křikem své favority povzbuzoval, sebrala můj polštář a připravila ho na sedadlo, aby můj zadek dosedl na měkké. Úžasná holka. Mohl jsem ji vyvést kamkoliv. Uměla mi dát najevo, že to může bavit jenom hlupáka, ale otevřeně si nestěžovala.

Zatímco jsem takto odpočíval, sama se pokusila vyřešit celý případ za mě. Helena pochopila, že hledáme někoho, o němž jsme si mohli dát

dohromady jenom pár nejasných detailů. Když se o přestávce scéna uklidnila, vytasila se se shrnutím:

„Povaha toho zločinu a zvláště to, co ses dověděl od Lollia o těch ohavnostech, kterých se pachatel dopouští, svědčí o tom, že hledáte muže.

Vrahem by mohl být kdokoli, senátor nebo otrok. Jediné, co si z toho můžeš bezpečně vyvodit, je, že nevypadá podezřele. V opačném případě by s ním ty mrtvé ženy nikdy nešly.

Víte taky něco o tom, kolik mu je: takhle vraždí už celá léta. Pokud s tím nezačal už v kolíbce, musí být středního věku nebo starší.

Ty i Petro si myslíte, že je to samotář. Kdyby pracoval ještě s někým, pak by po tak dlouhé době jeden nebo druhý udělal nějakou chybu nebo by se nějak podřekl. To je lidské. Čím víc lidí je do něčeho zapleteno, tím větší možnost, že se někdo z nich opije nebo ho bude špehovat manželka či na sebe upozorní vigily kvůli něčemu docela jinému. Jakmile je do něčeho zasvěceno víc lidí, tím snadněji se to proflákne. Vy tedy počítáte s tím, že jde o jediného člověka. Domníváte se, že těžko navazuje společenské vztahy. Charakter těch zločinů naznačuje, že jejich motivem je sexuální uspokojení a vzrušení z pomsty.

Pokud má Bolanus pravdu, že žije někde mimo Řím — což ty dosud teprve zvažuješ —, pak musí mít nějaký dopravní prostředek. Takže ženy jako Asinia unáší poblíž Cirku a pak je odveze jinam — ať jsou dosud živé nebo už mrtvé, to nevíme.

Umí dobře zacházet s nožem. Musí být zdatný. Přemoci někoho, rozsekat a přenášet mrtvoly vyžaduje fyzickou sílu.

Žije někde, kde se může oddávat svým neřestem. Nebo kde má alespoň nějaké doupě, kam se dá zmizet. Mrtvoly si asi někde uskladňuje, než se jich začne zbavovat. Může se umýt a vyprat si zakrvácené šatstvo, aniž to někdo zpozoruje.

Takhle to vypadá docela podrobně," uvažovala Helena, když pro mě dokončovala vrahovu podobiznu. Jenže to nestačí, Marku. Nutně potřebuješ vědět, jak vypadá. Někdo ho přece musí umět popsat, aniž by si třeba uvědomoval, kdo to vůbec je. Přece se mu to nemůže pokaždé podařit. Jistě někdy oslovil ženy, které si ho nevšímaly nebo ho poslaly někam. Někde může být dokonce děvče, které se pokusil popadnout, ale ono mu uteklo."

Zavrtěl jsem hlavou. „Nepřihlásil se nám nikdo. Ani Petroniovo slavné oznámení na Foru nám nepřivedlo žádné svědky."

„Příliš ustrašené?"

„Spíš je vůbec nenapadlo, že ten otrava, jemuž utekly, by mohl být ten vodárenský vrah."

„Ba ne, taková by ho oznámila," uzavřela Helena. „Muži, co odhánějí dotěrné zloděje, si jenom odfrknou a odbydou je: *‚Ha, ať teď postraší někoho jiného!'* Ale ženy si dělají starosti, že by vystavily stejnému nebezpečí jiné."

„Ženy mají bujnou fantazii," pronesl jsem zachmuřeně. Helena se kdovíproč usmála.

Rozhlížel jsem se po divácích kolem, ale žádného očividného vraha jsem mezi nimi nezpozoroval. Zato jsem zahlédl svého starého kamaráda z vojny, s nímž jsem bydlel ve stejném stanu, Lucia Petronia. Seděl o několik řad za námi a zaujatě něco vysvědoval své sousedce o dostihu, který měl začít. Určitě jí vykládal — na to bych dal krk —, že Zelení jsou vrtáci, co by neuměli udržet vůz rovně, ani kdyby na to měli celé Martovo pole, kdežto Modří jsou noblesní, nedostižná parta, která by s každým druhým zametla.

Šťouchl jsem do Heleny a oba jsme se usmáli. Ale zároveň nás to rozesmutnilo. Pozorovali jsme něco, co už asi hned tak neuvidíme: Petronius rozzářený ve společnosti své sedmileté dcery.

Petronilla, sedící vede něho, ho vážně poslouchala. Oproti tomu, jak jsem ji znával dřív, teď už nevypadala jako malá panenka a stala se z ní opravdová dívka. Připadala mi klidnější, než jak bývala. Nějak mě to znepokojilo. Měla hnědé vlasy, úhledně učesané a svázané, a vážné, skoro smutné hnědé oči.

Oba jedli lívance. Petronilla se vůbec nezapatlala, neboť po matce zdědila smysl pro čistotu a pořádek. Její otec měl lepkavou bradu a předek tuniky pobryndaný medovou omáčkou. Petronilla si toho všimla a za chvilku ho svým šátečkem otřela.

Petronius se jí podvolil jako hrdina. Když si jeho dcera sedla pohodlněji, vsunul jí za záda paži a ona se k němu přitulila. Strnule se zadíval do arény. Už jsem si nebyl jist, že sleduje dostih.

XXXIV

Druhý den si nás Frontinus pozval na poradu o celém případu. Tuhle formalitu nesnáším. Zato Petronius byl ve svém živlu. „Nerad na vás naléhám, ale popohánějí mě, abych předložil nějaké výsledky.“ Konzula postrkovali shora, takže on tu nepříjemnost zase přesouval na nás. „Dnes už hry probíhají osmý den —“

„Teď už máme lepší představu o tom, co se děje, než když jsi nás tím pověřil,“ ujišťoval jsem ho. Připadalo mi nevhodné mu namítnout, že ten případ vyšetřujeme teprve čtvrtý den. Vždy se dívej vpřed, jinak to vypadá, že se vykrucuješ.

„Takhle vy asi normálně uklidňujete klienty, aby měli pocit bezpečí.“ Frontinus patrně žertoval, ale moc jsme na to nespoléhali.

„Že se nám podařilo Asinii identifikovat, byl dobrý začátek,“ prohlásil Petronius. Další uklidňování. S Frontinem to opět nepohnulo.

„Bylo mi naznačeno, že bychom se měli snažit celý problém vyřešit, než skončí hry.“

S Petroniem jsme se na sebe podívali. Oba jsme byli zvyklí na nemožné termíny. Někdy se nám podařilo je dodržet. Ale oba jsme si dávali pozor, abychom nikdy netvrdili, že se to dá prakticky uskutečnit.

„Máme důkazy, že tenhle vrah koná své dílo během slavností,“ odpověděl Petronius klidným hlasem. „Asinii unesl první den Římských her. Ale bylo by zpozdilé automaticky předpokládat, že je dosud tady. Možná že Řím navštívil jenom na slavnostní zahájení. Drapl dívku, užil si vzrušení a zmizel. Není vyloučeno, že jakmile rozsekal Asinii, jeho krvelačnost se nabažila a počká na nějakou příští příležitost. Kromě toho objevila se teorie, že tu řezničinu provádí mimo město a tam se těch kusů také zbavuje.“

To bylo silné. Vždyť právě Petronius trval na tom, abychom si téhle možnosti vůbec nevšímali, že je to nelogické. Když jsem to probíral s Helenou, přiklonila se k teorii, že pátráme po muži, který cestuje sem

tam, a já jsem měl pocit, že bude mít pravdu.

Vycházeje z toho, co jsem o takových chlapech slyšel, v duchu jsem si také pomyslel: ta mrtvola je zatím teprve týden stará. On jí uřízl jednu ruku, ale co když se s tím, co z ní zbylo, stále ještě v nějakém doupěti mazlí… Ale ne. V září jsme měli ještě pořád velké horko.

Frontinus reptal: „Nemůžu si dovolit, aby moje vyšetřování usnulo až do začátku příštích her. Jestliže to uděláme, ztratíme impulz a celá věc uvízne na mrtvém bodě. Mockrát jsem zažil, že to tak dopadlo. Kromě toho, jaké by to mělo následky? Že tomu člověku poskytujeme příležitost, aby při zahajovacím obřadu Augustalií zabil další dívku?“

„Příliš riskantní,“ přisvědčil Petronius. Možná že nám nic jiného nezbyde.

„To je nejhorší řešení,“ zhodnotil jsem ten návrh, když jsem se vyburcoval, abych se debaty také zúčastnil. „Ale my nehodláme sedět až do října na prachových polštářích jenom proto, že naše kořist *možná* Řím opustila.“

„Jestli odjel, měli byste se za ním pustit,“ navrhl Frontinus.

„Což o to, my bychom se pustili, jenže nevíme, kde ho hledat. Teď je čas prozkoumat vodítka — a nějaká přece jenom máme.“

„Nemůžeme si je probrat?“ Konzul hovořil jako vždycky úsečně. Jen taktak že nás nezhodnotil jako neschopné vrtáky, ačkoli jeho narážky, že profesionálové by se toho rádi ujali a dodali mu přesně to, co chce, přece jen vyvolaly určité napětí. Na tohohle si budeme muset dát velký pozor. Jeho úroveň byla nebetyčná.

Pro začátek jsem mu předložil shrnutí Heleny Justiny, co víme o osobnosti toho zabijáka. To se mu zřejmě líbilo. Bylo to dobře promyšlené. Zaujala ho jasnost a smysl té charakteristiky. Petronius se domníval, že si to na místě vymýšlím. Ledovým výrazem mi dával najevo, že mu nevyhovuje mít za společníka fantazírujícího řečníka. Ale nakonec i on uznal, že to má hlavu a patu. Jenom měl vztek, že na to nepřišel jako první.

Potom Petronius také uplatnil některé své nové šikovné nápady. „My víme, pane, že Asinia zmizela někde mezi apsidovým koncem Cirku Maxima, kde byla naposled spatřena, a svým domovem. Vydala se pěšky na sever. Mohl ji unést v tlačenici kolem Cirku nebo později, když došla do lidnějších ulic. To záleží na tom, jestli ten muž svým obětem něco na-

mlouvá, nebo jestli po nich rovnou skočí. S Falconem budeme dál pokračovat v nočních hlídkách. Solidním rutinním postupem bychom se mohli něčeho dobrat."

„Solidním rutinním postupem," opakoval Frontinus.

„Přesně tak," potvrdil Petronius pevným hlasem. „Rovněž chci zjistit, zda některý z nosičů nájemních sedaček a nosítek neviděl něco ten první večer."

„Vy si myslíte, že to dělá některý z těch nájemních přepravců?" Pozorovali jsme, jak se Frontinus okamžitě rozhoduje, že si podá édila, odpovědného za dodržování pořádku v ulicích.

„To je ideální maskování." Petro měl zřejmě návnadu. Na vigily je spolehnutí. Ti si musí vymyslet jedinou hypotézu a potom ji dokázat, kdežto informátoři se mohou zabývat několika nápady současně. Když vigilům skutečný život hodí do cesty něco, co se od jejich plánu odchyluje, ztratí pevnou půdu pod nohama. Avšak Petroniova teorie vypadala celkem reálně. „Nosiči můžou sebrat ženu a přitom vůbec nevypadají podezřele — a potom mají prostě dopravní prostředek, jímž můžou přepravovat mrtvoly."

„Jenže většinou pracujou ve dvojicích," namítl jsem.

Petro klidně pokračoval: „Třeba nakonec zjistíme, že někteří pracují ve dvojicích kvůli něčemu víc než jen přenášení zákazníků. Julie Frontine, já se budu vyptávat dál, ale takových chlápků se tam potlouká plno. Velmi by nám pomohlo, pane, kdybys mohl prefekta vigilů požádat, aby nařídil oficiální pátrání."

„Ale klidně." Frontinus si to rychle poznamenal na voskovanou destičku.

„Potřebujeme do toho zaangažovat Pátou a Šestou kohortu, abychom pokryli oba konce Cirku. Vrah se možná drží už vyzkoušené cesty, ale spolehnout se na to nemůžeme. Vigilové by se měli poptávat také mezi nočními motýlky."

„Kým?"

„Prostitutkami."

„Aha."

„Pokud ten chlap oslovuje ženy pravidelně, jeden z těch motýlků, co

poletujou po Cirku a kolem něho, musel na něho narazit."

„Ano, ovšem."

„Možná že ve skutečnosti nenávidí profesionálky a dává přednost slušným ženám, poněvadž jsou čistější nebo méně schopné se bránit. Kdo ví? Ale jestli se tu potlouká často, ta nočňátka asi vědí, že existuje."

Teď bylo na mně, abych se vytasil s nějakým návrhem. Stejně jako Petro, i já jsem se tvářil jako neviňátko. „Já bych rád blíž prozkoumal systém vodovodů, pane. Inženýrův asistent Bolanus, který sem přišel, měl pár dobrých nápadů. Je ochoten prozkoumat akvadukty až dál na venkov čistě pro případ, že náš člověk není městský hoch. To je další důvod, proč sami ještě nespěcháme vypravit se mimo Řím. Bolanus může přijít na něco zvláštního."

„Tak s ním spolupracujte," nařídil Frontinus. „Kurátorovi dám zprávu, že Bolanus nám má podle potřeby pomáhat."

„A co náš slavný Statius?" zeptal se Petronius ironicky.

Frontinus se podíval přes okraj své poznámkové tabulky. „Nejspíš bych měl říct, že jsme požádali o Bolana, abychom jeho nadřízeného nezdržovali od důležitější řídící práce. Co ještě?"

„Spojit se s prefektem vigilů —"

Přikývl, ale jako by si uvědomoval, že mu ukládáme samé nudné úkoly, a sami přitom jednáme na vlastní pěst. Přesto jsme však s jistotou věřili, že oba kontakty naváže. A udělá to hned dnes ještě dopoledne a potom bude prohánět kurátora i prefekta a žádat od nich výsledky. Nijak mu nevadilo, že ho pověřujeme úkoly. Sám snesl tolik sekýrování, kolika zase otravoval nás. U muže jeho postavení to bylo vzácné.

Doufali jsme, že se vyšetřování slibně rozbíhá. Nové důkazy ve spojitosti s Asinií nás povzbudily. Netrvalo to však dlouho. Už z té porady u Frontina jsme odcházeli s vědomím, že blufujeme, a než uplynulo několik dalších dnů, obou se nás zmocnila deprese.

Petronius se štval s vyslýcháním nosičů, což bylo samo dost otravné, a pokoušel se zjistit něco od šlapek, ale to už si vyloženě zahrával s ohněm. Od žádné z nich se nic kloudného nedověděl. Mezitím se mi konečně podařilo navázat kontakt s Bolanem, který teď stále pracoval někde v terénu.

Když jsem ho přece zastihl, připadal mi podivně skleslý. Tvrdil, že prohledával rezervní nádrže ve vodárenských věžích i jiné části akvaduktů až přes Kampánii, a zatím nic nenašel. Měl jsem obavy, jestli mu někdo nenařídil, aby dělal potíže. Ochoten plně se opřít o konzulovu autoritu, zeptal jsem se ho rovnou, ale Bolanus to popřel. Musel jsem na to přistoupit.

Ocitli jsme se v úzkých. Oba, Petronius i já, jsme to pochopili. Jestli se na nás neusměje štěstí, dál už se nikdy nedostaneme. Ludi Romani se hrabaly posledními dny k svému závěru. Ti zatracení Zelení dopadnou ve vozatajských dostizích celkově líp než Modří. Několik slavných gladiátorů utrpělo neočekávanou porážku a odebralo se do Hádu, čímž zlomili ženská srdce a své cvičitele přivedli na mizinu. Divadelní představení byla jako obvykle hrozná. A kromě mě se jako obvykle nikdo neodvážil to vyslovit.

A náš případ nám unikal z rukou.

XXXV

Viděli jsme, že do konce Římských her vyšetřování neukončíme.

Očekával jsem, že Julius Frontinus nás z případu odvolá. Místo toho však uznal, že bez dalších vodítek se nemůžeme hnout z místa. Snížil nám zálohu. Držel nám přísná kázání. Jestliže nemůže císaři nabídnout řešení, přijde také o zásluhy, a tak asi pochopil, že se bez nás neobejde.

Pokročili jsme jedině v tom, že Petroniovo vyptávání vytáhlo několik jmen žen, které před časem zmizely. Většinou to byly prostitutky. Uvedly nám je jiné dívky ze stejné profese, a když jsme jim vytýkali, že jejich zmizení neohlásily vigilům, asi v polovině případů se dušovaly, že to hlásily. (Některé z obětí měly děti, o něž bylo třeba se postarat, někdy si všimli pasáci, že přišli o část výdělků.) Nikoho nikdy nenapadlo vidět mezi jednotlivými případy jakoukoli spojitost. A vlastně nikdo si s tím nedělal těžkou hlavu. Bylo vůbec nesnadné sestavit spolehlivě úplný seznam žen, jež zmizely dřív, ale my s Petroniem jsme měli dojem, že poslední dobou počet obětí vzrostl.

„Teď si víc troufá," prohodil Petronius. „To se běžně stává. Skoro provokuje, jako by věděl, že mu to vždycky projde. Už je závislý. Stále častěji potřebuje vzrušení."

„To si myslí, že je neporazitelný?"

„Ano. Jenže se plete."

„Myslíš? A co když nenajdeme rozhodující klíč k jeho identitě?"

„Na to nesmíš předem myslet, Falcone."

Bylo nemožné spojovat kteroukoli z těch prvních dvou rukou, jež jsme našli, s některou z těch pohřešovaných žen. Abychom ukázali dobrou vůli, pořizovali jsme pravidelně opisy našeho seznamu obětí pro Anacrita pro případ, že by mohl najít nějakou spojitost s něčím, co se ohlásilo kurátorovi. Odpovědi jsme se nikdy nedočkali. Podle toho, jak jsem ho znal, naše zprávy nikdy ani nečetl.

Doufali jsme, že si ze starších případů budeme moci vyvodit další informace. Bylo to marné. K těm únosům došlo už dávno. Data jsme dostávali jenom přibližná. Profesionální etika nedovolovala přítelkyním těch žen nám pomáhat. Když lidé viděli, jak nějaký muž oslovuje kurvu, nevzbudilo to v nich žádnou zvláštní zvědavost. Všechny ty nešťastnice zřejmě z ulic zmizely beze svědků.

Konečně jsme mohli konzulovi přece jen ohlásit určitý pokrok. Při naší další schůzce Petronius Frontinovi navrhl, abychom požádali vigily o pomoc při hlídání poslední večer her. Chtěl celou oblast kolem Cirku zaplavit pozorovateli v civilu, kteří by zvlášť bedlivě hlídali prostitutky.

„Ten vrah se nezaměřuje výhradně na prostitutky," upozornil Frontinus Petronia. „Asinia byla naprosto úctyhodná žena."

„Ano, pane. Je ovšem možné, že Asinia byla výjimka. Šla sama, pozdě v noci, takže vrah mohl ukvapeně dojít k mylnému závěru. Jiná možnost je, že teď své zájmy rozšiřuje. Ale ti noční motýlkové, poletující v kolonádách, jsou stále nejvíc na ráně."

„Kolik registrovaných prostitutek v Římě vlastně máme?" zeptal se konzul. Čísla ho vždycky zajímala.

„Podle posledního sčítání třicet dva tisíc." Petronius to oznámil svým typicky klidným stylem. Ať si Frontinus sám vyvodí závěr, jak je nemožné je všechny chránit.

„A co se udělalo pro to, aby se zjistilo, jestli nebyly podobně unesené některé jiné slušné ženy?"

„Můj starý zástupce Martinus je nyní přidělen jako vyšetřovatel k Šesté kohortě. Ten teď znovu kontroluje nevyřešené zprávy o pohřešovaných osobách a ve vhodných případech hovoří také s rodinou. Domnívá se, že našel jeden nebo dva, kdy možná došlo k vraždám a házení ostatků do akvaduktů, ale dosud nic není definitivní."

„Neměli si toho vigilové všimnout už dřív?"

Petronius pokrčil rameny. „Možná. Za to ovšem Martinus nemůže, protože tehdy byl se mnou nahoře na Aventinu. Ty zprávy převzali jiní důstojníci, a než se s tím začalo něco dělat, uplynula dlouhá doba. Mimoto, jestliže zmizí nějaká žena během veřejných svátků, v první řadě se předpokládá, že pláchla s milencem. V jednom či dvou případech Martinus zjistil,

že to je pravda. Ta žena teď otevřeně žije s přítelem. Jedna se dokonce vrátila k manželovi, protože se s přítelem rozešla."

„Tak aspoň může Martinus jejich složku uzavřít," poznamenal jsem.

Moje vlastní sféra vyšetřování se stále ještě omezovala na přívod vody.

Bolana už otravovalo moje neustálé dorážení. Byl přesvědčen, že přímo v Římě je přístup do akvaduktů velmi obtížný. Ty, jež nevedly pod zemí, se vznášely na ohromných obloucích, vržených přes Kampánii, sto stop vysokých. Zůstaly tak vysoko, i když dorazily do města, aby překračovaly ulice a zásobovaly vodou nádrže ve věžích.

Bolanus se vyptával důvěryhodných dělníků, zda by náš člověk nemohl být zaměstnancem vodáren a získat tak přístup přímo k vodě. Kdyby měl někdo pochybnosti o některém spolupracovníkovi z řad otroků, asi by na to Bolana upozornil mrknutím. Korupce na akvaduktech jen kvetla, to se rozumělo samo sebou. Ochota úředníků ze správy vodáren brát úplatky byla proslulá — a uměli dělat těžkosti, pokud se zákazník k placení neměl. Ale zvrhlé vraždy, to byl zvláštní zločin. Každý, kdo by měl skutečné důvody některého kolegu podezřívat, by ho určitě udal.

Julius Frontinus začal jevit o Bolana zájem. Zaujal ho celý vodárenský systém a naskicoval si své vlastní plány. Jednoho dne nás oba Bolanus zavedl podívat se do místa, kde se křižují Aqua Claudia a Aqua Marcia, aby nám tak v praxi předvedl svou teorii, že useknuté údy mohou své putování začít v jednom korytě a později skončit v jiném, a tak nás mást o jejich skutečném zdroji.

Bolanus nás vzal do koryta jedné odbočky Marciova akvaduktu. Bylo asi dvakrát tak vysoké jako dospělý muž, opatřené plochou střechou a vydlážděné hladkým, spolehlivě nepropustným cementem.

„Vápenec a písek nebo vápenec a drcené cihly," vykládal Bolanus, když jsme otvorem nahoře prolézali k svému cíli. „Pozor, klouže to, konzule — cementem se to vymazává po vrstvách. Trvá to tři měsíce, než ztuhne. Poslední vrstva se vyleští do zrcadlového lesku, jak tomu říkáme."

„To všechno musí dát fůru práce," poznamenal jsem. „Proč je vodárenská správa taková horlivá hospodyňka?"

„Urychluje to také průtok, když se sníží tření."

„Kdyby se tedy dostalo dovnitř cizí těleso, hodně by se cestou poničilo převalováním?“ zeptal se Frontinus.

„O tom jsme s Falconem debatovali. K určitému tření by patrně došlo, ale jestliže ty useknuté ruce vypadaly hodně domlácené, spíš bych to přičítal rozkladu vzhledem k tomu, že pečlivě udržujeme stěny hladké. Ovšem jeden větší kotrmelec by je mohl zle zřídit. Kdyby nějaký cizí předmět skončil právě tady, když převádíme proud, počítám, že by z něho moc nezbylo —“

Přišli jsme k místu, které nám chtěl předvést. Aqua Claudia tady vedla přímo nad Marcií — rozhodně by to nebylo příjemné pomyšlení pro toho, kdo nesnáší sevřený prostor. Bolanus nám vysvětlil, že do boku Claudiova koryta je zapuštěna propust kontrolovaná stavidlem. Ukazoval nám ji. Měla světlost asi jeden yard čtvereční. Frontinus a já jsme poslušně upírali zraky do šera. Měli jsme s sebou sice lampy, ale moc jsme toho v tom temném úzkém komíně neviděli.

„Jak můžete pozorovat, tady dole v Marcii je v tuto chvíli průtok velmi slabý. Potřebujeme ho rychle doplnit, protože Marcia zásobuje Kapitol. Ideálně by to koryto mělo být alespoň ze třetiny plné —“

Bylo to ovšem domluvené. Zatímco jsme zdvořile naslouchali, někdo dostal pokyn, aby stavidlo vytáhl. Slyšeli jsme, jak vysoko nad námi slabě zavrzalo. Potom se z Claudiova koryta bez varování vyhrnula obrovská spousta vody a řítila se rovnou dolů šachtou skrze střechu Marciova akvaduktu.Valila se k nám z výšky víc než třiceti stop a s ohromným burácením dopadala na dno. Voda v Marcii se vzedmula se zběsilou silou a její hladina nebezpečně stoupala. Korytem se prudce valily vlny. Byli jsme celí zastříkaní a ohlušení.

Nehrozilo nám však žádné nebezpečí. Stáli jsme na plošině mimo dosah. Bolanus přidržoval Frontina pro případ, že by leknutím spadl do vody. Já jsem stál pevně, už jsem se s podobnými žertíky setkal, ale přece jen jsem cítil, že se mi klepou kolena. Na tu řítící se vodu byl fantastický pohled. Bolanus říkal cosi, co jsem mu odezíral ze rtů jako „ještě dnes ráno v Caerulejském prameni“, ale i jen pokoušet se mluvit nemělo smysl.

Jak říkal Bolanus, každý cizí předmět z Claudiova akvaduktu, který by s tou kaskádou propadl dolů, by byl patrně nadranc. Nebo naopak, mohl

by se prostě pohupovat v proudu doplněného Marciova akvaduktu, až by ho nakonec někdo našel v jeho nádrži. Tak to patrně dopadlo s tou druhou rukou, kterou přinesl obecní otrok Cordus v odpověď na Petroniovo oznámení na Foru.

Frontina ta podívaná nadchla. Když se to tak vezme, sám bych o ni také nerad přišel. Nedověděli jsme se nic podstatného, takže to byl vlastně promarněný den. Ovšem kdybychom zůstali v Římě, taky bychom toho moc neobjevili.

„Dejte mi vědět, až budete chtít podniknout cestu do Tiburu s výkladem průvodce," nabídl nám s ušklíbnutím Bolanus, když jsme odcházeli.

Je mi sympatické, když se muž drží své teorie.

K žádným hrůzným objevům už nedošlo. Mnoho lidí se teď koupalo, pilo vodu a vařilo z ní a na následky už skoro nepomyslelo.

Že už se v akvaduktech neobjevily žádné končetiny, byla v jistém smyslu úleva, ovšem znamenalo to, že muž jménem Gaius Cicurrus se dál trápil v nejistotě. Těsně předtím, než hry skončily, jsem ho šel navštívit. Helenu jsem vzal s sebou v domnění, že by ho přítomnost ženy mohla nějak utěšit. V každém případě jsem chtěl vědět, co si o něm myslí. Jestliže je zavražděna něčí manželka, její manžel je nutně hlavní podezřelý. I když předtím došlo k celé řadě podobných úmrtí, je rozumné počítat s možností, že muž je třeba záměrně napodobil.

Šli jsme tam v poledne, protože nebylo vyloučeno, že Cicurrus znovu otevřel své hokynářství. Opravdu jsme ho našli doma, ovšem zdálo se, že většinou se drží doma stále a krámek má dále zavřený. Dovnitř nás pustila stejná otrokyně jako prve.

„Je mi líto, Cicurre, ale moc nového ti nenesu. Přišli jsme tě navštívit jenom proto, abychom tě ujistili, že stále ještě pátráme a budeme pátrat tak dlouho, dokud něco nezjistíme. Ale nemůžu předstírat, že máme kdovíjaké úspěchy."

Seděl a pokorně poslouchal. Ještě stále vypadal jako ve snu. Když jsem se ho zeptal, jestli nechce něco vědět nebo jestli nemůže Frontinus udělat něco, aby mu oficiálně pomohl, jenom zavrtěl hlavou. Náhlá smrt vyvolává zpravidla hněv a výčitky. To ještě přijde. V nějakou nevhodnou dobu, až se

mu nahrne spousta práce, bude se Gaius donekonečna stále ptát: proč právě ona? Proč se Asinia vydala tu noc tou cestou? Proč ji Pia nechala samotnou? Proč to postihlo Asinii, a ne Piu, která si tak otevřeně říkala o malér? Proč jel Cicurrus ten týden na venkov? Proč byla Asinia tak krásná? Proč ho bohové nenávidí?

Zatím ještě ne. Zatím se ještě nedočkal formálního konce té noční můry. Uvízl mezi tím, že zná i nezná přesné, příšerné podrobnosti o osudu své mladé ženy.

Cicurrus ukázal na hnědou mramorovou skříňku, kde prý přechovává její nabalzamovanou ruku. Díky bohům se nenabídl, že ji otevře. Vypadala příliš malá, spíš jako pouzdro na pera než relikviář. I nám to připadalo jako neskutečný symbol ztracené Asinie.

„Ještě stále máme každý večer hlídky kolem Cirku Maxima," oznámil jsem mu. „Poslední večer na závěr her jich tam bude spousta —"

„Byla to dokonalá manželka," přerušil mě tiše. „Nemůžu uvěřit, že umřela.

Nezajímalo ho, co podnikáme. Ten muž pouze potřeboval dostat tělo své manželky, aby jí mohl uspořádat pohřeb a truchlit pro ni. Nemohl jsem mu pomoci.

Když jsme od něho odešli, Helena zpočátku nemluvila. Potom dospěla k závěru. „Ten nic neprovedl. Já myslím, že kdyby ji zavraždil, tak by horlil proti domnělému vrahovi okázaleji. Vyhrožoval by nebo nabízel ostentativní odměnu. Když říká, že Asinia byla dokonalá, vyváděl by hlasitěji a déle. Ale on tam jenom sedí a doufá, že návštěva brzy odejde. On je ještě stále v šoku, Marku." Myslel jsem, že už skončila, ale pak Helena zamumlala: „Všiml sis toho křišťálového náhrdelníku, co měla na sobě ta otrokyně? Podle mě patříval jeho manželce."

To mě zarazilo. „Myslíš, že ho ukradla?"

„To ne, vždyť ho měla ostentativně na krku."

Otřáslo to mnou ještě víc. „Chceš říct, že po tom všem měl Cicurrus důvod se Asinie zbavit?"

„Ale kdepak." Helena vrtěla hlavou a něžně se na mě usmívala. „Je zničený, to je upřímné. Říkám jenom tolik, že je to typický muž."

XXXVI

Jak dni míjely a naše vodítka víc a víc mizela, připravovali jsme se na poslední noční hlídku před Cirkem Maximem, až hry skončí. Frontinus a prefekt vigilů z toho udělali oficiální cvičení. Musel se do toho zapojit každý muž, jehož mohly pořádkové kohorty postrádat.

Ten den jsem strávil nějaký čas doma. Helena si potřebovala odpočinout a já jsem potřeboval být s ní. Celotýdenní služba v nočních směnách mi pomohla v tom, že jsem se neprobudil, když malá plakala, ale všechny povinnosti pak zůstaly na krku Heleně, a už byla vyčerpaná. Trápilo ji, jak jsem věděl, že všechno nestíhá, jak by chtěla. Julinka zjistila, že nám může napínat nervy k prasknutí, když bude hodně dlouho řvát, jenže kdykoli přišla za Helenou některá z babiček, náš malý drahoušek okamžitě přestal, jakmile ho zvedly. Helenu už nebavilo čelit kritickým pohledům, jako by se dost nesnažila nebo prostě byla vyloženě neschopná.

Ten den spala Helena celé odpoledne. Julii jsem udržoval zticha metodou, kterou mi prozradil Petro. Spočívala v tom, že jsem seděl s miminkem na zápraží a podřimovali jsme s číší vína s medem po ruce, které ne všechno skončilo v tatínkovi.

Vyrušila nás jedině návštěva té latrínové ještěrky Anacrita.

„Co chceš? A mluv tiše. Jestli probudíš malou, ta probudí Helenu, a pokud k tomu dojde, tak ti zakroutím ten tvůj špinavej krk."

Neměl jsem důvod naznačovat, že se nemyje. Anacrites vypadal vždycky až příliš jako ze škatulky. Oblékal se tak trochu jako hejsek. I účesy měl až podezřele módní. Považoval se za šviháka. Jediná vskutku špinavá věc na něm byla jeho charakter.

„Jak jsi to dokázal, že ses přilepil na konzula, Falcone?"

„Dobrá pověst a bezúhonné styky."

„To tě muselo stát hodně. Můžu si sednout?"

„Ještě pořád slabý? Tady máš schod, poslu si."

Sám jsem si vynesl proutěné křeslo, v němž jsem se uvelebil s jednou paží kolem spícího děťátka. Nux, ležící mi u nohou, vyplňovala zbytek maličké podesty před mým bytem. Anacrites mě nemohl ani obejít, aby zašel dovnitř a přinesl si stoličku, ani se uchýlit do stínu. Musel se v tom palčivém vedru složit na zaprášené kamenné schody. Já ovšem nejsem úplný ničema. Tomu invalidovi jsem nepřál, aby ho znovu rozbolela hlava, jenom jsem ho chtěl přeměnit v rozinku usušenou na slunci, aby ho to popíchlo k odchodu.

Naklonil jsem číši, jako bych mu připíjel, a pak jsem ji obrátil do sebe. Protože tam byla pouze jedna, nezbývalo mu než mi v odpověď pokývnout hlavou. Ani tenhle náznak nepomohl.

„Ta tvoje partie dámy s Frontinem mi překáží, Falcone."

„No to mě mrzí."

„Nemusíš se přetvařovat."

„To je jenom ironie, milý příteli."

„Blbost, Falcone. Co kdybychom spojili síly?"

Věděl jsem, jak to myslí. Uvízl na místě stejně jako Petronius a já. „Chceš se na nás napojit, šlohnout nám nějaké naše nápady a přisvojit si veškeré zásluhy sám, že?"

„Nebuď tak hrubý."

„Už jsem měl tu čest vidět tě při práci."

„Já si prostě jenom myslím, že své snahy zbytečně rozmělňujeme."

„No ale snad nám to poskytuje dvojnásob možností, aby se to podařilo." Také jsem dovedl promluvit tak rozumně, že se protivník jenom kroutil.

Anacrites nadhodil nové téma. „A co je to za poprask, co se chystá dnes večer?" Zřejmě měl dobře našpicované uši. Všechny vigilské kohorty se usilovně snažily dodat nám dostatečné posily k Cirku, a tak nebylo divu, že se něco o tom doneslo i k uším napůl cvičeného špeha.

„Jde jenom o akci proti vandalům, kterou vymyslel Frontinus."

„Jak to? Vždyť už je mimo službu, kromě vyšetřování těch vražd kolem akvaduktů."

„Vážně? O tom nic nevím. Já se o politiku moc nezajímám — pro prosťáčka z Aventinu je moc kalná. Všechny ty bezohledné záležitosti přenechávám těm uhlazeným panáčkům vychovaným v Paláci." Poznal,

že mluvím neupřímně — a urážím ho narážkami na jeho nižší společenské postavení. Nikdy jsem se nenamáhal to zjistit, ale Anacrites musel být propuštěný císařský otrok. To byli v současné době všichni palácoví úředníci.

Když se mnou stále nic nebylo, změnil taktiku. „Tvá matka si stěžuje, že ji nikdy nepřijdeš navštívit."

„Tak jí pověz, ať si vezme nového podnájemníka."

„Chce častěji vidět vaši malou," vymýšlel si.

„Nevykládej mi, co matka chce." Když se mámě zachtělo vidět malou, tak udělala to, co vždycky. Prostě se sebrala a přihnala se k nám, vtrhla do mého bytu, jako by jí patřil, a hned začala rozkazovat.

„Měl by ses o ni starat," dělal mi kázání Anacrites, který se vyznal v ránách pod pás.

„Heleď, vypadni, Anacrite."

Odešel. Poposedl jsem si s miminkem pohodlněji. Nux zvedla hlavu, jedním okem se na mě podívala a bouchla ocasem o zem.

Moje odpočinkové odpoledne bylo v háji. Ten neřád mi nasadil brouka do hlavy, co asi chce. Namlouval jsem si, že jenom žárlí, ale tím to bylo ještě horší. Pokud mi Anacrites záviděl, znamenalo to, že mi hrozí nebezpečí.

V podvečer k nám přišel Petronius něco pojíst. Mrkl jsem na něj a poděkoval mu za ten návod, jak udržet dítě v klidu. Potom jsme uždibovali masovou taštičku, koupenou od Cassia. Vždycky je přesolil, ale oba jsme byli příliš rozčilení, takže jsme stejně neměli hlad.

„Co se děje?" vyzvídal Petro, poněvadž Helena mu připadala mimořádně tichá. Já jsem se jí nemusel ptát.

„Dělá mi starosti, když Marcus jde po stopě nějakého vraha."

„Já myslel, že ti vadí, že jdeme pozorovat prostitutky."

„Marcus má lepší vkus."

Petronius se tvářil, jako by se chystal vyprávět nějaké oplzlé historky, ale pak si to rozmyslel, aby nenarušil naši rodinnou harmonii. „My nebudeme hlídat jenom prostitutky," poznamenal pochmurně. To byl celý on, že předem dumal o tom, co nás ten večer čeká. „Tak jsem přemýšlel, kolik různých lidí by do toho mohlo být zapleteno, jestliže ty vraždy souvisí se

slavnostmi.“

„Máš na mysli každého, kdo má něco společného s dopravou?“ otázala se Helena. Dosud prosazovala teorii, že tam vrah dojíždí odněkud z venkova.

„Ano. Nebo prodavači vstupenek u vchodu —“

„Prodavači programů.“ Zapojil jsem se do hry. „Prodavačky květinových věnců, sázkaři, překupníci lístků, kramáři s jídlem a pitím.“

„Stánkaři se slunečníky a suvenýry,“ připojil se Petronius.

„Édilové a uvaděči.“

„Metaři.“

„Všichni vozatajové a gladiátoři, jejich štolbové a cvičitelé, herci, klauni, muzikanti,“ vpadla do toho Helena. „Personál Cirku, ti, co otvírají startovací brány a oznamují, kolikátý okruh se jede. Otroci, co obsluhují vodní varhany.“

„Ten nafoukaný komorník, co otvírá branku za císařskou lóží, když se císař potřebuje jít vyčurat —“

„Děkuju, Marku. Veškeré publikum od císaře až dolů a nesmíme zapomenout na pretoriánskou gardu —“

„Už dost, dost!“ zvolal Petronius. „Já vím, že je to pravda, ale vy vtipálkové mě deprimujete.“

„Tak to vidíš, jaké máme s vigily potíže,“ postěžoval jsem si Heleně smutně, „oni nemají výdrž.“

„To byl tvůj nápad,“ připomněla mu. „Někteří z nás si myslí, že k vraždám dochází pouze o svátcích, protože vrah je návštěvník odjinud.“

Nicméně když nastal čas odejít na večerní hlídku, Petro měl tolik taktu, že šel napřed, abych si mohl Helenu na chvíli pevně přivinout. Něžně jsem ji políbil a ona mě prosila, abych na sebe dával pozor.

Byl další teplý večer. Prostor kolem Cirku Maxima byl zaneřáděný odpadky a páchlo to tam. Po dvou týdnech slavností už to uklízeči ulic vzdali. Publikum muselo být také přesycené a někteří diváci už odcházeli skoro současně s naším příchodem, tedy o dost dřív, než trubky ohlásily závěrečný ceremoniál.

Petronius si na ten večer vzal hlídku v ulici Tří oltářů. Počítali jsme s tím,

že při takovém střídání si udržíme čerstvou pozornost. Pleskl jsem ho do ramene a šel jsem dál k chrámu Slunce a Luny. Na konci ulice jsem se ohlédl. Chvíli mi trvalo, než jsem ho uviděl. Přes svou výšku uměl Petronius splynout s okolím. Jeho postava v hnědém a hnědovlasá hlava se ztrácely v davu, když se ledabyle loudal pod sloupořadím a vypadal, jako by měl plné právo tam být, celkem nic nedělat a nikoho si nevšímat.

Věděl jsem, že jeho pozornosti neunikne žádná kolemjdoucí žena. Ty, co stojí za podívanou, si uloží do zvláštní paměťové přihrádky, ale zapamatuje si i ty druhé, které pohled neupoutají. Všimne si chlapů na číhané i flákačů. Naštve ho, že je tak pozdě venku ještě tolik dětí, zamračí se na klackující se lumpy a v duchu bude úpět nad nerozumnými děvčaty. Jestliže se v jeho blízkosti ocitne žena bez doprovodu nebo vyloženě nějaký zvrhlík, neujdou jeho pozornosti. Kdyby viděl, že někdo si kohosi vyhlédl a nápadně ho pozoruje, sleduje nebo na něho dotírá, či ho dokonce napadá, dopadla by pachateli na rameno — kde se vzala, tu se vzala — těžká ruka Petronia Longa a ten by si to s ním na místě vyřídil.

Míjel jsem členy vigilských hlídek, i ty v uniformách, i ty v přestrojení. Jejich prefekt vyšel Frontinovi ochotně vstříc a teď byl celý prostor nacpán jeho lidmi. Jenomže právě tak jako my, ani oni nevěděli, koho vlastně hledají.

Zahnul jsem do ulice Na Rybníku. Srdce mi divoce bušilo. Dnes nastala rozhodující noc. Najednou jsem s jistotou pocítil, že tu někde je.

Teď už lidé odcházeli ze stadionu pomalým, ale nepřetržitým proudem. Loudali se líně, utahaní patnáctidenními hrami, utahaní vzrušením a ochraptělí z křiku, znechuceni kupovaným jídlem a laciným lepkavým vínem, připraveni vpravit se opět do normálního všedního života. Polovina září. Brzy se ochladí. Dlouhé horké léto se už musí chýlit ke konci. Za čtrnáct dní skončí tradiční sezona zápasů. Říjen bude znamenat také konec školních prázdnin. Po třech a půl měsících to bude pro někoho úleva (včetně učitelů, kteří si už nutně potřebují přivydělat nové školné). Říjen přinese rovněž nové svátky, ale na to byl zatím čas. Teď máme ještě večer, poslední možnost udělat z těchto her pamětihodnou událost. Zbývá několik posledních hodin na prosté radovánky nebo vyložené hýření.

Uvnitř Cirku spustila kapela dechových nástrojů. Ohromné, téměř do

kruhu stočené mosazné rohy, jejichž různé tóny se vyfoukávaly pouhým dechem, podpírané na ramenou hráčů laťkami. Často vycházely falešně, zvláště po tak dlouhých dnech sportovního zápolení.

Došel jsem k závěru, že jednu vrstvu podezřelých můžeme vynechat: žádný hráč na roh by neměl sílu přemoci ženu poté, co si div plíce nevyfoukal s kapelou.

Chabý potlesk, rozléhající se celým dlouhým údolím, konečně uzavřel Ludi Romani na další rok.

Tou dobou už ti, kdo se nemohli dočkat, až hry skončí, byli dávno pryč. Ti ostatní se teď šinuli z Cirku, jako by se jim nechtělo, popoháněni uvaděči, kteří by už rádi pozavírali brány. Venku pak postávali ve skupinách. Mládež toužila po další zábavě. Návštěvníci se loučili s přáteli, které vídali jenom během svátků. Mladíci pokřikovali po chichotajících se dívkách. Rovněž hudebníci tam otáleli, kdyby jim snad někdo nabídl, že jim koupí sklenku. Prodavači občerstvení zvolna balili. Kočébři s cikánskýma očima z Transtiberiny obcházeli jednotlivé skupinky a snažili se na poslední chvíli prodat ještě nějaké bezcenné tretky. K Merkurovu chrámu se kolébal trpaslík, kolem pasu ověšený lacinými polštáři.

V hlubokém stínu stadionu přešlapovaly pracující ženy. S vykasanými sukněmi předváděly nohy a vrávoraly na vysokých korkových podpatcích, dělaly oči skrze řasy načerněné sazemi a nakrucovaly se buď samotné, nebo po dvou. Nad nakřídovanými obličeji čněly účesy z falešných vlasů nebo i z pravých, ustavičně špatně ošetřovaných, až vypadaly jako falešné, a každá ta tvář jako maska, přeťatá rty nalíčenými do barvy prasečích jater. Pravidelně k nim přistupovali muži. Vyměnili si pár slov a potom tiše zmizeli do ještě hlubšího stínu. Nedlouho nato znovu pokračovali v obchodním jednání.

Za sebou jsem v tmavém chrámovém vchodu slyšel zvuky prozrazující, že i tam se čile obchoduje. Možná že každá ta zábava nebyla placená a někteří mladíci měli štěstí, že se jim podařilo urvat jednu z těch darebných, hlučných dívek, které lovily se svými zkušenými přítelkyněmi celé hodiny poté, co jim matky nařídily být doma. Kdysi bych jim možná zatleskal. Teď jsem byl otcem.

Celé to divadlo vypadalo nechutně. Od opilců, opírajících se o zavřené

krámy, odporně dotírajících na vystrašené kolemjdoucí, po rozšlapané kusy melounů, s vnitřnostmi rudými jako krev, povalující se v příkopu. Od plíživých zlodějů, kteří se odkrádali domů, spokojeni sami se sebou, až po smrad z moči v postranních uličkách, kde už to nespolečenští flákači nemohli vydržet. Vypadalo to stále hůř. Těch několik lamp, zavěšených před opět otevřenými krámky nebo v oknech bytů v patře, jenom způsobovalo, že prostor mezi nimi tonul v ještě větší temnotě a vypadal nebezpečněji. Kolem se přenesla několikera nosítka s lucernami zavěšenými na hácích. Někdo zpíval sprostou písničku, kterou jsem si pamatoval z legií.

Na hřbetě jednoho oslíka se drželi zuby nehty dva chlapi, oba tak nadraní, že ani nemohli vědět, kde právě jsou. Jejich oř s šedivou srstí klusal s nimi ulicí Na Rybníku a sám si vybíral cestu. Možná že věděl o pěkné krčmě pod Serviovými hradbami u Rudné brány. Nemohl jsem se rozhodnout, jestli se za nimi nemám pustit.

Bylo tam tolik lidí, co vypadali jako darebáci, že jsem si nedokázal vybrat, koho z nich sledovat. Všude, kam jsem se podíval, se ženské chovaly nestydatě pošetile a pochybní chlapi si je s nadějí prohlíželi. Měl jsem krajně nepříjemný pocit, že tu stojím a vypadám jako jeden z nich. Napjaté nervy ve mně skoro vyvolávaly pocit, že každý, kdo se zapojí do tohoto ohavného divadla, si zaslouží všechno, co ho čeká.

Odchod diváků se protáhl ještě asi na dvě hodiny. Nakonec jsem byl už tak otupělý, že se mi myšlenky rozbíhaly všude možně. Najednou jsem se probral. Uvědomil jsem si, že už deset minut civím strnule před sebe a zdokonaluji svůj plán, že si pronajmu sál a uspořádám veřejnou recitaci své poezie. (Tento plán jsem v sobě nosil už nějaký čas. Zatím mě od toho zrazovali moji blízcí přátelé, zvláště ti, kteří četli mé ódy a eklogy.) S provinilým trhnutím jsem se vrátil do skutečného života.

Před nedalekou bránou Cirku stála úplně sama mladá dívka. Byla oděna bíle a na okraji štoly se jí leskla zlatá výšivka. Měla jemnou pleť, vlasy úhledně upravené. Nevinně předváděla šperky, jaké si může dovolit jenom dědička. Rozhlížela se kolem, jako kdyby za bílého dne patřila k průvodu nedotknutelných vestálek. Vychovali ji, aby věřila, že se k ní všichni budou chovat s respektem —, a přece ji tu nechal na holičkách nějaký hlupák. I kdybyste ji neznali, byla tak zářivá, že se tu vyjímala docela nemístně.

A já jsem ji znal. Byla to Claudia Rufina, ostýchavá mladá dívka, kterou jsme s Helenou přivezli z Hispánie. Jak tam stála tak sama, nejrůznější bídáci se užuž chystali na ni vrhnout.

XXXVII

Claudio Rufino!“ Podařilo se mi stanout jí po boku dřív než některý z těch rádoby lupičů, násilníků nebo únosců. Všechny ty podezřelé typy o kousek ucouvly, ale ještě stále se držely v doslechu a doufaly, že já to také jen tak zkouším, Claudia že mě odmítne a kořist připadne jim.

„To mám radost, že tě vidím, Marku Didie!“

Claudia byla poslušná a hodná. Snažil jsem se ovládnout hlas. „Můžu se tě zeptat, co tu děláš tak sama v takové nebezpečné ulici takhle pozdě v noci?

„Mně to nevadí,“ ujišťovala mě ta husička roztomile. „Čekám tu na Aeliana a Justina, mají se vrátit s našimi nosítky. Jejich máti trvá na tom, že je sem pro mě pošlou, ale v takovéhle tlačenici je těžké je najít.“

„Tohle není vhodné místo, aby tady dáma postávala.“

„Ne, hezké to tu není, ale tenhle východ je nejblíž ke Capenské bráně. Klidně bychom odtud mohli dojít pěšky, ale Julia Justa o tom nechtěla ani slyšet.“

Jít svižným krokem pěšky ve třech by bylo mnohem bezpečnější, než aby mládenci zdrhli pátrat po rodinných nosítkách a Claudii tu nechali stát jako živou návnadu.

Justinus dorazil, ještě když jsem soptil vzteky. „Claudio, já jsem tě varoval, aby ses nedávala do řeči s nikým cizím.“

Vybuchl jsem. „Ať se to už víckrát nestane! Copak si neuvědomujete, že tohle je oblast, kde zmizela poslední známá oběť toho vraha z akvaduktů? A já tu stojím a hlídám, jestli nějakou hloupou ženskou nesleduje maniak — a byl bych vážně radši, kdyby nešlo o někoho, koho jsem sám přivedl do Říma, mou budoucí švagrovou!“

On nevěděl, že se to stalo právě tady. Avšak měl dobrý smysl pro nebezpečí, jakmile jsem mu vyložil, co se v těchto místech stalo. „Byli jsme pitomci, omlouvám se.“

„Nic si z toho nedělej," odpověděl jsem drsně. „Hlavně že jste s bratrem připraveni vysvětlit tu pitomost Heleně. A to nemluvím o vaší urozené matce, význačném otci a Claudiiných milujících prarodičích —"

Claudia upřela vážné oči na Justina. Byl jeden z mála tak vysokých lidí, že se mu mohla dívat zpříma do očí, i když měla ve zvyku zaklánět hlavu a hledět na svět přes svůj velký nos. „Ach Quinte," zamumlala, „myslím, že se Marcus Didius na tebe drobátko zlobí."

„Nebesa! Jsem v nemilosti, Falcone?" Tehdy jsem poprvé zažil, jak Claudia někoho škádlí. A měl jsem dojem, že ten rošťák Quintus je na to podezřele zvyklý. „Nedělej si starosti. Jestli se bude něco říkat doma, tak to svedeme na Aeliana!" To mi připadalo jako nějaký společný žert. Za cinkotu náramků ukryla Claudia úsměv v ruce plné prstenů.

V tu chvíli tam dorazil z jiného směru Aelianus a přiváděl pro svou snoubenku chlapy s nosítky. Kromě nosičů přišli jako tělesná stráž i tři mladíci s holemi, ale byli jako střízlíci a připadali mi přihlouplí. Oběma Camillům jsem dal pokyny, aby rychle vyrazili. „Držte se pohromadě, mějte oči na stopkách a ať jste doma co nejrychleji."

Capenská brána byla docela blízko, jinak bych považoval za svou povinnost jít s nimi.

Na Aelianovi se dalo poznat, že se chce už ze zásady pohádat, ale jeho bratr pochopil, oč jde. Když se mě Claudia pokusila udobřit polibkem na tvář, Justinus ji honem zahnal do nosítek. Všiml jsem si, že si stoupl k pootevřeným dvířkům, aby dívku zastiňoval před čumily a chránil jako štít. Zabrumlal tiše pár slov bratrovi a ten se rozhlédl, jako kdyby si chtěl potvrdit, že jsme obklopeni samými ničemy. Nato byl Aelianus tak laskav, že dal na Justina a kráčel těsně u nosítek, když se vydala na cestu.

Justinus mi na rozloučenou vysekl rázný vojenský pozdrav. Byla to připomínka doby, kterou jsme strávili společně v Germánii, a chtěl mi tak dát vědět, že teď přebírá velení on. Aelianus musel také sloužit na vojně, ale netušil jsem, v které provincii. Podle toho, jak jsem ho znal, asi někde, kde byla dobrá honitba a místní lidé už zapomněli, jak se dělá vzpoura. Jestliže jeho mladší bratr působil v nebezpečné situaci zralejším a odpovědnějším dojmem, bylo to tím, že se Justinus naučil, jak přežít na barbarském území — a to jsem ho naučil já. Mohl jsem ho také vyškolit v technice, jak zachá-

zet s ženami, ale tehdy to ani nepotřeboval. A měl jsem dojem, že takové školení nepotřebuje ani teď.

Rozmrzele jsem se vrátil na své stanoviště u chrámu Slunce a Luny. Cítil jsem se otřesený. Venku se potloukalo dost mladých lidí, koledujících si o nepříjemnosti, aniž bych si sám musel dělat starosti o ty, co jsem znal.

Další trapná žena, kterou jsem mezi davy poznal, byla Pia, přítelkyně mrtvé Asinie. Ta potvora v tyrkysovém, která Petronia i mě ujišťovala, že po tom, co se stalo Asinii, sama už se u Cirku ani neukáže. Nijak mě nepřekvapilo, že se ta chvějivá květinka vynořila dnes večer ze stadionu, protože se byla dívat na hry jako obvykle. A co víc, v závěsu měla mužského.

Přešel jsem k ní. Naštvalo ji, že mě vidí. Já jsem byl taky naštvaný, že nám lhala a že jí na zavražděné kamarádce zřejmě vůbec nezáleží. Ale měl jsem alespoň slabou naději, že její lži odhalím.

Ten muž s nanicovatým vkusem, který Piu stále nějak ohmatával, byl umaštěný pacholek v záplatované tunice a s velkou modřinou na oku, která už vybledla dožluta. Hrál si na starého kamaráda, takže ho Pia možná flákla sama a udělala mu tu ozdobu. Ona se však pokoušela vzbudit ve mně dojem, že toho ideálního muže vůbec nezná.

Nehodlal jsem chodit kolem horké kaše. „Tak tohle je ten křeček, co jsi s ním šoustala ten večer, kdy ses rozloučila s Asinií?“

Chtěla to popřít, ale jemu nedošlo, že se k němu nechce znát, a tak se rovnou přiznal. Pia ho zřejmě sbalila pro jeho inteligenci. Neptejte se mě, proč po ní jel on.

O té kritické noci už podle všeho debatovali. On jasně věděl všechno o Asiniině smutném osudu a odhadoval jsem, že toho ví ještě víc.

„Jak se jmenuješ, příteli?“

„To ti radši nepovím.“ Někdy se vyplatí dovolit jim, aby si nechali své tajemství. Chtěl jsem vědět, co viděl, bez ohledu na to, jak se jmenuje. „Slyšel jsi, co hrozného se stalo ubohé Asinii?“

„Děsný.“

„Mě by zajímalo, jak jste to viděli vy. Pia říkala, že jste ji oba nechali někde tady — ale pak jste ji zahlédli znovu v ulici Tří oltářů?“

„Jo, museli jsme ji dohonit. Ona nás neviděla."

„Byla v tu chvíli ještě v pořádku?"

Pohlédl na Piu. „Tys mu tedy neřekla o tom chlapovi?"

„No jo," lhala Pia naprosto nestydatě. „Asi jsem zapomněla."

„Jak ten chlap podle vás vypadal?" Litoval jsem, že tu není se mnou Petronius. Ten si nedělá takové skrupule jako já. Klidně by jí vigilským chvatem zkroutil ruku za zády a druhou rukou kolem krku by ji donutil k řeči.

„No jo," soukala ze sebe Pia, jako by šlo o něco bezvýznamného a ona si vlastně na to vzpomněla až teď. „S Asinií myslím mluvil nějakej mužskej."

XXXVIII

Popadl mě takový vztek, že bych je byl oba s chutí vesele předhodil obecnímu katovi, ať je vezme na mučidla. Pia si myslím uvědomovala, že atmosféra je hustší, než se jí líbí. Ani teď mi nechtěla nic prozradit sama, ale když si ten její postelový druh pustil klidně pusu na špacír, zamračila se a nechala ho mluvit. Jak si to s ním vyřídila potom, to už byla jejich věc.

„Viděli jsme toho chlápka," přiznal se mi a tvářil se ochotně. Byl bych ho za to obdivoval víc, nemít podezření, že mu Pia nařídila držet jazyk za zuby. Cloumal mnou vztek. Takovou zásadní informaci si nechal pro sebe víc než týden, třebaže věděl, že by nám to mohlo pomoci toho zvrhlíka dopadnout a zachránit životy dalších žen.

„Říkáš, že jste toho chlapa viděli?"

„Mluvil s Asinií."

„Obtěžoval ji?"

„Ne, vypadalo to normálně. Všimli jsme si toho, protože Asinia nikdy nejednala s žádným mužem. Ale on vypadal docela vesele. Jinak bysme se samozřejmě pustili za nima."

„Samozřejmě." Podle toho, jak se i teď stále lepil na Piu, se dalo soudit, že tenhle frajer jen tak snadno nepustí, koho jednou popadl. „Co se tedy stalo?"

„Ona mu odpověděla a on odešel."

„To je všechno?"

„To je všechno, legáte."

„Víte to jistě, že Asinia šla dál sama?"

„Jo."

„Jak ten chlap vypadal?"

„Nijak zvlášť. My ho viděli jenom zezadu."

„Vysoký?"

„Ne, malej."

„Postava?“
„Normální.“
„Věk?“
„Těžko říct.“
„Mladík nebo starší?“
„Starší. Pravděpodobně.“
„Mnohem starší?“
„To asi ne.“
„Nějaké národní rysy?“
„Cože?“
„Vypadal jako Říman?“
„Jak to myslíš?“
„To nic. Vlasy?“
„To nevím.“
„Klobouk?“
„Myslím, že ne.“
„Co měl na sobě?“
„Tuniku a opasek.“
„Jaké barvy tuniku?“
„Nic zvláštního.“ «
„Bílou?“
„Mohla bejt.“
„Nic, čeho by sis všiml?“
„Ne, legáte.“
„Boty nebo sandály?“
„Nemůžu sloužit.“
„Taky vám na něm nezáleželo, co?“
„Prostě jsme si ho moc nevšímali. Byl obyčejnej.“

„Tak obyčejnej, že to může být bestiální vrah. Proč jste se ani jeden nepřihlásili s touhle informací dřív?“

„Mě vůbec nenapadlo, že je to důležitý,“ ujišťoval mě muž upřímně. Pia se ani nesnažila blufovat. Pochopil jsem, co jí brání: měla strach z Gaia Cicurra a jeho případného obvinění, že má na svědomí jeho ženu, zatímco ona sama se válela v posteli s tímhle červem.

„Dobrá. Teď se mnou půjdete do ulice Tří oltářů a ukážete mi přesně, v kterém místě probíhal ten rozhovor s Asinií."

„No ale my máme jinej program," bránil se ten umaštěnec. Pia, dosud předstírající, že ho skoro nezná, se prostě tvářila naštvaně.

„To nevadí," odvětil jsem příjemným tónem. „Já mám taky svůj program. Ještě dnes v noci vás předvedu před soudce a obviním vás, že bráníte konzulárnímu vyšetřování, bráníte spravedlnosti a uvádíte svobodné občany v nebezpečí únosu, zmrzačení a smrti."

„No tak dobře, ale koukej, ať se moc nezdržíme," zabručel Piin známý. Sama neřekla nic, ale loudala se za námi, aby byla při tom, kdyby plácl něco, za co by ho chtěla později praštit.

Když jsme prošli po celé délce Cirku, stanula ta odporná dvojice na křižovatce ulice Na Rybníku. Doleva se táhla silnice podél severní strany Cirku k Dobytčímu trhu a k řece. Z pravé strany sem vedla Latinská cesta. Před námi za křižovatkou ulice, po níž jsme přišli, měnila své jméno. Odbočka doleva mířila k Foru a vycházela naproti Kolosovi a staveništi nového flaviovského amfiteátru. Odbočka vpravo se nazývala ulicí Tří oltářů.

„Takže když jste sem přišli, vy dva jste rovnou pokračovali dál Latinskou cestou, minuli jste konec ulice Cti a Ctnosti a pak jste zamířili do ulice Kyklopů?" Přikývli. Nemohli vědět, že dívka mého bratra bydlí v ulici Cti a Ctnosti, a tak vypadali ohromeni, jak podrobně ty končiny znám. „A potom se před vámi zjevila Asinia?"

Muž opět přikývl. „To musela zrovna projít do ulice Tří oltářů."

„Nebylo by pro ni rychlejší vzít to opačným směrem?"

„Ona nerada chodila přes Fórum sama," vysvětlila tentokrát dobrovolně Pia.

„U Jupitera! Ona si radši zvolila cestu, která byla klidnější, takže kdyby po ní skočil nějaký zvrhlík, nikdo by ji neslyšel volat o pomoc?"

„Asinia byla stydlivá."

„Chceš říct, že se strašně bála být venku sama, a tys to věděla!" Světačka Pia měla taky vědět, že ustrašená žena sama na ulici přímo přitahuje pozornost muže, kterému z řady pochybných důvodů dělá dobře nahánět ženám hrůzu. Od chvíle, co se přítelkyně rozešly, stala se Asinia terčem

obtěžování. Možná že to zjistila už dřív. Možná že právě proto raději spěchala od davů pryč.

„Kolik lidí bylo tehdy venku?“

„Ani moc ne. Drobet víc než teď.“

„Představení skončilo? Většina lidí už odešla?“

„Ledaže si ještě potřebovali něco vyřídit.“ Piin amant se zachechtal a osahával ji v očekávání upoceného muchlování. Nevšímal jsem si toho.

Vůbec jsem neviděl Petronia, ale on nás musel zahlédnout, protože najednou se tam objevil a také poslouchal. Představil jsem mu Piin milostný život, jak jsem uměl nejlíp.

„Ale já ho znám,“ ušklíbl se Petronius. „Jmenuje se Mundus.“ Neprozradil, co Mundus provedl, že upoutal pozornost vigilů. Z jeho výrazu jsem však leccos vyčetl.

Shrnul jsem pro Petronia, co jsem se od nich dozvěděl. On to všechno prošel znovu s Mundem a totéž pak zkusil ještě s Piou. Stále jsme z ní nemohli nic dostat, ale měli jsme dojem, že je spíš naštvaná, než že by nás chtěla klamat.

„Nechápu ovšem, proč jste se s Asinií rozloučili u chrámu Slunce a Luny, když jste ji potom stejně sledovali až sem.“

„Nejdřív jsme se chtěli jít do chrámu trochu pomazlit,“ vysvětloval Mundus, jako by se divil, že nám to není jasné. „Napadlo nás, že si v chrámu chvilku pohrajeme, potom si koupíme něco k jídlu a vezmem si to domů k Pie, než se do toho dáme doopravdy. Jenomže když jsme vyšli po schodech nahoru, v portiku bylo plno starejch chlapů, co si to rozdávali s hezkejma chlapečkama, a tak jsme tu první část museli vynechat.“

Petronius sebou znechuceně trhl.

Zdálo se, že už z té odporné dvojice víc užitečných informací nevymáčkneme. Rozhodli jsme se, že je pustíme. „Ještě jedna věc,“ pravil jsem přísně ve snaze na další chvíli podchytit Mundovu pozornost, než se úplně ztratí v Piině ušmudlaném šatstvu. „Víš naprosto jistě, že ten muž, co mluvil s Asinií, šel pěšky?“

„Ano, legáte.“

„Žádná nosítka?“ naléhal Petronius. „Žádný vůz? Žádný kočár nablízku?“

„Dyť už to řek.“ Pia se nás viditelně chtěla zbavit. „Nebylo tam nic.“

Jestliže měla pravdu, dalo by se to vysvětlit různě. To setkání, jehož byli svědky, nemuselo mít vůbec nic společného s Asiniiným pozdějším únosem. Nebo ji vrah jenom chvilku obtěžoval, potom předstíral, že ji nechá na pokoji, ale sledoval ji — aniž si ho Pia a Mundus všimli — a potom později, když byla sama, se jí zmocnil a naložil do vozidla. Nebo je možné, že se při prvním kontaktu na ni podíval zblízka — uvážil, jestli se mu hodí, pak odešel pro vozidlo, které čekalo opodál, a v klidnější ulici ji chytil. Pokud ten první rozhovor vyšel přátelsky, mohla by se dívka stát snadnějším cílem, když ji dohonil podruhé.

„Byl to on,“ uzavřel jsem.

„Velmi pravděpodobně,“ souhlasil Petronius.

Milence s vlahýma očima jsme propustili. Zmizeli Latinskou cestou. Mundus celou Piu poslintal a ona mu celou dobu sprostě nadávala.

„Ta ženská nám chce pořád lhát — ze zásady.“ Byl jsem na řadě, abych vyslovil názor. „Kdyby jí to prošlo, lhala by nám dál. Ale ten křen nám říká pravdu.“

„No to je drahoušek,“ přitakal Petronius zamračeně. „Čistej a nevinnej. A že nemá žádný soucit s Asinií, je skoro tak dojemné jako u té její kamarádky. Kde bychom byli, nebýt takových čestných občanů, co nám při práci pomáhají?“

Teď už se davy skoro úplně rozptýlily. Potloukali se tam jenom flákači, kteří zůstanou venku a budou pokračovat v hýření, dokud nepadnou někam do stoky. Petro měl v úmyslu zůstat venku na hlídce celou noc. Já bych to také ještě vydržel, ale celý úkol už se mi zprotivil. Řekl jsem, že projdu tou cestou, kudy se asi vydala Asinia, pak to vezmu zpátky k řece, trochu to tam obhlídnu a vrátím se domů. Protože tam na mě čekala žena a dítě, Petronius mi to schválil. Nepotřeboval, abych ho držel za ručičku. Když šlo o práci, vždycky byl samotář. Já také. To byl možná nejlepší způsob, jak dál spolupracovat jako společníci.

⌘ ⌘ ⌘

Došel jsem až k domu Gaia Cicurra. Neviděl jsem tam nic neobvyklého. Dům byl zabedněný okenicemi a skrytý v temnotě. Vchod rámovaly na

znamení smutku cypřiše. Jak dlouho tam asi ještě budou, než bude moci Cicurrus uspořádat pohřeb?

Volným krokem jsem to vzal poněkud jinou cestu k Foru. Stále jsem nic zvláštního nepozoroval, leda pár lupičů šplhajících po zdi a nějaké šlapky s pasáky za rohem, připravenými jejich nešťastné zákazníky okrást. Měl jsem cukání zeptat se, jestli náhodou neviděli, jak rovnou z ulice někdo unáší hezkou mladou černošku. Ale přiblížit se k nim znamenalo dát si rozkřápnout hlavu. Věděl jsem, kdy je bezpečnější vyklidit pole.

Na Forum jsem došel severně od chrámu Venuše a Romy. Vykročil jsem po Svaté cestě s očima na stopkách, s ušima našpicovanýma jako plížící se šelma, pozorující každý pohyb stínu. Šel jsem středem ulice a na staré nerovné dlažební kostky našlapoval co nejtišeji.

U Vestina chrámu hlasitě zvracela dívka, hluboko sehnutá. Druhá žena ji držela. Když jsem se k nim opatrně přiblížil, z postranní ulice tam náhodou přidrkotal vůz. Byla to obyčejná venkovská bryčka tažená jedním koněm a nevezla žádné cestující. Ta žena, která stála víceméně rovně, zavolala směle něco na kočího. Ten sklonil hlavu, zřejmě se polekal, že ho budou otravovat, pak popohnal koně, rychle z Fora odbočil a vzal to někam nahoru kolem Juliovy baziliky.

Tiše jsem si vzdychl. A ačkoliv by.se normálně příčilo mým zásadám mít něco společného s takovou dvojicí namazaných čarodějnic, zamířil jsem rovnou k nim. Ta, jež předtím zavolala, byla Marina, matka mé malé neteře Marcie. Její hlas jsem poznal.

XXXIX

S námi tam bylo patrně víc lidí, než jsme si uvědomovali, ale ti se ochomýtali kolem Regie. Míhali se ve sloupoví chrámu nebo odpočívali v hlubokém stínu pod Augustovým obloukem. V doslechu nebyl nikdo, koho bych skutečně viděl. Dobře tak. Ta vysoká dívka, visící Marině přes levou paži, právě pozvracela vznešené korintské sloupy chrámu bohyně Vesty. Ten měl připomínat starobylou chatrč vybudovanou ze dřeva a slámy, ačkoliv ta atrapa se zdála hodně křehká. Ještě neměla ani deset let, poněvadž ta původní lehla popelem při Neronově velkém požáru a pak ji spěšně postavili znovu, „aby se zajistila stálá existence Říma“. Marinina přítelkyně se pilně snažila dodat novému sloupořadí jakousi patinu.

Ta dívka, co s takovým gustem zvracela, byla také velmi hubená, jako dlouhá panenka, která ztratila vycpávku. Kamarádka ji držela kolem pasu. Sama Marina, když se napřímila, mi sahala jenom do poloviny hrudi. Teď však příliš zpříma nestála. Měl jsem tedy co dělat s dvojicí ohavně zřízených ženských a připadal jsem si na to příliš starý, nejméně o deset let.

„Buď zdráv, Marku. Aspoň budou mít ty posvátné hospodyňky co čistit.“

Marina sice nebyla dost urostlá, ale jinak měla všechno na pravém místě a otáčela se za ní každá mužská hlava. Oblékala se tak, aby všechny její přednosti tím víc vynikly, a chodila nádherně namalovaná.

Volnou pravou rukou udělala výmluvné sprosté gesto. „Mrchy!“ ječela na dům vestálek, snad hlasitěji, než bylo moudré, neboť oslovovala strážkyně posvátného ohně. Její přítelkyně ze žaludku ještě něco vymáčkla. „Strčte si to do toho svýho palladia!“ vrčela Marina na tu posvátnou chatrč.

„Heleď, podívej,“ začal jsem nesměle. „Co je s —“

„Marcia je doma, ty moulo. Je zavrtaná ve vlastní postýlce a hlídá ji dcerka mý sousedky. Čistý, rozumný děvče, je jí třináct, kluci ji ještě díky bohům nezajímají. Přeje si pan Zvědavej vědět ještě něco?“

„Byla ses podívat na hry?“

„Ani nápad. Je to tam samej ničema. Tys tam byl, Falcone?“ A to nádherné stvoření se rozchechtalo odporným smíchem.

Na zemi stála lampa, kterou tam Marina odložila, když pomáhala své družce. V jejím mihotavém svědě jsem viděl bratrovu exotickou přítelkyni: průhledná pleť, nádherné pravidelné rysy a nepřístupná krása chrámové sochy. Ovšem jakmile promluvila, kouzlo se rozptýlilo. Měla hlas prodavaček mořských potvor. Ale i pak stačilo, aby několikrát zakroutila obrovskýma očima a hned se mi jasně vybavil tepot žárlivosti, z něhož jsem se div nezbláznil, když s ní Festus spával. Potom bratr umřel a já jsem musel platit Marininy účty. To mi pomohlo zůstat bezúhonný.

„Tak když jste nebyly na hrách, na koho jste, vy čarodějnice, zkoušely svá kouzla?“

„My dámy,“ vyslovovala Marina pečlivě, ačkoliv byla skutečně mnohem střízlivější než ta, co blila na chrám, „jsme byly na měsíčním setkání Pletařek copánků.“

Kdysi se proslýchalo, že Marina pracuje v oboru zdobení tunik, ačkoliv se to sama všemožně snažila vyvrátit. Jediné, co chtěla nadále plést, jsem byl já. „Není už pozdě na návrat z večírku, děvče?“

„Kdepak, pro pletařky je ještě docela brzy.“ Z ničeho nic se zase rozhihňala. Odpovědělo jí slabé škytnutí té ohnuté tyčky.

„Předjitřní poupátka, co? Předpokládám, že když jste se dost vydováděly s těmi dědky, co vážou střapce, tak jste se cestou domů zastavily U čtyř ryb na skleničku, že?“

„Pokud si vzpomínám, tak to bylo U šedé holubice, Marku Didie.“

„A co U lastury?“

„Potom možná U Venuše z Kóu. Tohle jí provedla právě ta potvora Venuše —“

Marina projevila další něžnou péči o přítelkyni, a to tím, že ji trhnutím narovnala a zvedla jí hlavu, až jí v šíji nebezpečně luplo. „Mluv aspoň tišeji,“ zahučel jsem. „Jinak sem co nevidět přihopkají vestálky v nočních košilích podívat se, co se děje.“

„Ale kdepak! Ty teď pilně šoustají s velekněžem kolem posvátnýho krbu.“

Kdybych se měl ocitnout před soudcem jako svědek kvůli zradě, raději bych tu hanbu vzal na sebe. Měl jsem dojem, že mám nejvyšší čas zmizet. „Dostaneš se domů v pořádku? Zvládneš to?“

„Bodejť by ne.“

„A co s tohle květinkou?“

„Já ji dovedu. Nedělej si s náma starosti,“ uklidňovala mě Marina ohleduplně. „My jsme na to zvyklý.“

Tomu se dalo věřit.

Podpíraly se navzájem a vrávoraly dál po Svaté cestě. Znovu jsem Marinu varoval, aby byly opatrné, protože ten vodní únosce by mohl číhat právě někde poblíž. Ona se mě pak docela rozumně zeptala, jestli si vážně myslím, že by se nějaký zvrhlík opovážil napadnout dvě zdatné pletařky copánků po jejich pravidelném měsíčním večírku. Samozřejmě směšná představa.

Ještě stále jsem je slyšel, jak zpívají a chechtají se celou cestu až na konec Fora. Sám jsem nenápadně zamířil k Tabulariu, vzal to doleva kolem Kapitolu a ven Poříční bránou poblíž Marcellova divadla naproti konci Tiberského ostrova. Dál jsem se vydal po nábřeží kolem Aemiliova a Fabriciova mostu. Na Dobytčím trhu jsem se setkal s hlídkou vigilů, kterou vedl Martinus, Petroniův starý zástupce. Hledali toho, koho jsem hledal i já. Ani jeden z nás nedoufal, že ho najdeme. Potichu jsme prohodili pár slov a pak jsem vykročil k Aventinu.

Až když jsem stoupal k Cereřinu chrámu, vzpomněl jsem si, že jsem se chtěl Mariny zeptat, co ji to napadlo pokřikovat na cizího kočího. Vždyť něco podobného se mohlo odehrát s Asinií: ukvapené ženské zavolání a mužova nervozita, a potom její výsměch, když honem ujížděl pryč. Pustil jsem to z hlavy jako něco bezvýznamného. Spojovat takové setkání s mým pátráním by bylo příliš velká náhoda.

Přesto se dole na Foru něco stalo. Něco až příliš důležitého.

XL

Začalo to jako obyčejné jasné římské ráno. Probudil jsem se pozdě, sám v posteli, lenivý. Sluneční světlo třísnilo stěnu proti zavřené okenici. Slyšel jsem Helenin hlas, jak s někým hovoří, s nějakým neznámým mužem.

Než mě zavolala, stačil jsem vklouznout do čisté tuniky a s hekáním si vypláchnout zuby. Právě proto jsou informátoři nejraději samotáři. Spát jsem šel střízlivý, a přesto jsem se dnes cítil jako mrtvola.

Matně jsem si vzpomínal, že jsem se v noci vracel potmě. Slyšel jsem, jak Julia zlostně pláče. Helena byla buď příliš vyčerpaná, že se nevzbudila, anebo si prověřovala nový plán, na němž jsme se zkusmo domluvili, totiž že necháme mimino někdy brečet, až z toho samo zase usne. Helena tedy odstěhovala kolébku z naší ložnice. Na mě je ovšem spolehnutí, že plán pokazím. Jakmile jsem uslyšel Juliin srdceryvný nářek, zapomněl jsem, na čem jsme se dohodli, a šel jsem k ní. Chvíli jsem ji potichoučku choval, abychom nevyrušili Helenu, až dítě nakonec usnulo. Úspěšně jsem je uložil zpátky do kolébky. Hned nato tam vtrhla Helena, probuzená a vyděšená tím tichem… Ach jo.

Potom bylo samozřejmě nutné dolít lampy a rozsvítit je, připravit nápoje, vyprávět o mé noční hlídce, lampy znovu pozhášet a vyhledat postel mezi různým mazlením, ohříváním nohou, líbáním a dalšími věcmi, do kterých nikomu nic není a po nichž jsem spal jako dřevo dlouho přes normální dobu snídaně.

Snídaně se tedy v mém dnešním programu neobjeví.

Ten muž, jehož hlas jsem zaslechl, čekal venku dole. Nakoukl jsem přes zábradlí a uviděl řídké kudrnaté černé vlasy na lesklém hnědém skalpu. Hrubou červenou tuniku a vršek bytelných vysokých bot s řemínky. Člen hlídky vigilů.

„Od Martina," informovala mě Helena. „Našli cosi na nábřeží, co prý

musíš vidět.“

Podívali jsme se na sebe. Teď nebyl čas na dohadování.

Políbil jsem ji, přitiskl jsem si ji pevněji než jindy, neboť jsem si vzpomněl a jí také připomněl, jak doma přivítala svého nočního hrdinu. Náš soukromý a pracovní život se stýkaly, a přesto zůstávaly podivuhodně oddělené. Helenin lehký úsměv patřil do našeho soukromého života. Tam náležel i příliv krve, kterým jsem na něj reagoval.

Její prsty mi projížděly vlasy, tahaly za kudrny a snažily se je urovnat, abych zase vypadal upraveně. Nechal jsem si to líbit, i když jsem si uvědomoval, že ta schůzka, na kterou mě volají, nebude vyžadovat úhledný účes.

Shromáždili jsme se na nábřeží hned pod Aemiliovým mostem. Velel tam Martinus, ten těžkopádný nový vrchní vyšetřovatel Šesté kohorty s velkým zadkem. Měl rovně zastřiženou ofinu a na jedné tváři bradavici. Jeho velké oči dovedly předstírat, že celé hodiny přemýšlí, čímž jenom maskoval, že nemyslí vůbec. Vysvětlil mi, že se rozhodl neposílat pro Petronia, protože jeho postavení u vigilů je tak „choulostivé“. Na to jsem neřekl nic. Jestliže Petronius zůstal na hlídce celou noc, jak jsem ho podezříval, bude se potřebovat vyspat. Ostatně výhoda, že jsme byli společníky, spočívala právě v tom, že jsme se o nepříjemnosti mohli podělit. Tohle nevyžadovalo nás oba. Teď jsme osobně potřebovali jenom zaznamenat náš nález.

Martinus měl s sebou pár svých lidí a pak se tam vyskytovalo několik člunařů. Svého švagra Lollia jsem mezi nimi naštěstí neviděl. Však ještě nebylo poledne. Lollius bude jistě ještě chrápat na klíně nějaké malé šenkýřky.

Na okraji nábřeží ležela nějaká tmavá hmota a kus tkaniny. Velký okruh dlažby kolem nich byl zmáčený. Z obojího kapala voda. Ty předměty, jak je nazval Martinus, který pomalu zapisoval podrobnosti na svou tabulku, byly ráno vyloveny z Tiberu, když se zamotaly do kotevního lana jedné bárky. Ta připlula proti proudu teprve včera, takže tu pobyla jenom jednu noc.

„Všiml si někdo něčeho?“

„Co myslíš, Falcone?“

„Někdo určitě musel."

„A dobře víš, že ho asi těžko najdeme."

Ta látka pocházela nejspíš ze starého závěsu, protože na jednom konci ji zdobily třásně. Nejspíš byla samá krev, než skončila ve vodě, a krev byla dostatečně sražená, takže přečkala krátké ponoření do vody. Látka ovinula štíhlý, mladistvý trup ženy, jež musela mít jemnou tmavou pokožku. Teď barvu kdysi pružného těla změnily pohmožděniny a rozklad a jeho hmota vypadala jako cosi nelidského. Čas, letní vedro a nakonec voda, to všechno způsobilo strašnou přeměnu. Avšak nejdřív jí ten, kdo ji oloupil o život, provedl ještě něco horšího.

Předpokládali jsme, že je to Asiniino torzo. Nikdo nebude žádat, abychom k identifikaci zavolali jejího manžela. Hlavu a údy vrah odstranil. Rovněž některé jiné části. Díval jsem se, poněvadž jsem to považoval za povinné. Pak bylo těžké se nepozvracet. Touto dobou byla Asinia mrtvá skoro čtrnáct dní. Většinu té doby ležela někde uklizená. Martinus a člunaři vyslovili svorně názor, že ve vodě tělo leželo jen pár hodin. Budeme si muset promyslet, co s ním asi bylo předtím, protože podrobnosti by nám mohly pomoci vystopovat vraha. Připadalo nám však strašně těžké soustředit myšlenky na ten úkol.

Jeden z vigilů přetáhl závěs přes pozůstatky. S úlevou jsme všichni ustoupili a snažili se nemyslet na ten pohled.

Ještě stále jsme debatovali o různých možnostech, když pro Martina přišel posel. Má se prý dostavit na Forum. Ve Velké stoce se objevila lidská hlava.

XLI

Když odkryli přístupovou šachtu, slyšeli jsme, jak tam dole v určité hloubce ve tmě hučí voda. Neměli jsme žádný žebřík. A také nám chybělo víc párů vysokých nepromokavých bot a pochodně. Museli jsme čekat, než nám je přinesou ze skladiště. A zatím se tam shromáždil dav zvědavců. Lidé poznali, že se tam něco děje.

„Proč ti mizerové nejsou nikdy na místě, když se vrah přijde zbavovat ostatků? Proč ho přitom nikdy nechytí?“

Martinus klel a svým lidem přikázal, aby vytvořili kordon. Těm senzacechtivým stejně nezabránil, aby neucpali západní konec Fora.

Ještě stále jsme čekali na vysoké boty, když se tam k mému znechucení objevil Anacrites. Kurátorova kancelář byla nedaleko. Nějaký šašek ho musel za tepla informovat, co se děje.

„Odpal, Anacrite. Tvůj šéf je odpovědný jenom za akvadukty. Můj má pravomoc nad celým systémem.“

„Půjdu dolů s tebou, Falcone.“

„Ještě bys vyplašil krysy.“

„Krysy, Falcone?“ Martinus by rád odstoupil a v tomhle nepříjemném podniku přenechal své místo Anacritovi.

Pohlédl jsem na nebe. Uvědomoval jsem si, že kdyby pršelo, tahle stoka by se proměnila v divoký a nemožně nebezpečný příval. Bezmračná modrá obloha mě jakžtakž uklidnila.

„Proč ty pozůstatky prostě nevynesli na povrch?“ Martinovi se rozhodně nechtělo vydat se tam dolů. Já jsem tou vyhlídkou nebyl zrovna nadšený, ale on vyloženě propadal panice.

Julius Frontinus nám dal instrukce, že všechno, co se najde v celém systému, má zůstat na místě, abychom to mohli prozkoumat. Já tam půjdu. Jestli tam najdu nějaká vodítka, přinesu je zpátky. Na můj dispoziční popis se můžete spolehnout. U soudu jsem dobrý svědek.“

„Myslím, že pošlu pro Petronia."

„Už tak je vás tu víc než dost," vložil se do toho předák čističů stoky. „Nerad tam dolů pouštím cizí lidi."

„Radši mi nenaháněj strach," bručel jsem. Byl-li on nervózní, jakou šanci jsme měli my ostatní? „Poslyš, když měl Marcus Agrippa na starosti celý vodárenský systém, tak prý proplouval všemi stokami ve člunu."

„Šílenec!" odbyl to pohrdavě předák. Alespoň mi tím dodal odvahu.

Konečně přišly vysoké kožené boty do vody: tlusté neohrabané podrážky a plácavé svršky vysoké po stehna. Přitáhli i dřevěný žebřík, ale když ho spustili přes okraj, viděli jsme, že sahá jenom do poloviční hloubky nad vodu. Jak tam může být v těchto místech hluboko, to zřejmě nevěděli ani dělníci z kloaky. Měli jsme sestoupit dolů blízko místa, kde se našla ta hlava. Oni sami se tam museli dostat nějakou podzemní cestou, asi příliš náročnou pro takové změkčilé pisálky, jako jsme byli my.

Brzy přinesli další žebřík, který k tomu prvnímu přivázali provazy. Celé to splácané zařízení se spustilo do černé díry. Dosáhlo přesně na dno a nahoře už nezbylo žádné místo. Stálo téměř vertikálně. Každý, kdo má co dělat se žebříky, vám poví, že to je osudná chyba. Nahoře měl ten dvojžebřík hlídat a přidržovat kusem roztřepeného provazu mohutný muž. Vypadal spokojeně. Věděl, že mu připadla nejlepší práce.

Dohodlo se, že dolů sestoupím já s Anacritem a jedním z Martinových mládenců, který se do všeho hrnul. Nemělo smysl nutit Martina, aby se také spustil do té nory, pokud měl strach. Řekli jsme mu, že bude náš hlídač. Kdybychom se dole zdrželi moc dlouho, ať nám přivede pomoc. Předák party to přijal až příliš pohotově, jako by měl za to, že by se něco mohlo snadno zvrtnout. Poradil nám, abychom si zakryli hlavy kápěmi. Obličeje jsme si také ovinuli kusem látky. S tím ztlumeným slyšením a těžkýma nohama nám všechno připadalo tím horší.

Dolů jsme sestupovali po jednom. Napřed jsme museli tápat nad dírou ve vzduchu, než jsme našlápli na příčle žebříku. Jakmile jsme se na něm ocitli, celá konstrukce se znepokojivě zhoupla a vypadala velice vratce. Předák slézal dolů první. Při jeho sestupu jsme viděli, jak se hořejší část odklonila od místa, kde byla uvázaná, a musela se velkou silou honem přitáhnout provazem zpátky. Když vzhlédl z temné šachty vzhůru, poně-

kud zbledl, ale ten chlap s provazem na něho zavolal něco povzbudivého, takže pokračoval dál.

„Hlavně nesmíš spadnout dolů," poradil mi Martinus.

„Děkuju ti," odpověděl jsem.

Teď jsem byl na řadě já. Podařilo se mi neuříznout si ostudu, i když příčle byly maličké a daleko od sebe, takže pohodlnou oporu neskýtaly. Hned na začátku jsem cítil, jak moje stehenní svaly protestují. Při každém kroku se celá chatrná žebříková konstrukce pohnula.

Anacrites hupl dolů po mně. Působil dojmem, jako by půlku života strávil na viklavém žebříku. Rána do hlavy ho připravila jak o citlivost, tak o rozum. Následoval Martinův mládenec. Stáli jsme tam opatrně v černé tmě a čekali, až nám spustí dolů pochodně. Myslím, že jsem mohl Anacrita strčit do vody, ale měl jsem plnou hlavu našeho úkolu, že jsem na to ani nevzpomněl.

Vzduch byl chladný. Voda — nebo voda s dalšími příměsmi — nám proudila kolem nohou a kotníků, studila a vyvolávala falešný dojem, že boty propouštějí. Byl tam snesitelný, ale zřetelný pach splašků. Zeptali jsme se předáka, jestli jsou ty pochodně s otevřeným plamenem bezpečné, vždyť by tam dole mohl být plyn. Odpověděl vesele, že k nehodám nedochází často. Potom vylíčil jednu, která se stala minulý týden.

Když nám dolů spustili pochodně, viděli jsme, že jsme v dlouhém klenutém tunelu, víc než dvakrát tak vysokém jako my. Byl vycementovaný a v místě, kde jsme do něho vstoupili, sahala voda nejméně do poloviny lýtek. Uprostřed koryta proudila rychle díky sklonu. Na mělčině podél okrajů jsme viděli hnědé rostlinstvo, povlávající jedním směrem, jak je tahaly pomalejší proudy. Spodek byl dlážděný deskami jako ulice, ale usazovalo se tam hodně nánosu, někdy štěrk a kamení, jindy písečné hromádky. Pochodně neposkytovaly dost jasné světlo, takže jsme si pořádně neviděli na nohy. Předák nás upozorňoval, že máme našlapovat opatrně, a hned nato se mi podařilo šlápnout do díry.

Brodili jsme se k ohybu v tunelu. Voda tu byla hlubší a znepokojivější. Minuli jsme přítok z vedlejšího kanálu, v současné době suchý. Ocitli jsme se hluboko pod Forem. Celá tahle oblast bývala bažina a zdejší půda byla dosud přirozená mokřina. Velkolepé stavby nad námi vztahovaly své

frontony k žhavému slunci, ale měly vlhké základy. Senát otravovali moskyti. Zahraniční návštěvníci, nedostatečně imunní, podléhali prudkým horečkám. Před sedmi sty lety ukázali etruští inženýři našim primitivním předkům, jak odvodnit bažinu mezi Kapitolem a Palatinem — a tady dosud stálo jejich dílo. Cloaca Maxima, Velká stoka, a její bratříček pod Cirkem udržovaly centrum Říma obyvatelné a jeho instituce v takovém stavu, že naplno fungovaly. Velká stoka stahovala stojatou a povrchovou vodu, odtékající vodu z fontán a akvaduktů, splašky a dešťovou vodu.

A včera v noci pak nějaký lotr nadzvedl poklop a hodil tam lidskou hlavu.

Byla to patrně Asinia. Její lebka se zachytila v nánosu písku, kde do mělkého proudu vybíhal výběžek jemného hnědého siltu.

Byla v strašně bídném stavu, takže i ten, kdo ji dobře znal, by nemohl tvrdit s určitostí, že je to ona, třebaže na ní zůstalo něco vlasů a na obličejové části trochu masa. V noci tu hospodařily krysy. Já jsem byl přesto připraven ji identifikovat. V Římě žily i jiné černošky, ale pokud jsem věděl, pouze jediná před dvěma týdny zmizela.

Časové odhady jsme mohli stanovit poměrně přesně: tuto hlavu hodil někdo do stoky včera v noci. Měli jsme informaci, že včera čistili koryto po proudu obecní otroci se svými koši, a ti nic neviděli. Vrah ji tam musel hodit těsně předtím nebo těsně potom, co se zbavil jejího torza. Ve stoce nebylo dost vody, aby proud měl sílu odnést torzo až do řeky. Ostatně vzpomněl jsem si, že je našli proti proudu od ústí stoky. Vrah je musel hodit do řeky rovnou, buď ze břehu nebo přes zábradlí mostu, pravděpodobně Aemiliova.

Takže hlavu a tělo odhodil zvlášť. Začal se z toho vynořovat určitý vzorec: vrah se zbavoval jednotlivých částí těla na několika různých místech, třebaže to znamenalo, že přitom mohl být snáze dopaden. Používal dopravní prostředek. Včera v noci tedy vyrazil a rozvážel přinejmenším hlavu a tělo, možná i některé údy, jež jsme dosud nenašli. Mohl odhodit balík a mazat pryč. Dál na jiné místo, pak rychle strčit další kus do díry nebo přes zábradlí. Dělal to rok co rok, takže se naučil vypadat přitom tak nenápadně, že by to žádnému náhodnému svědkovi nepřipadalo ani tro-

chu podezřelé.

Voda proudila kolem Asiniiny hlavy a stružkami odplavovala písek pod ní, aby ho nahradil jiný. Kdyby ji nechali na pokoji, mohla by skončit zahrabaná na břehu nebo se mohla najednou uvolnit a kutálet korytem až k velkému oblouku z peperinového kamene, tvořícímu vstup do Tiberu.

„Našli jste už dřív nějaké hlavy?"

„Občas nějakou lebku. Na těch se nedá poznat, odkud jsou ani jak jsou staré — aspoň normálně. Tahle je víc…" Předák se zdvořile zarazil.

„Čerstvá?" To není zrovna vhodné slovo, Anacrite. Káravě jsem se na něho podíval.

Předák se nadechoval, celý nesvůj. Neodpovídal.

Měl dojem, že kousek dál je další takový písečný nános. Vyzval nás, abychom počkali, že se půjde podívat. Slyšeli jsme, jak v dálce volá Martinus, takže jeho mládenec se vrátil k žebříku, aby ho ujistil, že jsme v pořádku. S Anacritem jsme tedy zůstali v tunelu sami.

Bylo tam ticho, zápach a bezpečno, jenom na šíji se člověku kroutily chlupy. Kolem bot nám neustále proudila studená voda. Stáli jsme tam nehnutě, ale nohy se nám pomalu bořily do jemného bahna. Kolem vládlo ticho, přerušované jenom občasným dopadáním kapek. V nánosovém písečku u nohou nám dosud ležela Asiniina lebka, parodie lidství. Vepředu, osvětlovaná neklidnými plameny pochodní, kráčela černá, přízračně se zmenšující postava předáka party dál k ohybu tunelu hlubší a hlubší vodou. Byl sám. Jestli v tunelu zahne do zatáčky, budeme muset jít za ním. Pohybovat se stokou sám do míst, kam není vidět, není bezpečné.

Zastavil se. Jednou rukou se opíral o stěnu a sehnul se, jako by si něco dole prohlížel zblízka. Najednou mi to došlo. „Taky už je toho na něj moc. Blije." Odvrátili jsme oči.

Čekal nás úkol. Svou pochodeň jsem předal Anacritovi. Litoval jsem, že jsem si ráno vzal čistou svrchní tuniku, a teď jsem si jednu vrstvu svlékl. Jednou botou jsem lehce hlavu přidržoval, aby se nehýbala, pak jsem se sklonil a pokoušel se tuniku pod ni podsunout. Snažil jsem se té věci nedotknout. Chyba. Kutálela se. Anacrites tam rovněž šoupl jednu nohu, aby s tou mou utvořila klín jako zarážku. Hlavu jsme zadrželi a já jsem ji chytil, jako kdybychom hráli nějakou příšernou míčovou hru. Nechtěl jsem ji ani

rukou podložit, a tak jsem podržel všechny čtyři rohy své tuniky, a když jsem se vzpřímil, nechal jsem z rance vytéci vodu. Tuniku i s jejím obsahem jsem držel na délku paže.

„Bohové! Jak to dokáže? Já jsem myslel, že něco vydržím. Jak se může ten vrah odhodlat manipulovat s částmi těla jednou, natož znovu a znovu?"

„Tohle je hnusná práce." Alespoň tentokrát jsme Anacrites a já mluvili stejným jazykem. Hovořili jsme tlumenými hlasy. On držel světla a volnou rukou mi pomáhal svázat rohy mé tuniky, aby z toho byl bezpečný ranec.

Dal jsem mu za pravdu. „Kolikrát se děsím, že když jsem zapletený do takových odporných výjevů, něco z toho svinstva se musí přenést i na mě."

„Mohl jsi to přenechat vigilům."

„Vigilové se celé roky takovým věcem vyhýbají. Je nejvyšší čas, aby někdo toho chlapa zarazil." Smutně jsem se na Anacrita ušklíbl. „Mohl jsem to přenechat tobě."

S pochodněmi v rukou mi ten ironický pohled vrátil. „To by ti nebylo podobné, Falcone. Ty musíš do všeho strkat nos."

Tentokrát ta poznámka nevyzněla zlostně. Pak jsem se najednou zhrozil. Budeme-li řešit ještě mnoho takových hnusných úkolů společně a s filozofickými úvahami, ještě bychom mohli skončit jako přátelé.

Brodili jsme se zpátky k žebříku. Tam jsme čekali na předáka. Martinova mládence jsme poslali nahoru napřed s pochodněmi. Pak jsem lezl já. Skrze uzly na ranci jsem provlékl opasek a z něho udělal smyčku přes rameno, abych měl obě ruce volné. Stoupání po kymácejícím se žebříku s úzkými stupačkami a v mokrých botách bylo ještě horší než cesta dolů.

Když jsem lezl ven jako krtek do sluneční záře, Martinus mě pomohl vytáhnout a narovnal mě. Popsal jsem mu, co se stalo, zatímco Anacrites se hrabal ven za mnou. Ustoupil jsem, aby měl místo. Tehdy jsem si uvědomil, že vrchní špeh je přece jenom profesionál. Sotva se vynořil, rychle se rozhlédl po tvářích v očumujícím davu. Pochopil jsem proč, sám jsem to také udělal. Napadlo ho, že by tam mohl být i vrah. Co když ty pozůstatky odhazoval na různých místech právě proto, aby nás dráždil, a co když tam teď okouní a sleduje jejich nález? Vidět Anacrita, jak si to také ověřuje, byl

zvláštní objev.

Krátce nato jsem přišel ještě na něco: Když prolézáte stokou, musíte si zout vlastní boty.

XLII

Hlavy se ujal Martinus. Na strážnici ji uloží k torzu. Pak se rozjedou formality, aby Cicurrus mohl konečně uspořádat manželce pohřeb.

Poprvé a patrně také naposled jsme šli s Anacritem do lázní společně. Oba jsme mimořádně důkladně zapracovali se škrabkou. Přesto jsem mu nenabídl, že mu oškrábu záda.

Vzal jsem ho jako svého hosta do lázní při Glaukově tělocvičně, jenom pár kroků od Fora. Chyba. Anacrites se začal brzy rozhlížet, jako by oceňoval, jak je to tam civilizované, a uvažoval, jestli by se nemohl přihlásit jako stálý člen. Nechal jsem ho odejít samotného, aby se vrátil k tomu, čím ztrácí čas v kurátorově kanceláři, a já jsem tam ještě zůstal, abych Glauka varoval, že vrchní špeh není zrovna vhodný typ pro pravidelné návštěvy v jeho elegantním podniku.

„To jsem hned poznal," odsekl Glaucus. Když jsem se mu přiznal, koho jsem mu to tam dnes přivedl, znechuceně se na mě podíval. Nerad se zaplétal do nepříjemností. Pojišťoval se proti tomu tím, že zamezoval vstup lidem, kteří je většinou vyvolávali. Mě pouštěl dovnitř jenom proto, že mě považoval za neškodného amatéra. Profesionálové dostávají za odvedenou práci zaplaceno a věděl, že já málokdy.

Pokoušel jsem se zjistit, jestli nemá Glaucus trochu času na trénink v zápase. Odfrkl. Chápal jsem to jako zápornou odpověď. A věděl jsem také proč.

Vyšel jsem ven a pomalu scházel ze schodů mezi krámem s jemným pečivem a malou knihovnou, jež návštěvníkům lázní poskytovaly další tělesnou i duševní potravu. Glaucus vedl vskutku přepychový podnik. Člověk si tam mohl nejen zacvičit a vykoupat se, ale vypůjčit si také nějaké ódy pro oživení skomírajícího milostného vztahu a potom se zakousnout do rozinkových řezů s polevou, tak úžasně dobrých.

Dnes jsem neměl čas na četbu ani chuť na sladkosti. Byl jsem do posled-

ního kousíčku těla oškrábaný a natřený olejem, ale výsledky mi přesto nepřinesly žádné uspokojení. Už dřív jsem navštívil různé odporné pajzly, ale při pomyšlení na sestup do stok, abych tam sebral useknuté lidské ostatky, jsem se opět otřásl.

To samo o sobě bylo dost zlé i bez vzpomínky na to, že i já sám jsem kdysi všoupl rozkládající se mrtvolu muže do kloaky. Pár let, jež od té doby uplynula, a spousta prudkých bouřek se měly postarat o to, abych už v žádném případě nemohl zakopnout o nevítané duchy. Ale tam dole ve Velké stoce jsem byl skoro rád, že je tam se mnou Anacrites, abych se nebabral v minulosti, ač mi jindy šel tak na nervy,

Bylo to už dávno pryč. Helena se to nemusí nikdy dozvědět. Dosud jsem nevěděl jistě, jak by asi reagovala, kdyby zjistila, že její pohřešovaný strýc Publius zůstal ležet mrtvý ve skladišti, až už se začal doslova rozkládat, a pak byl shozen do kloaky, a že jsem ho tam shodil já… Až doteď jsem se cítil v bezpečí. Namlouval jsem si, že jí nikdy nebudu muset prozradit pravdu.

Nějak jsem se zamyslel. Tady v Glaukově tělocvičně jsem se cítil na domácí půdě. Informátor se musí naučit, že právě doma by neměl nikdy povolit v bdělosti. Právě na místa, kde vás dobře znají, přicházejí za vámi ničemové. Když jsem si všiml té skupiny, která na mě dnes čekala venku, už jsem vlastně prošel kolem nich a poskytl jim čas, aby se vyhrnuli ze dveří obchůdku s pečivem, takže teď byli na schodech nade mnou.

Uslyšel jsem klapot bot.

Nezastavil jsem se. Místo toho, abych se otočil a podíval, kdo je za mnou, udělal jsem tři dlouhé skoky a jedním mohutným jsem přeletěl přes zbývající schody až na chodník. Teprve pak jsem se otočil.

Stála tam velká skupina. Já jsem je nepočítal. Asi čtyři nebo pět z cukrárny a za nimi se hrnuli další z knihovny. Mohl jsem zavolat o pomoc, ale koutkem oka jsem zahlédl, jak majitel cukrárny upaluje do tělocvičny.

„Zůstaňte stát, kde jste!“ Stálo to za pokus. Na chvilku se opravdu trochu zarazili.

„Ty seš Falco?“

„To teda ne."

„Von lže."

„Neurážej. Já jsem Gabaronius Philodendronicus, v týdle čtvrti známej plizovač hedvábí."

„Je to Falco!" Perfektní trefa.

Tohle rozhodně nevypadalo na rozjímavou vycházku studentů filozofie. Byli to hulváti. Pouliční rváči. Neznámé obličeje se surovýma očima, z nichž se sypaly hrozby jako lupy. Byl jsem v úzkých. Mohl jsem se rozběhnout, ale stejně by mě chytili. Mohl jsem se jim postavit. To by byla ještě větší hloupost. Žádné zbraně jsem neviděl, ale měli je patrně poschovávané pod tím tmavým oblečením. Ale bylo na nich vidět, že dovedou udělat pěknou paseku i bez použití nějakého náčiní.

„Co chcete?"

„Tebe, jestli jsi Falco."

„Kdo vás poslal?"

„Florius." Usmívali se. Ani příjemně, ani vesele.

„Tak to jste se spletli. Hledáte Petronia Longa." Uvést jeho jméno mi mohlo poskytnout jedinou šanci. Byl mohutnější než já a existovala přece jen malá naděje, že ho budu moci nějak varovat.

„S Petroniem už jsme si popovídali," pošklebovali se. Zamrazilo mě. Po celonoční hlídce u Cirku jistě vyspával sám v kanceláři. Když byl Petronius k smrti unavený, spal jako dřevo. Na vojně jsme se mu posmívali, že kdyby ho medvědi začali žrát od nohou, vůbec by si toho nevšiml, dokud by ho nezačali šimrat za ušima.

Věděl jsem, jaká je to trestná výprava. Jednou jsem viděl člověka, kterého zbili na rozkaz Milviiny matky. Když ho našli, bylo už po něm. Jistě se modlil, aby to už skončilo, dlouho předtím, než ztratil vědomí. Tihle surovci pracovali ve službách oné rodiny. Neměl jsem důvod si myslet, že Milviin manžel bude ohleduplnější než její matka. Zoufale jsem se snažil zahnat představu, že Petro zažil takový útok.

„Zabili jste ho?"

„To až příště." Taktika teroru. Jen ať to bolí, pak poskytnout oběti pár dní nebo týdnů na přemýšlení o blížící se smrti.

Byli sehraní. Smečka se rozdělila. Teď se plížili dolů ze dvou stran, aby

mě obklíčili. Pomalu jsem couval. To schodiště vedoucí z tělocvičny bylo strmé. Potřeboval jsem je dostat odtamtud pryč. Rychle jsem se ohlédl, připraven vyrazit.

Když se na mě vrhli, díval jsem se na jednoho, ale skočil na druhého. Mrskl jsem sebou do té tlupy nízko při zemi a praštil ho do kolen. To ho složilo. Překulil jsem se přes něj a dostal se tak o pár schodů výš. Zahákl jsem paži kolem krku jiného svalnatce a táhl ho s sebou pozpátku k tělocvičně. Snažil jsem se ho držet mezi sebou a několika dalšími. Nepouštěl jsem ho a odkopával ostatní, když se po mně sápali. Kdyby měli nože, už by bylo po mně, ale tihle mládenci spoléhali na tělesnou zdatnost. Také dupali na nohy. Já jsem jim zuřivě uhýbal.

Nějakou chvíli už jsem kráčel krátkou procházkou do Hádu. Utržil jsem několik těžkých ran a kopanců, ale pak se nad námi strhl nějaký povyk. Konečně pomoc.

Můj člověk mi vyklouzl, ale podařilo se mi stisknout mu krk tak silně, že jsem ho málem oddělal. Když se mi krčil u nohou a kašlal, rozmáchlým kopancem jsem ho poslal ze schodů. Někdo za mnou mi chraptivě blahopřál. Ze dveří tělocvičny vypochodoval Glaucus a za ním horda jeho klientů. Někteří předtím posilovali se závažím, ti měli na sobě jenom bederní roušky a ovázaná zápěstí. Někteří přímo s Glaukem trénovali šerm a nesli si cvičné dřevěné meče — tupé, ale vhodné na zasazování perných ran. Několik šlechetných duší přišlo dokonce rovnou z koupele. Nazí a lesknoucí se olejem se přihnali ven na pomoc — protivníka v tomto stavu sice nemohli uchopit, ale ani jich se nemohl nikdo zmocnit. To značně přispělo ke zmatku, jak jsme se vrhli do divokého pouličního boje.

„Akorát s tebou ztrácím čas, Falcone!“ bručel Glaucus, když jsme spolu zpracovávali dvojici tupohlavých grázlů.

„To je fakt! Nic užitečnýho jsi mě nenaučil—“

Klienti Glaukovy tělocvičny pěstovali svá těla obyčejně diskrétně, skoro spolu ani nemluvili. Chodili jsme si tam zacvičit, očistit se a nechat se prohníst silnýma rukama maséra z Cilicie, ne kecat. A teď jsem uviděl muže, o němž jsem náhodou věděl, že je to slibný advokát, jak vráží prsty někomu do očí tak energicky, jako by se narodil v nějaké chudé chatrči v Subuře. Jeden inženýr se snažil zlomit vaz jinému lotrovi, a to vyloženě

s chutí. Věhlasný masér si ručičky hlídal, ale to mu nezabránilo v tom, aby pro zcela nepřijatelné účely používal nohy.

„Jak to, že ses nechal chytit rovnou za dveřma?“ bručel Glaucus, když soupeři zasazoval pěknou ránu, následovanou hned soustavou čtyř rychlých.

„Oni byli zalezlý v tý tvý cukrárně —“ Jeho člověk už nevěděl o světě, tak jsem mu hodil svého, aby mi ho podržel, zatímco jsem do něho bušil. „Asi si přišli stěžovat. Pořád ti říkám, že ty skořicový myšky jsou okoralý —“

„Za tebou!“ Otočil jsem se právě včas, abych nabral kolenem dalšího parchanta, když na mě skočil. „Radši moc nemluv a hlídej si obranu,“ poradil mi Glaucus.

Chytil jsem dalšího rváče a chystal se sevřít mu osudovým chvatem krk. „Teď se řiď vlastními radami,“ ušklíbl jsem se na něho. Glaucus zakroutil bojovníkovi nosem, až praskl. „Hezkej kousek. Vyžaduje klidnou povahu.“ Usmál jsem se na zakrvácenou oběť. ‚A náramně silný ruce.“

Celá ulice se dostala do varu. Byla to přátelská nákupní ulička. Kramáři se zdrželi, jen co by odklidili své zboží z nebezpečné zóny, a vyrukovali ven na pomoc Glaukovi, svému oblíbenému sousedovi. Kolemjdoucí, kteří se cítili odstrčení, začali také rozdávat rány pěstmi. Když jim to moc nešlo, házeli alespoň jablka. Rozštěkali se psi. Ženské se hluboko vykláněly z hořejších oken a ječícími hlasy v jedné směsi povzbuzovaly i nadávaly a potom z legrace vylévaly z kbelíků kdovíco bojovníkům na hlavy. Na dřevěné meče se zachytávalo sušící se prádlo, strhávalo se dolů a omotávalo kolem zuřivě se potýkajících postav. Vzpěrači předváděli mohutné prsní svaly tím, že nosili ve vodorovné poloze živá lidská závaží. Polekaný oslík na ulici uklouzl, až mu z hřbetu sjely měchy s vínem, ty praskly a zlily zuřivého jezdce a na dlažbě vytvořily kluzkou skvrnu, jež způsobila několik pádů. Ubohé oběti pak byly bolestivě pošlapány.

Potom nějaký blbec přivedl vigily.

Na jejich příchod nás upozornilo zahvízdání.

Jakmile do uličky vtrhly červené tuniky, během několika vteřin nastal klid. Před očima se jim zjevila normální pouliční scéna. Floriova tlupa, se

zkušenostmi z dlouhé praxe, se najednou ztratila. Zpoza soudku s nasolenými rybami čouhaly dvě nohy — očividný důkaz, že tu někdo vyspává opici. Cosi, co vypadalo jako červená barva na tuniky, splachovala kbelíkem vody a smetala do příkopu dívka, jež si nahlas prozpěvovala sprostou písničku. Skupinky zákazníků zkušeně porovnávaly ovoce na stáncích. Z oken se vykláněly ženy a upravovaly kladky na šňůrách s prádlem sušícím se nad uličkou. Psi se vesele povalovali na zádech a bláznivě se vrtěli blahem, když jim kolemjdoucí podrbali bříško. Já jsem Glaukovi ukazoval, jak je štít na jeho lázních završen znamenitým akroteriem, vpravdě klasickým, a on mi děkoval za výmluvnou chválu pěkných chrličů s hlavami gorgon.

Nebe bylo modré. Slunce pálilo. Dva muži vystupující po schodech do tělocvičny a debatující o senátu neměli na sobě z nějakého důvodu šaty, ale jinak tam vigilové neviděli nikoho, koho by mohli ve jménu zákona zatknout.

XLIII

Když jsem došel na Fontánový dvůr — z bezpečnostních důvodů jsem se vracel oklikou —, právě vynášeli Petronia nohama napřed. Musela ho najít Lenia a některá z jejích děvčat. Všimly si totiž, že se ti Floriovi zabijáci ženou pryč v podezřelém spěchu. Nikoli poprvé jsem litoval, že Lenia nemá stejně dobrý postřeh pro blížící se nebezpečí jako pro jeho zakončení.

Přiběhl jsem zadní uličkou kolem načerněných pecí, smetiště a přes drůbeží dvorek, provaznickou dílnu, přenesl se přes žumpu a do prádelny vpadl zadním vchodem. Na dvoře mě pleskalo do obličeje mokré šatstvo a kouř z pálícího se dřeva mě dusil, uvnitř jsem potom na mokré podlaze uklouzl a málem sebou sekl. Jak jsem tam mával rukama a snažil se udržet rovnováhu, jedna dívka mě kopistí narovnala. Probruslil jsem kolem kanceláře a zastavil se až v kolonádě.

Petronius ležel na hrubých nosítkách, jež mu lidé připravili z tyčí na podpírání šňůr a tógy jednoho zákazníka.

„Ustupte, tady je jeho zdrcenej přítel!“

„Dej pokoj s tím popichováním, Lenio — je mrtvý?“

„To bych asi nevtipkovala.“ To ne. Přece jenom měla určitou úroveň. Žil. Strašně ho ale zřídili.

Jestli byl při vědomí, měl asi velké bolesti, takže nedával najevo žádné reakce, ani když jsem se tam dostavil já. Měl zafačovanou velkou část hlavy a obličeje, levou paži a pravou ruku. Nohy škaredě podrápané a odřené. „Petro!“ Ani se nepohnul.

Táhli ho do sedačkových nosítek. „Ponesou ho k tetičce.“

„K jaký tetičce?“

„Sedině, tý, co má ten květinovej stánek. Přivedli ji, jenže víš, jak je tlustá. Ta by vypustila duši, kdyby se musela štrachat až nahoru. Ostatně já jsem nechtěla, aby ho ta chudinka viděla, než ho drobet upravím. Ona se

zatím odkolíbala domů, aby mu připravila postel. Ta se o něj postará.“ Lenia ho musela sflikovat a všechno kolem něho zařídit.

„Dobrý nápad. Tam bude v lepším bezpečí než tady.“

„Bude to dobrý, chudák Petro.“

„Děkuju ti, Lenio.“

„Byla to taková banda pouličních grázlů.“

„Taky jsem se s nima střetl.“

„Tak jsi měl větší štěstí.“

„Pomohli mi lidi.“

„Falcone, proč myslíš, že u Sediny bude v lepším bezpečí?“

„Slíbili mi, že si pro něj přijdou znovu.“

„U Olympu! A to všechno kvůli tý jeho sukýnce?“

„Prý vzkaz od manžela, jak mi řekli. No to je úplně jasný, ale copak si dá říct?“

„Teď bude mít pár dní klid. Ale jak to bude s tebou, Falcone?“

„Já to nějak zvládnu.“

Když se nosiči s nákladem odpotáceli, poslal jsem běžce k vigilům s prosbou, aby jejich doktor Scythax zašel Petronia do domu jeho tety ošetřit. Lenie jsem se zeptal, jestli to šel někdo říci Silvii. Než se Petronius docela zhroutil, zakázal, aby do toho zatahovali jeho ženu. Bylo jasné proč. ‚A co si přeje udělat s drahouškem malou Milvií?“ zajímalo mě.

„Nějak jsem se ho na to zapomněla zeptat,“ šklíbila se Lenia.

Helena Justina byla na návštěvě u rodičů, takže o celý ten poprask přišla. Když se pak brzy po mně vrátila domů, vysvětlil jsem jí, co se stalo, a snažil se to v přijatelné míře zlehčovat. Helena poznala, kdy zatloukám nějakou krizi. Neřekla nic. Pozoroval jsem, jak se snaží ovládnout vzrušení, potom mi prostě vrazila dítě do náruče a na chvilku nás oba objala. Poněvadž jsem byl vyšší, pusu jsem dostal já.

Hned nato odchvátala a stále se něčím zaměstnávala, než se s tím problémem vyrovná. Potom jsme uslyšeli venku na ulici hrozný randál. Okamžitě jsem byl na nohou, než jsem si připomněl, že nesmím jednat příliš ukvapeně, aby si Helena nevšimla, jak jsem nervózní, ale ona byla venku na verandě dřív než já. Přes ulici Lenia, sledovaná skupinou svých posmí-

vajících se pradlen, od plic sprostě nadávala — komu jinému než čiperné Balbině Milvii.

Jakmile nás dívka uviděla, rozběhla se rovnou k nám. Zamával jsem na Lenii, abych jí dal vědět, že si to vyřídím sám, a odměřeně kývl na Milvii, aby přišla nahoru. Strčili jsme ji do svého takzvaného parádního salonu a tam ji posadili. Sami jsme zůstali stát.

„To je ale hezounké děťátko!" vrkala, jako by nevnímala nepřátelskou atmosféru.

„Heleno Justino, odnes dítě jinam. Nepřeji si, aby se má dcera nakazila svinstvem z ulice."

„Falcone, proč říkáš takové hrozné věci?" zapištěla Milvia. Helena s nepohnutou tváří prostě odnesla Julii do kolébky. Počkal jsem, až se vrátí. Milvia na mě zírala s vykulenýma očima.

Když se Helena vrátila, vypadala ještě nasupenější než já. „Jestli jsi sem přišla za Petroniem Longem, zbytečně marníš čas, Milvio." Zřídkakdy jsem slyšel Helenu mluvit tak pohrdavě. „Dnes ráno ho zbili do bezvědomí, a tak byl přepraven do jednoho bezpečného domu, pryč od vaší rodiny."

„Ne! Je Petronius raněný? Kdo to udělal?"

„Chátra, kterou na něj poslal tvůj manžel," vysvětlila Helena chladně. Zdálo se, že to Milvii nedochází, a tak jsem dodal: „Floria se něco dotklo. To je tvoje vina, Milvio."

„Florius by ne —"

„Ale ano, prostě to udělal. Jak se dověděl, co se děje? Tys mu to řekla?"

Tentokrát Milvia zaváhala, dokonce se lehce začervenala. „Asi se o tom zmínila máti."

Spolkl jsem kletbu. Proto musel Rubella Petronia suspendovat. Flaccida byla příliš nebezpečná a jako celoživotní záměr si stanovila působit vigilům těžkosti. „To se jí tedy povedlo."

„Já jsem náhodou *ráda,* že to Florius ví!" zvolala Milvia vzdorně. „Já chci —"

„Co určitě nechceš," skočila jí do řeči Helena, „je Petronia Longa úplně zničit. Už teď je vážně raněný. Smiř se s fakty, Milvio. Tohle ho může jenom přivést k tomu, aby znovu uvážil, co chce *on.* Na to ti můžu odpovědět sama: Petronius chce zpátky svou práci a jako milující otec chce opět

vídat své děti.“ Všiml jsem si, že se nezmínila o manželce.

Milvia se na nás zadívala. Doufala, že zjistí, kde je. Pochopila, že my jí to neprozradíme. Dosud byla zvyklá jenom udílet rozkazy, takže teď nevěděla kudy kam.

„Vyřiď Floriovi můj vzkaz,“ vyzval jsem ji. „Dnes udělal chybu. Dal zbít dva svobodné občany, v mém případě bez trvalých následků, ale stalo se to před svědky. Takže mám jednoho édila, jednoho soudce a dva první centuriony, kteří budou pro mě svědčit, až poženu Floria k soudu.“ Helena se zatvářila polekaně. Soudní proces jsem si nemohl dovolit. Také by mi bylo líto takto vyhazovat peníze. To ovšem Florius nemohl vědět. Jako informátor jsem často pracoval pro soudy. A v bazilice zasedalo několik právníků, kteří mi dlužili pár laskavostí. Myslel jsem vážně to, co jsem Milvii řekl: „S tvým manželem to dopadne moc špatně, budu-li na něm žádat odškodnění. Pověz mu, že jestli bude ještě někdy obtěžovat Petronia nebo mě, nebudu váhat.“

Milvii vychovali v gangsterském doupěti. I když se tvářila, že o tom prostředí nic neví, musela si všimnout, že její rodina žije ve světě, jenž tyje z tajností. Publicitě soudního procesu se její otec vždycky vyhýbal (alespoň do té doby, než ho před soud pohnal Petronius). Její manžel se ve zločinecké živnosti teprve zaučoval, ale ani jeho život nebyl nijak průhledný. Věnoval se hazardu, což je činnost založená na náznacích a blufování. A poslední dobou se zaměřil na lichvářské nájemné. To si vymáhal tvrdými hrozbami, nikoli písemnými smlouvami.

„Florius na mě nedá.“

„Musíš ho k tomu donutit,“ obořila se na ni Helena. Jinak se po celých *Denních zprávách* bude rozmazávat nejenom jeho jméno, nýbrž mezi skandály i to tvoje. Můžeš se rozloučit s posledními vlákny úctyhodnosti, dosud spojenými s tvou rodinou. Doví se to celý Řím.“

„Ale vždyť já jsem nic neudělala!“

„Na tom právě jsou *Denní zprávy* založené,“ usmála se Helena mírně. Můžete se spolehnout, že senátorská dcera si bude vědět rady, jak usadit zbohatlíka. Není nic bezohlednějšího, než když rozená patricijská dáma setře manželku společenského šplhouna. „Klidně zapomeň na bezplatné příděly obilí, nařízení senátu, články o císařské rodině, hry a cirky, zlá

znamení a zázraky. Římané si chtějí číst o lidech, co tvrdí, že nikdy neudělali nic špatného, a teď se najednou provalí jejich tajné milostné pletky."

Milvia měla něco málo přes dvacet — to znamená, že ještě nebyla dost otrlá, aby to přežila bez úhony. Časem se to naučí. Petronius měl štěstí, že ji poznal, než se naučila s odvahou holdovat špatnostem. Bezmocná, ale v souladu se svou přelétavostí změnila vzdorně téma. „A vůbec, já jsem přišla kvůli něčemu jinému."

„Neštvi mě," okřikl jsem ji.

„Petronia jsem vlastně chtěla poprosit o pomoc."

„Tak vidíš, ať už je to co chce, tvůj manžel to překazil."

„Ale je to důležité."

„Smůla. Petronius je v bezvědomí — a tebe má už beztak plné zuby."

„A o co jde?" zeptala se jí Helena, poněvadž si všimla, že se schyluje ke skutečné hysterii. Také jsem to zpozoroval, ale nebral jsem na to ohled.

Milvia měla na krajíčku. Dojemné. Petronius by jí na to asi skočil, nebýt toho, že nevěděl o světě. Na mě to nezapůsobilo. „Prosím tě, Falcone, já nevím, co mám dělat. Mám velkou starost."

„Tak nám pověz, o co jde." Heleniny oči se nádherně zaleskly, což znamenalo, že za chvíli už ztratí trpělivost a vychrstne na Milvii misku srdíček řapíkatého celeru v zálivce. Už jsem se na to těšil, ale raději bych se do nich pustil. Asi nám je přinesla máma. Jestli jsme je dostali z naší rodinné zelinářské zahrady v Kampánii, bude to zaručeně dobrota.

„Chtěla jsem se obrátit na Petronia, ale když tu není, musíš mi pomoct ty, Falcolne —"

„Falco má moc práce," namítla Helena v roli mé schopné asistentky stroze.

Milvia se nenechala umlčet a neodbytně pokračovala: „Ano, ale tohle by mohlo souviset s tím, na čem pracují s Petroniem —" Celerová srdíčka se opět ocitla v nebezpečí, ale já jsem měl štěstí. Další slova Balbiny Milvie Helenu zarazila. Totiž umlčela nás oba. „Maminka zmizela. Už dva dny nebyla doma a já ji nemůžu nikde najít. Šla se podívat na hry a domů se už nevrátila. Já myslím, že ji unesl ten chlap, co ženy rozřezává a hází do akvaduktů."

Než mě Helena stačila zarazit, vylítla ze mě krutá slova, že kdyby to

byla pravda, tak má ten parchant příšerný vkus.

XLIV

Byl jsem připraven poslat zoufalou Milvii pryč ještě tvrdšími slovy, ale přerušil nás Julius Frontinus, který se u nás zastavil na jedné ze svých pravidelných kontrolních návštěv. Trpělivě mi dal znamení, že mám pokračovat. Stručně jsem mu vysvětlil dívčiny obavy, že její pohřešovanou matku možná unesl náš zabiják, takže nás přišla prosit o pomoc. Patrně si z toho vyvodil, že té srdceryvné historce nevěřím, ještě než jsem zamumlal: „V takové situaci je jeden problém, a to, že lidé myslí hned na to nejhorší. Každá žena, která se zdrží venku o hodinku déle než obvykle, je hned považována za další oběť."

„A hrozí nebezpečí, že se skutečné oběti přehlédnou?" Už to bylo dávno, co jsem pracoval pro inteligentního klienta.

Dívku zatím zpovídala Helena. „Když zmizí některý člen rodiny, Milvio, bývá to z nějakých soukromých důvodů. Z vlastní zkušenosti vím, že situace bývá zvlášť citlivá, když se k mladým nastěhuje panovačná tchyně. Neměli jste poslední dobou nějaká rodinná nedorozumění?"

„Vůbec ne!"

„To mi připadá dost neobvyklé," poznamenal Frontinus, aniž ho někdo vyzval. Už jsem zapomněl, že než se stal konzulem, musel nejdřív zastávat vysoké právnické funkce. Byl zvyklý přerušovat svědky sžíravými poznámkami.

„Balbino Milvio, toto je Julius Frontinus, ctihodný exkonzul," představil jsem hosta. „Zcela vážně ti radím, abys mu nelhala."

Zamrkala. Nepochyboval jsem o tom, že její otec si zval značně významné členy ve vládních funkcích na večeři — a tam se pak pilo, hosté se cpali, přijímali dárky a pozornosti tanečnic nebo chlapců. Zkrátka něčemu takovému říkají mocipáni pohostinnost, třebaže škarohlídská veřejnost v tom vidí spíš podplácení. Konzul je možná něco nového.

„Docházelo u vás doma k nějakým nedorozuměním?" opakoval Fronti-

nus chladně.

„No — asi jo."

„Čeho se to týkalo?"

Týkalo se to Petronia Longa, sázel jsem se v duchu. Flaccida si Milvii určitě ostře podala za miliskování s členem vyšetřovacího oddílu vigilů. Potom se Flaccida pobavila tím, že tu novinku oznámila Floriovi. Florius zase možná obviňoval Flaccidu za dceřinu nevěru — buď protože si představoval, že jí to sama trpí, nebo alespoň že ji špatně vychovala. V té domácnosti to muselo přímo vřít nenávistí.

Helena se na Frontina usmála. „Kdybys snad měl pocit, že jsi o něco přišel, pane, měla bych vysvětlit, že jednáme přímo s ústředím organizovaného zločinu."

„Pro vyšetřovací komisi by z toho mohlo plynout i jiné dobrodiní," škádlil jsem ho.

„Jedno po druhém, Falcone," mírnil mě konzul a nenechal se zarazit.

Zadíval jsem se na Milvii. „Pokud si opravdu myslíš, že tvá matka je možná mrtvá, nezdá se, že bys zrovna truchlila."

„Statečně skrývám svou bolest."

„Úžasně stoické!" Třeba myslela na to, že jestli s matinkou někdo skoncoval, stane se ještě bohatší. Možná že právě proto jí tolik záleželo na tom, aby se dověděla pravdu.

Frontinus klepl prstem o stůl, aby upoutal dívčinu pozornost. „Jestliže tvou matku unesl ten zločinec, kterého hledáme, budeme se té věci dál se vší rázností věnovat. Ale pokud jenom odjela na návštěvu k některé přítelkyni po nějaké hádce, nesmíš naše vyšetřování zdržovat bezvýznamnou stížností. Odpověz mi: pohádali jste se?"

„Možná ano." Milvia se kroutila a upírala oči na zem. Vídal jsem školačky, jak se kroutily přesvědčivěji. Jenže Milvia do školy nikdy nechodila. Děti gangsterů se neumějí dost dobře zapojit do kolektivu a jejich milující rodiče si nepřejí, aby si tam osvojily ošklivé zvyklosti a nějaké morální zásady už teprve ne. Vzdělání poskytovala Milvii řada soukromých učitelů, patrně zastrašených. Mnoho viditelných stop po svém úsilí nezanechali. Nepochybně si vzali peníze, koupili několik dílů Livia, které nechali povalovat v učebně, a zbytek peněz na učební pomůcky utratili za pornogra-

fické svitky pro sebe.

„Šlo o nedorozumění mezi tvou matkou a tebou? Nebo se to týkalo i tvého manžela?“ Jestliže mě Petronius jako společník zklamal, mohl jsem dopadnout hůř než nechat exkonzula zaujmout jeho místo. Brzy se do vyšetřování zakousl a zdálo se, že ho to dokonce baví. Taková škoda, že odjíždí vládnout do Británie. Promarněný talent.

Milvia si mačkala drahé sukně mezi prstíky obtížené prsteny. „Onehdy se maminka a Florius opravdu trochu poškorpili.“

Frontinus se díval přes nos. „Poškorpili?“

„No, vlastně se hrozně poštěkali.“

„Kvůli čemu?“

„Ále… kvůli jednomu mému známému.“

„No prosím!“ Frontinus se na židli napřímil jako soudce, který chce jít domů na oběd. „Slečinko, musím tě varovat, že vaše domácí poměry jsou vážné. Pokud muž zjistí, že se jeho žena dopustila cizoložství, je podle zákona povinen se s ní rozvést.“

Milvii vtloukali do hlavy, že pokud si chce udržet otcovy peníze, nesmí se s Floriem nikdy rozejít. Už to nebyla ta vyjevená naivka ochotná obětovat peníze pro pravou lásku s Petroniem. Měla příliš ráda své šperkovnice s tvrdými drahokamy i stříbrné stolní nádobí. Pomrkávala jako plachý králíček a rozechvělé opakovala: „Rozvést?“

Frontinus si všiml jejího zaváhání. „Jinak může být manžel obžalován, že se choval jako pasák. Dovolit římské matroně, aby se zneuctila, je něco, co netrpíme. Jistě si uvědomuješ, předpokládám, že pokud tě manžel skutečně nachytá v posteli s jiným mužem, má právo vytasit meč a oba vás zabít, ano?“

To všechno byla pravda. To by Floria zničilo. Ten by asi těžko proklál svou ženu a Petronia v pořádném záchvatu šíleného vzteku, a kdyby se musel podvolit starým zákonům o kuplířství, byl by každému pro smích. „Mně ohromně sedí konzulův smysl pro humor,“ řekl jsem otevřeně Heleně.

Předstírala, že nesouhlasí. „Chceš říct, že jeho smysl pro spravedlnost, Marku Didie.“

„Nerad bych vyvolal nějaký manželský rozkol,“ uklidňoval Julius Fron-

tinus Milvii. Ten už měl za sebou perné zkušenosti. Nejednou měl co dělat s takovými rádoby naivními kočičkami. Dobře věděl, jak mohou být za tím svým třpytivým hedvábím a udivenýma namalovanýma očima nebezpečné. „Nebudu si všímat toho, co jsem tu dnes slyšel. Vidím, že si chceš manželství udržet, takže zřejmě co nejrychleji ty svoje pletky ukončíš. A my všichni ti popřejeme hodně štěstí."

Milvia byla ohromená. Její vyděračská rodina měla pod palcem celou baterii krotkých právníků, kteří pro ni z nevinných vytloukali, co potřebovala. A teď se sama stala obětí prastarých zákonů, což byla nová zkušenost, ba dokonce se musela podvolit vysoce postavenému senátorovi, který ji jemně vydíral.

Frontinus dával najevo takové pochopení, až se jí chtělo zapištět. „Pokud jde o tvou pohřešovanou matku, jistě jsi bez ní zoufalá. Musíš se všemožně vynasnažit zjistit, jestli se neuchýlila k některé přítelkyni nebo příbuzné. Falco povede tvým jménem vyšetřování, pokud bude mít čas, ale dokud nebudeš mít jasný důkaz, že tvá matka byla unesena, toto je soukromá záležitost. Existuje řada možností, jak to vysvědit. Dojde-li se k názoru, že byl spáchán zločin, pak to bude jistě záležitost vigilů, že?"

„Ale k těm já nemůžu jít."

Frontinus se podíval na mě. „Ti by asi neprojevili velké pochopení, pane. Spoustu času musejí věnovat vyšetřování lumpáren, na nichž má velký podíl právě ta nezvěstná. Flaccida nebude jejich oblíbená panna v nesnázích."

„Ale já potřebuju pomoc," bědovala Milvia.

„Tak si najmi informátora," poradila jí Helena.

Milvia otevřela poupátkové rtíky, aby dál úpěla, že právě kvůli tomu za mnou přišla, ale pak se jí znovu vybavilo slovo „najmi". Petronius by si samozřejmě o žádný honorář neřekl. „To ti musím platit, Falcone?"

„Považuje se to za slušnost," odpověděla Helena. Vedla mi účty.

„No tak dobře," uvolila se neochotně Milvia.

„Předem," dodala Helena.

Frontinus se bavil. Za naši práci při jeho formálním vyšetřování nám platil dodatečně.

XLV

Jeho ctihodnost příliš nepotěšilo, když jsem ji později informoval, že přišla o polovinu svého mužstva, jež utrpěla ošklivá zranění. Vyprávěl jsem to v tom smyslu, že Petronius Longus, ta nesobecká metla na organizovaný zločin, byl napaden tlupou surovců, kteří se mu přišli pomstít za odstranění zločince Balbina Pia. Jestliže už Frontinus dostal informace o Petroniově propuštění od vigilů, než si nás najal, brzy zjistí, že to souvisí s Milvií. Sám mu nic neprozradím, pokud se nezeptá.

„Doufejme, že se brzy zotaví. A jak si poradíš, když musíš pokračovat sám, Falcone?“

„Já jsem zvyklý pracovat na vlastní pěst, pane. A Petronius snad bude brzy na nohou.“

„Asi ne dost brzy,“ upozornil mě konzul. „Právě jsem dostal zprávu, přinesl mi ji velice rozrušený obecní otrok.“

Konečně se vytasil s pravým důvodem své návštěvy: přišla tak netrpělivě očekávaná zpráva od Bolana. Inženýrův asistent ani zdaleka nepustil případ ze zřetele, jak jsem ho začal podezřívat, nýbrž měl velmi mnoho práce. Nadále se držel své osobní teorie, že je třeba prozkoumat právě ty akvadukty, které přicházejí do Říma od Tiburu. Zorganizoval systematickou kontrolu všech jejich vodních věží a čisticích nádrží po celé trase. Jeho muži vylovili nakonec další lidské ostatky, prý velký nález — několik paží a nohou v různém stupni rozkladu — nedaleko přítoků nad Tiburem.

Julius Frontinus se podíval omluvně na Helenu. „Obávám se, že tě na několik dní nutně připravím o manžela. Musíme totiž oba osobně navštívit určité místo.“

Helena Justina se na něho usmála. „To vůbec nevadí, pane. Cesta na venkov je přesně to, co děťátko a já potřebujeme.“

Frontinus se nervózně pokusil tvářit jako muž, jenž obdivuje ducha moderních žen. Já jsem se jenom usmál.

XLVI

Flaccidino zmizení z domova mi poskytlo příležitost, abych se trochu blýskl.

Před odjezdem z Říma jsme měli jednodenní přestávku, a tu jsem využil na pátrání pro Milvii. Snad ani nemusím říkat, že to nebyla taková zábava, jak sledování vdov někdy bývá. Všechny vdovy, pro které jsem už dřív pracoval, měly nejen dost prostředků z třpytivého dědictví, ale byly také velice přitažlivé a snadno podléhaly hezkému mužnému úsměvu. Ovšem od té doby, co jsem poznal Helenu, už jsem takové klientky nebral. Život byl i tak dost nebezpečný.

V té pauze jsem čekal, až si můj spolucestující vyřídí své soukromé záležitosti, nutně daleko složitější než moje. Několik milionů sesterciů investoval do půdy, což vyžadovalo jeho pozornost, pak si musel také pěstovat svou pověst v senátu, a to nemluvím o hrozícím nástupu do nové funkce v Británii. Přípravy na tříletý pobyt na samém okraji říše nemůže nechat na podřízených. Řasiči jeho tóg a různí tajemníci zatím asi nemají tušení, jak hrozná provincie je čeká.

Frontinus trval na tom, že bude na tiburské pátrání osobně dohlížet. Pokud se nebude snažit dohlížet na mě, nijak mi to nevadilo. Jako pravý Říman jsem blízké okolí města moc neznal a neměl jsem žádnou pravomoc, leda jako člen jeho pracovního týmu kontrolujícího akvadukty. Jeho přítomnost posílí mou ruku. Vzhledem k postavení majitelů půdy, kteří tu oblast často navštěvovali, museli jsme počítat s tím, že na naše dotazy nebudou odpovídat příliš ochotně. Ti bohatí neřádi skrývají víc tajností než chudí.

Využil jsem tedy příležitosti, zatímco si jeho ctihodnost vyřizovala vlastní věci, a vydal jsem se k Floriově domu a obhlížel si ho zvenčí. Vyklusal odtamtud otrok, který šel na nákup, a tak jsem ho chytil za límec, strčil mu malou minci, na jeho návrh přidal ještě pár dalších a zeptal se ho, co

se tady povídá o zmizení paničky. Flaccidu vyloženě nenáviděl a ochotně mi prozradil, že nikdo v celém domě netuší, kde by mohla být. Už jsem se nenamáhal s klepáním, abych si promluvil s Milvií.

V ulici rozhodně nebyli žádní vigilové, to bych si jich všiml. A tak jsem se vydal zpátky na Aventin a vtrhl k Marku Rubellovi v ústředí Čtvrté kohorty XII. okresu a rovnou jsem se ho zeptal, kam se podělo jeho dozorčí mužstvo.

„Balbinovské manévry skončily, Falcone. Je mrtvý a nerad bych, aby nás někdo osočil z obtěžování. A vůbec, jaké dozorčí mužstvo?"

Rubella byl bývalý první centurio s dvaceti lety legionářské zkušenosti za sebou a teď velel tisícovce otrlých propuštěných otroků, kteří tvořili jeho hasičskou kohortu. Měl oholenou hlavu, na bradě strniště a klidné tmavé oči, které už viděly neuvěřitelnou spoustu násilí. O sobě si udělal představu, že je nebezpečný pavouk, rozechvívající vlákna velké a dokonale tvarované pavučiny. Měl jsem dojem, že je až moc namyšlený, ale dával jsem si pozor, abych toho muže nikdy nepodcenil ani nenaštval. Nebyl to žádný hlupák. A v okrese, kde jsem žil a pracoval, měl značnou autoritu.

Vpadl jsem mu do kanceláře bez pozvání, rozvalil se na židli a boty opřel opatrně o okraj pěkného psacího stolu tak, abych podpatkem šťouchal do jeho stříbrného kalamáře, jako bych ho chtěl schválně porazit.

„Jaké mužstvo? Pozorovací zařízení, které by si každý inteligentní tribun jako ty, Marku Rubello, pořídil na pozorování vdovy po Balbinovi, Cornelly Flaccidy."

Rubellovy hnědé oči spočinuly na psací soupravě. Za dlouhé vojenské kariéry si vypěstoval úctu k zařízení. Ta přetrvávala i teď, kdy pracoval ve funkci, která prakticky neexistovala. Kalamář měl vždycky plný a tácek s pískem navršený. Stačilo by jedno cuknutí mou drzou nohou a udělal bych mu z kanceláře pěkný chlívek. Usmál jsem se na něho jako muž, jenž nic takového nemá v úmyslu. Tvářil se nejistě.

„Nemůžu se vyjádřit k žádnému vyšetřování, které by právě probíhalo, Falcone."

„To nic. Na tvé vyjádření nejsem zvědavý. Já přece nevydávám *Denní zprávy* a nesháním se po senzacích. Chci jenom vědět, kam se zašila Flaccida. Je to v tvém dlouhodobém zájmu." Mohl jsem se spolehnout, že ten-

hle argument na něho zapůsobí. Rubella byl rozený důstojník. Nikdy neudělal ani krok, pokud to nebylo v jeho zájmu, ale pokud ano, pak skočil.

„Jaký je stav?“

Neměl jsem se čím pochlubit. Byl to profesionál a to jsem plně respektoval, takže jsem mu nechtěl věšet bulíky na nos. Ostatně nabídka, že mu svěřím nějakou důvěrnost, ho vždycky vyvedla z míry, což mi vyhovovalo. „Flaccida se strašně pohádala s tím svým natvrdlým zetěm Floriem. Potom se sebrala a z domova odešla. Husička Milvia si myslí, že jí mamičku unesl ten vodní vrah — což je samozřejmě nesmysl. Ten zabiják si potrpí na čerstvější kořist. Aspoň to o něm víme bezpečně.“

„Jak jste s tím tedy pokročili?“ zeptal se Rubella. „Je to pravda, že se včera v kloace vyplavila uříznutá hlava?“

„Není to přesně to, proč ji stavěli ti skvělí etruští inženýři, ale ano, je to pravda. A taky to ráno z Tiberu vylovili torzo. Abych řekl pravdu, nějak s tím nemůžeme hnout — ani za plné spolupráce všech kohort vigilů a dvou samostatných vyšetřovacích projektů, které probíhají. Ten, co se dělá pro kurátora vodovodů, zřejmě docela zhasl. To mě moc mrzí, protože ho vede vrchní špeh.“

Rubella si tiše odfrkl. „Ty ho nesnášíš.“

„Já prostě jenom nesouhlasím s jeho metodami, s jeho postojem ani s faktem, že smí znečišťovat zemský povrch… Tým, v kterém pracuju i já —“ taktně jsem schválně vynechal zmínku, že pracuji s Petroniem, kterého Rubella sám vyhodil z práce —, „získal určitá vodítka. Právě se chystám odjet do Tiburu s exkonzulem, který pátrání vede. Frontinem. Znáš ho?“ Ne. Bod pro mě. „Podle všeho se objevily některé chybějící části mrtvol. Mohl bys mi možná poradit, Rubello — jaké instituce tam dohlížejí na dodržování zákonů?“

„V Latiu?“ Tribun hovořil o venkově s typickou povýšeností městského člověka. O tamější místní správě se vyjadřoval kousavě. „Mám dojem, že lepší vesnice mají nějakého duovira, který zorganizuje hlídku, když tam řádí obzvlášť drzí zloději slepic.“

„V zahraničních provinciích to dělá armáda.“

„V posvátné Itálii ne, Falcone. My jsme národ svobodných občanů, nám

nemůže dávat rozkazy armáda — lidé by mohli vojáky ignorovat a jak by se asi chudáci hoši cítili? V Ostii máme jednu městskou vojenskou kohortu, ale to je výjimka, protože jde o ochranu přístavu."

„A ochranu právě dovezeného obilí," dodal jsem. „V Puteoli jsou taky vojáci, ze stejného důvodu."

Rubella vypadal dotčeně, že toho tolik vím. „Nikde jinde moc pravidelných hlídek nenajdeš."

„To se mi nelíbí."

„Tvrdí se, že na venkově se nepáchají zločiny."

„A že všechny jejich kozy mají lidské hlavy a jejich koně umějí plavat pod vodou."

„Kampánie je úplná divočina a nejhorší na ní jsou lidi, co tam žijí. Proto ty a já bydlíme ve velkém městě, Falcone, kde se hodní, přátelští chlapci v červených tunikách starají, abychom v noci mohli klidně spát."

Tohle byl romantický názor na vigily a jejich výkonnost, ale to on chápal.

Latium jsem snášel docela dobře. Rubella to nemohl vědět, ale strávil jsem tam polovinu dětství. Uměl jsem správně pěstovat česnek. Bylo mi známo, že houby obzvlášť pěkně rostou v kravincích, ale o tom je při jejich podávání radno se nezmiňovat. A měl pravdu, Řím mi byl milejší.

Vrátil jsem se k svému původnímu dotazu. „Já pochybuju, že Flaccidu unesl vrah. To by musel být hodně odvážný — a taky chytrý. Petronius Longus by patrně řekl, že bychom měli podezřívat Floria, ten by si jistě přál vidět ji mrtvou. Sám se teď zaplétá s bandami zločinců a jistě by se rád pokusil je organizovat. A má k tomu nebetyčně vysoký motiv. Sám zastávám cynickou teorii, že i sama Milvia by ráda měla matku z cesty, aby jí do všeho nešťourala —"

„Jak je to s Petroniem?" zažertoval Rubella. „Vždycky jsem si myslel, že je velký kliďas — a tajnůstkář."

„Určitě by rád viděl záda tý starý potvory, ale radši by ji přistihl při nějakém zločinu, aby ji mohl předhodit soudci. Milvia tvrdí, že přišla poprosit Petronia, aby zjistil, kde její zlatá mamička je. Jestli ji budu moct ujistit, že ta stará mrcha je v bezpečí, pomohlo by to, aby holčička dala ruce pryč od Petronia."

Je to pravda, že ho někdo zmlátil?" Rubella obyčejně znal výsledky

každé společenské hry na svém dvorečku.

„Florius se dověděl o těch pletkách. Prozradila mu to Flaccida. Proto se tak poštěkali. Rozhodl se, že konečně ukáže v domácnosti pevnou ruku."

„Řím se obejde bez Floriova naparování." Představa Floria, jak napíná svaly, stačila Rubellu znepokojit. „Změní to Petroniův vztah k té ženě?"

„Musíme doufat."

„Neříkáš to moc přesvědčivě."

Petronia jsem znal už hodně dlouho. „No, hlavně jsem přesvědčen, že by rád dostal zpátky svou práci."

„Divně mi to dokazuje. Dal jsem mu ultimátum, ale on jako by ho vůbec nevzal na vědomí."

„A ty ses to dozvěděl," připomněl jsem mu tiše, „protože Petronia viděli vcházet do Milviina domu — tvoji lidé. Od té doby, co byl Balbinus odsouzen, tvoji lidé ve dne v noci hlídali každý Flaccidin krok. Ale potom, co zdrhla, tvůj člověk si upevnil řemínky bot a vydal se za ní na nový hrad?"

„Musel jsem je odvolat," postěžoval si Rubella. „Ta je tak mazaná, že od ní nemáme žádná vodítka. Její hlídání nás přijde hodně draho — a bez Petronia Longa mám vážný nedostatek lidí."

„Takže jsi odvolal hlídání, ještě než zmizela? Anebo se na mě konečně taky jednou usmál osud?"

Užíval si, že mě tak napíná. Potom se zaculil. „Budou končit na závěr dnešní směny."

Zvedl jsem nohy z jeho stolu a pozorně jsem se přitom vyhnul jeho kalamáři a tácku s pískem. Abych to ještě zdůraznil, naklonil jsem se kupředu a maličko je posunul, aby byly patřičné vyrovnané. Nevím, jestli ten parchant pocítil nějakou vděčnost za mou zdrženlivost. Tak jako tak mi dal adresu Cornelly Flaccidy.

Pronajala si byt ve čtvrti Vicus Statae pod Eskvilinem nedaleko Serviových hradeb. Cestou tam jsem musel obejít apsidový konec Cirku a projít místy, jež tak těsně souvisela s naším pátráním po akvaduktovém zabijákovi: kolem chrámu Slunce a Luny, ulicí Tří oltářů, okolo chrámu Božského Claudia. Trochu jsem si zašel přes ulici Cti a Ctnosti a zkusil jsem, jestli bych nezastihl Marinu. Samozřejmě nebyla doma. Poněvadž jsem ji znal, nijak

mě to nepřekvapilo.

Flaccidin nový byt byl v druhém patře v čistém nájemním domě. Když jejího manžela odsoudili a jeho bohatství propadlo státní pokladně, směla si ponechat peníze, které jí prokazatelně patřily — například své věno nebo veškeré čistě osobní dědictví. A tak ačkoliv bědovala, že ji ožebračili, už si pořídila otroky, kteří byli brzy samá modřina od toho, jak se svým služebnictvem vždycky zacházela, a základní nábytek. Celý okázalý byt zdobily fresky a vázy v řeckém stylu, jaké se v jižní Itálii prodávají v celých soupravách majitelům domů, kteří si přejí vyplnit volný prostor esteticky bez obíhání bleších trhů. Vypadalo to, že si Flaccida pořídila toto únikové doupě už před časem. Jsem přesvědčen, že o něm nevěděli ani Milvia a Florius.

Byla doma. Poznal jsem to podle toho, že vigil, který ji měl sledovat, číhal v pouliční jídelně naproti. Tvářil jsem se, jako bych nevěděl, že jeho přítomnost měla být tajná, zavolal jsem na něho a zamával mu. Flaccida o něm možná také věděla. Pokud se sledování mělo ukončit, nemohlo jeho prozrazení ani v nejmenším vadit.

Dovolili mi jít dál, i když možná jenom proto, abych nevyburcoval sousedy. Tohle beztak nebyla domácnost, kde by člověku nabídli sezamové koláčky a mátový čaj. Nevadí. Necítil bych se bezpečně, kdybych musel požít něco, do čeho mohli přimíchat jed.

Na oslavu osvobození od mladší generace dala si ta chrabrá žena obarvit vlasy, ale už ne na stejný plavý odstín jako dřív. Ležela natažená na slonovinovém lehátku a na sobě měla šaty v křiklavých tónech nachové a temně karmínové barvy, jež jistě nesmírně potěšily řadu valchářů a barvířů. Až ten oděv pošle do prádelny, mezi jinými zákazníky nastane poprask, poté co se jim prádlo vrátí odporně šmouhaté příšernými rozmazanými barvami.

Nesnažila se zvednout a uvítat mě. To bylo možná tím, že na botách měla podrážky několik palců vysoké, což muselo mrzačit nohy při stání nebo chůzi. Nebo si prostě pomyslela, že já za tu námahu nestojím. Ty pocity byly stejně vzájemné.

„To je ale překvapení. Cornello Flaccido, jsem rád, že tě vidím živou a zdravou. Říká se, že tě unesli na rozsekání."

„A kdo jako?“ Flaccida zřejmě předpokládala, že nějaký nepřítel z kriminálního podsvětí. Musí jich mít hodně.

„To by mohl být kdokoli, nemyslíš? Tolik lidí už fantazíruje, že tě kdosi zmučil a zmasakroval —“

„Lidi jsou zkrátka dobráci.“ Chraptivě se zachechtala, až mi zatrnuly zuby.

„Já bych vsadil na Floria a Milvii — i když na druhou stranu zase právě tvá dcera rozjela pátrání po tobě. Ta tě má tak ráda, že vlastně zaměstnává mě. Budu jí muset oznámit, že jen kveteš — i když zase nemusím nutně prozradit, kde teď bydlíš.“

„Kolik?“ zeptala se unaveně, neboť předpokládala, že si říkám o úplatek, abych zůstal zticha.

„Peníze bych nemohl vzít.“

„Jsi přece informátor, ne?“

„Řekněme, že mi docela postačí, když se připojíš k všeobecnému hnutí ve své rodině a slíbíš, že dáte ruce pryč od mého dobrého přítele Lucia Petronia. Ulevilo se mi, že tě nemusím přidat k těm ženám, které byly rozsekány a kusy jejich těl naházeny do akvaduktů.“

„To věřím,“ přisvědčila Flaccida docela chladně. „Jistě bys mě nechtěl vidět, jak se na tebe zubím z nádrže nějaké fontány. A taky bych nerada vyjela s plesknutím z potrubí do teplého bazénu v některých mužských lázních, aby ti mizerové měli o čem sprostě vtipkovat.“

„Neboj se,“ ujistil jsem ji. „Tenhle vrah má rád mladá a čerstvá sousta.“

XLVII

Přípravy a loučení na těch čtrnáct dní, co budeme pryč, trvaly déle, než když jsme z Říma odjížděli na půl roku. Já bych nejraději nikomu nic neprozrazoval, ale to by mohlo být přece jen nebezpečné. V Římě to kvasilo potlačovanou hysterií, což by snadno vedlo k tomu, že by lidé asi houfně hlásili zmizení celé rodiny, kterou jistě unesl ten vodní vrah. Kromě toho počasí bylo stále ještě teplé a rozhodně jsme si nepřáli, aby k nám vtrhla moje máma a nechala nám v nejlepším pokoji talíř s půlkou okouna a bez pokličky.

To neznamená, že jsem o našem odjezdu dal mámě vědět. Radši jsem poprosil sestru Maiu, aby jí to řekla, až budeme pryč. Máma by nám jinak naložila fůru balíčků pro pratetu Phoebe na rodinném statku. Kampánie se vlní jižně a východně od Říma v gigantickém oblouku od Ostie po Tibur, ale podle mámy vždycky záleželo jenom na té tečce na Latinské cestě, kde žili její bláznivý bratři. Vysvětlit jí, že nejedeme nikam, odkud bychom to měli blízko k Fabiovi a Juniovi, by bylo asi totéž jako tlouci hlavou o špalek na štípání dříví. Jediný smysl cesty na venkov viděla máma v tom, že se zpátky přivezou vybrané plodiny, vymámené zadarmo od polekaných příbuzných, které člověk už léta neviděl.

Já jsem tam jel ve skutečnosti pro víno. Nemělo vůbec žádný smysl vypravit se do Kampánie jenom proto, abychom se honili za nějakým maniakem, který vraždí ženy. Mladý Říman s tenčícími se zásobami ve sklepě se vypravoval do Latia, aby si je doplnil.

„Koukej přivízt nějaký taky pro mě," kladl mi chraptivě na srdce Famia, Maiin manžel, který pil jako duha. Jako obvykle se nesnížil k slibu, že to zaplatí. Mrkl jsem na sestru, aby věděla, že mu nemíním vyhovět, ale přivezu pravděpodobně nějaké zelí, aby mu mohla připravit prostředky na kocovinu.

„Prosím tě, artyčoky," hlásila se Maia. „A nějaký malý dýně, jestli budou

ještě k dostání.“

„Promiň, ale já tam mám jít chytit zvrhlíka.“

„Lollius tvrdí, že už to za tebe vyřešil.“

„Nepovídej, že někdo začal brát Lollia vážně.“

Jenom on sám.“ Maia uměla zvláštním suchým způsobem urážet manžely svých sester. Jediná její slabost byl pochopitelně její vlastní muž. Jakmile by začala rozebírat Famiovy nedostatky, čekala by nás dlouhá tiráda. Jak je na tom Petronius?“ zeptala se. „Jede s tebou?“

„Odrovnala ho společnost kriminálního světa za zachování manželství — zdatná parta mladíků s přísným morálním svědomím, kteří sami sebe považují za Jupiterův blesk. Ti mu dali takovou nakládačku, že až se mu oči pod monokly zase projasní, zamíří rovnou zpátky k Arrii Silvii.“

„Moc s tím nepočítej,“ varovala mě Maia. „Může bušit na dveře — ale jestli se mu otevřou, to je jiná otázka. Podle toho, co jsem slyšela naposled, Silvia dělá, co může, aby se s tou ztrátou vyrovnala.“

„Co to znamená, sestřičko?“

„Ale, Marku! To znamená, že manžel provedl špinavost, a tak ho vyhodila a sama si pořídila nový doprovod.“

„Si/via?“

Maia mě letmo objala. Kdovíproč mě vždycky považovala za sympatické neviňátko. „Proč ne? Když jsem ji viděla, vypadala, jako by se už léta tak dobře nebavila.“

Srdce si mi sevřelo.

Jak to vypadá s tvou poezií?“ Maia se mě pokoušela přivést na jiné myšlenky a povzbudit mě veselým dotazem na mou zálibu (z níž si, jak jsem věděl, utahovala). Ten záměr jí nevyšel.

„Rád bych někdy brzy uspořádal veřejnou recitaci.“

Juno a Minervo! Čím dřív tedy odjedeš na venkov, tím líp, bratříčku!“

„Díky za podporu, Maio.“

„Jsem vždycky připravená tě zachránit před tebou samým.“

Ještě mi zbývalo dokončit jeden menší úkol. Další hodinu Milviina švehолení bych už nesnesl, a tak jsem ji odmítl navštívit doma. Napsal jsem strohou zprávu, k níž Helena připojila účet za mé služby, ihned splatný. Dívku

jsem ujistil, že jsem její matku viděl a osobně s ní mluvil. Oznámil jsem jí, že Flaccida se má dobře, zapsala se do cyklu spekulativních přírodovědných přednášek a nepřeje si být vyrušována.

Když jsem s tím byl hotov, vypravil jsem se navštívit Petronia v domě jeho tety, ale náš horlivý kontrolor exkonzul chtěl jít se mnou. Jeho představa řádného řízení personálu spočívala v osobní kontrole, jestli někdo z jeho zaměstnanců nesimuluje. Opět jsem Frontinovi navrhoval, aby přišel v civilu, jinak by Petroniova dýchavičná teta Sedina mohla vypustit duši ze vzrušení, že v jejím domě sedí na kraji postele tak význačný host a vyšetřuje jejího rošťáka synovce. Avšak dopadlo to tak, že Sedina mě vřele uvítala, a s mým společníkem pak jednala, jako by to byl nanejvýš můj čistič bot. Mě poctila miskou mandlí na zobání, ale já jsem konzulovi také dopřál jednu nebo dvě.

Hned jak jsme tam vešli, viděl jsem, že můj starý přítel vypadá ještě hůř, když teď podlitiny a otoky naplno rozkvetly. Pokrývalo ho tolik duh, že by na jevišti mohl hrát poslici bohů Iridu. Byl už také při vědomí a natolik sám sebou, že mě uvítal palbou sprostot. Nechal jsem ho, ať si uleví, a pak jsem ustoupil, takže uviděl, jak za mnou vykukuje Frontinus. Přinesl mu karafu posilující medicíny. Byl slušně vychovaný, jak se na konzula patří. Já jsem mu přinesl hrozny, takže Petronius mohl něco žvýkat, když v přítomnosti velkých ztratil řeč.

Lehká konverzace je těžká s invalidou, který si za svůj stav může sám. Ani by nešlo povzbudit ho probíráním jeho symptomů. Úvahy o tom, kde se mohl tak nakazit, rovněž nebyly namístě. Hloupost je nemoc, o níž se otevřeně nemluví.

Frontinus i já jsme se omylem přiznali, že jsme se s ním přišli vlastně rozloučit před služební cestou do Tiburu. Nato si Petronius okamžitě vzal do hlavy, že si pronajme nosítka a půjde s námi. Zatím se sotva mohl hýbat. Nebyl by nám nic platný. Na druhou stranu by nebylo špatné odstranit ho z nebezpečí Floriových opakovaných útoků — a já jsem byl velmi rád, že bude také z Milviina dosahu. Jeho teta se také brzy zbavila pocitu, že její pohostinství není dost dobré, a souhlasila s názorem, že čerstvý venkovský vzduch je přesně to, co ten její pošetilý drahý hromotluk potřebuje. A tak nám zůstal na krku.

„To je všechno hezké, ale Luciu Petroniovi to nijak nepomůže smířit se s manželkou," upozornila Helena, když jsem jí to potom vyprávěl.

Nic jsem na to neřekl. Však už jsem s tím rošťákem byl v Kampánii dřív. Při vinobraní na statcích různých příbuzných mi Petronius názorně předvedl, jak si svou rekonvalescenci představuje. Ideální dovolená pro Petronia znamenala natáhnout se do stínu fíkovníku s bytelným kameninovým džbánem latijského vína po ruce a s kyprou mladou venkovankou v náručí.

Ještě nás čekalo zajít ke Capenské bráně navštívit Heleninu rodinu. Její otec nebyl doma, obcházel se starším synem některé senátory, aby pro něj získal hlasy. Její matka se zmocnila naší maličké, aby se na veřejnosti opět předvedla jako milující babička, a naznačila nespokojenost s ostatními členy klanu. Claudia Rufina mi připadala velmi zamlklá. Justinus se ukázal jenom na chvíli a tvářil se vážně, potom zase někam zmizel. Julia Justa svěřila Heleně, že se snaží vykroutit z ucházení o místo v senátu, třebaže tatínek se těžce zadlužil, aby získal potřebné peníze na volbu. Teď syna rodina odsoudila k cestě do ciziny, aby mu to napravilo hlavu.

„A kam, maminko?"

„Kamkoli," odpověděla urozená Julia energicky. Měli jsme zřetelný pocit, že nás poctila pouze polovinou příběhu, ale všichni se drželi zkrátka, takže ani my jsme neměli možnost si popovídat v soukromí.

„No jistě neodjede před svatbou Aula a Claudie," utěšovala se Helena. Justinus byl její miláček, a kdyby musel odejít z Říma do exilu, moc by jí chyběl.

„Claudiini prarodiče mají přijet do čtrnácti dnů," vykládala matka. „Člověk dělá, co může." Julia Justa mi připadala sklíčenější a unavenější než jindy. Vždycky jsem ji považoval za chytrou ženskou. Ve vrstvě patricijů představovala tu vzácnost, že byla dobrou manželkou i matkou. I dřív jsme spolu mívali nedorozumění, ale jenom protože měla vysoké morální zásady. Pokud jí některý ze synů dělal potíže, cítil jsem s ní. Netroufl jsem si nabídnout jí pomoc, určitě by ji odmítla.

Doufal jsem, že zjistím, co se vlastně děje, a pokoušel jsem se zastihnout senátora v Glaukových lázních, kam jsme pravidelně chodili oba, ale Camillus Verus tam nebyl.

Druhý den už jsme se všichni zabydlovali v Tiburu. Frontinus bydlel u svých patricijských známých v přepychově zařízené vile, odkud byly nádherné rozhledy. My s Helenou jsme si pronajali malou usedlost dole na rovince, prostou venkovskou chalupu s několika hospodářskými staveními. Petronia jsme nastěhovali do mládenecké světnice nad boudou, kde by pracoval vinný lis, kdyby tam nějaký byl, a jeho teta měla společnou chodbu s námi. Sedina nedala jinak a vnutila se, že půjde s námi, aby mohla toho chudáčka dál ošetřovat. Petronia to vztekalo, ale nemohl s tím nic dělat. Tak to dopadlo s jeho romantickými touhami. Bude hýčkán, ošetřován — a pod stálou kontrolou.

„To je hrozná díra, Falcone."

„Sám ses rozhodl, že pojedeš s námi. Ale máš pravdu. My bychom si tu chalupu mohli patrně koupit a nestála by o moc víc, než kolik teď platíme za pronájem."

Zrádná slova.

„To není špatný nápad," chytila se toho Helena, když se k nám nepozorovaně přiblížila. „Můžeme zahájit nákupy italských pozemků, bude se ti to hodit, až se budeš ucházet o zařazení do vyšší společenské třídy. Potom se budeme moct vytahovat, až budeme mluvit o ‚našem letním sídle v Tiburu'."

Polekal jsem se. „To bys vážně chtěla?"

„Ale prosím tě, já přece chci to, co ty, Marku Didie." Helena se šibalsky usmála. Na mou otázku vlastně neodpověděla, jak si byla dobře vědoma.

Už teď vypadala klidnější a méně unavená než v Římě, a tak jsem mluvil méně nabručeně, než jsem měl v úmyslu. „Asi abych naštval svou sestru Junii, která ze sebe dělá kdovíco, nebudu strkat dobré peníze do něčeho tak ubohého jako tohle."

„Ale půda je tu dobrá, chlapče," vložila se do toho Petroniova kolébavá teta, když za námi přišla s rancem povadlé zeleniny, zavázané v šálu. „Tam vzadu je spousta báječných kopřiv. Já jdu teď vyčarovat kastrol dobré polévky pro nás všechny." Jako každá žena z města teta Sedina ohromně ráda jezdila do Kampánie, aby mohla předvádět hospodyňské dovednosti přípravou pochybných jídel z příšerných surovin, jaké by venkované

s výkřiky odporu zavrhli.

Koupit si záhon šest stop vysokých divokých kopřiv s nepatrnou nadějí, že za to budu povýšen do jezdeckého stavu, odpovídalo asi tak mé úrovni ctižádostivosti. To by udělal leda blbec. Tady dole na rovině nežil nikdo. Bylo to tu nezdravé a zpustlé. Každý, kdo měl vkus a peníze, si pořídil menší palác na parcele obklopené tvarovanými keři mezi pitoreskními útesy, přes něž se dramatickými vodopády řítí řeka Anio.

To byla právě ta hezká řeka, do níž měl — podle Bolana — nějaký místní šílenec ve zvyku házet rozsekaná lidská těla.

XLVIII

Nepřišel jsem se tam kochat scenerií.

Mým prvním úkolem bylo rychle se obeznámit s terénem. Hřadovali jsme na jižním konci Sabinských hor. Dovedla nás tam starobylá Via Tiburtina, Tiburská cesta, dvakrát překračující Anio, poprvé hned za Římem a o kus dál po Lucanově mostě s pěti oblouky, jemuž dominuje pěkná hrobka Plautiů. Tady už začínala oblast boháčů, přilákaných termálními prameny v lázních Aquae Albulae, kam chtěla Sedina děj se co děj ponořit také Petronia. Horké koupele měly léčit krční infekce a infekce močových cest, nechápal jsem tedy, jak by měly prospět chlapovi, kterého zmlátili a zkopali do bezvědomí, a odporný pohled na jeho rány určitě způsobil poprask mezi vznětlivými chorými a vedl k jejich odchodu. Vedlejší jezírka byla hezká, úžasně jasně modrá. Celým okolím však pronikal odrazující zápach síry.

Aby se z nás nestali pouzí turisté, císař se vynasnažil příjemnou oblast zkazit. Začal se tam těžit travertin, z něhož se budoval obrovský nový flaviovský amfiteátr v Římě. Ten proces okolní krajinu rozdrásal ohavnými jizvami a cesty naplnil kolonami nákladních vozů. To musí strašně popuzovat snoby, kteří si tam vybudovali letní sídla, ale proti Vespasiánovu nejmilejšímu plánu nemohli nic dělat.

Celou cestu přes Kampánii nás doprovázely půvabné vysoké oblouky velkých akvaduktů. I když se od silnice odchýlily, ještě i z dálky jsme viděli ty úžasné světlehnědé arkády, ovládající celou pláň, jak se z hor blížily k Římu. Celé míle putovaly širokým obloukem, aby spád byl docela mírný, a do města dorazily dost vysoko, takže mohly přivádět vodu i do jeho pevností, na Palatin a na Kapitol.

V místech, kde končí pláň a začínají se zvedat kopce, vyrostl Tibur, obklopený pěknými olivovými háji a skýtající nedostižné rozhledy. Řeka Anio, jež tam přibíhala, byla nucena obeplouvat tři rohy úzkou strží

a vytvářela fantastické kaskády. Vyšší terén končil naráz příkrým svahem a řeka přes jeho okraj prostě rovnou spadala dolů a řítila se přitom do hloubky dvou set yardů.

Toto úchvatné místo, zasvěcené Sibyle Albunejské, se mohlo pyšnit nejen Sibyliným elegantním chrámem na skalním útesu, ale i chrámy Herkula Vítězného a bohyně Vesty. Staly se z nich oblíbené náměty pro umělce po celé Itálii, když malovali panoramatické krajinky, jimiž zdobili stěny módních jídelen. Státníci si tu pořizovali okázalá venkovská sídla, inspirující další, ještě víc odvozená umění. Slétali se sem básníci jako intelektuální vandráci. Své přepychové útočiště tu měl i Maecenas, Caesarův finančník a Augustův patron, jemuž pomáhal dostat se k moci. Na návštěvu sem zavítal i sám Augustus. Varus, ten proslulý neschopný vojenský velitel, který v Germanii přišel o celé tři legie, tu vlastnil velký statek a jednu ulici po něm pojmenovali. Všechno tu nasáklo bohatstvím a pochopitelně i snobstvím. Centrum města bylo úpravné, čisté a ještě okrášlené vkusně rozmístěnými zvláštními kapradinami. Místní obyvatelstvo nás přijímalo přátelsky. To se obvykle dělá ve městech, kde je hlavním zaměstnáním lidí odírání cizinců.

Věděli jsme, že Bolanus je na horách, a tak jsme za ním poslali jednoho muže se zprávou, že jsme tady. Mezitím jsme se s Juliem Frontinem dohodli, že si rozdělíme kontrolu zdejších nemovitostí. On se zaměřil na podezřelá sídla se soukromými závodními stadiony a ozbrojenými strážemi, prostě ta, kam normálně nepouštěli neznámé. Většina z nich celkem ochotně otvírala brány, když spatřili konzulárního funkcionáře se šesti liktory. (Liktory si s sebou samozřejmě přivedl, vždyť si také zasloužili dovolenou. Byl velice ohleduplný.) Já jsem si vzal na starost zbývající usedlosti, kterých bylo naštěstí méně, než jsem se obával. Tibur byl milionářský píseček. Tak exkluzivní, že mi připadal ještě horší než Neapolský záliv za vrcholného léta.

Helena Justina se rozhodla, že bude naši činnost koordinovat. Sedina jí pomáhala starat se o Julinku v pauzách, kdy Petronia nechala si zdřímnout. Helena měla tedy volné ruce, aby nás s Frontinem organizovala, což byl úkol, do něhož se pustila s chutí.

Nakreslila mapu celé oblasti, zjišťovala, kde kdo bydlí a jestli se hodí

do našeho seznamu podezřelých. Ten byl z různých důvodů nakonec kratší, než mohl být.

„Poněvadž se ten akvaduktový vrah věnuje svému hnusnému řemeslu už dlouho, můžeme vynechat každého, kdo si tam pořídil majetek teprve nedávno," připomněla nám Helena. Ježto vraždí opakovaně, můžeme patrně vynechat velké vily, které jsou obývány jenom velmi nepravidelně. Jejich majitelé sem nejezdí často. Hledáme něco obzvlášť specifického: rodinu, která využívá Tibur nejen jako rekreační objekt, kde může, ale nemusí bydlet v určitou roční dobu a odkud může — nebo opět nemusí — zajíždět do Říma o velkých svátcích. Hledáme člověka, který pravidelně navštěvuje *všechny* hry a provádí to pilně už desetiletí. Pokud má takový člověk dům s přístupem k řece, tím lépe."

Získat takové informace nebylo normálně nijak těžké. Jestliže našel Frontinus vlastníky usedlostí doma, přeptal se jich rovnou na jejich zvyklost a pohyby. Lidé reagovali dobře. Pomáhat při oficiálním vyšetřování je veřejná povinnost — za její nesplnění se platily pokuty. Já jsem postupoval nenápadněji, ale dosahoval jsem stejně dobrých výsledků. Páčil jsem z lidí klepy o jejich sousedech a hodně jsem se toho dozvěděl.

„Oba jste získali mnoho materiálu," shrnula to Helena poté, co nás usadila k poradě po dni perné práce. Frontina přivedli k nám na chalupu. Vůbec se neostýchal navštívit pár chatrčí obrostlých kopřivami. Helena mu leccos vytýkala právě tak jako mně.

„Děláme něco špatně?" zeptal se Frontinus nesměle.

„Nenech se zastrašovat," zazubil jsem se.

Helena se zatvářila rozpačitě. „Já vás moc komanduju, Marku?"

„Chováš se přirozeně jako jindy, zlato."

„Nerada bych se chovala nepatřičně."

„Nesmysl, Heleno. Vždyť vidíš, že konzul i já tě posloucháme jako huňatá jehňátka. Pověz nám, jaký je výsledek."

„Tak podívejte, tohle je typický příklad: Julius Frontinus zpovídal rodinu Lucullů. Mají velký dům poblíž kaskád s nádhernou vyhlídkou na Sibylin chrám —"

„Teď právě pobývají tady, ale přiznali bez mučení, že o minulých hrách odjeli všichni společně na několik dní do Říma," hlásil Frontinus, dosud

poněkud vyveden z míry Heleninou horlivostí.

„Ano, jenže, pane —“ Toto „pane“ byla úlitba jeho marnivosti. Dělalo mu to dobře. „Rodina Lucullů má už po tři nebo čtyři generace peněz jako železo. V důsledku toho si koupili vily ve všech módních střediscích. Dvě mají v Neapolském zálivu — stojí proti sobě, jedna v Cumách, druhá v Surrentu —, o kus dál jachtařskou základnu na Albanském jezeře, severní usedlost v Clusiu, jižní ve Veliích a v této oblasti jim patří nejenom ten dům vTiburu, kde jsme je našli, ale i další v Tusculu a ještě třetí v Praeneste — to je, jak se zdá, jejich oblíbené starodávné sídlo, když hledají chladnější vzduch, aby unikli z letního vedra v Římě.“

Frontinus vypadal totálně zklamaně.

A já jsem k tomu ještě vesele dodal. „Takže naděje, že by se šťastní Lucullové řídili nějakým regulérním plánem, se rovnají nule.“

„Přesně tak,“ přitakala Helena. „Pořád jsou na cestách. I když o svátcích pravidelně navštěvují Řím, polovinu té doby netráví tady. Ta osoba, co hledáte, unáší své oběti a potom se jich zřejmě zbavuje naprosto stejným způsobem a podle všeho na stejném místě.“

„Takže trefili jsme na nějakého vhodného kandidáta?“ zeptal jsem se.

„Ne.“ Helena se tvářila sklesle. „Do té kategorie se hodí velmi málo lidí. Už jsem myslela, že jednu osobu máme — původem z Říma, plných dvacet let žije tady a do Říma jezdí na všechny hlavní slavnosti — jenomže je to žena: Aurelia Maesia. Má vilu nedaleko svatyně Herkula Vítězného.“

„Já si na ni vzpomínám.“ Frontinus s ní hovořil. „Vdova. Slušná rodina. Nikdy se už nevdala. Když manžel umřel, vrátila se na rodinný statek, ale teď jezdí do Říma, kdykoli se tam koná něco většího, a bydlí u sestry. Musí jí být dost přes padesát —“ Jeho tón naznačoval, že to je zdvořilý odhad. „Naše vyšetřování se jí zdálo podezřelé, ale vraždy by samozřejmě nebyla schopna. Mimoto po celou dobu her zůstává v Římě. Náš vrah se Asinie zmocnil po zahajovacím obřadu a velmi brzy nato hodil nejméně jednu její ruku do vody. To znamená, pokud Bolanus bezpečně zjistil, kde to dělá a že snad tady nahoře, musel se ten chlap vrátit do Tiburu hned druhý den.“

„To je další oříšek k rozlousknutí,“ upozornil jsem. „Vrah přijede do Říma na oslavy — ale hned po zahajovacím obřadu se zřejmě vrátí. Ovšem

nezůstane tady. Musí zajet do Říma podruhé, aby torza a hlavy hodil do řeky a Velké stoky. Tak se to celkem zřetelně jeví.“ Vtom mě napadlo, jak by se to dalo všechno vysvětlit. „Aurelia Maesia musí mít nosiče nebo kočího. Vyklopí ji z nosítek u sestry v Římě, vrátí se sem a potom se znovu pro ni vydají, když hry skončí?“

„Jezdí s kočím.“ Frontinus se až dojemně snažil blýsknout. „Nezapomněl jsem se jí zeptat. Jezdí v kočáru, ale kočí s ním zůstává ve stájích za městem. Ráda ho má po ruce pro případ, že si se sestrou chtějí vyjet na venkov.“

Aurelia Maesia se nám tedy také nehodila, ovšem alespoň jsme narazili na člověka, který se našemu profilu hodně přiblížil. Povzbudilo nás to, abychom doufali, že by někde mohli být i jiní.

„Nenech se odradit,“ utěšoval jsem Frontina. „Čím víc lidí vyřadíme, tím snáze narazíme na toho, koho hledáme.“

Souhlasil, ale nadhodil jiný problém. „Pokud má náš Bolanus pravdu, že se ty usekané části těl dostávají do akvaduktů u pramene, pak se nám vlastní Tibur nehodí.“

„Do Tiburu dodává vodu Aqua Marcia,“ řekla Helena, „ale to je jenom vedlejší větev, jež končí tady. Hlavní koryto, které pokračuje do Říma, začíná o míle dál.“

„V půli cesty do Sublaquea,“ upřesnil jsem, abych se v dodávání faktů nenechal zahanbit. „Jenom ještě třicet mil území, kde musíme navštívit každý dům a statek a potom se majitelů hezky zeptat, jestli nejsou náhodou vrahové!“

IL

Podle ujednání se Bolanus hned druhý den hlásil u Frontina. S oběma jsem se setkal v domě, kde Frontinus bydlel. Bolanus měl na sobě tutéž prastarou tuniku a opasek jako tehdy, když jsme se setkali poprvé, a k tomu si přidal široký klobouk jako ochranu před počasím a cestovní batoh. Měl v plánu Frontina i mě dotáhnout až do Sublaquea. Podezříval jsem ho, že nám chce hlavně ukázat přehradu, na které kdysi pracoval, a ne že by to nějak souviselo s naším pátráním. Ale jako veřejný zaměstnanec se velmi dobře vyznal v tom, jak to zaonačit, aby návštěva takového zajímavého místa vypadala zároveň jako nutnost.

Frontinus poslal Petroniovi vzkaz s dotazem, jestli nechce převézt do vily, aby nám pomohl se soupisem, ale můj společník nestydatě odmítl. „Děkuju, nechci. Vyřiď jeho ctihodnosti, že tu budu radši ještě lenošit a počítat husy."

„A laškovat se služtičkou od vedle, zapomněl jsi říct," zabručel jsem.

„Ani nápad!" zvolal a zašklebil se. Měl jsem pravdu. Dobře si všiml, že je na všech správných místech pěkně baculatá, že je jí osmnáct a ráda nakukuje přes náš plot s touhou, aby se tam zjevilo něco mužského na kus řeči. Já jsem si té dívky všiml jenom proto, že jsme si s Helenou Justinou naprosto rozumně pohovořili o tom, jak málo toho ta malá nadělá, ať už jde o sbírání bylin nebo dojení kozy. Helena razila názor, že s ní jsou jenom potíže, kdežto já jsem se pokoušel namítat, že nepěkné zvyklosti ještě nemusí vést k tragédii.

Z Petronia Longa se stával typičtější informátor, než jsem kdy byl já. Práci prostě nechtěl brát vážně. Jestliže měl na dosah karafu s pitím nebo hezkou ženskou, o níž by mohl snít, hned byl v pohotovosti. Snad si myslel, že život na volné noze znamená povalovat se v posteli, dokud si nezkazí pověst, a po zbytek dne si jenom užívat. Jestliže pak všechna práce zbyla jenom na mě, prostě se mi vysmál, jaký jsem hlupák.

Byl to úplný opak toho, jak horlivě pracoval ve své vigilské funkci. Dokonce i jako mladý legionář na vojně byl svědomitější. Možná že potřeboval nějakého kontrolora, na něhož by mohl nadávat. Pokud to tak opravdu bylo, jako přítel nikdy nebudu schopen mu udělovat rozkazy, takže s ním nemohu počítat. A konzulovi se uměl vyhýbat.

„Petronius Longus s tebou nejde?“ byla Frontinova první otázka.

„Omlouvá se, pane. Dnes se zase necítí moc dobře. Chtěl jít s námi, ale jeho teta mu nedovolila vycházet.“

„Vážně?“ podivil se Frontinus jako kohoutek, který ví, že mu rošťáci kroutí ocasem.

„Vážně, pane.“

Bolanus se ušklíbl, poněvadž pochopil celou situaci, a aby ji poněkud uklidnil, začal mluvit o naší cestě do hor.

Frontinus tam odjel v lehkém praktickém kočáru a my s Bolanem jsme jeli na mulách. Zpočátku nás vedla Via Valeria, velká silnice táhnoucí se přes Apeniny. Stoupala po mírných, hezky zalesněných svazích a doprovázela ji Aqua Claudia se svými půvabnými oblouky. V těchto místech sledovala tok řeky Anio, ale pod Tiburem opisovala široký oblouk jihovýchodním směrem, aby se vyhnula příkrým svahům spadajícím drasticky z výšky dolů.

Sabinské hory se v podstatě táhnou od severu na jih. My jsme zpočátku skoro celý první den směřovali na severovýchod. Údolí řeky Anio se rozšířilo a viděli jsme víc obdělávaných pozemků, hlavně vinice a olivové háje. Koupili jsme si něco k jídlu a potom rychle pokračovali tam, kde se řeka stáčí k jihu, a museli jsme opustit hlavní silnici. Nedaleko odtud vedla vedlejší cesta na sever, mířící prý k Horatiovu sabinskému statku. Jako amatérský básník byl bych rád odbočil a šel se poklonit Bandusii, prameni u jeho rodiště, jenže my jsme hledali vraha, ne kulturu. Je smutné, že něco takového se informátorům běžně stává.

Přenocovali jsme v malé osadě, než jsme odbočili ze silnice na málo používanou venkovskou cestu údolím Ania k Neronovu zátiší v Sublaqueu. Jakmile jsme se tam druhý den ocitli, nestačili jsme žasnout, třebaže jsme se proti tomu obrnili. Z dílen a chatrčí, pořízených pro stavbaře a řemeslníky,

kteří budovali Neronovu vilu, vyrostla nová vesnice. Byla úhledná a ukrytá stranou, daleko méně zalidněná, než bývala tehdy, ale obyvatelé tu dosud setrvávali.

To místo bylo jedinečné. Na horním konci pitoreskního lesnatého údolí, kde řeka teprve sbírala první pramínky a začínala být významná, bývala původně tři malá jezírka. Nero je dal přehradit, zvýšit jejich hladiny a vytvořit tak báječná zábavní jezera kolem svého velkolepého mramorového letního sídla. Byla to ukázka typické římské marnotratnosti. K nádherné přírodní scenerii na skrytém a poklidném místě přidal architekturu tak ohromujícího rázu, že sem už nikdo nepřicházel obdivovat rozhledy, ale zhlédnout poslední vilový komplex, vybudovaný vulgárním boháčem. Odlehlé tiché údolí bylo zničeno, aby ustoupilo Neronovu prázdninovému hřišti, kde si mohl dopřát každý přepych a přitom předstírat, že je samotář. Jezdil sem málokdy a zemřel brzy nato, co byla stavba dokončena. Nikdo jiný o ni nestál. Sublaqueum už nikdy nebylo to co dřív.

Bolanus nás hrdě poučil, že ta prostřední přehrada, na níž pracoval, je největší na světě. Padesát stop vysoká a nahoře hráz tak široká, že by tam mohlo projet deset koní vedle sebe, kdyby to chtěl nějaký ostentativní maniak vyzkoušet.Vydláždili ji zvláštními dlaždicemi se žlábkem uprostřed na odvádění dešťové vody, aby řeka mohla přirozeně proudit.

Ta přehrada byla vskutku ohromná, s masivním nábřežím z drtě zakryté pevně spojenými deskami, zpevněnými hydraulickým vápencem a dalším drobným štěrkem, aby se vytvořila neproniknutelná, vodotěsná hmota. Velmi pěkné. Kdo by mohl vyčítat císaři, který měl k dispozici nejlepší inženýry světa, že je využil k takovéto úpravě své zahrady? Vypadalo to mnohem lépe než nějaký pokleslý rybník s mihulemi a zeleným plevelným povlakem.

Most klenoucí se přes celou přehradu vedl k vile se všemi možnými vymoženostmi. Bolanus nám vyprávěl mnoho historek o bohatství toho domu, ale na prohlídku pozoruhodností jsme neměli náladu.

Frontinus nás zavedl na most. Když jsme došli asi do poloviny, jen jsem toužil vrátit se na pevnou zem. Ale pokud se z té výšky zatočila hlava konzulovi, nedal to na sobě znát. „Šli jsme s tebou, Bolane, poněvadž ti věříme jako odborníkovi. Tak nás teď koukej přesvědčit, že ta návštěva přehrady

má nějaký zvláštní význam."

Bolanus zůstal stát. Zahleděl se dolů přes údolí, statná postava, nepohnutá exkonzulovým vyptáváním. Rozmáchlým gestem ukázal na krásnou přírodu kolem. „Není to nádhera?" Frontinus sevřel rty a mlčky přikývl. „Dobrá. Chtěl jsem se na to podívat ještě jednou," přiznal Bolanus. „Akvadukt Anio Novus potřebuje úplně předělat. Nijak nepomohlo, že se napájel z řeky. Už jsme podle špatné kvality původního Anio Vetus věděli, že kanál bude přinášet příliš mnoho bahna. Myslím, že by se to mohlo zásadně zlepšit, kdyby se nechal císař přesvědčit, aby ho dal protáhnout až sem nahoru, kde by čerpal vodu z přehrady —"

Frontinus vytáhl poznámkovou tabulku a zapsal si to. V duchu jsem ho už viděl, jak přemlouvá Vespasiána, aby akvadukt obnovil. Potrvá možná dost dlouho, než hubená státní pokladna najde tu obrovskou sumu na takové prodloužení. Avšak Juliovi Frontinovi bylo teprve kolem pětačtyřiceti. A vyznačoval se vytrvalou povahou, jaká bude nad takovým návrhem koumat celé roky. Nebylo vyloučeno, že za pár desetiletí se budu usmívat, až budou *Denní zprávy* vítat prodloužení Ania Nova, a přitom si vzpomenu, jak jsme tu stáli nad Neronovým jezerem, zatímco inženýrův asistent vášnivě hájil své teorie…

To ovšem nijak nesouviselo s vraždami. Tiše jsem to připomněl.

Tušil jsem, že tvrdohlavý Bolanus má připravenou další ze svých dlouhých vzdělávacích přednášek. Nervózně jsem přešlapoval a podíval se na oblohu. Byla modrá s jemným chladivým nádechem blížícího se podzimu. V dálce kroužily káně nebo poštolky. Bolanus měl slabý zrak a sluneční záře a vítr jeho očím neprospívaly. Ale i tak si pro jistotu sundal klobouk, aby mu ho závan větru nenadzvedl, neroztočil nad přehradou a neodnesl do údolí.

„Nad Novým Aniem jsem se hodně napřemýšlel." Bolanus s oblibou utrousil nějakou závažnou poznámku, a pak nechal posluchače v napětí.

„A co?" prohodil jsem chladným tónem člověka, který ví, že si s ním někdo skrytě zahrává.

„Žádal jsi mě, abych uvážil, jak se lidské ruce a takové věci mohou dostat do vodovodního systému. Z toho, kde v Římě končí, jsem usoudil, že tam musely připlout některým ze čtyř hlavních akvaduktů, které začínají

nad Tiburem. To je Claudia, Marcia, Anio Vetus a Anio Novus. Anio Vetus, nejstarší ze všech, a Marcia jsou vedeny převážně pod zemí. A další věc: jak Marcia, tak Claudia se napájejí z několika pramenů, spojených s akvadukty tunely. Ale Anio Vetus a Anio Novus vedou vodu přímo z řeky, jejíž jméno oba převzaly."

Zahleděli jsme se dolů na řeku hluboko pod námi.

„Záleží na tom?" pobídl ho dál Frontinus.

„Asi ano."

„Vždycky ses domníval, že ty ostatky hází rovnou do řeky," připomněl jsem mu. „S tím názorem jsi přišel, už když jsme spolu mluvili poprvé."

„To je paměť!" Zazářil.

Pak mě napadlo něco ošklivého. „Ty si myslíš, že je do vody odhazuje přímo *tadyT*

Pohlédli jsme na sebe a potom znovu dolů přes přehradu. Okamžitě mě napadlo pár problémů. Každý, kdo by házel něco odtud shora, z vrcholu mostu, byl by na celé míle viditelný. Přehrada měla ze strany nádrže svislou stěnu, ale ze strany řeky dlouhý svažitý břeh. Házet údy mrtvol tak daleko, aby zaručeně dopadly do řeky, by bylo nemožné a vrah by se vystavoval nebezpečí, že tam skončí s nimi. Obzvlášť nebezpečné by to bylo za silnějšího větru. Vždyť i dnes, kdy bylo údolí plné ptačího zpěvu a lučních květin, tepla, vlhka a klidu, tady nahoře nás stále ohrožovaly prudké nápory větru, div jsme nešlápli vedle.

Vysvětlil jsem své pochybnosti. „Zajímavý nápad — ale musíš to promyslet znovu."

Bolanus pokrčil rameny. „V tom případě musíte řeku prozkoumat odtud až po silnici Via Valeria."

Já už jsem jenom toužil přejít opatrně zpátky na pevnou zem na konci přehrady.

L

Moji společníci mě důrazně pověřili úkolem zkontrolovat dotyčné usedlosti. Tu noc jsme přespali v Sublaqueu a já jsem po zbývající odpolední hodiny zjišťoval, že většina obdělávané půdy na hořejším konci údolí a na nižších svazích hory Livata tvoří část obrovského císařského statku. Každý císař, který si chce založit zábavní park, udělá dobře, když si zajistí, aby si ho nevšímali lichotníci, jež si s sebou přiveze. Ať mu jenom pomohou užívat si pobytu v ústraní. Pomlouvači nemají nikdy volno.

Teď přešla vila do rukou Vespasiánovi. Zůstávala téměř opuštěná a snadno se mohlo stát, že opuštěná zůstane už stále. Náš nový panovník a oba jeho synové měli přímo nechuť k okázalému předvádění bohatství a moci, na nichž si Nero tak zakládal. Když chtěli zajet do Sabinských hor — a jezdívali tam vlastně dost často —, vydávali se na sever do Reate, Vespasiánova rodiště, kde měla rodina několik statků, a letní dovolenou trávili v klidu a míru postaru jako poctiví venkovští hoši.

Žádný z císařských otroků, kteří se teď starali o Neronův dům a majetek, ani prostí lidé z přilehlé vesnice by si nemohli dovolit podnikat pravidelné cesty do Říma za zábavou. Ještě stále jsme museli pátrat po nějaké soukromé vile majitelů, kteří měli dost času, peněz i společenský sklon slavit v Římě rok co rok hlavní svátky.

Druhý den jsme se vrátili až k Valeriově cestě a rozhlíželi jsme se právě po takovém sídle. Frontinus a Bolanus jeli napřed, aby nám opět zajistili nocleh, a já jsem se zastavil u jedné soukromé vily, která podle všeho patřila zámožné rodině.

„Tak se toho ujmi. Já jsem si odsloužil své už v Tiburu," sdělil mi vesele Frontinus.

„Ano, pane. A co ty, Bolane? Nechceš nám pomoct s nějakým pohovorem?"

„To teda nechci, Falcone. Já jsem tady jako technický odborník."

Děkuju, přátelé.

Tuto vilu vlastnili bratři Fulviové, veselý trojlístek starých mládenců. Všem už bylo přes čtyřicet a všichni klidně přiznávali, že rádi jezdí do Říma na hry. Zeptal jsem se, jestli se sem jejich kočí vrací, když je tam odveze. Ale kdepak, žádného kočího Fulviové nezaměstnávají, kočírujou si střídavě sami. Byli tlustí, zvědaví, se spoustou anekdot v rukávě a bez jakýchkoli zábran. Brzy jsem si udělal obrázek rozverné skupinky, vesele popíjející víno a dobrácky se hašteřící, harcující se do Říma a zpátky, když se jim zachce. Jezdí tam prý dost často, ale nesnaží se otrocky vymetat všechny slavnosti a občas nějaké hry vynechají. Třebaže se žádný z nich nikdy neoženil, připadali mi všichni jako veselé kopy (a také si příliš viděli do kapes). Těžko by jeden z nich mohl být tajným, koumajícím vrahem toho druhu, jakého jsem hledal.

„Mimochodem — jeli jste do města na poslední Ludi Romani?“

„Vlastně ne.“ Ti tedy nemohli zavraždit Asinii.

Když jsem na ně ještě naléhal, vylezlo z nich, že patrně v Římě nebyli od her Apollonových, jež se konají v červenci — a s poněkud provinilými obličeji se přiznali, že mysleli loňský červenec. Tak to tedy vypadalo s těmi světáky. Ti povedení mládenci se nejraději drželi doma.

Nakonec jsem Fulviům prozradil důvod svého vyptávání a zeptal se jich, jestli nevědí, který z jejich sousedů jezdí pravidelně na slavnosti do Říma. Nesetkali se třeba na svých hlučných cestách s jiným místním vozem, který tam jel z téhož důvodu? Svorně potvrdili, že ne. Potom se na sebe podívali a vypadalo to, jako by jim bylo něco k smíchu, ale vzal jsem je za slovo.

To mohla být chyba. Anio protékal přímo jejich statkem. Dovolili mi, abych se tam porozhlédl. Na jejich pozemcích stálo plno chat, stájí, chlévů, stodol, sýpek, a na slunném břehu dokonce i altán ve tvaru chrámu. A v každé z těch staveb mohli snadno ukrývat unesené ženy, mučit je, zabít a rozsekat na kusy. Dobře jsem si uvědomoval, že Fulviové sice mohou vypadat šťastní a upřímní, ale právě tak dobře se mohli užírat žárlivostí a dlouhodobou nenávist si vybíjet surovostmi.

Jako Říman jsem v hloubi duše choval podezření vůči každému, kdo se rozhodl žít na venkově.

⌘ ⌘ ⌘

O kousek níž v údolí jsem dorazil k dalšímu soukromému vchodu, nedaleko místa, kde voda z řeky vtéká do potrubí akvaduktu Anio Novus. Tento statek se poněkud lišil od bujných hájků bratří Fulviů. Rostly tu olivovníky, ale jako tolik jiných na svazích kopců vypadaly, jako by nikomu nepatřily. Ve skutečnosti to málokdy znamená, že jsou opravdu opuštěné. Na jejich sklizeň se tu majitel asi objeví. Přesto však ty stromy vyhlížely jako neošetřované, neprořezané. Moji známí pěstitelé oliv v Baetice by se na ně asi dívali spatra. Kolem kmenů bujel přerostlý plevel. Seděli v něm krotcí králíci a čučeli na mě místo toho, aby se uháněli schovat.

Málem jsem se rozhodl jet dál, ale pak mě povinnost donutila, abych odbočil a šel majitele zpovídat. Pustil jsem se po zarostlé cestě, zahrabané ve spleti křoví. Sotva jsem ujel kousek, narazil jsem na muže. Stál u cesty vedle hromady polen a prakticky nic nedělal. Kdyby držel sekyru nebo nějaký jiný ostrý nástroj, asi bych měl nahnáno, ale on jenom vypadal, jako by doufal, že mu nikdo nepřijde poručit, aby dělal nějakou práci. Protože jsem se ocitl na soukromém pozemku, musel jsem se zastavit.

„Buď zdráv!“

Odpověděl mi prázdným pohledem venkovana. Byl to patrně otrok, opálený a svalnatý od práce venku. Vlasy neupravené, několik zubů vypadlých, hrubá pleť. Neurčitý věk, snad padesát. Ani příliš vysoký, ani jako trpaslík. Spíš mizerně oblečený než ošklivý. Měl na sobě hrubou hnědou tuniku, opasek a boty. Žádný bůh, ale o nic horší než tisíce a tisíce jiných neurozených, kteří zaneřádili říši a nám ostatním připomínali, jaké máme štěstí, že se nám dostalo vzdělání a že máme charakter a energii postarat se o sebe.

„Zrovna jsem na cestě k tomu domu. Můžeš mi povědět, kdo tu žije?“

„Starej pán.“ Váhavý hlas venkovana vycházel z širokého, ne právě nepřátelského obličeje. Alespoň že mi odpovídal. Poněvadž jsem se nepředstavil, bylo to víc, než bych mohl očekávat v Římě. Možná že dostal příkaz, aby nepouštěl dál cizí lidi, protože by to mohli být zloději dobytka. Předsudky jsem odložil stranou.

„Ty u něho pracuješ?“

„To je můj životní úkol.“ S takovými typy jsem se už setkal. Ze všech svých příkoří vinil svět. Dalo by se čekat, že otrok jeho věku už bude tak či

onak osvobozený. Možná že neměl dost příležitostí vydělat si na svou cenu nějakými podfuky nebo osvědčením pravé oddanosti. Rozhodně mu chyběla drzost a šarm většiny prohnaných římských otroků.

„Potřebuju zjistit, jestli někdo odtud jezdí někdy do Říma na hry v Cirku Maximu."

„Starej pán teda ne. Je mu osmdesát šest."

Krátce jsme se zasmáli. Tím se vysvětlovalo, proč je statek tak zanedbaný. „Zachází s tebou dobře?"

„Nemohl bych si přát lepšího pána." Po tom vtipu jako by se otrokovi rozvázal jazyk.

„Jak se jmenuje?"

„Rosius Gratus."

„Žije tu sám?"

Jo, sám."

„Žádní příbuzní?"

„V Římě."

„Nemohl bych ho navštívit?" Otrok pokrčil souhlasně rameny. Předpokládal jsem, že se mnoho nedovím, ale už jsem se nejednou ve svých odhadech spletl. V návštěvě mi nikdo nebránil. „Díky — a jak se jmenuješ ty?"

Hleděl na mě s mírnou arogancí, jakou dávají někteří lidé najevo, jako by se báli, že o nich bude každý chtít vědět, co jsou zač. „Thurius."

Přikývl jsem a jel dál.

Rosius Gratus seděl v pohodlném křesle v portiku, ponořen do snů o tom, co bylo před šedesáti lety. Bylo jasné, že takto tráví den co den celé hodiny. Přes sebe měl přehozenou pokrývku, ale viděl jsem seschlou postavu se špičatými rameny, s bílými vlasy a slzícíma očima. Zdálo se, že je o něj dobře postaráno, a vzhledem k svému věku vypadal celkem zdravě, i když ne právě schopen uběhnout sedm okruhů na běžecké dráze. Rozhodně to nemohl být vrah.

Dovnitř mě pustila hospodyně a hned zase odešla, abych si s ním mohl bez dozoru pohovořit. Položil jsem mu několik prostých otázek a on mi na ně odpověděl, jako by mi prokazoval velkou laskavost. Připadalo mi, jako by se dělal hloupějším, než byl, ale tohle provádí většina starců pro svou vlastní zábavu. Už jsem se těšil, že to jednou budu taky tak dělat.

Při rozhovoru jsem mu řekl, že jsem přijel z Tiburu.

„Viděl jsi mou dceru?“

„Myslel jsem, že tvá rodina žije v Římě, pane.“

„Aha…“ Chudák stará, vypadal zmateně. „Ano, to je možné. Ano, ano. Mám dceru v Římě —“

„Kdy jsi dceru viděl naposled, pane?“ Vyvodil jsem si z hovoru, že tu žije opuštěný už tak dlouho, až zapomněl, jakou má vůbec rodinu.

„Ne… není to tak dávno, co jsem ji viděl,“ ujistil mě, i když jsem z toho nabyl dojmu, že se to stalo už dávno. Tak znejistěl, že to mohlo právě tak dobře být před dvěma dny. Jako svědek by byl stařík zlomyslně nespolehlivý. Z jeho hluboko zapadlých očí jsem vyčetl, že si to také uvědomuje a že je mu jedno, jestli mě poplete.

„Ty už teď nejezdíš do Říma moc často, že?“

„Abys věděl, je mi osmdesát šest.“

„To je úžasné!“ ujistil jsem ho. Už mi to říkal dvakrát.

Podle všeho byl rád, že má společnost, třebaže sám neměl co zajímavého druhým říci. Podařilo se mi celkem slušně se mu odporoučet. Rosius Gratus měl v sobě něco, co naznačovalo, že nemá daleko k nějaké klukovině, ale jakmile jsem poznal, že s vraždami nemůže mít nic společného, už jsem zase potřeboval putovat dál.

Vzal jsem to klusem na silnici a tentokrát jsem cestou nikoho neviděl.

LI

Místo, kde jsme měli nocovat, leželo blízko různých pramenů, z nichž se napájela Aqua Marcia. Podle Bolana však vzhledem k tomu, že jsou vedeny pod zemí, by přístup k nim byl velmi obtížný, ba nepravděpodobný. Tady se usekané ruce do akvaduktu nedostávaly.

Ovšem Bolanus se domníval, že ten problém může vysvětlit. Čekal na mě s Frontinem, jak jsme se domluvili, u čtyřicátého druhého milníku, u velké čisticí nádrže, kde vlastně Anio Novus začíná. Údolím se rozléhal ptačí zpěv. Bylo jasné odpoledne v přírodě, v příkrém protikladu k odpornému rozhovoru, který nás čekal.

Přehrada se stavidlem v řečišti pomáhala usměrňovat část proudu do této nádrže. Tvořila ohromnou usazovací jímku, kde se zachycovaly nečistoty před vstupem do akvaduktu. Teď byla poprvé po letech odvodněna a vyčištěna. Všude kolem ní se sušily haldy vyhrabaného bahna. Pomalí obecní otroci si sundávali snídani ze hřbetu oslíka a svoje nástroje si na něm ještě nechávali. Typická scéna. Oslík najednou otočil hlavu a chňapl po kusu snídaně pro sebe. Uměl na vodárenskou správu vyzrát.

„U akvaduktu," vysvětloval nám Bolanus, „je těžké a zbytečné navrhovat filtrační systém po celé délce. Snažíme se vodu důkladně vyčistit na začátku a pak máme další nádrže na konci, těsně předtím, než se voda začne rozvádět. Ale to znamená, že všechno, co do proudu proklouzne přes první filtr, může plout až do Říma."

„A dorazí tam už druhý den," připomněl jsem mu, neboť se mi vybavilo, co mi vykládal při našem dřívějším rozhovoru.

„Můj vzorný žák! Ostatně jen co jsem sem přišel, viděl jsem, že máme problém. Tuhle nádrž ani jednou nevyčistili od těch dob, co Caligula ten kanál slavnostně otevřel. Můžete si představit, co jsme v bahně našli."

„Tehdy jsi objevil další pozůstatky?" napověděl mu Frontinus.

Bolanus zbledl. „Našel jsem nohu."

„To bylo všechno?“ S Frontinem jsme se na sebe podívali. V původní zprávě se naznačovalo, že se nalezly údy všeho druhu a různě velké.

„Mně to stačilo! Byla už v rozkladu, vypadala hrozně. Museli jsme ji pohřbít.“ Bolanus, dosud tak rázný a výbušný, byl najednou otřesený, když na vlastní oči spatřil ty příšerné ostatky, o něž šlo. „To se vůbec nedá popsat, jaké to bylo, čistit tohle bahno. Našlo se i pár volných kostí, které jsme nemohli identifikovat.“

Předák nám je přinesl ukázat. Dělníci si rádi uchovávají zajímavé nálezy. Tím lépe, jsou-li mezi nimi i části starých koster.

„Zeptám se nějakého lovce,“ nabídl Frontinus, praktický jako vždycky, když statečně obracel v rukou kousky kotníků a kost z nohy. „Ale i když nám potvrdí, že jde o lidské ostatky, nepomůže nám to k zjištění, o koho šlo.“

„To asi ne, ale tohle by mohlo.“ Bolanus se hrabal v batohu.

Vytáhl kousek složené látky. Vypadala jako ubrousek z jednoho z jeho znamenitých košíků s jídlem. Opatrně balíček rozložil a odhalil zlatou náušnici. Byla to pěkná zlatnická práce ve tvaru půlměsíčku, pokrytého hezkou granulací, s pěti zavěšenými řetízky, z nichž každý měl na konci jemnou zlatou kuličku. Bolanus šperk mlčky podržel v prstech, jako by si představoval, jak půvabně visel na ženském oušku.

Náušnici doprovázel kus náhrdelníku, patrně část delších korálů, poněvadž na něm chyběla spona. Jasně modré skleněné kuličky — lápis nebo něco velmi podobného — zasazené do kovových kalíšků, které je spojovaly do čtverečků jemných vzorů, vyřezávaných ze zlatého plechu.

„Najít tady takovéhle předměty je velmi neobvyklé,“ vykládal Bolanus. „V odpadových stokách ano. Někdo je mohl ztratit na ulici nebo tak. Nejednou se tam objeví mince nebo nejrůznější šperky — jedna pracovní četa jednou takhle našla dokonce polovinu stříbrného jídelního servisu.“

„Vypadá to, že je někdo hodil do vody, aby se jich zbavil,“ řekl jsem. „Která dívka bude klopýtat po vzdáleném říčním břehu v plné městské parádě?“ Moji společníci mlčeli, komentáře o dívkách nechali na mně.

Frontinus, sklíčený tím rozhovorem, poodešel zpátky k řece. „Neměl bych dát koryto Ania protáhnout?“ zeptal se zachmuřeně, když jsem se přiloudal za ním, také ve skleslé náladě. „Mohl bych sem poslat svou partu

obecních otroků. Dali by se použít i na něco jiného."

„Možná časem. Ale teď bychom se měli vyvarovat každé nápadné činnosti. Všechno by mělo vypadat normálně. Nechceme toho vraha vyplašit. Potřebujeme ho vylákat ven — a potom po něm skočit."

„Než zase někoho zabije," povzdychl Frontinus. „Mně se to nechce líbit, Falcone. Už ho musíme mít docela blízko — ale ještě by se nám mohlo všechno zhatit."

Připojil se k nám Bolanus. Chvíli jsme všichni pozorovali vodu, jak se žene do potrubí, které běžně napájí akvadukt. Otočil jsem se a zadíval se do lesů, skoro jako bych předpokládal, že tam někde číhá vrah a pozoruje nás.

„Já vám povím, co se podle mě stane," začal Bolanus pochmurným hlasem, a pak se zarazil.

Byl zneklidněný. Opuštěnost toho místa ho sklíčila. V duchu prožíval poslední okamžiky nešťastných žen, tak daleko od domova, které šly vstříc strašnému osudu, byly zavražděny, znetvořeny a rozsekány, na dosah od místa, kde jsme stáli.

Vytáhl jsem ho z toho ven. „Ten vrah žije někde tady. Své oběti unáší z Říma, snad proto, že ho tam nikdo nezná, a doufá, že ho nikdy nenajdou. Potom si je přiveze čtyřicet mil až sem."

Bolanus našel opět hlas. „Jakmile skončí s tím, co těm děvčatům dělá, odjede zpátky do Říma, aby se zbavil jejich hlavy a torza, hodí je do Tiberu a do Velké stoky — chce tak možná také zahladit stopy, aby nic nenaznačovalo, kde žije. Nejdřív jim ale odseká končetiny a ty nahází do řeky —"

„Proč prostě nenahází všechno do Ania anebo proč to neodveze do Říma?" zeptal se Frontinus.

„Já si myslím," uvažoval jsem nahlas, „že ty velké kusy chce dostat co nejdál, protože přece jen déle vypadají jako lidské pozůstatky, které by se daly poznat. A tak je odveze zpátky do Říma — ale když je hází do stoky nebo do řeky, mohl by být dopaden. Potřebuje proto jenom dva velké balíky, které rychle klesnou pod vodu, jestli ho někdo sleduje. Ale když odhazuje menší části tady, domnívá se, že je v bezpečí, protože brzy podlehnou rozkladu a nebudou k poznání. V řece je také mohou ohlodat zvířata a oklovat ptáci buď tady na horách, nebo dole v Kampánii. A všechno, co projde kaskádami v Tiburu, se rozbije napadrť."

„Máš pravdu, Falcone," poznamenal Bolanus. „Podle mého názoru on vůbec nepočítá s tím, že by se něco z toho mohlo objevit ve vodovodech v Římě. Ale menší a lehčí části — například ruce — si najdou cestu do nádrže Ania Nova a potom dál do akvaduktu. Vrah možná dosud netuší, že se to stává. Jestliže části lidských těl náhodou vyplavou z filtrační nádrže, budou putovat až do Říma. Na konci té cesty se dva akvadukty spojují na jedné arkádě. Novus teče nad Claudiovým s výměnným zařízením a Claudiův má rovněž možnost se prohodit s Marciovým, jak jsem vám oběma ukázal —"

Frontinus i já jsme přikývli a vzpomínali, jak jsme viděli proud řítící se z jednoho akvaduktu do druhého.

„Dá se tedy chápat, jak se takové drobné ostatky mohou pohybovat sem tam, jakmile dorazí do Říma. Jedinou záhadou zůstává ta první ruka," pravil Bolanus zvolna, „ta, kterou našel Falco a kterou prý vylovili na Aventinu ve vodárenské věži akvaduktu Aqua Appia."

Připadalo mi to už strašně dávno, když jsme se šli s Petroniem napít do Krejčovské uličky. „Neexistuje nějaké spojení mezi Appiovým akvaduktem a některým z tiburských zdrojů?" zeptal jsem se.

„Jsou určité možnosti. Appiův pramen není pod zemí. Začíná v nádrži v nějakých starých lomech u silnice Via Collatina."

„Takže tamtudy mohl kdokoli projíždět a klidně tam hodit balíček?"

To se Bolanovi nelíbilo. „Spíš se zdá, že ta vaše veřejná fontána má dva vývody, čerpané z různých akvaduktu. To nám umožňuje udržovat přívod vody v případě nutnosti výměnou. Je pravda, že Appia zásobuje Aventin. Končí u chrámu Luny. Ale někdy může vypomáhat i druhý zdroj, a to Aqua Claudia —"

„To všechno tedy sedí," přerušil ho Frontinus. ‚A všechno to začíná tady."

Jenže kdo je ten zvrhlík?" lámal si hlavu Bolanus, pro něhož se ten lov stal už osobní věcí.

„U silnice jsem našel jenom trojici veselých bratrů," hlásil jsem, „kteří podle všeho nebyli v Římě už strašně dlouho, pár otroků a jednoho stařík — ten vypadá jako pára nad hrncem a z domova se určit nehne."

„Co tedy navrhuješ?" zeptal se konzul. „Víme, co ten zloduch dělá i že

něco z toho provádí tady. Pokud nezakročíme, o příštím svátku to udělá znovu."

„Kdybychom byli hodně chladnokrevní," odpověděl jsem mu pomalu, „až začnou Augustália" — mělo to být už za týden — „rozmístili bychom tvé obecní otroky po celém údolí odtud až do Sublaquea, poschovávali by se za stromy a tvářili se jako větvičky, dokud by nezahlédli někoho, jak hází něco podezřelého do Ania."

„Jenže než to uděláme a chytíme ho při činu —"

„…musí napřed zemřít jedna žena."

Frontinus se zhluboka nadechl. „Jestli to bude nutné, tak to uděláme." Pragmatický až do konce, jak se zdálo.

Usmál jsem se. „Ale bude-li to možné, chci ho chytit dřív."

„Dobrá, Falcone."

„Máme několik vodítek. Než začnou Augustália, musíme být připraveni chytit ho v Římě. Nemáme moc času. Já zůstanu ještě jeden den v Tiburu a naposled si projdu náš seznam podezřelých. Chci mít absolutní jistotu, že jsme nic nepřehlédli. Víme, že vrah je připraven jezdit na velké vzdálenosti. Možná že opravdu žije v Tiburu a do hor se vypravuje teprve tehdy, když začne těla rozřezávat."

A tak zpátky do Tiburu. Když jsme se pohnuli od slunného břehu, vzlétl odtamtud vyplašený ledňáček, jen se jeho jasné barvy mihly. Za námi se vznášela na místě kouzelně barevná vážka nad jiskřivou a zdánlivě čistou vodou otráveného Ania.

LII

Pro odhalení našeho návštěvníka her se Tibur stále zdál jako nejlepší základna. Když jsme se vraceli po Valeriově cestě, viděli jsme toho jen málo, co by nás mohlo zajímat. Minuli jsme pár velkolepých venkovských sídel se jmény slavných osob na portiku, ačkoliv některá se zdála opuštěná a určitá jména byla mimořádně významná, takže i náš vysoký hodnostář Frontinus se hrozil situace, kdy bychom jim museli zdvořile naznačit, že současná generace se mohla zaplést do dlouhé řady nesmírně odporných vražd. Vlastníci statků mezi nimi jezdili do Říma spíš na trhy než na slavnosti. A statkáři, na jejichž usedlostech hospodařili nájemci, a takových případů bylo hodně, se sami vyřadili svou nepřítomností, právě tak jako se vyvlékali z odpovědnosti v různých jiných případech.

V Tiburu jsem se dočkal smíšeného přijetí. Když jsem dorazil na kopřivovou usedlost, Julia Junilla plakala. „Ale no tak, no tak — pojď hezky k tatínkovi!“ Jen co jsem ji zvedl, pouhé slzičky se změnily v srdceryvný vřískot, až malá celá zrudla.

„Ona se diví, kdo je ten cizí pán,“ pronesla Helena přes ten křik mírně svůj názor.

Pochopil jsem narážku. „A co si myslíš ty, zlato?“

„Já se na něj pamatuju až moc dobře.“

Miminko si muselo taky vzpomenout, protože najednou mě uvítalo pořádně mokrým odříhnutím.

Lucius Petronius, můj zmlácený společník, už vypadal lépe. Modřiny bledly. Ve světle lampy budil prostě dojem, jako by si týden neumyl obličej. Už se mohl také volněji pohybovat, když si dal tu námahu. „Tak jak dopadlo hledání podezřelých v Sublaqueu?“

„Přesně tak, jak to mám rád — všichni jsme obdivovali idylickou přírodu a zabývali se poetickými myšlenkami.“

„Našli jste něco?“

„Roztomilé lidi, co nikdy nevytáhnou paty z domova. Poctivé venkovany, kteří vedou bezúhonný život a tvrdí kdepak, vyloučeno, že by některý z jejich příjemných sousedů rozřezával v nějaké hnusné boudě v lesích ženské maso.“

Protáhl svou dlouhou kostru. Poznal jsem, že náš chlapec se začíná nudit, což je známka úspěšné rekonvalescence. „Tak co teď?“

„Zpátky do Říma, a to dost naléhavě. Ale já si ještě jednou rychle zkontroluju některé z těch lepších vil, s kterými už jednal Julius Frontinus.“

„Já myslel, že jsi ho poslal do těch, kde by tě nepřijali.“

„Půjdu tam přestrojený za podomního opraváře — takový typ, co všude uvítají s otevřenou náručí.“

Nedůvěřivě zvedl obočí. „Copak někdo takový existuje?“

„Každý lepší dům v celé říši má aspoň jednu fontánku, co nefunguje. Nabídnu se, že jim ji spravím —“ Zaculil jsem se na něho. „A ty můžeš jít se mnou jako můj darebný učeň, jestli chceš.“ Petronius na to hned skočil, ovšem snažil se mě přesvědčit, že ho jeho přirozený typ předurčuje k roli ředitele toho vodárenského opraváře. Upozornil jsem ho, že teď vypadá jako surovec, co se právě porval v hospodě, a tak přistoupil na to, že mi bude nosit nářadí. „S tou služtičkou od sousedů tedy nic nebylo?“

„Moc mladá,“ ušklíbl se. „To je zatraceně riskantní. Kromě toho,“ připustil, „páchne česnekem a je pitomější než malířská štětka.“

Každé vyšetřování by mělo mít mezihru, kdy si důvěryhodný informátor oblékne špinavou tuniku s jedním rukávem, ulízne si vlasy salátovým olejem a vypraví se klepat na dveře. Nedělal jsem to poprvé. Petronius, zvyklý vymáhat informace klackem a hrozbou žaláře, se ještě musel naučit pár triků — především jak držet jazyk za zuby. Teta Sedina ho přesto ujišťovala, že vypadá dokonale pitomě (což je u obchodníka první nezbytná podmínka). V nových rolích jsme se museli předvést Heleně a ona nám dodala ještě pár dobrých nápadů, například: „Když se šťouráš v nose, dej do toho větší přesvědčivost!“ a „Nezapomeň si vycucávat zuby a bruč: *‚No nazdar! Todle bude pořádná makačka. Todle pude asi těžko…‘*„

Náš postup vypadal takto: Oblečení ve špinavých otrhaných hadrech a vyzbrojeni velkým rancem, jenž obsahoval různé těžké krámy, posbírané

na statku v kůlnách, klackovali jsme se s Petroniem kolem elegantních vrat okázalých sídel, která jsme chtěli prozkoumat. Přitom jsme pořád jedli meloun. Když vyšli ven zlí vrátní a přísně se na nás zadívali, jak je míjíme, vesele jsme je pozdravili a nabídli jim taky jeden řez. Chvíli jsme tam s nimi klábosili a pak jsme své nové známé obyčejně přemluvili — to jim ještě tekla šťáva z melounu po bradě —, aby nás pustili dovnitř. Táhli jsme se s těžkým rancem k domovnímu vchodu a tam jsme velmi uctivě přesvědčili podezíravého majordoma, že se mu naskýtá velká příležitost překvapit majitele tím, že dá znovu uvést do provozu fontánu, která už léta neteče. Většinou nám dovolili, abychom to zkusili, protože neměli co ztratit. Když jsme se pustili důmyslně do práce, přirozeně tam zůstali a sledovali nás. Co kdybychom přece jen byli zloději a měli spadeno na drahé číše. To nám poskytlo možnost dát se s nimi do řeči, a jakmile začala fontána téci (což jsme obyčejně dokázali, musím se pochlubit), byli nám tak vděční, že nám ochotně vyklopili všechno možné.

No, abych nepřeháněl. Někteří nás hrubě hnali pryč.

S Petroniem jsme měli zájem zejména o jeden dům. Zatímco jsem byl pryč, zkoumal Heleniny seznamy a formuloval teorie (ta služka musela být zblízka učiněná katastrofa). Stejně jako já, i on měl pocit, že bychom se měli znovu podívat na tu vilu, kterou vlastnila Aurelia Maesia. Třebaže to byla ženská, rozvrh jejích cest do Říma se nejvíc blížil k tomu, co jsme hledali.

Žila přímo v Tiburu. Její dům stál na západní straně, blízko komplexu Herkula Vítězného. Tato pozoruhodná svatyně byla v Tiburu nejdůležitější. Tyčila se na příkrém pahorku nad spodnějším řečištěm Ania, obtékajícího město. Masivní zdivo podpíralo staré arkády a na nich seděla velká piazza, obklopená dvakrát tak vysokými sloupořadími, na jedné straně otevřenými, takže skýtaly dramatický výhled přes údolí. Uprostřed posvátného okrsku stoupalo k chrámu poloboha vysoké schodiště. Bezprostředně pod ním bylo malé divadlo. V kolonádách se vesele obchodovalo, takže tam vládl čilý ruch. Měli tam také věštírnu.

„Co kdybychom se prostě poradili s věštkyní?“ bručel Petronius. „Proč se namáháme s přestrojováním za tuláky a necháváme se celí zmáčet, když můžeme zaplatit vstupné a všechno se dovíme?“

„Věštkyně si poradí jenom s jednoduchými otázkami. „Jaký je smysl života?' A "Jak si ochočit tchyni?' Nepočítá se s tím, že bys je zatěžoval technickými problémy, například: „Jak se, prosím pěkně, jmenuje ten parchant, co pro zábavu unáší a zabíjí ženy?' Na to jsou zapotřebí intelektuální schopnosti dedukce."

„A takoví idioti jako ty a já, co nedovedou odmítnout mizernou práci."

„Máš pravdu. Věštkyně jsou náladové. Ty si umějí člověka dobírat a klamat. My dva se dovedeme do problému zakousnout a nakonec přijdeme s nezvratnými výsledky."

„Tak dobrá," posmíval se Petro, „pojďme otravovat další lidi."

Na rozdíl od většiny domů patřících ženám, kam by podezřelí chlapi vůbec nemohli proniknout, dostat se na dobře udržované pozemky Aurelie Maesie bylo pro nás hračkou. Někde v domě se možná vyskytoval vrátný a majordomus, ale nás tam pustila kuchařka a zavedla nás rovnou k paní.

Muselo jí být tak šedesát. Byla důstojně ustrojená se zlatými náušnicemi, vykládanými jantarem a s perlovými přívěsky. Měla ducatý obličej, jaký jí brzy povadne a zhubne. Pleť jí poznamenala síťovina jemných vrásek. Odhadl jsem, že je příjemná, ale nudná. Od prvního okamžiku, kdy jsme ji spatřili, mi bylo jasné, že to není naše vražedkyně, to však nevylučovalo jejího kočího nebo kohokoli jiného, aby se s ní svezl v kočáře při jejích cestách do Říma.

Právě psala dopis, a to s určitými těžkostmi, protože nepoužívala služeb písaře a zrak už měla zřejmě hodně špatný. Když jsme se tam přišourali, vzhlédla poněkud nervózně. Sehráli jsme svůj běžný výstup, a poněvadž nás nikdo neprokoukl, zavedli nás k suché fontáně na dvorku porostlém lišejníkem. Byla prastará a elegantní. V obou mísách nad sebou poskakovali vrabci a pozorovali náš příchod se štěbetáním, zvědavě a s nadějí. Hlídal nás nějaký mladík.

„Já jsem Gaius." Náš ranec jsem opatrně položil, aby nebylo vidět, že většina našeho technického vybavení jsou jenom krámy posbírané na selském dvoře. Vytáhl jsem tupý klacík a začal jsem z nádrže směle oškrabovat lišejník. Petronius postával opodál a tupě civěl na nebe.

„Kdo je to?" zeptal se mladík. Ještě stále si nás prověřoval.

„Je to taky Gaius."

„No jo, ale jak vás rozeznám?“

„Já jsem ten chytřejší.“

Jindy, když přišel s představováním na řadu Petronius, vždycky nás pojmenoval „Titus“ a dodal „jako císařův syn“. Působilo mu dětinskou radost přisvojit si císařské ozdoby, když jsme hráli tuláky.

„A ty jsi?“

„Titus,“ odpověděl chlapec.

Petronius se na něj lenivě uculil. „Hele, jako císařův syn!“

Mladý Titus už to jistě slyšel nejednou.

„Řek bych, že je to hodná paní, Aurelia jak-se-menuje,“ zkusil jsem to, když už jsem nějakou dobu čistil zvětralý kámen. „Bydlí tady, jo? Já se ptám jenom proto, že hodně našich klientů tady z okolí sem jezdí jenom na prázdniny.“

„Žije tu už celý léta,“ odpověděl Titus.

„No ale do Říma snad taky někdy jezdí, ne?“

„Vlastně dost často.“

Petronius se šťoural prstem v nose. Titus ho málem napodobil, ale pak se zastyděl. Zvedl jsem hlavu a oslovil Petronia: „Hele, koukej, náš Gaie — porozhlídni se kolem, jestli bys mi nenašel malej šutr nebo kousek ulomený kachle nebo tak něco —“

„Proč musim dycky já?“

„Ty seš přeci pomocník, tak proto.“

Petro se tvářil připitoměle, jako by vůbec nechápal, co na něm chci, a tak se bezcílně potloukal kolem a já jsem zatím udržoval nudnou konverzaci s Titem.

„No to je ale pro paničku kus cesty, do Říma, no ne? Nechci bejt hrubej, ale přeci jenom má už nejlepší léta za sebou.“ Mládenci musela opravdu připadat jako starožitnost. „No ale má asi dost prachů, aby si žila pohodlně. Kdybysme se takhle někam vypravili ty a já, tak bysme se asi mlátili na nějaký starý káře — no ale dáma nejspíš —“

„Jezdí ve vlastním kočáře.“

„To ji vozí nějakej vozataj?“

„Damon.“

„To je pěkný řecký méno.“

„Von ji tam doveze a potom ji zase přiveze zpátky. Tam vona bydlí u sestry. Vo svátcích se tam jako sejde celá rodina. To dělají pravidelně."

„To je pěkný."

„Úžasný!" horoval. Jeho představa zábavy zahrnovala daleko víc vzrušení, než by si uměly vymyslet dvě šedesátileté báby. Jemu bylo asi čtrnáct a toužil se pořádně rozšoupnout. „Dou se podívat na hry, ale celou tu dobu kecají, takže nakonec nemají ani páru, kdo vyhrál v zápasech a při dostihách. Chtějí jenom vidět, kdo ještě je v publiku."

„No ale —" šťoural jsem se v tryskách drátem. „Dámy choděj rády nakupovat. A v Římě se dá sehnat všechno možný."

„No to jo, vozí toho zpátky hromadu. Kočár je vždycky plnej."

„Ten Damon, váš kočí, má pěknou práci. Sázím se, že bys ji od něho rád převzal."

„Vyloučený, kamaráde. Damon by to nikdy nikomu nepřepustil."

„To je tak horlívej?"

„Von žije s kuchařkou. Skočí po každý možnosti vod ní zdrhnout."

Petronius se přiklátil zpátky. Podle všeho už zapomněl, pro co jsem ho poslal.

Když jsem tak předstíral, že z fontány seškrabuju nánosy špíny a porost, zjistil jsem, co jsem potřeboval. Vila Aurelie Maesie odebírala vodu soukromým potrubím z tiburského akvaduktu a její fontánu napájelo vedlejší potrubí, jehož průtok se dal zastavit kohoutkem. (To byla vzácnost, protože většina lidí si přebytečnou vodou splachuje latrínu.) Domyslel jsem si, že někdo kohoutkem vodu zastavil a pak na to zapomněl. Ten kohoutek byl běžný bronzový typ se smyčkou nahoře, kterou se dá manipulovat pomocí zvláštního vyndavacího klíče.

„Udělej mi laskavost, Tite. Běž požádat toho, kdo ten klíč přechovává, aby nám ho pučil. Potom ti něco ukážu."

Chlapec odklusal a mezitím mi Petro svěřil potichu: „Mají stáj a v ní kočár. Je to raeda. Pořádně velká čtyřkolová kára s bronzovým lemováním. Chlap, zřejmě kočí, ležel na jednom žoku a chrápal. Zrzavý vlasy, usmolený fousy, pokroucená noha — a jenom asi do poloviny mý vejšky."

„Hodně nápadnej."

„Snadno k poznání."

Jmenuje se Damon," řekl jsem.

„Jako nějakej řeckej pastýř."

„Přímo z Arkadie. Zajímalo by mě, jestli má tu velkou špinavou kudlu na stříhání ovcí."

Přihnal se k nám zpátky Titus a hlásil, že nikdo nemá ten klíč ke kohoutku. Pokrčil jsem rameny. V ranci jsme měli kus železné tyče, která se na to dala použít, ale musel jsem dát pozor, abych ji neohnul. Nerad bych tu takovou železnou tyč nechal. Kromě toho, že se s ní dají rozbíjet hlavy, co bych si počal, až příště bude na mně nějaký neschopný majitel domu chtít, abych mu pohnul kohoutkem?

Tenhle kohout byl ztuhlý a těžko se s ním dalo pohnout, jak jsem věděl předem. V potrubí jsem okamžitě ucítil vodní rázy. To bušení se ozývalo celým domem. Možná že právě proto kdysi ten kohout zavřeli. Škoda, protože sotva jsem ho otevřel, ve fontáně to zabublalo a najednou ožila. Bylo to hezké a melodické, byť ne právě rovnoměrné.

„Jú!" vydechl Titus. „To je věc!"

„Holt kdo umí, ten umí…"

„Ten musí mít všechno akorát," prohodil Petronius k chlapci a moudře pokýval hlavou.

„Koukej, ono to všecko šplouchá na jednu stranu. Dej mi ten šutr, co jsi našel, Gaie —" Podložil jsem vrchní mísu, takže voda teď tekla rovnoměrněji. „Tak vidíš, Tite, takhle pracujeme, náš Gaius a já: podložíme to kamenem, aby se to vyrovnalo. Jiný lidi tam všoupnou kus klacíku a dělají to naschvál. Ten časem vyhnije, a tak musejí opraváře volat znovu. Kdepak Gaius a já! Když my spravíme fontánu, tak už nás tu víckrát neuvidíte."

Titus přikyvoval, ohromen, jak jsme ho zasvětili do tajů řemesla. Byl to bystrý mládenec. Už jsem poznal, jak přemýšlí, že by tyhle zkušenosti mohl uplatnit sám.

Balil jsem náš ranec s nářadím. „Proč vůbec ten Damon jezdí tak rád do Říma?"

Chlapec se rozhlédl na všechny strany, aby se ujistil, že ho nikdo neslyší.

„No jasně že za ženskýma, ne?" odpověděl Titus, hrdý, že na to přišel sám.

LIII

Ale věděli jsme, že patrně nehledáme nějakého sukničkáře. A ženatého už teprve ne, ani venkovana na úrovni otroka. Petronius Longus mi dal za pravdu: Damon chtěl vypadnout od kuchařky, protože jí bylo jasné, že kočírovat v přímém manželském směru není nic pro něho, a tak do něho stále ryla. Pohlédl jsem na Petronia. O takové situaci věděl své. Na ten můj pohled se jen zaškaredil a pro ten den jsme s opravováním fontánek skončili.

Skončili jsme vlastně i s Tiburem, poněvadž čas nás tlačil. Druhý den ráno jsme se sbalili a vyrazili zpátky do Říma. Zdálo se, že jsme s naším případem nijak nepokročili, ale přesto jsem měl pocit, že jsme se natolik obeznámili s celkovou situací, že jakmile by se vrah pohnul, měl by štěstí, kdyby se hned neprozradil. A třebaže Damon se nám nejevil jako ideální podezřelý, přece jenom by se nám mohl hodit. A také jsem si pořídil statek. Bude to sice kletba mého života, ale přece jenom už jsem se mohl považovat za zámožného vlastníka.

První, koho jsme spatřili, když jsme se štrachali domů na Aventin, byl můj synovec, opravdový Gaius, a to strašně naštvaný. „Vy jste se na mě pěkně vybodli!“ zuřil. Gaius uměl postupně vypěnit jako dodělávající kůň. Neměl jsem tušení, co mu přelítlo přes nos. „Ty seš správnej kamarád, strejčku Marku —“

Helena zašla dovnitř nakojit miminko a já jsem zatím ještě stále sundával rance z osla, který nám je přinesl. „Uklidni se a přestaň hulákat. Podrž tohle —“

„Už pro tebe nehnu prstem!“

„Jen si poslož.“

Uklidnil se, když viděl, že mě neobměkčí. Zdědil rodinnou vlastnost nikdy se zbytečně nenamáhat, a tak se uchýlil k typickému zamračenému didiovskému trucování. Vypadal jako můj táta. Zatvrdil jsem se ještě víc.

„Mám tu spoustu práce, Gaie. Když zavřeš klapačku a pomůžeš mi, tak si potom vyslechnu tvoje stížnosti. Když ne, tak koukej mazat a jdi otravovat někoho jiného."

Gaius se neochotně zklidnil a zůstal stát a já jsem na něj nakládal naše saky paky, až pod tím břemenem jen stěží vyklopýtal po schodech k našemu bytu. Pod tím naparováním a vztekáním se skrýval hodný, pracovitý kluk. Už poněkolikáté jsem si připomněl, že pro něj budu muset něco udělat, a to brzy. Vzpomínka na mou tiburskou kopřivovou zahradu mi navrhla možné řešení. Potřeboval především vytrhnout z toho neuspořádaného života na ulici, jaký vedl. Snad bych ho mohl poslat na rodinný statek. Prateta Phoebe už dávno proslula tím, že uměla zkrotit hloupé mladé kluky, a na Gaia jsem se mohl spolehnout, že důsledně odolá vrtochům mých podivínských strýčků Fabia a Junia. V tomto stadiu jsem o tom zatím raději nemluvil. Jeho matce, mojí směšné sestře Galle, se bude muset dovolit vylít si odpor vůči každému plánu, jaký jsem navrhl. A pak tu samozřejmě byl Lollius. Však už jsem se těšil, jak budu kroužit kolem Lollia…

Když jsem šlapal za Gaiem do domu, vzdychl jsem si. Byl jsem doma teprve pět minut a už na mě dolehlo břemeno povinností, že jsem si připadal zahnán do kouta.

„Dáš mi nějaký prachy, když toho osla odvedu zpátky do stáje, strejčku Marku?"

„Ne, nedám."

„Ano, dá," opravila mě Helena. „Co tě žere, Gaie?"

„Vy jste mi přece slíbili u vás práci," připomněl nám můj synovec rozhněvaně. „Měl jsem si něco přivydělat, když vám budu hlídat malou. Už mě brzy pošlou zase do školy."

„Nedělej si starosti," odbyl jsem ho nevrle. „Prázdniny potrvají ještě čtrnáct dní." Gaius nikdy neměl řádnou představu o čase.

„Ale jen co mi bude čtrnáct, tak se na školu vybodnu."

„Výborně. Nezapomeň vyřídit babičce, aby už neutrácela peníze za školné."

„O narozeninách odejdu."

„Jak chceš, Gaie."

„Jak to, že se nehádáš?“

„Jsem utahaný. Teď poslouchej. Co nevidět začnou Augustália a mně nastanou zase tvrdý noční hlídky. Helena bude ráda, když jí pomůžeš s děťátkem. Určitě by uvítala, kdyby měla někoho k ruce i ve dne, ale to bys musel být zticha, až si přijdu domů zdřímnout.“

„A vysvětlíš taky tý malý, že nemá řvát?“ Jako budoucí chůva měl Gaius pěkně ironický postoj. „Kvůli čemu budou ty hlídky?“

„Musíme chytit toho maniaka, co hází kousky žen do vodovodu.“

„A jak to teda uděláte?“ Jako všichni moji příbuzní, i Gaius pohlížel na mou práci s nedůvěrou, užaslý, že někdo může být takový blázen, aby si mě najal, nebo že by úkoly, jež jsem vzal na sebe, mohly někdy přinést nějaké výsledky.

„Musím stát před Cirkem Maximem, dokud tam nepřijde a nějakou nepolapí.“ Když se to formuluje takto, nebylo divu, že si mě má rodina dobírala. Copak by to mohlo někdy fungovat?

„A co potom?“

„Potom zase polapím já jeho.“

„To bych rád viděl! Nemůžu ti pomáhat?“

„Ne, je to příliš nebezpečné,“ prohlásila Helena pevně.

„No tak, strejčku!“

„Jestli si chceš vydělat nějaké kapesné, tak uděláš, co ti říká Helena. Ona tady hlídá klíče a dělá mi účetní.“

„Ale je to žena.“

„Sčítat snad umí.“ Usmál jsem se na ni.

„A to nejedním způsobem,“ poznamenala. „Pojďte se najíst, vy rošťáci.“

Gaius si dal neochotně říci, posadil se ke stolu a pustil se do jídla. Takový rodinný oběd byl pro něho nezvyklá zkušenost, něco, co Galla a Lollius dětem nikdy neposkytovali. Konečně si vzpomněl, že měl Heleně vyřídit vzkaz. „Včera sem za tebou přišel tvůj bratr.“

„Quintus? Ten vysoký a přátelský? Camillus Justinus?“

„Asi jo. Mám ti prej vyřídit, že ho ze zdravotních důvodů posílají pryč.“

Helena se polekala. „Co to má znamenat? On je nemocný?“

Gaius pokrčil hubenými ramínky pod špinavou tunikou. „Já myslím, že to byl nějakej fór. Já jsem klimbal na vašem zápraží a čekal, kdy se vrátíte.“

Při pomyšlení, jak dojemně se nemilovaný rošťák motal kolem našeho domu, sebou Helena trhla. „Mluvil jsi s mým bratrem?“

„Posadil se ke mně na schody a hezky jsme si popovídali. On není špatnej. Ale byl děsně sklíčenej.“

Helena, unavená po cestě, si mnula oči a potom se na mého synovce zadívala s bradou opřenou o obě ruce. „A proč byl sklíčený, Gaie?“

„Mluvil se mnou jako chlap s chlapem —“ Když si všiml, jak se na něho Helena dívá, neklidně se zavrtěl. Ale přiznal, ačkoliv se tvářil rozpačitě. „No o lásce a takovejch blbostech.“

Zasmál jsem se. „Aspoň si z toho můžeš vzít ponaučení. To se stává mladíkům, co si nerozumně začnou s herečkami.“

Helena Justina znovu naplnila mému synovci jídelní misku. Tvářila se zamyšleně. Mně pak dala taky nášup, abychom se nehádali.

Hry na počest bývalého císaře Augusta začínají třetího dne v říjnu. O dva dny později nastává mytický den, kdy se otvírají brány Hádu. Doufal jsem, že do té doby už budeme mít toho ničemu v rukou, připraveného na cestu tam dolů. Bezprostředně před hrami přichází v kalendáři černý den, tradiční smolný den po Kalendách, jež jsou prvního. Uvažovali jsme, že pověrčiví nebudou chtít cestovat za černého dne a místo toho že přijedou do Říma už o Kalendách. Pro jistotu jsme zaujali místa včas a hlídky jsme postavili o den dřív.

Pozorovali jsme městské brány. Doufali jsme, že naše teorie jsou správné, a tak jsme se soustředili na východní stranu. S Petroniem jsme se střídali u brány Tiburské a Praenestské. Tam jsme zaujali místa každý večer, hned jak vozy dostaly povolení vjíždět do města. Zůstávali jsme tam do svítání, kdy dopravní ruch začal slábnout. Díky Juliu Frontinovi nám prefekt vigilů dal na pomoc určitý počet svých lidí. Aby se to dodatečně zamaskovalo, hlídali také u dvou bran severně od tábora pretoriánů a u dvou dalších jižněji.

„Doufám, že jsi ten, kdo vigilům poví,“ řekl Petronius, „že mají pátrat po zakrslíkovi se zrzavýma vlasama, fousatým a na jednu nohu kulhavým.“

„Jo, a budou si myslet, že si z nich střílím.“

„Falcone, já jsem dospěl k názoru, že všechno, v čem máš prsty, vypadá

jako fór," odsekl poněkud trpce, jak se mi zdálo.

Počítali jsme s tím, že vrah přijede do města Tiburskou bránou, ať už to bude náš podezřelý zrzek Damon, nebo někdo jiný. Jak Via Tiburtina, tak Via Praenestina vstupují do Říma od východu. Tam a také u Praenestské brány, kde silnice vniká do města z přibližně stejné oblasti Kampánie, vigilové zastavovali a zapisovali každý povoz.

Mírně řečeno, vyvolalo to neklid. Nazvali jsme to sčítáním vozidel, které nařídil císař. Každého kočího vyzpovídali, odkud přijíždí a kam má v Římě namířeno — tato dodatečná otázka má napomoci s „perspektivním plánováním." Někteří se vzpouzeli a nechtěli nám to prozradit a jiní patrně ze zásady lhali. Když se jich ptali na účel cesty a jak často tam jezdí na slavnosti, určití cestující — příslušníci střední a vyšší vrstvy — prohlašovali, že pojedou rovnou domů a napíší stížnost Vespasiánovi. My jsme se přirozeně oháněli výmluvami, jako: „Promiň, pane, nařízení shora" a „Já za to nemůžu, tribune, dělám jenom svou práci" — a to je samozřejmě naštvalo ještě víc. Jakmile vyrazili na další cestu, až jim od kol lítaly jiskry, natolik soptili vztekem, že ani nezastavili a nezabývali se hádankou, o co vlastně mohlo jít.

Bytelná čtyřkolová, bronzem zdobená raeda proplula Tiburskou bránou o Kalendách. Právě jsem tam měl službu. Zaujal jsem své postavení, jakmile ten večer první vozy dostaly povolení vjet do města. Velkolepý vůz táhlo čtyřspřeží, ale jel krokem jako při pohřbu. To pomalé tempo už způsobilo dopravní tlačenici míli dlouhou. Takový vůz se nedal přehlédnout. Nejen pro ten rozčilený křik naštvaných vozků za ním, ale protože na kozlíku seděl zrzavý mužík, kterého jsme všichni vyhlíželi.

Ustoupil jsem dozadu a přenechal jednomu z vigilů možnost zvednout obušek a vůz zastavit. Viděl jsem, jak stará Aurelia Maesia vykukuje krátkozrace ven. Cestovala sama. Kočí Damon mohl mít něco pod padesát, byl pihovatý, se světlou pletí a celý porostlý zrzavými chlupy, až po zrzavé obočí a řasy. Nevypadal na žádného svůdníka. Z nějakého podivného důvodu to tak často bývá.

Když k vozu přistoupili vigilové se svým seznamem otázek, sledoval jsem to ze stínu vnitřní brány. Stál jsem poměrně blízko, takže jsem je slyšel. Probíraly se podrobnosti o plánech Aurelie Maesie na pobyt v Římě

u její sestry, jejíž jméno uvedla jako Aurelia Grata a bydliště na Široké cestě. Prohlásila, že její návštěva bude trvat po celou dobu Augustálií, a jako důvod uvedla rodinnou sešlost. Damon oznámil jméno stáje za Metrovijskou bránou, kde zůstane u koní a vozu, a potom odjel do normální dopravní tlačenice, typické pro noční Řím. Jeden člen z vigilské hlídky, který dostal předem pokyny, vyrazil za vozem pěšky. Měl Damona sledovat až do stáje a potom se opřít o koště a zůstat tam po celou dobu her s povinností stále toho muže sledovat, ať se hne kamkoli.

Damon neodpovídal našim kritériím ohledně vraha. Pokud opravdu zůstane ve stájích po celou dobu her, nebude vyhovat naší představě muže, který jezdí do Tiburu spáchat vraždu a později se vrací, aby se zbavil torza a hlavy oběti. Přesto však jestliže se ukáže, že je tu nějaká spojitost s Damonem, cítil jsem jakési tiché uspokojení. Porta Metrovia byla na konci ulice Kyklopů, to znamená jenom pár minut od míst, kde zmizela Asinia. Byla to nejbližší městská brána k Cirku Maximu.

LIV

V Římě se konaly dvě slavnosti pojmenované po Augustovi. Osm dní před začátkem října se vzpomínalo na jeho narozeniny a v Cirku se pořádaly formální hry. O ty se nám podařilo přijít během našeho výletu do Tiburu. Teď byla ohlášena hlavní desetidenní řada her, jež měla vyvrcholit skvělou podívanou na oslavu výročí císařova návratu z ciziny poté, co zpacifikoval zahraniční provincie. Takový podnik přiváděl pravidelně na mizinu města po celé říši a těmto akcím jsem se snažil vyhnout. Nelichotil jsem císařům, dokud byli naživu, a rozhodně jsem nechtěl mít nic společného s jejich zbožněním, když už se jich Řím zbavil.

V den zahajovacího obřadu jsme byli s Petroniem tak napjatí jako Brutus a Cassius, které trápily zlé sny v noci před bitvou u Filipp. Bude-li se držet svých zvyklostí, jakmile nastane večer, náš vrah bude ve střehu a bude si vyhlížet svou příští oběť. Julius Frontinus měl dlouhé porady s tribuny Páté a Šesté kohorty vigilů, kteří patrolovali po celé oblasti Cirku. Měli nastoupit v plné síle a podle speciálních rozkazů dohlížet na bezpečí žen bez doprovodu. Pokaždé, když jsem si vzpomněl na rozsah území, jež je třeba pokrýt, a na tu spoustu lidí, kteří se budou přesouvat sem a tam, zamrazilo mě. Byl to obrovský úkol.

Pohrávali jsme si s nápadem, jestli nemáme vyvěsit varovné cedule, aby si lidé dávali pozor. Frontinus to zakázal. Všichni jsme zpytovali svědomí, ale definitivní odpovědnost vzal na sebe on. Bylo nutné, abychom zůstali tvrdí. Všechno mělo vypadat normálně. Přáli jsme si, aby vrah zaútočil — ovšem aby zaútočil tehdy, až ho budeme mít na očích a budeme moci zakročit.

To první odpoledne se u nás zastavila má sestra Maia. Byla to bystrá kudrnatá hlavička, pěkně nastrojená, připravená na všechno a naprosto nepoddajná. „Už bychom měly jít, Heleno!“ zvolala. „Ty i já, my umíme mít oči otevřené. Jestli je tam, o co, že ho poznáme.“

„Prosím vás, ať vás ani nenapadne motat se někde kolem Cirku," zhrozil jsem se. Já jsem byl Maiin starší bratr a Helenin vyvolený druh. Podle starých římských zvyklostí mé slovo by mělo být zákonem. Starou belu. Tohle byly samostatné ženy a já jenom ubohý nešika, který si pro ně přál to nejlepší. Nad žádnou z nich jsem ovšem neměl pravomoc.

Byly to blízké přítelkyně a obě si uměly prosazovat své. „Maia má pravdu." Helena věděla, jak jsem našponovaný, ale v téhle záležitosti se postavila proti mně. „My s Maiou se můžeme procházet poblíž Cirku a budeme dělat volavky."

„Bohové drazí!"

„Půjde nám to skvěle. Musíš něco zkusit," přemlouvala mě Maia. Podle toho, co všechno o vyšetřování věděla, se dalo usoudit, že už se o tom radily, když jsem byl pryč. „Proklouzl ti, když se konaly Ludi Romani, a frnkne ti zas."

„Nemusíš mě tak povzbuzovat. Spíš byste ve mně měly pozvednout sebedůvěru."

„Vždyť ani pořádně nevíš, jak ten zmetek postupuje."

Pravda. Neměli jsme žádné svědectví kromě toho, že Pia a její povedený přítel Mundus jednou zahlédli Asinii, jak s ní mluví někdo pěší. Ten muž, kterého viděli, nemusel mít s těmi vraždami nic společného. Asinii mohl sebrat později nějaký vůz, kočár, dvoukolák, muž s oslem — nebo nakonec třeba Perseus, jenž se — snesl dolů na svém okřídleném koni. „Nám se jeví jako nejpodezřelejší nějaký kočí."

Maia pohodila hlavou. „To je jenom představa, co jste si s Luciem Petroniem vymysleli!"

„Musíš nám důvěřovat."

„To mi tedy promiň, Marku. Jak bych mohla? Vždyť tebe i Petronia znám!"

„Tak musíš taky vědět, že se nám leccos podařilo." Usilovně jsem se snažil zachovat klid. Když jednáte s děvčaty s bláznivými teoriemi, vždycky zachovávejte dojem, že jste ochotni o jejich nápadech uvažovat.

„Já jenom vím, že jste párek cvoků."

Obrátil jsem se na Helenu Justinu. Poslouchala se sklopenýma očima jako žena, jež si je vědoma, že jejím úkolem bude být rozumná, ať její srdce

říká cokoliv. „Ten náš nápad je dobrý, Marku, ale já chápu, proč jsi znepokojený —“

„Je to strašně nebezpečné.“

„Vždyť tam budeš, abys nás ochránil.“

„Vážím si té nabídky. Obě pro mě znamenáte strašně moc, takže nechci, abyste se do toho pouštěly. Zamknout vás přece nemůžu —“

„To radši ani nezkoušej!“ skočila mi do řeči Maia.

Nezbývalo mi nic jiného než je požádat, aby mě ujistily, že dají na mé varování, a až odejdu, neprovedou žádnou hloupost. Vyslechly mě se soucitným výrazem a potom se dušovaly, že budou sekat dobrotu, s takovou opravdovostí, že určitě provedou, co budou chtít — to se dalo poznat.

Bylo načase, abych si nabrousil nůž a v duchu se připravil na nebezpečí. Už jsem neměl čas se s těmi dvěma vybavovat, když dělaly, co mohly, aby mě naštvaly.

Existují muži, kteří ženám, jež milují, dovolí podstoupit v krajní nouzi něco riskantního. Helena i Maia byly odvážné a chytré. Kdybychom někdy potřebovali volavky, hodily by se na to znamenitě. Jenže používat je jako návnadu bylo v této situaci až příliš nebezpečné. Může se stát něco neočekávaného. Nějaká chyba nebo trik by je mohly nechat napospas čemukoliv. Popadnout děvče, podříznout mu krk a navždy ho tak umlčet trvá jenom chviličku.

„Prosím vás, zůstaňte doma,“ naléhal jsem na ně znovu a vydal se na svou první noční hlídku. Možná že o tom ještě znovu debatovaly, když jsem se připravoval k odchodu do akce, protože obě mě klidně políbily jako hodné holčičky. Byl jsem v koncích.

Vypadaly až příliš poddajné. Chystaly se, že přece jen vyzkoušejí ten svůj bláznivý plán, aniž mi to řeknou? Bohové, jako bych už tak neměl starostí nad hlavu.

LV

Před Cirkem jsme hlídali celou noc. Já jsem opět dohlížel na ulici Tří oltářů a Petro rozbil tábor u chrámu Slunce a Luny. Byla celkem vlahá, vlhká noc, obloha čistá, ne moc horko, ale stačilo to k vytváření vzrušující atmosféry. Ulicemi se vznášely dívky v průhledných šatičkách, brože na ramenou napůl uvolněné a postranní švy rozšklebené, zatímco ze sáčků lovily oříšky a sladkosti a skoro vůbec se nerozhlížely, jestli je někdo neokukuje a nesleduje. S holými pažemi, s holým výstřihem, s nepokrytou hlavou vyloženě vyvolávaly chtíč. Nikdy jsem neviděl tolik bezstarostných a důvěřivých Římanek, z nichž jako by si žádná neuvědomovala, jak jsou ohrožené.

Ztrácel jsem odvahu. Bylo tam příliš mnoho lidí, nás v pohotovosti příliš málo, příliš mnoho východů z Cirku, příliš mnoho ulic, kde je možné potmě jednoduše přepadnout nic netušící divačky, vracející se domů.

Zůstali jsme tam, až jsme padali únavou. Naše soustředěnost byla nesnesitelně napjatá, do značné míry i proto, že jsme dost dobře nevěděli, koho máme mezi těmi davy vyhlížet. Hry skončily, uzavřená i otevřená sedačková nosítka přišla a odešla, celou scénu teď ovládli opilci a prostitutky, a potom i oni odešli domů. Za prvního úsvitu jsem přešel k chrámu.

Ulice i chrámové schodiště byly postlány odpadky. Hrabali se v nich toulaví psi a přikrčení vandráci. Pár lamp bledlo. Konečně nastalo ticho, přerušované jenom občasnými rušivými zvuky z temných uliček.

Jestli tu byl, tak nám unikl," posteskl si Petronius tiše. „Mohl některou dostat."

„Co myslíš?"

„Doufám, že ne."

„Ale co si doopravdy myslíš, parťáku?"

„Ani se neptej, Falcone."

Utahaní jsme šli spolu domů k Fontánovému dvoru.

LVI

Helena mě vzbudila kolem poledne. Přinesla mi něco na pití, do náruče mi vrazila děťátko a pak se mi na posteli přitulila k boku, zatímco jsem se pomalu probíral.

Uvolnil jsem jí pramen vlasů, který se mi zachytil pod loktem. „Díky, žes tady byla, když jsem se vrátil." Předstíral jsem, že žertuju o těch výhrůžkách, kterými mě s Maiou postrašily. „Neprobudil jsem tě?"

„Já jsem doopravdy beztak nespala. Jenom jsem dřímala a dělala si starosti, co je s tebou tam venku."

„K ničemu nedošlo."

„Ne," opakovala Helena tiše. „Ale kdybys ho uviděl, tak bys po něm šel. A to mi dělalo starosti."

„Já se o sebe umím postarat."

Přitiskla se blíž a mlčela. Já jsem také ležel mlčky. Trápilo mě pomyšlení, že ji tady musím nechávat každý večer samotnou, i když vím, že hrozí-li mi nějaké nebezpečí, zůstává celé hodiny vzhůru, při každém zvuku otevře oči a někdy dokonce vyskočí z postele a jde se podívat na ulici, jestli se už nevracím.

Když mě teď měla doma v náručí, přemohla ji dřímota. Maličká byla vzhůru, v tuhle chvíli čistá, roztomilá, spokojeně si kopala nožičkama a skoro vůbec neslintala. Přistihl jsem ji, jak se na mě dívá, jako by zkoumala své diváky. Měla Heleniny oči. Jestliže se nám podaří provést ji šťastně nebezpečným dětstvím, kdy tolik mladých lidí přestává svůj život ovládat, bude mít jednou možná i Helenin elán. Bude tamhle venku, svobodná ve svém vlastním městě, a většinou nám ani nebude hlásit, kam jde.

Ženy by měly být opatrné. Ty rozumné to vědí. Ale Řím jim musí dovolovat na to někdy zapomenout. Opravdová svoboda znamená užívat si života bez nebezpečí, že se jim může něco stát.

Někdy jsem svou práci nenáviděl. Dnes ne.

⌘ ⌘ ⌘

Odpoledne přišel na poradu Julius Frontinus. Mně byl sympatický svým přímým přístupem k problémům, ale neustálé obavy, že k nám jeho ctihodnost může kdykoli vpadnout, mi svazovaly ruce. Byl však alespoň tak ohleduplný, že nejdřív dovolil svým nočním hlídkám, aby si odpočinuly. Vykročil jsem na zápraží a zahvízdal přes ulici na Petronia. Neozval se mi, ale vzápětí už jsem ho spatřil, jak se dlouhými kroky žene vzhůru ulicí. Dal jsem mu znamení a hned přišel za námi. Posadili jsme se společně za doprovodu tichých zvuků, jak Helena jemně nohou houpala kolébku Julie Junilly.

Hovořili jsme tlumenými hlasy. S Petroniem jsme ohlásili negativní výsledky noční hlídky.

„Ráno jsem už hovořil s prefektem vigilů." Na Frontina bylo spolehnutí, že nedá pokoj a kdekoho bude honit. „Měl hlášení od svých důstojníků. Pochytali různé menší hříšníky, kterým by ty přestupky normálně prošly, kdybychom celý Circus neobklíčili a nedali hlídat brány, ale žádný z nich neměl s naším pátráním nic společného."

„Nikdo ráno nehlásil, že se pohřešuje nějaká žena?" zeptal jsem se. Můj hlas zněl chraptivě, odpověď jsem nechtěl slyšet.

„Zatím ne." Frontinus vypadal také sklesle. „Měli bychom být rádi." To jsme samozřejmě byli, ale poněvadž jsme se neměli čeho chytit, nezískali jsme žádnou pomoc.

„Hlavně že nám neunikl nějaký únos."

„Nemáte si co vyčítat," poznamenala Helena. Seděla ve svém rákosovém křesle s okrouhlým opěradlem a působila dojmem, že je trochu duchem nepřítomná, ale věděli jsme, že poslouchá. V mém domě byly domácí debaty záležitostí celé rodiny.

Helena věděla, na co myslím. Kdysi jsem si trpce vyčítal, když zavraždili mladou dívku a já jsem tomu nemohl zabránit. To už byla minulost, ale dosud jsem se tím někdy trápil a přemítal, jestli jsem nemohl jednat jinak. Dosud jsem toho vraha nenáviděl, že mi svědomí zatížil svým zločinem.

Poslední dobou jsem se v duchu příliš často vracel k Heleninu zabitému

strýci, člověku, jehož mrtvolu jsem musel podle Vespasiánova nařízení odklidit do Velké stoky. Tenkrát byla zavražděna jeho dcera, Helenina mladičká sestřenka, šestnáctiletá Sosia. Byla bystrá, krásná, zvědavá, nevinná a nebojácná — a já jsem se do ní tak trochu zamiloval. Od té doby už jsem nikdy nevěřil ve svou schopnost ochránit ženy.

„Dostal jsem vzkaz od toho muže, kterého jsme poslali do stájí u Metrovijské brány," hlásil Petronius a přetrhl předivo mých myšlenek. „Damon, ten kočí, kterého podezříváme, se odtamtud zřejmě nehnul. Přesně jak je jeho povinností. Chodí do jídelny ve vedlejším domě, koupí si něco k pití a to mu vydrží celé hodiny. Někdy se pokouší zapříst rozhovor s šenkýřkou, ale ona o to nestojí."

„A byl tam i včera celou noc?" zeptal se Frontinus. Toužil uslyšet něco, co by kočího zapletlo do něčeho nekalého.

„Celou noc," potvrdil Petronius zachmuřeně.

„Takže Damon je z toho venku?"

„Jenom pokud jde o minulou noc."

„Damon by neměl být tím vrahem," připomněla nám Helena tiše. „Damon prý má čekat u Metrovijské brány pro případ, že by jeho paní kočár potřebovala. Ten, kdo zabil Asinii, ji unesl v Římě, ale během několika dní pak hodil její ruku do Ania — a potom sem zajel znovu, aby se po skončení her zbavil její hlavy a torza. Jestli chce během těchto her opět opakovat stejný postup, možná že ho vigilové dopadnou při dopravní kontrole v Tiburské bráně — ovšem za strašlivou cenu pro nějakou nešťastnou ženu, jak se obávám."

„Včera odjížděly jenom vozy kramářů," ujistil ji Frontinus. Musel nepochybně z prefekta vigilů vytáhnout všechny možné podrobnosti.

„Nemůže být ten vrah taky nějaký obchodní kočí — takový, co náhodou pochází z Tiburu?"

„Je v soukromých službách. Vozí někoho na slavnosti a potom zase zpátky domů," připomněl jsem, přesvědčen, že je to opravdu tak. „Proto podniká dvě cesty."

„Ale Aurelia Maesia zřejmě ne," dodal Petro se zabručením.

„Ne, Helena má pravdu. Zbytečně se rozptylujeme Aurelií a Damonem. Už nevíme kudy kam. Když si nedáme pozor, tak něco přehlédneme."

„Dnes ráno, když jsem čekala, až se probudíš," řekla Helena, „něco mě napadlo. Podle toho, jak tiše ses vrátil, jsem poznala, že se v noci nic závažného nestalo. Ovšem bylo to teprve zahájení her a tys byl přesvědčen, že právě tehdy udeří."

„No a, holčičko?"

„Přemýšlela jsem, co se změnilo. Vzpomněla jsem si na ten černý den. Říkal jsi, že někteří lidé se mohou na tyhle hry vypravit do Říma dřív, aby se vyhnuli tomu smolnému dni. Minulý měsíc začaly Ludi Romani tři dni po Kalendách, nikoli dva, takže takový problém se neobjevil. Tehdy vrah udeřil o zahajovacím dnu her a vy si z toho vyvozujete, že právě to je významné. Ale co když ten, koho přiveze, o tu slavnou přehlídku zrovna dvakrát nestojí? Pokud tedy nechtěli cestovat v černý den, mohou prostě přijet o den *později.*"'

„Chceš tedy říct, že tu ještě není?"

„No, to mě jen tak napadlo. Zatímco jste včera v noci všichni hlídali venku kolem Cirku a čekali, kdy zaútočí, on možná teprve do Říma přijížděl."

Pohlédl jsem na Petronia. Ten jenom mrzutě přikývl. ‚A dnes v noci si to musíme zopakovat, Petronie."

„Však já jsem nemínil odpočívat."

Chtěl jsem navrhnout, abychom si prošli seznamy vozidel, která včera přijela z Tiburu, ale rozhovor se stočil trochu jiným směrem. „Musíme si promyslet strategii, jestli přece jen zaútočí," vložil se do toho Julius Frontinus. „Všichni samozřejmě doufáme, že ho zpozorujeme těsně před únosem nebo během něho. Ale musíme se na to dívat realisticky. K tomu bychom potřebovali velké štěstí. Jestli si toho nevšimneme a on vyrazí pryč i s obětí, budeme ho asi muset pronásledovat."

Jakmile přejede hranice města, vigilové už nebudou smět zasáhnout."

Frontinus se zadíval na mě. „V tom případě to bude záležet na vás dvou. Nezůstanete bez podpory. Něco jsem už zařídil. Zločiny se páchají v Římě, takže pokud je nutné zločince pronásledovat, můžeme dostat nějaké lidi z městských kohort —" Petronius městské nesnášel, a tak jenom tlumeně zaúpěl. „V pretoriánském táboře mám v pohotovosti celou kohortu, a dokonce i jízdní oddíl s osedlanými koňmi. Magistrát, který bude případ

vyšetřovat, pokud dojde k soudu, bude muset pro městského prefekta připravit potvrzení. Všechno je dohodnuto a teď už potřebujeme jenom jméno na zatykač —“

„Který magistrát?“ zeptal se Petronius.

Jmenuje se Marponius. Už jsi s ním měl nějaké jednání?“

„Marponia my známe.“ Toho Petronius také nesnášel. Letmo na mě pohlédl. Kdyby se nám naskytla možnost vraha dopadnout, udělali bychom to sami, ať už v Římě, nebo za městem — a o zatykač bychom zdvořile požádali dodatečně.

„Chci, aby to všechno proběhlo řádně,“ varoval nás Frontinus, jako by tušil, že se proti tomu vzpouzíme.

„Samozřejmě,“ ujistili jsme ho.

Helena Justina se sklonila nad kolébku, aby exkonzul neviděl její úsměv.

Když Frontinus odešel, vyprávěl mi Petronius, kde předtím byl. „Prošel jsem se po Široké ulici — na půl cesty k Oltáři Míru. Ohromně elegantní. Náramně nóbl. Velký domy a v nich žijou velký prachy, až po Flaminiovu cestu.“

„Co tě tam vylákalo?“

„Chtěl jsem se přesvědčit, jestli je tam Aurelia Maesia opravdu u sestry.“

„Měl jsem za to, že už jsme od vyšetřování po Damonově Unii upustili.“

„Tak to mi nikdo neřekl! Bohové, pracovat s vigily s sebou přináší těžkosti, ale zdaleka ne takové jako pracovat bez nich. Podívej!“ sekl hranou dlaně do stolu. „Držet se zpátky se nám neosvědčilo —“

„Takže ty jsi na to chtěl jít zostra?“

„Já věřím v rázný zákrok, Falcone.“

To jsem věděl. Jenže já sám jsem chtěl postupovat nenápadně.

„Tak co? Byla tam stará Aurelia?“

„Obě sestry. Grata je ještě víc krátkozraká a sešlá než Maesia, ale to jim zřejmě moc nevadí a každý den se doštrachají na svá sedadla v Cirku. Večer si zvou na večeři známé. Ven chodit nemůžou. Mají ještě otce, který taky přichází na ta rodinná shromáždění, ale už je jako věchýtek, takže jinam s ním chodit nemůžou. Jupiter ví, kolik mu asi je.“

„Viděl jsi ho?

„Ne, on chudáček spal."

„Šťastný člověk." Cítil jsem se bídně. A z Augustálií zbývalo ještě devět dnů.

V podvečer jsem si obul své nejlepší pracovní boty. Zápěstí jsem si omotal řemínky, s nimiž jsem se málokdy zdržoval, a natáhl si dvě teplé tuniky. Měl jsem také plášť, svůj nůž v botě, mošničku na úplatky. Vykoupal jsem se a lehce si zacvičil, pak jsem se ještě dal oholit, abych nějak zabil další hodinu a zahřál se nadáváním na holičovu nešikovnost.

Petronius bude zbytečně ztrácet čas nudnými úvahami se svými kolegy vigily. Pustil jsem ho tam, aby si to vyřídil a už se tím pak nezdržoval. Když jsem sám neměl nic lepšího na práci, prošel jsem se po Appiově cestě k Metrovijské bráně. Chtěl jsem se setkat s Damonem. Podle všeho to nemohl být náš vrah, ale mohl by vědět něco užitečného o jiných kočích z tiburské oblasti. Usoudil jsem, že je načase vyzpovídat ho přímo.

Stáje, kde si Aurelia Maesia nechávala kočár během návštěvy u sestry, byly obyčejné přeplněné chatrče, kde si v jeslích seděly a ušklíbaly se tlusté krysy, kdežto hubené kočky ustrašeně prchaly. Osli, muly a koně riskovali, že se jim do kopyt dá plíseň, zatímco usmolení čeledínové páchali na zasviněné slámě sodomii. Za nehorázné ceny tu byla k pronajmutí různá vozidla a koně lepší kvality na přepřahání, pořízení na veřejné náklady pro císařskou poštu. Nápisy načmárané na zeď doporučovaly kováře a podkováře, ale jeho kovadlina byla úplně studená a v jeho stánku nikdo. Hned vedle stála nevábná putyka, nabízející také ubytování, k tomu patrně navíc děvčata, aby služby byly kompletní, a nápojový seznam, z něhož se dalo vyčíst, že regulované ceny jsou prastarý mýtus.

Nenašel jsem ani Damona, toho zrzavého kočího, ani toho vigila, který ho měl pozorovat a sledovat. Šenkýřka, která asi měla proč se mračit, mi oznámila, že oba odešli.

LVII

Kdyby všechno probíhalo normálně, měl jsem původně v úmyslu navštívit Marinu. Chtěl jsem se jí na něco zeptat. Teď už nezbýval čas zastavit se v ulici Cti a Ctnosti za svou neteří, abych si zahrál na hodného strýčka. Místo toho jsem rychle zamířil k chrámu Slunce a Luny. Tam jsem se podle ujednání sešel s Petroniem a seznámil ho s novou situací. Frontinus nám dal k dispozici obecní otroky, kteří by nám měli v pátrání pomoci, a tak jsme je okamžitě rozeslali na různé strany a vigilům jsme oznámili, že by každý měl pátrat po zrzavém chlápkovi keltského typu s jednou nohou chromou. Vypadalo to jako nepovedený vtip, ale věděli jsme, že to může být smrtelně vážné.

„Vzal si vůz?“

„Ne, ale ten je příliš nápadný. Je tak velký a tak parádní, že by byl snadno k poznání, kdyby ho někdo spatřil poblíž místa, kde zmizela nějaká žena. Na lov na děvčata si může vyjít pěšky, a když nějakou chytí, odvést ji do stáje.“

„Jestli je to vůbec on,“ připomněl mi pro jistotu Petronius. Ale jakmile ten, kdo je sledován, udělá něco nečekaného, je snadné vidět v něm hned zločince, po němž se pátrá. Petronius se krotil, aby ho to příliš nevzrušovalo. „Nesmíme se tím nechat svést z cesty.“

„To ne. Ale aspoň to vypadá, že se ho špeh drží.“

„Dostane zvláštní odměnu.“ Petro měl dávno vědět, že ve veřejných službách se toho asi nedočká. Ale odvede přinejmenším dobrou práci. „Damon se nám nehodí,“ bručel Petronius a mrzutě se mračil, jako by uvažoval, jestli jsme nepřehlédli něco důležitého a jestli tedy Damon přece jenom není ten, koho hledáme.

Nezbývalo nám než čekat a pokračovat jako normálně. Stále jsme si vyměňovali pozorovatelny, abychom se udrželi v pohotovosti. Teď byl Petro na řadě s hlídáním ulice Tří oltářů a já jsem se usadil u chrámu Slunce a

Luny. Starým legionářským pozdravem se udeřil pěstí do ramene a odešel. Zůstal jsem tam sám.

Brzy se setmělo. Nad Cirkem jsem uviděl slabou zář z tisíců lamp a pochodní, jež osvětlovaly večerní podívanou. V tuto roční dobu mohla být různá představení ještě kouzelnější než v létě.

Bylo to klidnější, mnohem méně rozeřvané než dlouhé zářijové večery během Římských her. Augustália byla těsně spjatá s císařským dvorem, takže si počínala uhlazeněji, a úctyhodně vystupoval nyní za Vespasiána i dvůr. Potlesk, doléhající ven ze stadionu, zněl zdvořile. Hudebníci hráli rozvážným, téměř nudným tempem, což jim při vymačkávání notiček poskytovalo čas, aby intonovali čistě. Mně skoro vyhovovalo víc, když hráli falešně.

„Strejčku Marku!“

Při tom tlumeném zvolání jsem sebou trhl. Dlouhý, kolem těla těsně ovinutý plášť dělal, co mohl, aby ukryl mého nejdarebnějšího synovce, ačkoliv pod lemem toho podivného přestrojení vyčuhovaly velké špinavé nohy v nadměrných botách, jež příbuzným a známým neklamně prozrazovaly, o koho jde.

Jupitere! To je Gaius —“ Plížil se tmavým portikem, tiskl se ke sloupům přikrčený tak, že bylo vidět jenom jeho oči.

„Tak tady číháš na toho zloducha?—“

„Vypadni odtamtud, Gaie. Nemysli si, že jsi neviditelný. Jenom k sobě upoutáváš pozornost.“

„Chci ti pomoct.“

Měl jsem dojem, že na tom není nic špatného, a tak jsem mu popsal Damona a nařídil mu, aby — kdyby ho zahlédl — okamžitě doběhl pro mě nebo pro někoho z vigilů. Nemělo by se mu nic stát. Pokud jsme věděli, ten vodní zabiják si na chlapečky nepotrpí. Ostatně, až by našeho nemytého Gaia ucítil, brzy by si to rozmyslel.

Ještě jsem synovce poprosil, aby se vrátil domů, až ho sledování otráví, a postaral se za mě o Helenu. Ta už na něho dohlédne, aby se do ničeho nezapletl. Chvíli ještě kňoural, jak je to nespravedlivé, a pak se odkradl. Stále se držel ve stínu. Jen jsem zaúpěl, když jsem viděl, jak přehnaně si začal vykračovat obrovskými kroky. Byl v podstatě ještě dítě, a tak si hrál

tu starou známou hru, při níž musí šlapat jenom na škvíry v dlažbě chodníku, jinak by ho sežral medvěd. Měl jsem ho poučit, že škvírám se má vlastně vyhýbat, jinak to neplatí.

Měla to být zřejmě noc plná rozčilování. Sotva jsem se zbavil Gaia, vynořila se ze stínů další pohroma. „Co to má znamenat, Falcone?"

„Anacrite! Při všech bozích, koukej se laskavě ztratit, buď od té dobroty."

„Máš hlídku?"

„Ticho!"

Dřepl si na schody jako flákač pozorující lidi, jak se baví. Byl příliš starý a elegantně ohozený, takže za chrámového pomocníka, který má volno, by ho asi nikdo nepokládal. Měl však tu drzost, že mi řekl: „Jsi tady nahoře takhle sám strašně nápadný, Falcone."

„Kdyby mě takoví pitomci jako ty nechali prostě na pokoji, mohl bych se opřít o sloup a se studenou smaženkou v ruce vypadat jako někdo, kdo čeká na přítele."

„Na to nejsi správně oblečený," upozornil mě. „Zpozoroval jsem tě z poloviny ulice. Je jasné, že se chystá akce. Tak co dnes máte v plánu?"

„Jestli hodláš zůstat u toho chrámu, tak se chystám odejít já!"

Pomalu se zvedl. „Mohl bych ti pomoct, abys věděl."

Jestli nám vrah unikne, protože jsem odmítl jeho nabídku, nikdo z oficiálních nadřízených se nespokojí s mým prostým tvrzením, že ho považuji za idiota. Anacrites byl přece jenom vrchní špeh. Teď má zdravotní dovolenou a dostává lehčí práci ve vodárenské správě, ale koneckonců pracoval pro státní instituce stejně jako já.

Nicméně kdyby vraha chytil Anacrites, protože jsem mu dal tip, Petronius Longus by mě snad uškrtil. S tím bych si snad ještě poradil, ale s tím mučením, které by mě čekalo napřed, asi ne.

„Zatím je to stále taková povšechná obhlídka situace. Sledujeme každého chlapa, co se nějak podezřele dívá na ženy. Zvlášť když má s sebou dopravní prostředek."

„Budu mít oči na stopkách."

„Dík, Anacrite." Podařilo se mi vyslovit to, aniž se mi vzbouřila žluč.

K mé úlevě se sebral a šel pryč, avšak dal se směrem, který ho přivede

do ulice Tří oltářů a k Petroniovi. Ale Petro si už s Anacritem poradí.

To jsem si aspoň myslel. Jenže bez mého vědomí tam už můj spolehlivý společník nebyl.

Byla to hrozná noc. Připadala mi únavnější než jindy. V pravidelných intervalech se z Cirku vznesl k nebi potlesk. Mé unavené dumání přerušovaly výbuchy břeskné dechové hudby, rvoucí uši. Obecenstvo se začalo brzy pomaličku vytrácet.

Davy se rozptylovaly rychleji než po Římských hrách, jakoby v předtuše chladných podzimních večerů, třebaže ve skutečnosti teplý a slunný den ukončovala dokonalá noc pozdního léta. Svou hlídku jsem držel pod roji netopýrů a potom pod hvězdami.

Aby si tu noc také vychutnaly, davy venku opět zpomalily. Muži najednou dostali žízeň a zamířili do krčem. Ženy se loudaly a povídaly si, ale nakonec se přece jenom zahalily úžeji do pestrých štol — spíš jenom pro efekt, než že by to za dnešní vlahé noci potřebovaly —, roztřásaly si záhyby na sukních přilepených k tělu a pomalu se za početného doprovodu ubíraly pryč. Augustália se řadila k velmi spořádaným hrám. Pro drsnější davy až příliš úctyhodným. Pro horlivé návštěvníky dostihů až příliš usedlým. Chyběl jim pohanský říz déle zavedených her, jejichž tradice krveprolití přežila celá staletí. Uctívání umělých, vymyšlených bohů už tolik nerozechvívalo jako staré hry, jež probíhaly pod patronací starobylejších, záhadnějších božstev.

Přece jen se však konaly zvláštní obřady, například během druhého dne her se uskutečnila návštěva pěti členek spolku Pletařek copánků, žvýkajících mandle, popíjejících medovinu, ohánějících se slunečníky, ponocujících a shánějících mužskou společnost. Vedla je ta nejhlučnější, nejhrubší, nejbystřejší a nejsmělejší ženská, kterou jsem už kdysi viděl celou noc. Byla to samozřejmě Marina, nezkrotná, nespolehlivá matka mé oblíbené neteře.

„Ach, Juno — vždyť to je Falco, holky!“ Jak může žena, v klidu tak krásná, tak ohavně krákorat, jakmile promluví? V Marinině případě to rozhodně platilo. Možná že naštěstí. Pokud by měla správné vychování a uměla se uhlazeně chovat, byla by strašně nebezpečná. „Pojďte, proženem ho kolem chrámu a uvidíme, která z nás mu strhne tuniku!“

„Buď zdráva, Marino," pravil jsem důstojným hlasem.

„Zdravím tě, ty neřáde. Co takhle nějaký prachy? Nepučil bys mi?"

„Dnes ne." Půjčovat Marině se rovnalo občanské dobročinnosti, ovšem nikdo vám za to nepostavil sochu. „Kam máte namířeno?" Zdála se mi alespoň střízlivá. Přemýšlel jsem, jak se jí rychle zbavit.

„Domů, brouku. Kam jinam? Marcia má ráda, když jí zazpívám ukolébavku."

„Zlatý oči."

„Máš pravdu — nesnáší to. Já jenom tý mrňavý paničce ráda připomínám, čí slovo platí."

Odpustil jsem si připomínku, že její matka se zdržela venku trochu dlouho, a malá tedy bude brzy vstávat do nového dne.

Ostatní pletařky copánků se šmrdolily kolem přítelkyně mého bratra jako hejno čilých a poněkud nesourodých ptáků. Co chvíli se chichotaly a šeptaly si sprostoty. Byly horší než banda školaček, které se normálně shlukují do part a vyhlížejí si kluky, na něž by mohly dotírat. Tyhle ženy se naučily uplatňovat svou moc a časem nezískaly nic než zvyk zásadně každým mužem pohrdat. Jejich neomalenost nesmělo pošpinit ani vlákno něžnějšího vztahu. Chtěly mě postrašit. Jen bohové vědí, co by mi udělaly, kdyby se jim to podařilo.

„Hledal jsem tě, „ začal jsem.

„Jú!" Marinin doprovod spustil naoko vyplašené štěbetání. Zaúpěl jsem.

„Ty mizernej pse!"

„Uklidněte se. Tohle je obchodní jednání —"

„Jú-hú!" spustily nanovo.

„V celém Římě nejctnostnější," poznamenal jsem. „Tak úctyhodné jako Cornelia, matka bratří Gracchů!"

„Hele, už toho nech —" Marina měla krátkou paměť, dokonce i když chtěla udělat chlapovi ze života mučírnu. „Co vlastně chceš, Falcone?"

„Mám otázku. Tu noc, jak jsme se potkali na Foru —"

„Jak ta divná holka poblila vestálkám dům?"

„Myslel jsem, že je to tvoje kamarádka."

„Vůbec jsem ji neznala. A od tý doby jsem ji taky neviděla. Nemám potuchu, kdo to byl. Cítila se drobet na dně, tak mě napadlo, že bych ji měla

doprovodit domů.“ Nu což. Pletařky copánků tvoří zřejmě láskyplné společenství. „O ni mi vlastně nejde — na tu nejsem zvědavý. Kdo byl ten muž ve voze, co jel kolem? A ty jsi na něj něco volala?“

Jakej vůz?“ podivila se Marina. Vůbec se nepamatovala, že udělala něco takového. Její dnešní přítelkyně omezily své hulvátství na netrpělivé přešlapování. Já už jsem je nudil, a tak se rozhlížely po někom jiném, koho by mohly tyranizovat. „Já přece na Foru na žádný mužský nepokřikuju, tak mě neurážej, Marku Didie.“

Vylíčil jsem jí, jak se tam ten vůz objevil, vynořil se ze tmy, a pak jsem slyšel, jak se Marina hrubě hádá s nějakým svým domnělým známým.

Marina se nad tím zamyslela.

Stál jsem tiše, aby mohla myšlenky protáhnout lenivě tím maličkým kouskem lidské tkáně, který jí sloužil jako mozek. Ze zkušenosti jsem už věděl, že tento proces může trvat dost dlouho. Uvědomoval jsem si rovněž, že to pravděpodobně nebude stát za to, ale už jsem zkrátka byl takový prostoduchý profesionál, který musí všechno vyzkoušet.

„Jak jsi to myslel s tím vozem?“ zeptala se.

„Zkrátka taková bedna na kolech, vepředu kůň. Člověk nebo několik lidí v tom může cestovat hodně daleko v hrozném nepohodlí za neúnosné ceny —“

„Bohové, ty ale dovedeš všechno poplést, Marku. Nejspíš jsem si myslela, že je to ten, co ho někdy vídám.“

„Copak se nepamatuješ? Už si to domýšlíš?“

„Já si na to určitě vzpomenu, když na to budu delší dobu myslet — musím se ti přiznat, že ten večer jsem toho moc nevnímala.“

„No, aspoň že jsi upřímná.“

Marina si pořád ještě pomalu lámala hlavu. Na alabastrovém čele se jí udělala úhledná vráska. Jsou muži, kteří by ty vrásky rádi vyhladili, ale já jsem měl spíš chuť jí je tam zaťatou pěstí nadobro vtisknout. „To nemoh bejt on, ten by se zastavil. Když jdu kolem něho, tak si vždycky popovídáme.“

„O kom to mluvíme?“

„O jednom chlápkovi, co stojí s vozem v naší ulici. Všichni se tomu musíme pořádně chechtat. To se ti bude líbit. Vozí svýho pána na návštěvy —

k samým lepším lidem, je to taková upjatá rodina — ale oni nevědí, že večer předtím, než zavítá do jejich domu a tváří se jako svatoušek, pán si odskočí navštívit jedno starý děvče. Bejvalá profesionálka, a teď je on její poslední věrnej klient. Vypadá na sto. Nebesa vědí, co asi můžou provádět. Ji jsme nikdy neviděli. Druhej den se jakž takž dohrabe k oknu, aby mu na odchodu zamávala."

„Jak se jmenuje?"

„Ten pán nebo kočí? Mě se neptej. Já nezkoumám křestní listy lidí, abych zabila čas."

„Odkud jsou? Odněkud mimo Řím? Nemohli by být třeba z Tiburu?"

„To asi ne," mumlala Marina. „Tys říkal, že to byl kočár, ale tohle já bych kočárem nenazvala. Já mluvím spíš o takový bedně na dvou kolech, kde musíš sedět rovně a div ti to nevytřese kosti z těla."

„Ono to nemá střechu, ale uhání rychle? Zmizí, než bys řekla švec. Nemůže ten starej pán sedět vepředu?"

„Drží se statečně jako klíště."

„Byli ve vaší ulici i tenhle týden?"

„Nevšimla jsem si." Marina nějak znejistěla. Patrně se mi nechtěla přiznat, že hodně courala venku a Marcii pokaždé hodila někomu na krk. Nemělo smysl snažit se dál z ní něco vytáhnout.

„Ten kočí, není to takovej malej zrzek s jednou nohou chromou?"

„Bohové, kam na takový zrůdy chodíš? Ne, je to muž, takže je ošklivej — ale obyčejnej." Opět jsem musel váhavě přiznat, že to není náš příhodný podezřelý Damon.

„Bere na tebe?"

„Jak to mám vědět?" odbyla mě Marina a zlostně se napřímila. „Co to vůbec všechno znamená?"

Hovořil jsem opatrně. „Ale, jenom jsem se chtěl přesvědčit, jestli ten vůz, co jsme viděli na Foru, nepatří tomu chlapovi, co tam tu noc musel být, protože potřeboval hodit hlavu zavražděné ženy do Velké stoky."

Zbledla. Její poskakující kamarádky se zarazily. „Ty mi schválně naháníš strach."

„Ano, naháním. Vy všechny, dejte si dnes v noci pozor. Marino, jestli uvidíš ten vůz z vaší ulice, zkus mě vyhledat; mě nebo Petronia."

„To má bejt von? Ten hajzl, co ho hledáš?“

„Asi to on nebude, ale musím si to ověřit. Jestli to není on, tak ten pravý neřád je patrně ještě pořád na svobodě a pohybuje se, kde chce.“

Ujistil jsem ji, že se u ní zítra zastavím a budu na ní chtít, aby mi ukázala dům té staré prostitutky, protože ji taky musím vyslechnout. Takhle to tedy vypadá v ulici Cti a Ctnosti. Jako obvykle dělala svému půvabnému jménu očividně čest.

U chrámu jsem zůstal až skoro do svítání. Neviděl jsem nic důležitého.

To, co jsem se dozvěděl od Mariny, mi pořád vrtalo hlavou. Na Petronia jsem čekal mnohem déle než obvykle a přitom jsem si uvědomil, jak naléhavě se s ním potřebuji poradit. Nejspíš zůstal na hlídce až do poslední minuty a váhá s přiznáním, že jsme promarnili další noc.

Sešel jsem z chrámových schodů a dával si pozor, abych nešlápl na žádnou škvíru a nevyburcoval medvědy pod chodníkem. Začal jsem obcházet Circus a hledat Petronia. Jestli tam byl, já jsem ho nenašel. Zato u nyní zavřené hlavní brány jsem pod středem oblouku klenby uviděl něco, co upoutalo mou pozornost. Pochodně. Jasně planuly, podle všeho před chvílí zapálené, kdežto těch několik lamp, které zůstaly na ulicích, už jen skomíravě blikalo.

Narazil jsem na skupinu otroků, vedených mladým mužem v patricijském bílém odění, jehož jsem okamžitě poznal. Podle jeho vyplašeného chování jsem poznal, ještě než jsem ho zavolal jménem, že se dostal do vážných potíží.

„Aeliane!“

Helenin nepříliš oblíbený bratr teď pobíhal před bránou sem a tam. Jakmile mě uviděl, z hrdosti zpomalil a napřímil se. „Falcone!“ vyhrkl naléhavě. Pochopil jsem — to na mně poznal —, že je v úzkých. „Marku Didie — snad mi můžeš pomoct.“

„Co se stalo?“ Měl jsem zlé rušení.

„Doufám, že nic — ale zdá se, že se mi ztratila Claudia.“

Tušení mě nezklamalo. A začala hrůza hrůz.

LVIII

Jak dlouho ji pohřešujete?“

„Ach, bohové. Několik hodin!“

„Hodin?“

„Od večera —“

Významně jsem pohlédl na předjitřní oblohu. „Takže celou noc.“

„To mi nemusíš připomínat. Je to strašné — a každým dnem teď očekáváme její prarodiče —“

Vzchopil se a kroutil nad sebou hlavou, jak může lpět na takových trivialitách. Dřív jsem si nejednou přál, aby Aeliana postihl nějaký malér, ale ne něco takového. Byl arogantní, hrubý a namyšlený a Heleny se silně dotkl, když naši rodinku kritizoval. Teď stál na ulici, rozpálený, utrápený, podsaditý mladý muž, pokoušející se z toho vylhat. Věděl jsem, a jemu to muselo také dojít, že stojí tváří v tvář tragédii.

„Uklidni se.“ Úleva, že našel někoho, s kým se může o své trápení podělit, způsobila, že byl skoro nepoužitelný. Popadl jsem ho za ramena, aby přestal panikařit. Drahá bílá hebká tkanina jeho tuniky byla zmáčená potem.

„Claudia se chtěla jít podívat na hry, ale já ne. Pustil jsem ji tedy —“

Samotnou? Já nejsem nijak upjatý, ale je to mladé děvče a v Římě se nevyzná!“

„Chodil s ní Justinus, jenže —“ Justinus odcestoval do ciziny. Teď by nebylo vhodné ptát se bratra proč.

„Takže jsi ji nechal. Vědí to tvoji rodiče?“

„Teď už ano. Když jsem pro ni přišel, jak jsme se domluvili, Claudia se neukázala. A pak jsem udělal řadu chyb.“

„Jakých?“

„Hledal jsem ji všude možně. Zpočátku jsem na ni měl zlost — byl jsem tak otrávený, že jsem málem odešel do krčmy —“ Neodpovídal jsem.

„Předpokládal jsem, že už se jí nechtělo čekat. Claudia nemá příliš vysoké mínění o mých organizačních schopnostech." Vyznělo to tak, jako by šlo o něco víc než o milenecké škorpení. „Myslel jsem, že se na mě vybodla a odešla domů."

Spolkl jsem pohoršený dotaz: *sama?*

Nebylo to daleko. Vzhůru na začátek ulice Tří oltářů, potom doprava po Appiově cestě. Capenská brána je vidět už od první křižovatky za akvadukty Aqua Appia a Aqua Claudia. Dojít k domu Camillů by Aelianovi trvalo jenom pár minut, neboť rozčileně spěchal, a ani Claudii o moc déle. Cestu znala. Bude se cítit v bezpečí.

„Takže jsi utíkal zpátky domů?"

„Marně."

„Přiznal ses otci?"

„Další chyba. Styděl jsem se. Chtěl jsem to všechno napravit sám — v tichosti jsem sebral všechny otroky, které jsem našel, a vrátil se ji znovu hledat. K ničemu to samozřejmě nevedlo. Zašel jsem ještě jednou do Cirku, ale všichni, co seděli poblíž jejího sedadla, už odešli. Édilové, co tam měli službu, se mi prostě vysmáli. Šel jsem tedy domů. Přiznal jsem se tatínkovi. Slíbil, že to oznámí vigilům, a já ať hledám dál —"

„Teď už je pozdě." Nic by se nezískalo, kdybych ho ušetřil pravdy. Claudia Rufina byla rozumná, střízlivě uvažující dívka. Až příliš ohleduplná, ta by si jen tak nepohrávala. „Aule —" Málokdy jsem ho oslovil osobním jménem. „Tohle je velmi vážné."

„Je mi to jasné." Žádné výmluvy. Ani žádné divoké sebeobviňování, třebaže jsem pozoroval, že si to vyčítá. Však já jsem věděl, jak mu je. „Pomůžeš mi, Falcone?"

Pokrčil jsem rameny. Tohle byla moje práce a Camillové do jisté míry beztak moji příbuzní.

„A to ještě nevíš to nejhorší." Aelianus skřípal zuby a chystal se mi přiznat. „Během pátrání jsem mluvil s jedním potulným prodavačem občerstvení a ten mi řekl, že viděl děvče, co odpovídalo mému popisu Claudie, jak stálo samo u brány. Chvíli nato pak prý mluvila s kočím nějakého povozu — snad dvoukoláku, ale to nevěděl přesně. Měl dojem, že nastoupila, a potom ji rychle odvezl."

„Kterým směrem?“

To samozřejmě nevěděl. Ani si nezjistil popis toho člověka, který ji odvážel. A ten prodavač už dávno odešel.

Otroky jsme poslali domů.

Vedl jsem Aeliana rychle do ulice Tří oltářů. Tam jsem na Petroniově obvyklém místě našel jednoho člena vigilské hlídky a ten mi oznámil, že Petronius někam odešel.

„Kde u Hádu je?“

„Sledoval jednoho podezřelého, pane.“

„Jakého podezřelého?“

„Zrzavého s chromou nohou.“

„Tady? Damona? Vždyť ho měl sledovat někdo z vigilů.“ Kromě toho už jsme se všichni dohodli: Damon není náš podezřelý.

„Petro se šel poradit, jak dál. Tady prej z toho nic nekouká. Prej to vezme po čichu.“

„Kdy to bylo?“

„Už dost dávno. Mně nařídil, abych tu čekal, ale jinak už všichni odešli domů. Já jsem se právě chystal jít ti říct, že na něj nemáš čekat.“

Potichu jsem zaklel. „Byl Damon sám?“

„Měl s sebou ženskou.“

„Elegantní dívku v bílém a s trochu velkým nosem?“

„Ne. Takovou couru v červený sukni, co ukazovala nohy.“ Mohl si ji později vyměnit. Dívky, co předvádějí nohy, dovedou vycítit nebezpečí. Ta červená sukně se na něho mohla vykašlat. Claudia by byla mnohem lehčí cíl — ale Damon si přesto ještě stále mohl nechat tu červenou sukni a Claudii měl někdo jiný. Pokud to tak bylo, neměli jsme tušení kdo.

„Zjisti, kam jeli. Najdi Petronia. Pověz mu — ba ne, nejdřív předáš zprávu svému veliteli: dnes večer byla unesena úctyhodná dívka, zatímco jsme všichni postávali kolem jako namalovaný hrdinové. Ten, kdo ji unesl, má vůz. Pokud ještě neodjel z města, potřebujeme, aby se prohledaly všechny vozy, co jsou teď v noci na cestě. Je nutné začít okamžitě. Zaměřte se na východní okresy, protože pojede do Tiburu.“

Ten náhradní pozorovatel se tvářil starostlivě. „To prohledávání neza-

bere moc času. Většina vozidel už odjela."

„No to já vím."

Drapl jsem Aeliana. Stál tam bílý jako stěna, rovné vlasy spadlé do čela, a srdce mu div nepuklo.

„Aule, udělám všechno, co budu moct. Jestli je dosud naživu, tak ti ji přivedu zpátky. Ale nemůžu ti nic slíbit, tak se připrav."

Bral to rozumně. „Co mám dělat já?"

Přejel jsem ho pátravým pohledem. Paniku už ovládl. Pocházel z bystré rodiny. Neměl jsem ho rád, ale na jeho vytrvalost jsem se mohl spolehnout. „Potřebuju zatykač, jenomže zatím ještě neznáme jméno. Vyřiď to za mě. Člověk, který má všechno pod palcem, je exkonzul Frontinus. Zná tvého otce. Magistrát, co má ten dokument připravit, se jmenuje Marponius." Rychle jsem mu dal adresy obou. „Žádný z nich nevypadá na nějakého flamendra, takže bys je měl najít doma. Marponiovi vyřiď, ať ten papír vystaví na ‚únosce Claudie Rufiny'. To by mělo stačit. Potom s tím chvátej do pretoriánského tábora. Městské kohorty pak můžou vyrazit za tím ničemou, jestli už opustil Řím."

„A co ty, Falcone?"

Já půjdu hned teď do tábora a pokusím se je přemluvit, aby byli v pohotovosti. Jestli s nimi bez toho zatykače nepohnu, tak se za ním pustím sám."

„Tak já pojedu s tebou —"

„Ne! Já tě potřebuju, abys mi zorganizoval nějakou podporu v zázemí, Aule." S sebou jsem ho nemohl potřebovat, protože jsem už věděl, jaký pohled nás možná nakonec čeká. Ztratit takto budoucí manželku by bylo pro třiadvacetiletého mladíka samo o sobě víc než strašné. Nesmíme připustit, aby viděl, co jí vrah udělal. „Ten zatykač je nesmírně důležitý. Pak pro mě můžeš udělat ještě něco. Helena mě bude čekat doma. Jestli nepřijdu, tak z toho bude celá vyděšená. Prosím tě, zajdi za ní a vylož jí, co se děje." Helena pochopí, že mu nesmí dovolit jít za mnou.

Byl to její bratr, takže by jí mohl vyřídit ještě jeden vzkaz. „Vyřiď jí, že ji mám moc rád — a jestli se chceš zachovat jako pravý hrdina, přemoz se a polib za mě moje dítě."

To by snad stačilo váhavého mladého strýčka Aula dostatečně zaměstnat.

LIX

Všechno se proti mně spiklo.

Když jsem vyrazil, všechny otřískané vinařské vozy v Římě se usilovně snažily vyjet z města před svítáním. Jakmile hry skončily, soukromé nájemní dopravní prostředky rozvážely obecenstvo a pak se rozptýlily. Musel jsem jít pěšky. Z Cirku do pretoriánského tábora je to zatraceně daleko.

U Maecenatových zahrad jsem srazil jednoho opilce z osla a zvíře jsem zabavil pro potřeby říše. Tomu opilci to bylo jedno. Ocitl se v jiném světě. Zato osel se mi vzpouzel, jenže šel jsem na něj tvrdě. Kopáním jsem ho přiměl, aby se pohnul, a pak jsem ho celou cestu až k Tiburské bráně popoháněl prutem, který jsem si našel. Tam jsem z něho sklouzl, právě když se vigilové chystali rozejít.

„Počkejte! Naléhavé — projížděly tudy dnes v noci nějaká soukromá vozidla?“

„Co bys nechtěl, Falcone? Měli jsme tu rušný provoz, projely jich stovky.“

„Máte seznam?“

„My mysleli, že už končíme, a tak jsme ho poslali prefektovi.“

„Musíte mi, mládenci, pomoct — velký vůz se čtyřspřežím nebo otevřený dvoukolák?“

„Možná že jo, ale nás se neptej.“

„U Jupitera — vy děláte státní správě pěknou ostudu! Za to platím daně?“

„Hele, nápodobně — kdo musí solit daně?“

„Podle všeho ne dost lidí, aby se dala zaplatit spolehlivá hlídka. Nechme toho. Nebudem se hádat — ten zvrhlík unesl mladou dívku, co si měla vzít senátora. Musíme ji najít. Prohledejte *všechno,* co tudy bude projíždět, a vzkažte to i k ostatním městským branám —“

Ukradeného oslíka jsem znovu zapřáhl do služby. Projeli jsme pod obloukem akvaduktu Anio Vetus, pak jsme to vzali rovnoběžně s mohutnou trojitou hmotou Marciova akvaduktu, který nad sebou nesl jak Tepulu, tak Julii. Tato novější, původně neplánovaná koryta nebyla ani řádně vycentrována. Klenby se musely zpevnit, ale i tak hořejší příkrov Marcie praskal pod nerovnoměrným rozložením váhy… Díky Bolanovi jsem ty podrobnosti důvěrně znal. Věděl jsem rovněž, co by mohlo brzy proplouvat jejich vodami.

Dostrkal jsem osla do pretoriánského tábora. Jako vždycky to byl nepříjemný zážitek. Tábor sám zabírá obrovskou plochu ve stínu Serviových hradeb a k němu přiléhá ještě rozsáhlejší přehlídkové prostranství, zahrnující většinu prostoru mezi Viminalskou a Collinskou bránou. A gardisté, co tam slouží, jsou do jednoho mizerové.

Tentokrát tu kupodivu panoval klid. Takový klid, že až sem zaléhal řev šelem z císařského zvěřince za městem. Měl jsem z toho nepříjemný pocit. Z nedaleké společenské místnosti zaútočil na můj sluch typický hluk, jak gardisté dopíjeli svou běžnou patnáctou karafu za noc. Přísná hlídka u brány měla taky pěkně v hlavě, ale překonávala to statečně. Víno zpomalilo jejich reakce na naléhavou situaci, ale jakmile jim došlo, oč jde, nabilo je mimořádnou energií. Jeden laskavý voják popleskal mého oslíka a on se mu za to odvděčil rafnutím. Ten hřmotný gardista byl tak houževnatý — nebo nadraný —, že vůbec nic necítil.

Centurio z městských kohort, který měl za úkol zůstat v pohotovosti, aby nám pomohl, byl uhlazený dobrák a tu noc šel brzy spát. Příjemné pomyšlení, že si takoví tvrdě zkoušení strážci městského pořádku mohou aspoň jednou v uklizených ubytovnách v klidu chvíli číst a pak sfouknout světla, zatímco město vře, když je neobtěžují svou pozorností. Čekal jsem jako na jehlách, až se konečně centurio dostavil v dlouhé řecké noční košili, aby mi oznámil, že bez zatykače od soudce se se mnou nebude bavit a jde si zase lehnout. Poradil jsem mu, aby si zkontroloval, kolik si našetřil ve služební pokladně, protože do vyhnanství v daleké Arménii by to nemuselo stačit. Odfrkl si a odešel.

V zoufalství jsem si vylil srdce pretoriánské hlídce. Tyhle hromotluky v lesklých krunýřích mé dojemné vyprávění ihned obměkčilo. Vždycky

také dovedli využít každé příležitosti, aby dali za vyučenou městským kohortám, nad nimiž ohrnovali nos, a tak mě odvedli k připraveným koním a bystře naznačili, že se budou dívat na druhou stranu, až se s jedním odkradu. Poděkoval jsem jim a upozornil na to, že ti koně jsou vlastně muly, a pak jsem si vybral tu nejlepší.

Nad sedmi pahorky už rozkvétalo první světlo, a já jsem se zatím půl hodiny pokoušel nakopnout své paličaté zvíře, aby se dalo do pohybu. Pak jsem odcválal po Tiburské cestě ven z Říma v honbě za zabijákem, který tudy možná ani vůbec nejel.

LX

Z Říma do Tiburu to bylo asi dvacet mil, možná víc. Jak jsem tak jel za studeného, šedého časného rána, měl jsem spoustu času na uvažování. Moje myšlenky většinou nestály za nic. Ještě nejsnáze jsem se vyrovnal s tou, že jsem celou situaci odhadoval úplně špatně a že teď podnikám zbytečnou cestu. Claudia se najde. Možná že je už v bezpečí doma. A jestli byla skutečně unesena, nejspíš se už o to postaral Petronius Longus nebo někdo jiný a únosce je pod zámkem. Když jsem hledal Petronia po ulicích, možná že už pracoval na některé strážnici a vbodával háky do různých částí zločincovy anatomie. Nebo možná že se při té kontrole vozidel, kterou jsem nařídil, dívka objevila, než přišla k nějaké úhoně. Její únosce mohl být zadržen u městských bran. Mou poslední naději živila představa, že i když je možná na cestě do Tiburu, bezmocná a vyděšená — pokud je ještě naživu —, mohlo by se mi podařit jejího věznitele předhonit…

Já ji najdu. Nic mi v tom nezabrání. Jenže ona už je patrně mrtvá. Vzhledem k tomu, co předtím asi vytrpěla, skoro jsem se modlil, aby to už měla za sebou.

Prvních několik hodin jsem neviděl nikoho. Putoval jsem přes pustou Kampánii jako jediný pocestný na silnici. Bylo tak časně, že ani rolníci ještě nevstali. Mula běžela v ustáleném rytmu a hudba jejích cválajících kopýtek konejšila mou paniku. Snažil jsem se nemyslet přímo na Claudii, a tak jsem raději vzpomínal na Sosii.

Její smrt byla další, které jsem mohl a měl zabránit. Vyrůstala v Helenině rodině, druhá mladá dívka, kterou zbožňovali a z jejíž hrozné ztráty budou vždycky obviňovat mě. Nikdy jsme o tom nemluvili, ale žádný z nás nikdy nezapomene. Sosia a Helena si byly velmi blízké. Zpočátku mi také trpce vyčítala, že jsem zavinil smrt její mladičké sestřenky, ale pak si dovolila mi odpustit. Jak bych mohl očekávat, že mi podobné provinění promine podruhé? Aelianus už jí jistě svěřil, že Claudia zmizela. Každý okamžik, jenž

uplynul na mé osamělé cestě, odpovídal chvíli, kdy se bude Helena doma trápit pro krutý osud své mladé přítelkyně, ztrácet důvěru ke mně a zároveň se soužit starostí o mě. Já sám jsem ztratil víru v sebe, ještě než jsem projel Tiburskou bránou.

Rozednívalo se. Jel jsem proti slunci. Svítilo nízko nad Sabinskými horami a někde možná osvětlovalo doupě, kde byla řada žen mučena, zavražděna a rozřezána. To šálivé světlo ve mně vzbudilo ještě větší únavu, než jaká mě tížila dosud. Mžourání do té záře odsávalo mou ochabující soustředěnost. Byl jsem z toho podrážděný a zdeprimovaný. Příliš mnoho hodin jsem zápolil s časem při odporném tažení za očistu světa od ničemů. Jejich místa ihned zaujali ještě horší ničemové. Grázlové s ještě odpornějšími praktikami, s postoji ještě pomstychtivějšími.

Obyvatelé statků se začali probouzet. Potkával jsem venkovské vozy. Většinou jely nesprávným směrem, k Římu. Ty, jež jsem předjížděl cestou na východ, mě k mé zlosti jenom zdržovaly, když jsem je prohlížel. Naštvaný na ty zastávky, které jsem si netroufal vynechávat, už jsem měl také po krk sítí s kapustou a turínů i košů se slívami a kapajících měchů s vínem. Bezzubí starci, páchnoucí česnekem, mě zdržovali, když pomalu shrnovali z vozů plachty. Vzrušení mladíci s prohnanýma očima jenom tupě civěli. Všech jsem se ptal, jestli je nepředjel jiný vůz. Ty, co to popírali, jsem podezříval, že mi lžou. Ti, jimž se zdálo, že ano, mi říkali jenom to, co jsem očividně chtěl slyšet.

Nenáviděl jsem Kampánii. Nenáviděl jsem všechny ty ospalce a lenochy, co tu žili. Nenáviděl jsem sám sebe. Proč to dělám? Chtěl jsem přece být básníkem, pracovat v nějaké poklidné knihovně, odříznut od toho lidského hnojiště, zcela zaujat svým vlastním neskutečným duchovním světem. (Finančně podporován nějakým milionářským patronem, milovníkem umění. Falco? Až naprší a uschne.)

V poledne už jsem byl přece jen o kus dál. Uvítaly mě Aquae Albulae. Tam skončil můj počáteční trysk. Mulu už rychle zmáhala únava. Já jsem byl také celý ztuhlý a polomrtvý. Celou noc jsem nespal. Zoufale jsem si potřeboval odpočinout a jenom jsem musel doufat, že se zabiják cestou také zastaví. Nemohl vědět, že jsem mu v patách.

Zvíře jsem ustájil a ponořil se do teplé sírové lázně. Hned jsem usnul.

Někdo mě vytáhl, abych se neutopil. Přece jsem si urval dvě hodinky, kdy jsem na masérově stole nevěděl o světě, obličejem dolů pod ručníkem, a pitomé mouchy se mohly utancovat nad mými obnaženými částmi. Vzpamatoval jsem se celý poštípaný a malátný, koupil si něco k jídlu a pití a pokusil se vyměnit svou mulu v malinkém hostinci, kde si mohli oficiální kurýři brát čerstvá zvířata.

„Moje cesta je strašně důležitá — ve státním zájmu —, jenže vyrazil jsem příliš rychle, takže jsem si nemohl vyzvednout propustku. V brašně jsem našel aspoň tohle —“ Správce si vzal dokument, který jsem mu nabídl, a nejevil nejmenší zvědavost. Aquae Albulae byly díra, kde se všechno bralo s klidem. „Má to už beztak prošlý termín.“

Pokrčil rameny a hodil papírek do misky. „Až mi sem přijde kontrola, tak budu muset říct: Jakej rošťák mi to asi podstrčil?' a tvářit se přitrouble.“

„Taky je to vystavené na správce Baetiky,“ přiznal jsem.

„Určitě sympatickej člověk. Tamhleten šedák je dobrej kůň.“

„Díky! Doufám, že se tu brzy objeví moje posily. Vyřiď jim, že jim Falco vzkazuje, ať sebou hodí, budeš tak hodnej?“

Najedl jsem se až za jízdy.

Rychle jsem na šedákovi urazil zbývajících sedm římských mil a vjížděl do Tiburu.

Teď jsem se ocitl v úzkých, jak jsem si to uměl zavinit jenom já sám. Přišel jsem dopadnout muže, kterého jsem neznal, jenž bydlel kdoví kde a který by právě v tu chvíli mohl dělat Claudii kdoví co. Jelikož mě nic chytřejšího nenapadalo, nechal jsem se vést jen vlastním tušením. I když mě všechna nejnovější svědectví varovala, že to není dobrý nápad, u svatyně Herkula Vítězného jsem odbočil a vydal se k domu Aurelie Maesie.

Čas rychle utíkal. Měl jsem dojem, že uplynula už polovina odpoledne. Potmě se nemohl vydat na delší cestu ani jezdec na koni, ani kočí. Jestli se později budu muset zastavit, on také. A jemu dělá společnost jeho oběť. Živá nebo mrtvá. Možná teď ještě živá, ale dlouho už ne, až dojedou k cíli.

Dá jí najíst? Bude se moci o sebe postarat i jinak? Jak by mohla, vždyť by mu hrozilo nebezpečí, že ho prozradí? Musel ji určitě svázat, umlčet a

schovat. Už ji měl u sebe celou noc a skoro celý den. I kdyby se mi podařilo ji zachránit, poznamená ji to na celý život.

Jak jsem se blížil k vile Aurelie Maesie, mohl jsem jenom doufat, že právě tam ho najdu. Ale tou dobou už jsem se smiřoval s faktem, že jsem patrně přijel na nesprávné místo.

LXI

Bylo naprosto jasné, že Aurelii Maesii doma ještě celé dny nečekají. Všichni otroci lenošili na terase a slunili se. Zahradní nářadí se úhledně opíralo o jednu sochu. Nepracovalo se. Vypůjčili si nejpohodlnější křesla a teď se v nich rozvalovali, tak lhostejní, že se nemohli vzchopit ani k tomu, aby vstali, když jsem se objevil. Ostatně při nějakém rychlejším pohybu by si mohli porazit číše s pitím.

„Kdepak je Damon?“

„Jo, ten si užívá v Římě.“

„Ten parchant!“ zabručela kuchařka (jeho oficiální přítelkyně).

„Když odjede do Říma, vrací se někdy s kočárem sám?“

„Bylo by mu to podobný?“ zakrákala kuchařka a automaticky dodala: „Ten parchant.“

Mně plně vyhovovalo, že se tu na Damona nadávalo, ale potřeboval jsem rychlé odpovědi. Zahlédl jsem mládence Tita a pokynul jsem mu, že bych si s ním rád promluvil. Spolu jsme pak poodešli stranou.

„Nejseš ty ten Gaius, co spravuje fontány?“

Mrkl jsem na něho. „Pracoval jsem v přestrojení. To sis jistě domyslel.“ Mlčel. Kdyby měl pocit, že jsem si z něho v tom přestrojení vystřelil, odmítl by spolupracovat. Nedopřál jsem mu čas, aby se rozzlobil. „Teď máš možnost pomoci v zoufalé situaci. Poslyš, Tite, odehrávají se hrozné věci a já se pokouším dopadnout toho zločince.“

Oči se mu rozšířily. „To mluvíš o Damonovi?“

„Zpočátku jsem si myslel, že by to mohl být on. Ale teď se mi začíná rýsovat nový nápad. Pověz mi: Aurelia Maesia navštěvuje sestru. Ta se jmenuje Aurelia Grata, ano?“ Titus přikývl. Aurelia *Grata…* Kdesi ve Falconově mlhavém vědomí se pohnula vzpomínka. „A v domě její sestry se k nim připojuje jejich starý otec?“

„Ano.“

Naráz mi v unaveném mozku zazvučel hlasitě zvon. Z několika stran se mi pak vracely ozvěny. „Nejmenuje se náhodou Rosius Gratus?“

„Jo, tak.“

„A žije nahoře u silnice na Sublaqueum?“

„Ano.“

Krotil jsem dech. Nebylo by dobře to uspěchat. „A taky jezdí do Říma, když tam na svátky přijede dcera z Tiburu — a vaše paní ho tam odveze s sebou?“

„Ne. Stará paní nesnese bejt s ním zavřená ve voze. Oni spolu vycházejí, ale moc často se nevidí. Proto dědek dál žije na svým vlastním statku. Ale do Říma si rád zajede. On totiž rád sází na koníčky.“

„A v čem tam jezdí?“

„V cisiu.“

„Cože? Starej pán v otevřeným dvoukoláku, za každýho počasí?“

„S tím on vždycky jezdil.“ V duchu jsem slyšel, jak Marina říká: *On se drží statečně.*

„Chodí s dcerami do Cirku?“

„To ne. On celej den spí a probudí se až na večeři.“

„Ale je Rosius Gratus ještě muž při síle i v jiném smyslu?“

Titus se začervenal. „Ale jo, to je.“

Zvedl jsem obočí a zaculil se. „Má nějakou ženskou?“

„Vždycky ji měl. Má to bejt jeho velký tajemství, ale my z toho máme srandu. Jak ses to domák?“

„Zmínil se mi o tom někdo, kdo bydlí ve stejný ulici. To je asi další důvod, proč nejezdí s dcerou. No ale starý Rosius si určitě nekočíruje sám?“

„Někdo ho vozí.“

„A ten někdo přiveze domů cisium, zatímco ten starej proutník bydlí u dcery, a když hry skončí, zajede znovu pro pána?“

„Asi jo. Jinak stařík cisium nepotřebuje. Jak jsem ti říkal, on prostě celej den klimbá na lehátku. Jsem ti něco platnej?“ zeptal se chlapec dychtivě.

„A hodně, Tite. Tys mi vlastně prozradil, na co jsem měl sám přijít už před několika dny. Problém byl v tom, že jsem dal na někoho, na koho jsem neměl.“

„Jak to myslíš?“

„Někdo mi řekl, že Rosius Gratus nikdy do Říma nejezdí."

„To je směšný."

„Lidi lžou, Tite." Když jsem se otočil, abych si došel pro koně, vlídně jsem se na něj podíval. „Však se naučíš dávat si na to pozor. Dej na mě: hlavně si dávej dobrý pozor na lidi, co jenom postávají u cesty v lese a nic nedělají." Vyhoupl jsem se do sedla. Slo mi to těžko. „Ten kočí, co jezdí s cisiem — nejmenuje se náhodou Thurius?"

„Jo, to je von."

To jsem měl vědět.

Titus mi chtěl poradit, kudy mám jet, ale nebylo třeba. Musel jsem to vzít po Valeriově cestě až k místu, kde akvadukty navazují na řeku Anio, pak se odpoutají a sledují silnici na Sublaqueum. Na to, abych tam dorazil včas, už jsem neměl celý den, kolik by ta cesta zabrala normálně, ale jenom pár hodin, než se setmí.

U Tita jsem nechal vzkaz pro případ, že by tam dorazili pomocníci. Teď jsem ale s žádnou pomocí nemohl počítat. Už by to sem nestihli. Zůstal jsem v tom sám.

Kurýři s císařskou poštou urazí až padesát mil denně, když si vyměňují koně, takže to bych zvládl taky. Že jsem už měl k dispozici koně z veřejných stájí, mi pomohlo s blufováním. V přepřahací stanici se mi podařilo vyměnit šedáka za statného kaštanového s ohněm v těle, těsně před odbočkou na Horatiův statek. Další zmařená příležitost navštívit pramen Bandusia. Teď mi na tom nezáleželo. Voda mě přestala zajímat.

Začínalo se šeřit. Mezi třicátým pátým a třicátým osmým milníkem jsem projel kolem zdrojů akvaduktů. Cvalem jsem po silnici na Sublaqueum urazil další čtyři míle, až jsem dojel k velké filtrační nádrži. Tam jsem se zastavil a rozhlížel, jestli neuvidím Bolana. Brzy se objevil jeden z jeho obecních otroků.

„Před nějakou dobou tady uviděl Bolanus projíždět vůz, a tak se za ním pustil na oslu."

„Sám?"

„Už jsme skončili s čištěním nádrže. Zůstali jsme tu jenom on a já se sítí. Pověřil mě, abych tu počkal, a jestli přijedeš, abych tě varoval."

„Já vím, kam jel. Zůstaň tady, kdyby mi jeli na pomoc další. Pověz jim, aby jeli na statek Rosia Grata, ano?“

Proti proudu nad propustí, jež směrovala vodu do nádrže, jsem viděl síť, kterou natáhli přes říční koryto. Zamrazilo mě a úpěnlivě jsem si přál, aby dnes nebyli zachytili nic. Vyrazil jsem dál, popoháněn zoufalstvím. Teď se tedy Bolanus také vystavil nebezpečí. S těmi svými ztuhlými zády a slabým zrakem nebude pro záludného vraha rovnocenným protivníkem.

U statku Rosia Grata jsem kobylku zpomalil do klusu. Na cestě k domu jsem neviděl nikoho. Dům tam stál tichý. Ani žádní otroci se tam nebavili. Při své předchozí návštěvě jsem nabyl dojmu, že tam mají na práci jenom pár lidí. Rozhodně tu byla hospodyně, protože když uslyšela koně, vyšla se ven podívat, kdo to přijel.

„Jmenuju se Falco. Onehdy jsem tu byl. Potřebuju si promluvit s Thuriem — už se vrátil z Říma?“ Přikývla. „Co dělá?“

„Jo, to nevím. Toho já nehlídám.“ Mluvila naštvaně. To všechno do sebe zapadalo.

„Kde ho mám hledat?“

„Měl by bejt ve stáji, ale jestli tam není, tak ho těžko najdeš. Von chodí někam do lesa.“ Vypadala zvědavě, ale měla plno práce, a tak mě nechala odejít samotného.

„Díky. Jestli ho uvidíš jako první, tak mu o mně neříkej. Chci ho překvapit.“

„No tak dobrá.“ Zřejmě nechávali Thuria dělat si, co chce. To asi proto, že bylo těžké se s ním domlouvat. Všechno probíhalo tak, jak jsem předvídal: samotář, podivínské zvyklosti, neoblíbený. „Vypadáš nějak zdrbnutej, Falcone.“

„Dlouhý den.“ A věděl jsem, že ještě nekončí.

Nejdřív jsem tedy nahlédl do stájí.

Kočího ani Bolana jsem nenašel, ale našel jsem alespoň cisium. Oba koně ze spřežení, z nichž se ještě kouřilo, někdo napojil a nakrmil. Svého jsem ustájil k nim.

Obešel jsem obstarožní vozidlo. Jak každý říkal, byl to jednoduchý, vysoko posazený vozík. Dvě velká kola s železnými obručemi a sedadlo pro dva pasažéry. Pod sedadlem zabudovaná bedna, zabezpečená těžkým vi-

sacím zámkem, takže když cisium zůstalo někde stát, mohla se tam zavazadla bezpečně nechat. Teď byla zamčená.

Lehce jsem do bedny bouchl. Nic. S úlevou jsem si všiml, že to, co vypadalo jako hrubé větrací otvory, byly díry vyvrtané v prknech. Rozhlížel jsem se po klíči. Nikde nic. Pochopitelně. Ani jsem nečekal, že to bude snadné.

No ale ve stáji přece musí být nějaké nástroje. Několik vteřin jsem ztratil tím, co člověka napadne jako první: pokoušel jsem se zámek otevřít nehtem. Směšné. Byl jsem tak unavený, že mi to kloudně nemyslelo. Kdyby šel nějaký zámek otevřít takto, nemusel by tam vůbec být. Potřeboval jsem něco pevnějšího. Stále jsem dával pozor, jestli se tam náhodou nezjeví Thurius, a prohledával jsem stáj, až jsem našel jakousi kůlnu. Jako ve většině vzdálených sídel, i tahle byla vybavená vším možným. Páčidlem jsem trošku ohnul zoubky zámku, až kov povolil, a stačila jedna prudká rána kladivem. Lil ze mě pot, ne z námahy, ale ze strachu.

Zůstal jsem tiše stát a naslouchal. Nic se tady ani v domě nepohnulo. Sebral jsem odvahu a naráz bednu otevřel.

Vyrazil z ní několikerý puch, původem lidský. Ale až na nějakou pytlovinu, z níž se ty smrady linuly, nebylo uvnitř nic.

LXII

Budu muset pátrat v lese.

Chtělo se mi zakřičet její jméno: *Claudio!* Kdyby uslyšela můj hlas, snad by to do ní vlilo novou sílu, aby vydržela.

Už se příliš setmělo. Zašel jsem do domu poprosit o lucernu. Věděl jsem, že budu potřebovat pomoc. Požádal jsem hospodyni, aby svolala ostatní otroky, kteří tam pracovali. Nebylo jich dost, ale poměrně brzy — jako by čekali, že se něco stane — se shromáždila pestrá parta krátkonohých, pajdavých a nesmělých dělníků. Všichni na mně viseli očima.

„Podívejte, vy mě neznáte, ale zkrátka jmenuju se Falco a pracuju pro vládu. Musím najít Thuria. Vypadá to, že unesl mladou dívku a má v úmyslu ji zabít —"

Postřehl jsem, že někteří si vyměnili pohledy. Nikdo patrně nevyslovil nahlas podezření, ale žádný z nich nejevil překvapení. Musel jsem potlačit vztek. Vždyť mohli zachránit kdoví kolik žen a dívek. Snad mi teď alespoň pomůžou zachránit Claudii.

„Jestli ho uvidíte, nepřibližujte se k němu, jenom hlasitě křičte, abyste přivolali nás ostatní."

Nepotřebovali to slyšet dvakrát.

Pročesávali jsme les od soumraku až do tmy, kdy už se ani s pochodněmi nedalo pokračovat. Volali jsme. Prohledávali jsme chlévy a hranice dřeva. Větvemi jsme švihali do křovin a nejednou jsme vyplašili zvěř, žijící nerušeně celá léta v podrostu. Kolem pěšin a pasek jsme nastrkali pochodně. Z houští nás přišel pozdravit zatoulaný oslík. Byl to asi ten Bolanův, ale on sám se neobjevil. Thuria jsme nenašli, nepodařilo se nám ho vyplašit, ale určitě tam někde byl a musel vědět, že po něm jdeme.

Záměrně jsem se nesnažil držet své pátrače potichu. Byla to má poslední naděje, jak ho zastrašit, aby dívce neublížil.

Tak jsme hledali celou noc. Ať se skrýval kdekoliv, potřeboval jsem ho polapit, dokud byla tma. Dál jsme hlučeli, jak jsme se pohybovali z jednoho místa na druhé, až konečně začaly po pokojné hladině Ania klouzat první sluneční paprsky. Pak jsem dal všem vědět, aby zůstali na místě, přestali volat a byli úplně zticha. Budeme čekat, kde se Thurius vynoří ze svého úkrytu.

Velkou část noci jsem se pohyboval poblíž řeky, jako by mě tam něco přitahovalo a drželo. Trochu jsem si odpočinul vsedě na patách, zády opřený o kmen stromu, zatímco mozek mi pádil a stále jsem bedlivě naslouchal. Teď jsem byl bdělý, jak může být bdělý muž, který už dvě noci neviděl postel.

Když se přes pahorky prodralo první světlo, sešel jsem opatrně k řece a umyl si obličej. Voda byla studená. Vzduch také, mnohem chladnější tady na horách než v Římě. Bylo ještě tak brzy, že se zvuk rozléhal nesmírně daleko. Pouštěl jsem vodu ze spojených dlaní pramínkem zpátky do řeky co nejopatrněji a nenadělal přitom víc hluku, než když sebou mrskne pstruh.

Ve vodě se u jednoho kamene v časném světle cosi zalesklo. Sklonil jsem se níž a zadíval se na to. Ležela tam náušnice. Ne snad do páru s tou, kterou mi ukázal Bolanus. To by byla příliš velká náhoda. Tuhle tvořil jednoduchý kroužek, možná ani ne zlatý. Byla v něm dírka na přívěsek, ale ten chyběl. Ponořil jsem pěst do studené vody a sáhl po něm, pak jsem se obrátil zpátky. Na chvilku jsem se zastavil, abych otřepal vodu a šperk strčil do mošničky. Jak jsem tak stál v Aniu, najednou jsem si připadal příliš na ráně. Vrah musí být velmi blízko. Pokud věděl, že jsem tady, možná že mě dokonce pozoroval.

Vylezl jsem nahoru na břeh a přitom nadělal větší hluk, než jsem zamýšlel. Pak jsem si něčeho všiml. Pod nějakými hustými stromy s nízko rostoucími větvemi se ukrývala malá chatrč. V noční tmě jsem si jí nevšiml. Nebylo na ní nic zvláštního, jenom chatrné stěny a hrbatá střecha. Páchnoucí vegetace bez květů se tiskla k prknům, porostlým lišejníkem, a v trnitém křoví kolem se mezi obrovskými, roztahujícími se pavučinami leskly ostružiny. Všude okolo mě vládlo ticho kromě jemného šplouchání vody za mnou. Připadal jsem si jako mytický hrdina, jenž konečně dospěl

k věštírně, až na to, že mě asi neuvítá žádný poustevník z močálů ani zlatá sfinx. Po břehu sice vedla ušlapaná pěšina, ale já jsem to z místa, kde jsem stál, vzal přímo podrostem. Přes cestu se mi natáhla jedna velká pavučina. Klackem jsem ji odstrčil stranou a přitom jsem vypasenému pavoukovi laskavě dovolil odcupitat do trávy. Celou tu dobu jsem nespouštěl oči ze zavřených dveří chatrče.

Když jsem dorazil až k ní, vypadalo to, že se dveře nějak zasekly. Otvíraly se dovnitř. Nebyl tam žádný zámek, ale třebaže se horní okraj na pár palců odchýlil, když jsem se o ně opřel, spodní se ani nehnul. Snažil jsem se pracovat tiše, ale nakonec jsem se do dveří rázně opřel, až se na škvíru pootevřely. Uvnitř muselo něco ležet přímo za dveřmi. Dosud však bylo dost šero, takže jsem toho moc neviděl, ale jakmile jsem se naklonil co nejblíž, udeřil mě do nosu starý zneklidňující zápach. Nejspíš to bude rybářská chatrč. Smrděla, jako by tam chovali prasata, ale na statku Rosia Grata žádné vepře neměli. Naštěstí, protože jinak by odstraňování mrtvol nebyl žádný problém a neexistovala by ta dlouhá řada stop, která mě přivedla z Říma až sem.

To, co mi bránilo dostat se dovnitř, se bude muset napřed posunout. Připadalo mi to jako pytel obilí — nebo nějaké tělo. Jenže bylo to něco těžšího než tělo mladé dívky. Rozhlédl jsem se kolem, abych zjistil, jestli bych se do chatrče nemohl vloupat nějak jinak. Pak jsem uslyšel prasknout větvičku.

Prudce jsem se otočil. Asi padesát kroků ode mě stál muž.

Jenom jsem ho letmo zahlédl, než se zase vnořil do křoví, odkud musel před chvilkou vylézt. Zřejmě o mně nevěděl. Být to někdo jiný než Thurius, nemusel prchat. Zařval jsem a přiměl unavené údy, aby se tryskem rozběhly za ním.

Jistě byl odpočatější než já, ale snad ne tak zdatný. Doufal jsem, že mu odříznou cestu otroci ze statku, ale zklamali mě. Asi se všichni odkradli domů na snídani a nic nedali na můj příkaz, aby se ani nehnuli z místa. Na mé volání nikdo neodpověděl, a když jsme se prodírali lesem, nikdo se nám nepostavil do cesty.

Všechno ztichlo. Někde jsem ho ztratil.

„Thurie! Hra skončila. Jen se ukaž a necháme toho!“

Žádná odpověď. Nedivil jsem se. Já jsem se tu nevyznal a on tu znal každý kousek půdy. Jistě je přesvědčen, že se mu podaří uniknout.

Měl přede mnou náskok a směřoval k cestě, jež vedla od statku. Měl jsem dojem, že slyším dusot kopyt. Zhrozil jsem se představy, že Thurius prchá na koni až do Sublaquea…

V domě se ukrýt nemohl. Snad si uvědomil, že jeho spoluotroci budou chtít dokázat svou nevinu a pomstí se mu za to, jak je vodil za nos. Ti, kdo celá léta přehlíželi jeho podivínské chování, si honem pospíší ho udat — a kdyby se uchýlili k násilí, nebylo by to poprvé, co by objeveného vraha utloukli klacky lidé, mezi nimiž žil.

Plížil jsem se křovím a mířil k cestě. Všiml jsem si hromady dlouhých klád, za kterou by se klidně schoval ležící člověk. Pomalu jsem se posouval vpřed, a vtom vyrazil Thurius z podrostu, div na mě neskočil.

Vymrštil jsem se, až se řádně polekal. Už se málem dostal na svobodu a netušil, že jsem tak blízko. Než jsem se na něho stačil vrhnout, uviděl jsem, že by to bylo velmi nebezpečné: nesl si dlouhou sekyru.

Chvíli vypadal stejně překvapený jako já, ale hned se zase vztekle vzpamatoval. Na místě se zastavil, zavrčel a rozmáchl se svou zbraní.

„Vzdej se, Thurie —“

Ostří se zablesklo nízko, míříc mi na kolena. Skočil jsem za strom a doufal, že zasekne sekyru do jeho kmene, a tak ho zneškodním. Zafrkal a opsal další široký oblouk, tentokrát ve výši hlavy. Nůž, který jsem nosil v botě, by se téhle zbrani nevyrovnal. Ani jsem se nepokusil ho vytáhnout.

Vypadal tak, jak jsem si ho pamatoval: nebylo na něm nic zvláštního. Neupravený, otrhaný, s vypadanými zuby, typický venkovský otrok. O nic nápadnější než většina chodců na ulicích Říma. Člověk by se mu vyhnul, aby do něj náhodou nevrazil, ale podruhé by se už na něj nepodíval. Kdybych se v noci zdržel venku a on mi normálně nabídl svezení, možná že bych přijal.

„Nejsem tu sám. Za mnou už jedou městské kohorty a budou tu co nevidět. Vzdej se.“

Jeho jedinou odpovědí byl další útočný rozmach sekyrou, kterým mi nad hlavou usekl pár tenkých větviček. A hned nato další útok níž a na druhou stranu. Na vojně nás učili bránit se tak proti Keltům útočícím na

nás dlouhými meči s širokou čepelí, jenže jako legionář jsem byl ozbrojený, měl jsem vlastní zbraně a po obou bocích řady bojechtivých spolubojovníků, kteří tvořili neproniknutelnou hráz.

Pokročil jsem k němu. Záblesk ostří. Znovu zavířil sekyrou. Vyskočil jsem jako krétský tanečník, paty u zadnice, abych si zachránil nohy. Chytil jsem se jedné větve a bezpečně doskočil tak, aby mezi námi stál strom. Podařilo se mi větev nalomit, ale dlouhý zelený pruh kůry se jenom částečně odloupl, a stále pevně držel. Marná snaha.

Bohové, tohle byla noční můra městského kluka. Chtěl jsem šlapat po slušné dlažbě, kde zločinci při překračování zákonů dodržují určitá pravidla a kde jsem mohl zapadnout do nějaké krčmy, když jsem čelil pronásledování. A místo toho jsem uvázl tady, čelím zoufalému vrahovi, který mě ohrožuje sekyrou, v mlhavém lese, hladový, vyčerpaný, opuštěný jedinými pomocníky, a teď mi ještě hrozí amputace dolních končetin. Takhle si vydělávat na živobytí je odporné.

Znovu jsem zatáhl za svou větev a tentokrát povolila. Její kmínek byl dost silný, aby zachytil ránu sekyrou, kdyby ji zasáhl. Ještě víc mi vyhovovalo, že na druhém konci tvořila spleť drobných větévek, ještě stále olistěných. Když se Thurius znovu rozmáchl, uhnul jsem před lesklou čepelí a pak jsem na něho skočil a vrazil mu ten chomáč dlouhých větviček naplno do obličeje. Ucouvl, klopýtl, ztratil rovnováhu. Já jsem nepovoloval a strčil jsem mu větev do očí. Otočil se a dal se na útěk. Pustil jsem se za ním, ale větev se mi zachytila v roští, takže jsem ji musel pustit. Běžel jsem dál.

Thurius vytrvale uháněl stále směrem k cestě. Já jsem trochu odbočil ke straně, abych byl mezi ním a únikem ze statku. Pachtili jsme se dál a při tom úprku lámali křoví. Z úkrytu najednou vyrazila liška a hopkala pryč. Ze stromu se s drsným křikem těžkopádně vznesla sojka. Opět se mi zdálo, že slyším dusot koňských kopyt, tentokrát mnohem blíž. Bolestně jsem se nadechoval. Pot ze mě jen lil. Bolavé nohy se skoro nechtěly hýbat. Ale i tak, když Thurius dorazil na cestu, už jsem ho dobíhal. Potom mi uklouzla noha na trsu hub a zajela do díry, až jsem úzkostlivě vykřikl, když jsem ji vytahoval. Podařilo se mi zůstat na nohou, ale bota se pode mnou zvrtla. Odskočil jsem od rozmačkaných mazlavých muchomůrek, znovu jsem uklouzl a trhaně jsem pajdal dál za Thuriem. Zastavil se, ohlédl a vyrazil

dál po cestě.

Bez ohledu na bolavý kotník jsem se hopsavě pustil do závěrečného běhu. Podvrtnutý kotník se spraví sám, ale lépe se zotaví, když se mu na to dopřeje delší čas. Já jsem žádný čas neměl. Každou chvíli mě opustí poslední síly. Napřed bych ho ale chtěl chytit, jestli to půjde.

Zaslechl jsem koňské zařehtání. To je konec, říkal jsem si při představě, že má někde uvázaného jezdeckého koně. Potom Thurius rozpřáhl paže. Kůň s jezdcem vyrazili z lesa na druhé straně a cválali rovnou na něho.

Nemohl se zastavit. Zakopl. A sekyra mu vypadla. Kůň se nad ním vzepjal, ale jezdec ho stáhl zpátky. Thurius se potácel, ale dosud se držel na nohou, dosud chtěl za každou cenu zmizet. Jednou paží mávl proti koni, uhnul kopytům a znovu se rozběhl dál po cestě. Já jsem stále utíkal. Proklouzl jsem kolem koně, zahlédl známého jezdce, který ho odtáhl, stranou, aby mi udělal místo. Pak už jsem Thuria dohonil a vrhl se na něj.

Strhl jsem ho na zem, obličej mu strčil do zetlelého listí. Měl jsem na něho takový vztek, že jakmile jsem se ho dotkl, byl ztracený. Padl jsem mu na záda, a to hodně tvrdě. Přidržoval jsem mu paže a nepustil a znovu jsem mu nařídil, aby se vzdal. Kroutil se do strany a ještě stále se vzpouzel. Já jsem ho nadzvedl a opět jím praštil na zem. To už jezdec seskočil a spěchal ke mně. V příštím okamžiku už můj rozčilený pomocník kopal Thuria do žeber, jako by ho chtěl oddělat.

„Tak dost!“ zařval jsem a uhýbal z cesty mrskajícím se botám. Oba se zarazili. Thurius se konečně zhroutil s obličejem ve vyježděných kolejích. Dosud jsem stál rozkročený nad svým zajatcem a uklidňoval jsem si dech. „Pěkná akce,“ vydechl jsem a podíval se na svého druha.

„Základní výcvik,“ odpověděl.

„To se nikdy nezapomene.“ Podařilo se mi usmát, ale taková další námaha už byla málem nad mé síly. „Předpokládám, že bys asi nechtěl zahodit postavení správce Británie a nastoupit v mém podniku jako formální společník?“

Julius Frontinus — voják, magistrát, správce, autor a budoucí expert na zásobování vodou — se skromně usmál. Přes tvář mu přeletěl výraz upřímné touhy. „To by mohla být jedna z těch velkých otázek v historii ‚Co by bylo, kdyby?‘, Falcone.“

Pak mi exkonzul podal ruku a pomohl mi vstát, a přitom držel našeho zajatce tak, že jednou nohou přišlápl tomu zloduchovi krk.

To byl povznášející pocit. Připadali jsme si jako hrdinové. Jenomže teď jsme se museli pokusit najít Claudii.

LXIII

Thurius odmítal mluvit. Měl jsem pocit, že z něho nikdy nic nedostaneme. Někteří zločinci se chvástají, někteří jdou vstříc osudu tak, že stále všechno popírají. Thurius zřejmě patřil k tomu mlčenlivému typu.

Nechtěl jsem ho pustit z očí, a tak jsem mu svázal ruce za zády svým opaskem a pak jsme ho přehodili přes konzulova koně. Frontinovi jsem vysvětlil, že jsem u řeky našel tu chatrč. Vydali jsme se k ní a Thuria jsme vzali s sebou.Tentokrát jsem si myslel, že vím, co tam najdeme.

Když jsme se k chatrči blížili, k svému překvapení jsem spatřil, že dveře jsou dokořán. Venku seděl na zemi Bolanus se šrámy po celém těle a vrtěl hlavou. Jakmile nás slyšel přicházet, klopýtavě se postavil. Hned jsem ho běžel podepřít.

„Tam vevnitř —“ Potácel se a byl zmatený. „Sledoval jsem ho — viděl jsem, jak ji strká dovnitř — zařval jsem, on vyběhl a vrhl se na mě — pak jsme tě uslyšeli v lese. Ubránil jsem se mu, ale šly na mě mrákoty. Pořád jsem tě ještě slyšel v dálce v lese. Vlezl jsem dovnitř a zhroutil se na dveře. Jenom jsem si opakoval, že ho tam nesmím pustit —“

„Tos tam byl celou noc? Dobří bohové, posaď se —“

Bolanus pouze zoufalým gestem ukázal na chatrč. S Frontinem jsme se na sebe podívali a potom na boudu.

Ve třech jsme se přiblížili k rozbitým dveřím. Čerstvý vzduch nestačil, rozptýlit zatuchlý puch. V jasném denním světle nás zasáhla naplno hrůza toho místa: tmavá zem, nepochybně potřísněná starou sraženou krví. Na hřebíku visel sekáček, ostrý, čistý, jeho střenka zčernalá věkem a používáním. Řada řeznických nožů. Znečištěný kbelík. Úhledně naskládané pytle, připravené na další hrůzné dobrodružství. Stočené provazy. A poslední oběť.

Když jsem uviděl nízkou lavici, kam ji hodil, uvízl mi v hrdle zoufalý výkřik. Ležela tam spoutaná postava, velikosti a tvaru lidského těla, při-

krytá plachtou a nehybná. Konečně jsme ji našli. Musel jsem se odvrátit.

Frontinus se prodral kolem mě a vešel dovnitř.

„Já ji znám." Byl jsem přikovaný na místě. Bolanus se na mě zděšeně podíval, dotkl se mé paže a šel za konzulem.

Tělo vynesli ven. Opatrně ženu položili na vlhkou zem a trochu ji natočili, aby měli přístup k pažím, které měla svázané za zády. Frontinus požádal o nůž, podal jsem mu svůj. Obezřetně a pečlivě vsunul jeho špičku pod provazy, až je čepelí přeřezal. Uvolnil jí paže, nohy a tělo. Já jsem se vzchopil a pomohl mu, když ji opatrně převracel na záda a začal jí uvolňovat roubík. Sundali jsme jí z obličeje kus špinavého hadru, který jí zakrýval ústa. Když už byla vystavena svěžím vánkům ze Sabinských hor, donutil jsem se na ni podívat.

Žaludek se mi zhoupl. Ztvrdlé plavé kadeře, rozmazané líčidlo napadané na povadlé pokožce, nápadný drahý náhrdelník s tlustými zlatými šňůrami a obludné kusy leštěného krevelu — to bylo na můj mozek moc. Uvědomil jsem si, že to není Claudia.

„Ona žije!" zvolal Frontinus, když jí na vrásčitém krku vyhmatal pulz.

Potom otevřela oči a zaúpěla. Jak tak mrkala bolestí z denního světla, došla mi ohromující skutečnost: zachránili jsme Cornellu Flaccidu.

Trvalo nám dlouho, než jsme ji docela vzkřísili, ale jakmile už mohla dost dobře vidět, hned nás chtěla sekýrovat, postavit se a vrhnout se na Thuria. Měl štěstí, že po dvou dnech utrpení, kdy byla zamčená v cisiu, nemohla dělat nic než bezmocně ležet a brečet bolestí, když jsme jí masírovali končetiny, aby se jí do nich vrátila krev. Cisium bylo natolik široké, že tam mohla ležet natažená, a provazy jí nepřerušily krevní oběh úplně, jinak by to nepřežila. Současně s tím, jak se jí vracel cit, skučela bolestí. Potrvá nejméně celý den, než se bude moci postavit nebo chodit. Zdálo se, že neutrpěla žádnou sexuální újmu, ale očekávala to. Už to pomyšlení bylo pro ni děsivé.

Než opravdu pochopila, kde vlastně je, jenom zlostně krákorala. Vzhledem k tomu, co jsem se bál, že tam najdu, každý zvuk, který vydávala, mi byl vítaný. A poté, co strávila dva dny spoutaná, co se musela harcovat čtyřicet mil v tmavém těsném prostoru, dehydrovaná a hladová, zničená

z toho drncání a nucená ležet ve vlastních nečistotách, a poté, co po celou dobu očekávala, že ji čeká stejný osud jako ty ženy, jež Thurius předtím zmučil a rozsekal, i Flaccida měla nárok na to, aby zuřila. Jistě si také myslela, že ji nikdo nebude postrádat, a pokud ano, stejně ji nikdy nenajdou. Natolik byla bystrá, aby si všimla, že Rubella už její sledování odvolal. Její rodina neměla tušení, kde teď bydlí. Od jejích věčně mlácených otroků se nedalo očekávat, že ohlásí její zmizení. Ti budou jenom rádi, že teď mají klid. Jako tolik jiných před ní mohla z Říma beze stopy zmizet. Když jí konečně došlo, že měla skutečně namále, ztichla a teprve teď prožívala hluboký šok.

Objev Flaccidy ovšem nevyřešil záhadu, co se asi stalo s Aelianovou snoubenkou, ale byla alespoň nějaká naděje, že osud malé Claudie tu noc nemusel být tak hrozný.

„Co teď?“ zeptal se Frontinus. Stručně mi vyprávěl, jak ho vyhledal Aelianus, oblečený do boje a s bujným koněm osedlaným a připraveným u jeho domu. Aeliana poslal za soudcem Marponiem, aby si od něho vyžádal zatykač, a on sám, praktický jako vždycky, vyrazil po Tiburské silnici za mnou. „Městské kohorty a moji lidé by měli dorazit co nevidět. Pro tu ženu se snad dá najít nějaký kočár, jen co se trošku zotaví — ale toho hajzla bych rád viděl co nejdřív na cestě k soudci.“

To se mi hodilo. Chtěl jsem jet domů.

Pokud šlo o Thuria, už jsem promyslel způsob, jak ho nejlépe odvézt do Říma. Způsob bezpečný pro nás, pro něho nepříjemný a velice vhodný. Dával jsem dobrý pozor, abych ho nezabil. Zabalil jsem ho do nejhnusnějších starých hadrů, jaké jsem mohl najít, celého i s hlavou. Spoutal jsem ho natolik pevně, aby trpěl, ale ne zas přespříliš, aby se mu nepřerušil krevní oběh, což by ho zabilo. Potom jsem ho zamkl do bedny na cisiu jeho pána. Zpátky do Říma jsme v něm jeli Frontinus a já. Trvalo nám to dva dny, než jsme tam dorazili, a po celou tu dobu jsme nechali Thuria uvězněného v té bedně.

LXIV

Doma.

Helena Justina mě neslyšela přijít. Když se rozplakalo miminko a začal kňučet pes, pokusila se vzchopit, zvedla hlavu z paží složených na stole, u něhož zhrouceně seděla. Hned jsem na ní poznal, že je v zoufalém stavu. Četla totiž mé básně. „Nehýbej se," řekl jsem. Já držím Julii a Nux drží mě." Fenka se mi přilepila na nohu, oběma tlapkami mě držela za koleno, i když jsem přecházel přes pokoj. Asi to měl být projev lásky, ale lupiče to mohlo přece jenom zarazit.

„Vítají tě jako hrdinu!"

Trhl jsem sebou, protože Julia se do toho vložila s plnou vervou. Nux začala v bláznivých kruzích poskakovat kolem mě nahoru dolů. „Tohle nezažil ani Odysseus."

Pak už jsem je obě objímal, každou z nich jednou rukou, až mi celou odporně špinavou tuniku zmáčely pláčem. Měl jsem se napřed umýt, ale naléhavě jsem si potřeboval obě holky pevně přitisknout. „Měl jsem předem provést očistu — jenže nejdřív jsem chtěl zajít domů." A když už jsem tu byl, nebude se mi chtít vypadnout zase ven. V každém případě jsem byl k smrti unavený.

Helena zamumlala něco nesouvislého a tiskla se ke mně, a to značně dlouho, vezme-li se v úvahu, jak hrozně jsem páchl. Pak se trošku odklonila, zdvořile maskujíc úlevu, že uvolnila kousek prostoru mezi sebou a tou vousatou troskou s kruhy pod očima, kterou milovala.

Dlouze si mě prostě prohlížela. To se dalo vydržet.

„Jsou ženy, co si myslí, že hrdinové jsou úžasní," přemítala Helena. „Spíš pohroma pro dům, jestli chcete něco vědět. Pro mě je nejhorší, jak často mizí. Nikdy nevíte, kdy jim máte vyzvednout čisté prádlo z prádelny nebo jestli dnes je vhodný den, kdy máte začít nakupovat jejich oblíbené ovoce."

Nejapně jsem se na ni usmál a přitom se mi celým tělem rozléval klid jako záludné víno. Nux, která předtím vyletěla z pokoje, se teď hrabala zpátky ocáskem napřed a táhla za sebou svůj značně ožvýkaný košík jako dárek na uvítanou doma.

Ze slušnosti jsem musel Heleně alespoň v krátkosti vylíčit, co se stalo. Ušetřila mě námahy, když jsem se usilovně snažil volit vhodná slova, a doplňovala je sama. „Chytil jsi vraha. Musel ses s ním poprat —“ Lehce se dotýkala podlitiny na mé lícní kosti. Pod jejím dotykem sebou škubl nerv, ale přes tu bolest jsem si opřel tvář o její dlaň. „Jsi vyčerpaný. Zmocnil se další ženy?“

„Ano.“

„A nebyla to Claudia.“

„Já vím. Claudia se tedy našla?“

„To ne, ale je tu někdo, kdo ví, co se s ní stalo.“

„Tvůj bratr?“

„Ne, Aulus šel otráveně domů. Gaius!“

Chvíli poté, co ho zavolala, se můj rošťácký synovec přišoural a tvářil se nezvykle ostýchavě. Tentokrát byl určitě čistější než já. Vypadal vlastně, jako by si ho Helena po většinu doby, co jsem byl pryč, nechala tady, vykrmila ho a vedla k tomu, aby si osvojil nezvyklé hygienické návyky.

Mluvila s ním klidně. „Pověz strejčkovi Markovi všechno, co jsi vyprávěl mně a mému bratru Aelianovi o té noci u Cirku Maxima.“

Gaius snad očekával, že dostane pár facek. Helena si vzala maličkou k sobě, a tak jsem tam dřepěl zhrouceně, aby viděl, že mě nic na světě z té stoličky nezvedne. Kromě toho se mi přes celé nohy natáhla Nux.

„Helenin bratr —“

„Aelianus?“

„Ne, ten druhej.“

„Justinus? Ale ten je v cizině.“

„Teď už jo,“ zvolala Helena s nezvyklým důrazem.

Gaius se opět rychle chopil slova a spěšně vyprávěl. „Justinus tam přijel s malým vozejkem, zrovna když jsem ti tam pomáhal. Viděl jsem, jak z Cirku vyběhla nějaká holka. A on na ni nejspíš čekal. Chvilku si povídali, on jí potom dal velkou pusu, vyzved ji na ten vozejk a v tu ránu byli pryč.“

„Byla ta dívka —“

„Claudia Rufina,“ potvrdila Helena. „Ten darebák! Quintus upláchl s bratrovou bohatou nevěstou. A představ si, Marku —“

Mohl jsem si to domyslet: „Celá tvá urozená rodina z toho viní mě?“

Byl jsem tak unavený, že jsem se nemohl ani smát.

Gaius nám vytkl, že miminko moc mačkáme, a tak se ho opatrně ujal sám a odnesl ho do vedlejšího pokoje, aby si s ním pohrál. Julinka okamžitě zareagovala na jeho drsnou autoritu a přestala brečet.

Chvíli jsem jen tak seděl a rozhlížel se po prostém obydlí, jež představovalo můj domov. Vypadalo nezvykle čistě a uklizeně. Na stole kromě ohmataného svitku mých přepsaných ód, jež si Helena pro útěchu četla, stála moje oblíbená miska a číše přesně proti obvyklé stoličce, jako by čekaly, že se musím každou chvíli vrátit. Vedle nich nějaký dokument. Poznal jsem, že je to smlouva o prodeji statku v Tiburu, který jsem slíbil koupit. Tu koupi zařídila sama. Odklopil jsem víčko kalamáře a chopil se pera, rychle je namočil a nadrápal svůj podpis.

„Vždyť jsi to nečetl,“ namítla Helena tiše.

„Ne, ale ty ano.“

„Falcone, ty jsi moc důvěřivý.“

„Myslíš?“

„Přečteš si to zítra, já už tě donutím.“

„Právě proto ti důvěřuju,“ usmál jsem se.

Blížila se ke mně další pohroma. Helena šla přes ulici pro kbelík vody, abych se mohl umýt, než padnu do postele. Nejspíš mluvila s Petroniem. Když se za mnou přihnal přes ulici, už věděl, že jsem případ vyřešil a slavně se vrátil domů s Thuriem. Tohle bude asi těžké.

„Kde jsi trčel, když jsem tě potřeboval?“ vyčetl jsem mu, aby se nemohl chopit iniciativy jako první.

„Vymetl jsem asi polovinu pochybnejch lokálů v Subuře, zatímco se to nemehlo Damon neúspěšně pokoušelo klofnout toho bystrýho ptáčka v červenejch šatech, kterej kolem něho kroužil. Zdržovala ho venku a nutila ho pít až skoro do rána, a když se šel tu noc asi podesátý vyčurat, zdrhla. Potom jsem se za tím poblázněným pitomcem musel honit znovu po všech

putykách, který předtím s holkou navštívili, jestli mu tam neupadnul váček s penězma, jenže s tím mu samozřejmě pláchla ona —“

„Všechno marný.“ Neměl jsem náladu poslouchat dlouhé výklady.

Petro se na mě dlouze zadíval.

Věděl jsem, co to znamená. Unaveně jsem zvedl ruku. „Lucie Petronie, ty máš něco na srdci a hoříš nedočkavostí, abys mi to mohl vyklopit.“

„Až si odpočineš.“

„Já jsem celkem svěží. Potřebuješ si udělat pořádek v životě. Hoříš nedočkavostí moct se zase vrátit ke svý opravdový práci — nepochybně tě k ní láká vzrušení z nudné rutiny a sáhodlouhá hlášení pro nadřízené, stížnosti a nenávist veřejnosti a mizerný, ovšem pravidelný plat —“

„Něco takovýho.“

„Je toho ještě víc? Aha, myslím, že už vím. Plánuješ radostný návrat k manželce.“ Kdybych nebyl tak unavený, dával bych si větší pozor. „Jen opatrně, kamaráde.“

„Tys mě pořád popichoval, že bych to měl udělat, a tak ti to říkám jako prvnímu.“

„Mám si z toho vyvodit, že Silvii jsi to ještě neřekl?“

„Ne, ještě ne.“

„Takže já mám tu čest — A viděl jsi ji aspoň poslední dobou?“

Do obličeje se mu vloudil podezíravý výraz. „Ty se mi snažíš něco říct.“

Měl jsem lhát. Vlastně jsem s tím neměl nikdy začínat. Byl to můj přítel a já jsem věděl, jak snadno dostane vztek. Jenže v tom hlubokém vyčerpání jsem se nezmohl na to, abych mu to předestřel zaobaleně nebo opatrně. „Doneslo se mi, že Arria Silvia bývá vidět s jiným mužským.“

Petronius Longus na to zatím nereagoval.

„Pusť to z hlavy,“ zabručel jsem.

Hovořil tiše a dusil v sobě vztek. „Kdo ti to řekl?“

„Maia. Ale nejspíš to bude klep —“

„Jak dlouho už o tom víš, Falcone?“

„Docela krátce —“

Okamžitě byl na nohou.

S Petroniem Longem jsme byli přátelé spoustu let. Téměř stejnou měrou jsme spolu prožívali tragédie, víno i lumpárny. On o mně věděl věci, které

se snad nikdy nikdo nedoví, a mně bylo předem jasné, co chtěl říci. „Petro, tys mi pomáhal s mou hnusnou prací, ty jsi snášel moje improvizované metody a můj ubohý starý kvartýr, snášel jsi kritiku u snídaně a teď jsi sledoval, jak jsem polapil Thuria a shrábl za to veškeré uznání. A aby toho nebylo málo, právě jsem ti prozradil, že se ti spustila manželka, zrovna ve chvíli, kdy ses rozhodl pokořit, spolknout svou hrdost a vrátit se k ní. Tak vidíš: chceš skončit se spoluprací se mnou jako můj společník a já jsem ti právě dodal záminku pro pořádnou hádku."

Při své únavě jsem ovšem neměl na hádku žádnou energii. Petronius se na mě chvíli díval, pak jsem ho uslyšel, jak se tiše nadechl a vydechl. Obličej se mu zkrabatil náznakem úsměvu, ale neřekl nic.

Normálním pevným krokem odešel z našeho bytu a ještě jsem ho slyšel dupat s pohrdavou definitivností dolů po vnějších schodech.

Za chvilku jsem uslyšel, jak se vrací Helena. Kbelík křachl do vnějšího zábradlí jako vždycky, když ho táhla domů plný, a něco si zamumlala. Potom cosi ostře zavolala, jako by varovala nějakého návštěvníka, aby nechodil nahoru, ale zřejmě marně, poněvadž už bylo slyšet dychtivé kroky k nám nahoru a mezi dveřmi se rázně vsunula dovnitř hlava, kterou jsem dobře znal. Ulízané vlasy, světlé oči a nesnesitelně podlézavý výraz. Vzápětí následovalo známé nevítané tělo. Byl to můj starý protivník Anacrites.

Na sobě měl tuniku nenápadné barvy a lehce hejskovského stylu, přiléhavé boty a opasek z tvrdé kůže. Na opasku mu visel malý váček, velká poznámková tabulka a souprava pilníčků na nehty, aby měl co dělat, kdyby se někdy musel celé hodiny opírat o iónský sloup a pozorovat podezřelého. Někdo ho už zřejmě učil. Měl klasický výraz informátora: energický, poněkud vzdorný, snad i přátelský, když ho člověk poznal blíž. Zvědavá a mírně nespolehlivá povaha.

„Vítej doma a blahopřeji! Slyšel jsem, že Petronius Longus se chce jako společník trhnout?" Zakryl jsem si oči a beze slova jsem se otřásl. Z hlubokého vyčerpání jsem byl bezmocný a Anacrites to postřehl. Tu špinavost provedl velmi ohleduplně, asi jako zubař, když pacienta před vytržením stoličky ujišťuje, že to nebude bolet, právě ve chvíli, kdy jeho oběť zařve. „Máma měla pravdu, Falcone. Nejsi rád, že máš k ruce někoho? Jak

to vypadá, odteď to přece jen potáhneme spolu!“

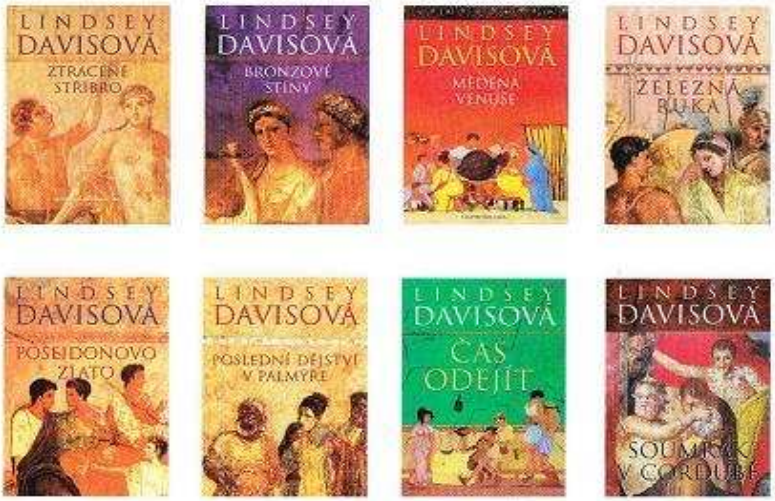

LINDSEY DAVISOVÁ se narodila v Birminghamu, nyní žije v Greenwichi. Po studiu angličtiny v Oxfordu pracovala ve státní správě, ale v současné době se plně věnuje literatuře. První cenu „CWA Ellis Peters Historical Dagger“ doslala v roce 1995 za svůj román *Two for the Lions (Šelmy v aréně),* který se umístil v první desítce bestsellerů. Nedávno byla ve čtenářském průzkumu zařazena mezi 50 nejúspěšnějších autorů a v roce 1999 obdržela „Sherlockovu cenu za nejlepšího komického detektiva“ za vytvoření postavy Marka Didia Falcona.

STAROVĚKÝ ŘÍM, RUŠNÝ A VELKOLEPÝ, PŘEKYPUJÍCÍ VÁŠNĚMI, CHAMTIVOSTÍ A SPOLEČENSKOU CTIŽÁDOSTIVOSTÍ, VYTVÁŘÍ DOKONALÝ RÁMEC PRO POLITICKÉ INTRIKY – I PRO VRAŽDY.

NAKLADATELSTVÍ BB/ART JIŽ VYDALO:

ISBN 978-80-7381-133-4